279
B

I 2

Iv

De Iuribus et possessionibus cois conservandis
De ludo taxillorum
Contra receptantes exbannitos
Qui offensus valeat exbannitus
De arbitrio potestatis
De frangentibus carceres
De exeuntibus de carceribus
... filios familias, et mutuantes filiis
...
...entibus arma
...litijs et matrimonijs
...ent banimenta
...tibus violentiam contra familia...
...s et ei pignus removentibus
...entibus extra districtum spellis
... teneat trahere ad rumorem
...s laboret bona exbannitorum
...ibitionibus unius...

1v Tabula

...ne lapidu. et percussion. cu lapidibus — c xxij
...ngentes pacem — c xxiij
...ntibus pro consanguineis — c xxiiij
...testibus et mallijs — c xxv
... ingiuriosis — c xxvj
...rio — c xxvij
... et combusto — c xxviij
...vadat post tertium sonum campane — c xxv...
...atione tenetur — c xx...
...is de apretio — c
... pro accusato — c
...endo unam et eandem rem diversis
... — c
...ecolis — c
...s mulieres — c
...a similibus ad simila — c
...ment aliquid esse notarium — c
...ibus potestatis et aliorum officialium — c
...ecclesiam —

22

Q[illegible] ubi bono traitat ibi apretiet —— c. viij
De uia qua itur circumcirca spelliu —— c. viiij
De semita aquatorum —— c. x
De arboribus impedimentu p̄stantibus —— c. xi
De Colle St Johannis —— c. xij
De nouis habitatoribus —— c. xiij
De belancijs et mensuris —— c. xiiij
De elimosinis fiendis —— c. xv.
De forminis et uijs pro terreno cōis cōseruandis —— c. xvj
De lingis edificiorum —— c. xvij
[illegible]et murorum, porte, hostia et fenestre —— c. xviij
De Turris [illegible] —— c. xviiij
De [illegible] —— c. x[illegible]
[illegible]e eclesijs & monasterijs —— c.
[illegible]e senatoris ——
Pro illis de fraternita[illegible] ——
[illegible]e [illegible]tro bono ——
[illegible]e Carbonarijs nouis et antiqs
[illegible]e piscarijs ——
[illegible]e armario cōis ——

2v

Tabula Lib iiij

De Condemnationibus fiendis ———— c. xxviij
Contra Causantes cum com. ———— c. xxviiij
De hospitatoribus ———— c. xxx
Pro fideiussoribus ———— c. xxxj
De Turrj, et lauatorio hospitalis sci Iac. ———— c. xxxij
+ De Muris Comunibus ———— c. xxxiij
De armis habendis et notarijs ———— c. xxxiiij
De villa nouoli ———— c. xxxv.
De hospitali Communis ———— c. xxxvj
Contra Cauatores Lapidis ———— c. xxxvij
De Pedagio cois ———— c. xxxviij
... Sciaguatorijs ———— c. xxxviiij
... uestionibus terminandis ———— c. xl
... a pustenile ———— c. xlj
... uijs manutenendis ———— c. xlij
... edis ———— c. xliij
... ca ...edis ———— c. xliiij
... liqud c. statutu ———— c. xlv.
... n ———— c. xlvj

Tabula

De strata sancti petri ———— c. xlvij

De uia sancti pauli ———— c xlviij

De fonte rotuli ———— c xlviiij

Ut res locate Conseruentur ———— c ·L·

De aquis fiendis ———— c li

Ut nullus uccellet ad Columbos ———— c Lij

De stratis factis et fiendis ———— c Liij

Ut murus nouus manuteneat ———— c Liiij

De possessionibus Cois locandis ———— c Lv

De Corruptu non fiendo ———— c Lvj

De Pecunia mutuanda per suadeum ———— c Lvij

De euntibus per ~~Columnã~~ Clonam ueterem ———— c Lviij

Si quis uoluerit uiam apatur ———— c Lviiij

De ursina uia ———— c Lx

Ut nullus pascat bestiam foresem ———— v. in fine fol: 150 a t°

De domibus Coibus ————

3v

Q(uod) Collectores datiaru(m) faciat apodissa — c lxvj
De quodam muro fiendo — c lxvij
Q(uod) Calzotarij no(n) possint esse bayuli neq(ue) gualdarij — c lxviij
Q(uod) burgu(m) m(ea)e Cupe claudat(ur) — c lxviiij
Contra macellarios — c lxx
Q(uod) mulier dotata no(n) possit succededer(e) — c lxxj
De ripa fossati actanda — c lxxij
Pro pallio barberio — c lxxiij
De executione datiaru(m) — c lxxiiij
De monasterio s(an)c(t)e marie de paradis(o) — c lxx[illegible]
De additionib(us) et minutionib(us) catasti — c lxx[illegible]
De salario potestatis, et eius familie exigendo — c lxxvij
De elemosina fratru(m) s(an)c(t)i franc(isci) — c lxxviij
[illegible] viola fienda — c lxxviiij
[illegible] sucessione viri in bonis uxoris c iiij
[illegible] fiendis — c l[illegible]

De elimosina fienda amore scti antonij —— clxxxiij
De pingioribus datis ad Tabernam —— clxxxiiij
De possessionibus no accarastatis —— clxxxv.
De Conducto fontis Canalis attando circa molas — clxxxvj
De no habitantibus insimul —— clxxxvij
Quod Catastru cois no minuat —— clxxxviij
De no vendendo religiosis —— clxxxviiij
De mag: gramaticali habendo —— clxxxx
De medico habendo —— clxxxxi
De dictis mictendis in Consilio —— clxxxxij
De piscibus vendendis —— clxxxxiij
Quod teneat dnus pro famulo —— clxxxxiiij
Quod exbanitj ecclesie sint cois —— clxxxxv
Quod laborator teneat solver datiu —— clxxxxvj
De rechiesta officialiu —— clxxxx[illegible]
De solutione olej amarj —— clxxxx[illegible]
De possessionibus remidendis —— clxxxxi[illegible]
De possessionibus que laborantur qualiter debeant accarastarj ——
De spiraculo fratru aptando ——

Quod quilibet de montaneis teneat fre custodia c. c.ij.
De mulieribus portantibus panni fulgineum c c.iij
De aleutio Judeo, et eius familia c. c.iiij
De aqua fircey dirigenda c c.v
De quadam forma mittenda c c.vj

Tabula quintj libri de danis datis

De electione et officio notarij danorum datorum terre spellj c .i.
De conductu fontis canalis, et clona molen. c ij
De vijs publ. et vicinalibus c iij
Ut nullus proiiciat gettaticium c iiij
De dano dato in prato et silua c .v.
Ut nullus ducat bestiam per plateam c .vj.
Ut non mittat canapa in carboniaria c vij
De latrocinio fructuum c viij
... capris non tenendis c viiij
... incideret arborem c x
... dato olivetis c xi.
... vineam c xij.

De dapnodato i vinea, ut Clausura p[ro]gular[um], — c xij
fructuu[m] alior[um] ut in orto — c xiij
Ut nullus vad[at] p[er] semitas — c xiiij
Contra mulieres — c xv
Contra fornarios — c xvj
De dapno dato in croco ut blado — c xvij
De diebus dominicis, et festivis — c xviij
De proicientib[us] turpitudine[m] in formellis — c xviiij
De muro Turris nove — c xx
De forma molendinor[um] — c xxi
De puteis, et Citernis — c xxij
Ut nullus vadat extra Carbonarias — c xxiij
De strata conductis — c xxiiij
De molendinis olivar[um] — c xxv.
De formis, et viis paludis — c xxvj
Q[uod] quilib[et] habeat hortum — c xxvij
De habentib[us] porcellu[m] — c xxviij
Co[n]tra apportatrices [illegible] — c xxviiij
Q[uod] not[arius] teneat ... in officiis — c xxx
De forme grifonis aptanda — c. xxxi [illegible]
De viis aptandis publicis – vicinalib[us] [illegible]
Quod scripture notarii dannor[um] dator[um] vale[ant] [illegible]

5v

L.

1360

IN NOMI[...] [...]re=
uerentia[...] [...] semp
uirginis [...] [...] Lau=
rentij, et [...] [...]m Scẽ
matris ecclesie, nec non san[...] [...]ij Nostij
Innocentij pp. quinti: et suor[um] fra[trum] Cardinalium
et ad pacem, et bonam, tranquillitatem, et quietem Com[muni]s
ppli: et hominu[m] Terre Spelli, exterminiu[m], morte[m] et
consumatione[m] oium inimicor[um] suor[um]. Hoc est Statu-
tum ppli: et Com[muni]s: et hominu[m] Terre Spelli factum et
Compositum Tempore Potestarie Nobilis et potentis viri
Pucciatti Terrij de Rosciano hon[orabilis] Potatis Terre Spelli p[er]
prouidos et discretos viros.

Vagnorum Joli
Petrus Barti toriuoli
Ciccorum putij Ray[mun]di
Petrutiu[m] Cole
Mag[istru]m Petrum berardj
Maxium passarilli
Et andream Pauli
— Terzerij Pusterule

Mattiolum noli
Seuerini petrj
Vann[e]m lilli fascioli
Ciccarellu[m] muretelli
frã[ncisu]m mag[ist]ri andree
Ber[nardu]m nicolutij
Vann[e]m merli
— Terzerij mezote

Sanctor[um] Adnutij tirapicli
Perillu[m] fantinij
Guidu[m] perautij
Mattiolu[m] p[a]oli
Vanne guidi
Colam Vanis lalli
— Terzerij

Pucciattu[m] guerrerij
Vanne berculanj
Vanne Scaraponis
Vann[e] massilli
— Porte Clause

Ciccolu[m] martinj
Vagielu[m] maccarelli
Vagnutu[m] Petrj et
Mattiolu[m] Poli
— Priores de[ll]e terr[e] Spelli

Statutarios, reformatores
positos et electos p[er] Co[n]siliu[m]
gen[er]ale dei Co[mmun]is et Scripti
et publicatum p[er] me fran[cisu]m
mag[ist]ri andree d[e] Spello pub[licum],
et auctoritate no[ta]r[iu]m ad dictu[m]
statutu[m] scribendum p[er]
ipsos Statutarios, reforma=
tores deputatum. Sub annis
d[omi]ni a Natiuitate d[omi]ni. M
ccclx. Indictione xiij. Tem=
pore domini Innocentij papae
quinti.

6v I. 1360

ertate

In Prim[...] statuimus et or-
dinamus [...] et ordinamenta, et confirma-
tiones et cap. statutorum volumini et ordinamentorum dicte
terre

Ut statuta observentur, et de modo renovandi. c. ij

Item ut omnis novitatis materie, et scandali totaliter de[le]
at. et ad bonum et pacificum statum dicte terre populi
et hominum ipius. Statuimus et ordinamus quod presens statu-
tum, et omnia, et singula contenta in hoc volumine ~~statutorum~~
durent et perpetuitate roboris habeant, quam precipimus in-
violabiliter observari hic ad . . annos proximos complendos
incipiendos . . . cassatione re-
novatione additione et diminutione
qui pro tempore fuerint uno me-
se ante quam dictum tempus finiat . . dicte terre
in consilio publico palam et more solito congrega-
to eligere . . consiliariis dicti consilii ad scruti-
nium secretum fiendum per potestatem dicte terre qui pro
tempore fuerit in presentia duorum fratrum minorum dicte
terre xij bonos viros de dicta terra spelli silicet quatuor
de qualibet terzerio ita quod de qualibet societate sit unusquisque
duodecim boni viri sic electi sint ultra dictum te-
pus statutarii populi dicte terre, et sint et noceant

et prestito sacramento corporali & quemlibet eorum de hoc sta=
tutum corrigere, cassare, ipsisque addere, diminuere, aliaque
de novo addere et facere possint et valeant prout melius
et validius cognoverint pro com. Ipaque si eis melius vi=
sum fuerit pro com et pplo dicte terre totaliter confirma=
re amore, odio et omni mala suspitione infallabiliter postergata
tis predca uno corpore volumus infra quindecim dies a die
electionis ipsorum loco eccº: ut alis honesto ut eis videbitur
convenire de quo postmodum adunati fuerint. Ibi die ele=
ctionis congregentur die noctuque quousque sederunt negat,
pen. c. lb pro quolibet contrafaciente quousque statutum perfectum
restituerint ac et publicatum, de quibus potestas dicte terre
qui pro tempore fuerit dum dca statuta fient inquisitionem
facere teneatur cetera per et sc. Statuimus et reservamus
quod predicti statutarii expresse iurent corporaliter quo nullo
modo ut causa ut alio colore quesito simul ut divisim
stat in presenti volumine comprehensum positum sub Rca
de electione auctate et officio dnorum priorum pply. dicte
terre. Et sub Rca de consilio populi et ordine poratus,
dicte terre et et de auctate soti et nuo iii. sive Centu
Septuaginta quam dicte terre in nullo derogabunt ut in=
novabunt, cassabunt ut irritabunt in preiuditium dicorum
statutorum et capitulorum ut alicuius ipsorum nec obstante quod
omnes de verbo ad esent in concordia. Sed ipa statuta in=
fallibiliter confirmabunt. Cuius contrarii per aliquem officia=
lem. ut propori aut reformari expressissime inhibemus
cum velimus ipa statuta, et capitula predca et omnia
contenta in omnibus eis statutis et aliis captis et legibus
prevalere quod predicti statutarii ad scriben statuta
eadem notarios duos eligant qui ipius statuti [illegible]

uniores demeno terri scribant, et faciant oia que per ipos statutarios ordinabunt secrete tenere teneant usque ad apturam dei statuti ipi vero statutarij, et notarij qui erunt pro tempore pro eorum expensis fiendis per eos tempore quo ad ipsum statutu faciend. stant xx.ti libr. den. habeant et habere debeant de aere dei Cois. qui notarij teneant et debeant duo statuta scriber. s. unum pro quolibet dumo quod in uno contineatur in alio contineat. de verbo ad verbum et ipa statuta restituere scripta et publicata prioribus dece terre bn absultata et rubricata infra xl. dies computandos a die publicati statuti de quibus uno statuto ad stangam seu bancam Juris cois spelli unu alligari debeant seu applicari cu una catena ferrea expensis dei Cois ut semper statuti copia habeatur. Aliud vero statutu remaneat dco Coi no ligatu ad hoc ut notarij qui pro tempore erunt ad scriben dca statuta ceteri hoies copiam habere valeant absque contradictione. Qui quidem notarij qui ipa statuta innovanda ut dictu est scriberent habeant et habere debeant pro suo salario octo libr. den. pro quolibet de bonis et aver dicti Cois spelli quos Cam.rius dicti Comis vinculo Juramenti teneat et debeat dare et pagare cu effectu tempore restitutionis dcorum statutorum eisdem sine aliqua apodissa ad quam restitutione faciendu nisi prius satisfecerit eisdem de dco salario.

De societatibus Capitulo tertio

It quia Curtis cursibus suis fideliter paguntur simagendis et maxime in honoribus et honeribus supportandis hoium equalitas observetur, et iniurie et oppressi=

aliis expulent ab eisdem. Statuimus et ordinamus quod in Spello observent et manuteneant duodecim sotietates sicut equate sunt. In quibus sint et esse debeant omnes homines de Spello a .xv. annis supra cuiuscumque conditionis, etatis, ut status existant et quelibet sotietas sit equalis et tot hominum ita quod in pusterula sit quatuor sotietates, et in Mezota iiij.or et in porta Clausa iiij.or sic in pusterula sotietas asis directorum scale et stelle. In mezota sotietas narorum platee unicorni et sancti angeli. et in Porta clausa sotietas porte Crucis, menacode, et adeneschi et in ipsis sotietatibus sint omnes homines in suis Comminiis, et si omnes sen. psi non essent et non positi in matriculis sotietatum ponantur per illos qui positi fuerint a prioribus dicte Terre infra mensem a die publicationis presentis statuti. Et nullus possit exire de suo guizcinio et ire ad aliam sotietatem quam suam et si iret non habeat vocem in ea sotietate nec possit in ipsa habere officium et soluat nomine banni xxv. libr. den. Et in qualibet dictarum sotietatum tempore quo eliget Consilium populi mense predicto eligant duo boni et legales homines qui sint et vocent Consules sotietatum quorum officium duret .vi. menses tantum quibus elapsis mense predicto Continuo pro tempore alii eligant et quelibet quelibet societas teneat et debeat habere unam banderiam ad arma que placuerit maiori parti hominum dicte sotietatis et unam lumenam suis expensis infra quinque dies post publicationem presentis statuti. et potestas et priores qui pro tempore fuerint teneantur vinculo iuramenti infra decem terminum fieri facere predicta et tenere et predicti potestas et priores renovare et Corrigi facere sotietatem predictam omnia brevia sotietatum ad hoc ut equalitatem et equalitatem habeant inter ut actenus fuerunt equales dummodo quod nullus possit poni in brevi alicuius sotietatis sei

ponantur

de suo certo [illegible] nullus exire [illegible]

8v

I

nō fuerit de tali terzeno cuius esset talis sotietas. Item sta=
tuimus quod predicti priores et potas teneantur et debeant fieri
facere tria brevia in spello s. unum in quolibet terzerio et aliud in
montaneis et in quolibet dictorum brevium quolibet sit per se ad-
scripta in quo sint brevia omnium hominum ipsius terzerij ad
que brevia colligatur dativa in spello qualibet imponenda
et predicti potas et priores teneantur et debeant expensis
hominum dicte sotietatis in vigilia beate marie de augusto
fieri facere unum cereum pro qualibet dicta sotietati
vi. lib. si nō factum est et quolibet focularis unum cereum
medie libre cere ad minus expensis ipsius focularis
qui consuluit sotietatis teneatur cum dictis cereis et ho=
minibus sotietatis ad eclesias sancti M. de prato et sancte
marie maioris ire et redire et faciant ipsi consules
rechestam in dicta vigilia de sero ante vesperas de
qualibet sotietate, et quod nō essent assingiare potati et idem
potas predicta observari faciat, et a delinquentibus penam
xx. sol. aufferat pro ~~medietate~~ quolibet pro medieta=
te dicto Comuni et pro alia medietate hospitali dicti Comunis ap=
plicandam. Teneantur et ipsi priores eorum expensis propriis eme=
re faculas per eos dicto sero portandas ad dictas eclesias ut
alij de ordine prioratus. Emantur tamen dicto sero vel ante pro
dicto sero expensis Comunis facule pro potate eius Judice
notarijs reformationum, custodie et dannorum datorum et
nō pro alijs officialibus dicti Comunis salvo tamen et reservato
quod licterati et notarij possint cum eorum collegio ire
ad dictum festum sine pena et banno aliquo capitulo nō
obstante. Prefati vero homines omnis sotietatis ut alij dicte
terre clericis beneficiatis exceptis teneantur et debeant

facer' Custodiam et omnia servitia et opa dcis Cois realia et personalia, et ad ea Cogant p Judicem Cois spelli et quis contrafecerit solvat nomine banj decem libr den: addicientis q quicunq no fuerit suppositus Jurisdictionj cois spelli et no fecerit Custodias et alias factiones dcis cois no possit nec debeat haber' aliqd officium in dca Terra nec eius districtu et nihilominus solvat noie banj dce lib den et qls possit esse accusator et habeat duas ptes banj. dumo hoc locu no habeat in massarijs quis fuerint a LXX. anis ultra. Et nots Custodie d pdictis teneat facer' inquisitionem salvo semp et reservato de trecentis capto et d Consilio ppli et hoc Captum sit pcisum q tolli no possit Consilio ut arrenga.

Ut quilibet ad onera realia et personalia ten[ea]t clericis bnficiati e[xce]ptis

De Cosilio ordinis et Popli Terre spelli. C. iiij

It statuimus q ordo prioratus factus in Terra spelli et Consilij quis sunt d ordine prioratus predicti sint d Consilio, et Consiliarij dce Terre spelli q quidem Cosilium Consiliarij plenam auctate banj et potatem habeat providendi, deliberandi, ordinandi, disponendi et oia faciendi super quibuscuq negocijs et opportunis dcis Cois prout totum coune et homines terre spelli quas p dcum Coune et homines precipimus inviolabiliter observarj et quia difficile esset pro qbuscuq negocijs dcis Cois oes d dco ordine facer' congregarj statuimus q medietas dictorum ordinis sint Consiliarij dcis cois sex men incipien in Kls Januarij proxime venturis et finitis dcis sex men alia medietas dcis Consilij ordin sint Consiliarij alij vj. men proxime sequen et sic d vi. men in vi. men

Consilij z cosi[lio] ...

175
75
75
35
360

9v

.1.

sint Consiliarij medietas dicti ordinis et qui erit primis sex mensibus alij sex proxime sequentes et non possint quod Consilium uocetur Consilium populi et habeat auctoritatem et baliam ut dicti Consiliarij ordinis prioratus nisi in illis tantum que fieri debent ex forma statutorum in presenti volumine contenta per Consiliarios ordinis prioratus. Possint tamen et valeant Priores Terre Spelli qui erunt pro tempore congregare et congregari facere quotiens eis placuerit, quod Consilium sic congregatum reformare et disponere possit modo predicto in quibuscumque factis et negociis dicti communis dummodo in quolibet Consilio fiendo intersint ad minus due partes ipsius Consilij inter quos super quibuscumque negocijs preponendis deliberandis in ipso Consilio mittatur partitum ad bussulas et palluctas et obtineat: ubi tractaretur de expensis universis mouendis, condemnationibus, statutis, ordinamentis uel reformationibus cassandis suspendendis uel cancellandis exbanditis rebandiendis datijs et prestantijs imponendis per duas partes eorum ad minus. De alijs uero quibuscumque negocijs misso partitu modo predicto obtineat per maiorem partem ipsorum. Volumus et quod in quibuscumque alijs planetis et Consilijs mittatur partita ad bussulas et palluctas et obtineat modo predicto et aliter preter dictam formam reformatio facta non valeat. Possit enim et valeant homines ordinis prioratus predicti impune ferre et portare arma offendibilia et defendibilia per terram Spelli et eius districtus dummodo in Spello non moretur rector ducatus et eius curia quo casu non possint nisi ut alij Spellanj. Et penultimo mense dictorum annorum proxime uenturorum incipiendorum in Klendis Januarij proxime uenturis proponatur per priores dicte Terre qui pro tempore fuerint in Consilio ordinis prioratus de Consilio dicte Terre renouando et quid

Consilium auctoritate prioratus

Alij due partes.

mittendo ad partitum

Consiliarij possint portare arma offendibilia et defendibilia.

factū et reformatū fuerit p dictū Consiliū ordinis ualeat
et teneat auctat presentis statutj.

De officio Trecentorū —————— C.V.

Jtē pro bono et pacifico statu cōis et hōinum Terre spellj
precise statuimus et ordinamus ꝑpetuo duraturū q in dcā
terra spellj infrascriptj centū septuaginta q hōies et bonj
et legales d dcā Terra q nocent numerus trecentorum
sint et eē debeant ꝑpetuo centū lxxv. iuratj d populo
dcē Terre. Qui et ipoꝝ quilꝫ habeat et habere debeat
suis expensis unū bonum sufficiens pauese et unum
corbellonū, lanceam, mannariam, ut balistam, Cultellū
spatam, ut spontonē coricium ut Corazzas ad pen. xx.ti
ſꝫ pro qlibet infra duos mēses a die publicatꝫ pntꝫ statꝫ
quī pauesia dcoꝝ. clxxv. depingi debeant expen Cōis
ad arma ad Crucem rubeam et campū album infra
duos mēn a die pub pntj statutꝫ d quibꝫ pots ut eius
vicarius in dcum Tempus uinculo Juramentj et ad pen.
xxv. libr den d ipis. clxxv. requisitionē fierj facere suo
mostram in platea dcī Cōis ten et ipos clxxv. facere Jurar
ipā arma esse ipoꝝ ut supius est expressum. Et si quis
fuerit inuentus nō habere dcā arma d dcō nūo eleuetur
et alius loco suo ponatur per priores dcē Terre dūmo
ipe potas siue eius vicar: predcā bānij faciat pu=
blice ꝑ loca Consueta dcē Terre infra duos mēn a die
publ presentꝫ statutj: d quo nūo nullus eleuarj possit
nisi ꝑ mortem ut q excedat etatem lxx. ānoꝝ loco
eius alius per priores dcē Terre infra tres dies a morte

ipsius si ad eoz notitiam pvenerit eligat, et reponatur, et scri-
batur in dco nno p notz reformationu dce terre ut notz
qui hec statuta scripserit presentibz semp ipis prioribus q
quide clxxv. teneatur, et dbeant dare auxiliu, Csiliu
et favorem dnis Potatj et Prioribz, et alijs officialibus
dce Terre ad Conservand et manuten, Coir, populum
et singulares hoies et personas dce Terre in bono et
pacifico statu, et tranquillite, et ad Conservand bona
et iura ipius Cois et reparand, manutend ea: et
augumentand, et ad dandu opam efficace q avere
dcj cois non expendat nisi in ca evidentj et neces-
saria et pro utilibz negocijs dcj Cois. Qui oms
et singlj clxxv. cum fuerint vocatj p ipum
Potatem sono Campane ut alio mo d mato Potatis
et Prioz Teneatur et dbeant venir ad palatiu platea
et ad aliu quo uis locum Cum armis ut sine armis pro
ut vocatj erunt et eisdem i iunctu extitit et mantu
in adiutorium dcoz dnoz Potatis et Prioz ad pe-
nam que eis imponet p dcos dnos quals vice qua
contrafecerint. et tempor quo erunt in dca Cogrega-
tione continue obediarit potati et Prioribz in oibz
que precipient, et mandabunt in eundo, stando et
redeundo, et faciendo q expedient pro bono statu
et pacifico popli Cois et hoiz Terre Spelli ad pe-
na predcam. Et q tempor dce Congregationis et
in ipa eundo, et redeundo ad ipam nullus audeat ut
presumat eis ut alicuj eoz aliquam iniuriam iferre

contrafaciens q pena dupli contenta d tali iniuria in statuti
condēnet, et Cōdēnationē soluer tenear. Et si cōtigeret
q absit, aliquam brigam, ut rumorem ēē in Spello pp
quē posset turbari statu pacificus dce terre ipi clxxv.
tenēat et debeant ire ad palatiū dci Cois ut plateā
d mto potatis, et prioꝝ prout fuerit expositi per
precones b.y., Campanā, ut brenaiolos eoꝝ ut aliter
requiri mandatis dcoꝝ dnoꝝ pro bono statu dce terre
Et q tempore quo dci clxxv. erunt in platea Cois cum
eoꝝ uexillo, ut irent p terra Spelli i cōgregationo eoꝝ
nullus proiciat lapidem aliquē, et q ɔtra ferit in cē=
tum lib. den. cōdēnet pro quolibet lapide, et inhil=
ominus domus d qua piecti fuerint lapides funditus
destruat, et duastet. Et si aliquis d Spello se opposuerit
potati, executori, ɔdēiat prioribus, et alii officialibus dci
cois, ut si alicui ipoꝝ noluerit obedire: q priores popli
cum ipis clxxv. debeant venire splicato vexillo ad
Plateam: et dare auxiliū, Consiliū, fauorem prioribus 7
aliis officialibus et dno potati 7 cuilz ipoꝝ obedire in
ōnibus cū vocati fuerint a predictis. Ceteꝝ firmiter
ordinamus q potas, ut eius familia nō possint nec d=
beant ad domū alicuius ire ca offendendi aliqz uel
aliquos cū aliqbus de Spello pter q cū ipis clxxv.
et eoꝝ uexillo ut ptr inpsoꝝ cum uoluerat eorū et
si contrafecerit sit priuatus potaria et officio Cois Spel=
li et pro nō potati habeat, et eius ꝑcepta, processi et
bāna non teneant et sint nullius ualoris salua sata=

rum perdat totum. Qui clxxv. debeant dividi per bre=
uia ita quod breue sit unum in qualibet sotiate, et unum habeat
breuaiolum ita quod duodecim sint breuia prout inferius
sunt descripta et singiata: qui breuaiolus eligatur de
proximo futuro mense februarij per homines dicte decem numero de
qualibet sotiate eligant unum ita quod sint xij:m breua
ioli cuius officium duret vj. mensibus: tantum et non
plus, et demum sit breuaiolus eius sotius sequens in pre=
senti capitulo ascriptus cuius officium similiter duret sex
mensibus et non plus que electio sic fiat ista prima uice quod
de qualibet sotiate eligat primus scriptus in presenti statuto
ubi sint nomina dictorum clxxv. declarata et scripta cuius
officio completo eius sotius sequens sit breuaiolus et
sic successiue usque ad ultimum ita quod quilibet dictus officium
habeat tempore sex mensibus, et demum reincipiat. Qui bre=
uaioli possint precipere dicte decem numero scilicet cuilibet ipsorum illos
de illa sotiate de qua est breuaiolus cum fuerit sibi in=
iunctum per potestatem, et priores conuenire, et cohadunare
et cum ipsis uadant ad palatium, et assistant potestati et
prioribus. Qui clxxv. habeant pro eorum uexillo, uexil=
lum quod tenent priores populi dicte Terre, et semper custodiat
et teneant in domo habitationis ipsorum priorum. Qui clxxv.
teneantur et debeant ipsis prioribus obedire in eundo, stando,
et redeundo et omnia alia faciendo pro bono, et pacifico
statu dicte Terre. | Possint et ipsi priores eisdem pre=
cipere penam et banum imponere non obstante quod contra=
dicent per potestatem dicte Terre: immo potestas teneatur et debeat

[...]dorum auctoritas.

ipis prioribus obedir, et pon imponen p eos a gerafacientis exiger pro coi. quoru clxxv. sic p nos elector iuxa formam nobis a Consilio dcs cois traditam d nuo cassamus ex nuc q no eent adcatastati ad minus is lib. et ascriptus ultra uni d una domo tm itaq solus unius de una domo tm sit d nuo p dco. Jnibentes q si aliquis loco alterius poni, asscribi p supra in dco nuo expedient nullum dber ascribi ut poni qui no sit accatastatus ut supius dcus est, nisi uni d uno domo tm qd si gerafecerit positu et electu ex nuc cassamus et d dco numero abolemus. et si aliquis d dco nuo clxxv. occasione eoru officij d mto dnor Prior et potatis dce terre tam in fando q in recipiendo dami aliqd pateretis expensis Cois iden penitus cservet. Addicientes q de dco nuo clxxv. sint duo Capitanej in qlibet terzeno vz in Terzeno Pusterule Martinus ventur Magr. Petrus Berardj. Jn Terz. mezotr. Raynaldus Pucciarellj. et Bernar. nicolutij. Jn Terzo. porte clause Nardus sibaldj uanes guidj. quos Capitaneos pro uno ano pxim uenturo in kl men Jan. pximj uenturij incipien eligimus et noinam. Et finito dco anno. Alij duo Capitanej pro quolz terzo. p Consiliu popli dce Terre eligatur pro uno ano tunc pxim uenturo sit quolz ano p consiliu prelibatum pro uno ano alij eligant. qui Capitanej semp qn aliquis rumor surgeret in Terra spelli, qd absit, teneant et dbeant uenir cu eoru socijs ante palatium.

pns tenent obedir pnis

Consiliarij esse uni d una domo tm

prior deç Terre Terre armati una cu eor sociis et oes d dco nuero teneant et debeant ir ad domu deor capitan sui terzerii et cum eis venir ad domu sive palatiu prior deç Terre, et ipis priorib parere et obedir in omibus. Et si dci Capitan fuerint negligentes in pdcis soluat noie pene, et soluer ten. L. libr den pro quolz et qualz uice. Et qcunq de dco nuo non uenerit cu suo Capitaneo dcd Tempe: soluat et solur teneat xxx. lib den qua pena potas teri et dbr at agfacienter exiger p coi. et statuti Capitulu hoc sit precisum, et firmu et no pualeat ori iur no obstant aliqo alio capto in ctrariu loquente pori iubemus qui clxxv. sin exempti i immunes ab onib opib fiendis preter q d opr d aquis fiendis in motaneis Terre spellis: noia uero predcor clxxv. sunt hec vz.

Cola Putii nalli
Cola passari
Cichus Martini
Massiolus pucilli
Mascarellus uanis saxi
Philipp: Bartholi forelli
Vanes Soli adductoli
Pucius mag: Jotus
Vanut: andeç mar: ni
Putius bartholi tirnioli
falconus ciccoli
Maxius putii cioli
Angts putii tori Jo:
Petrus picotti Caldarani

De sotietat asii

Vanes Jacobori
Maxius uitrelle goti

Cichus bartholi angli
Cola nardii ccoli
Martinus venture
Cichus putii Raynaldi
Vanes nardi pansi
Paulus vanis iacobe
Vanes bartolilli aruvilli
Cicholus mercatatis
Marc: adrutii munaldi
Pucciarells uanis crescii
Crescius ciccoli crescii
Stephan: peri agentii
Petrus cole bernardi

De sotietate sce stelle

13r

Marinus ciccoli passarilli
Petrillus cole lentii

Lutius uctur guidi
Petillus gorzonis
Nicolutius bartholi
Mag. P. cole guadagni
Andreas pauli
Bartholus lilli guzzatte
Petrillus bartoli giboli
Petrus putii maxii
Putius agelilli
Bartholus lilli sumioli
Petrillus mart. Jacobutii
Maxius venantii
Maxiolus uent. thomassii
Matt. putii poli et
Angelillus petri bone

De sotate Director

Franc. vagnutii lilli Jo:
Mag. Petrus brardi
Cichus lilli Massiconi
Vagnutius lilli Jo:
Marinus cole passarilli
Vanes Jorii
Maxius passarilli
Angls adrutii corradi
Sgagliolus
Mattiolus loli sturini
Sanctolus Andrutii scoli
Jutius mag. adree

Scalee

De Terzerio Mozotte

Petrus salinoli p.
Baldolus putii beuenii
Ant. Cicholi tartari
Vanes lilli fusicioli
Marius putii brunatti
Vanutius pasq. lis passarilli
Andrutius putii pulcine
Petrillus cagni Rabilis
Putius Rolandi
Bosciarinus magi franc.
Vanolus talgentii
Lucas mutii
Mag. Thomas cicholi et
Berardinus adrutii spani

Varonum

Paulus m. nicole
Vanes massilli tirapichi
Contius adrutii tirapichi
Cicarillus Burbari
Vanes bartoli meddioli
Andrutius marinelli
Cola picardi
Aloysius p. alexii
Andrutius nardi
Pucciarellus loli stroppoli
Marius adrutii
Andreas ciccoli mannutii
Pucciattus nardi
Rubeus carsutir et
Stephanus petrilli

De sotate scti Angli

[.A

B. C

Nic.s p(ro)li manoli
franc.s mag.i andree
Petrillus paulutij d(e) bindacci
Andrutius lilli Ray.di
vagnutius p(ate)r purcelli
Ciccarellus mutarelli
Paulutius putij d(e) orlandinj
Ciccolus andrutij agilitate
Passarus vegiatoli
franc.s bernardj
Petrillus nardi caciole
Lillus mag.i Johis
Mattriolus lillus cechi 2
Symo(n) lilli motonane

De societ(ate) unicorni

Berardin(us) nicolutij
Xpophorus lilli andreoli
Maxiolus blanchi
Cucciarellus ciotti
Cichonus andreutij lezoli
vannes galli
vannes meri
Massuti(us) putij
Petrus xpianelli
Cola lecij capeine
Angelillus andree neris
Puccius Janellis
vannes brandis
Petrillus Cole ranerij 2
Bartholus vagnutij neris

De Terz(eri)o Porte clause

De societ(ate) Platee

Raynaldus pucciarelli
vannes berculani
Cichus paulutij
Maxius putij maxilli
Pucciattus guerej
Lillus pucciarelli marcutij
franc.s petri franc.
Pace petrilli
Mattiolus corradi
Berardutius putij
Tomassutius vannis cynabij
Mag.r p(etrus) Cagnj
vannes cagni philipputij
Jutius codorony et
vannes joli paglaritij

De societ(ate) Adomscle[?]

Porta

vannes putij cozzole
vannes guidi
Lillus anguille
Putius vannis lalli
venturell petrilli fasciacoppi
Simo(n) vagnutij nardi
Petrus Joli passarilli
Petrus Joli benefamene
Bertolus blasij bertoli
Petrillus mar.i meliorati
Melioratus simonis
cola bigalli
Nardus sibaldi
vangiutius ant(oni)j bichi

De societ(ate) crucis

Guido petrutij
Andreas valentinj

De societ(ate)

Paulus petrutij Cossole
Andreas mag: ranerij
vannutius petrj nicoli
Puciarellus florutie
Putius blaxij arreganti
Lutius gonzoli
vagnutius cicholi Johis
Petrutius stephanj
lippolus passarilli parrochij
vannutius putij Jo: nutij
Petrillus cicholi maxioli
[illegible] Andreas putij mathie
vannes androchij

Porte clusi

mercede

de scitis

Petrus massioli irisoli
vannes massilli berardutij
Andriolus Joli calcianarij
Paulus bernardi
Petrus vagnutij poli
Petrillus pietij buccamrelli
vuannes andruccioli
Lentius putij ciacci
vangiolus lilli
Petrus cichorj et
vannes scaraponj.
Petrillus itaule
Cola vannis rubj

Adonesche

De electione et off.o dnor. prior. ———— c.o vj

Jtem statuimus et ordinamus q currentibus annis dnj M ccc lx vij
de mense nouembris dci anni. Priores Terre Spelli qui p
tempore erunt congregari faciant Consilium ordinis prio-
ratus, et in ipo proponant, et pponere faciant et debeat
de modo et ordine tenendo in eligendo nouos priores dce
terre pro tempore futuro, et quicquid factum, et reforma-
tum fuerit in dco Consilio ualeat et teneat auctoritate
presentis statuti a in penultimo officio prior. sic
elector. priores dce terre pro tempore inde futuro.
modo simili eligant. Qui quidem priores sic electi prima
die introitus eor. officij, et priores qui modo sunt
de ordine prioratus, et positi in sacchetta prior. dce
terre iurent et iurare teneant et debeant in Consilio popli

14v

dcę Terrę et promittant, et idonee caveant de obseruando statutum pacificu dcę Terrę, et p̄ntẽ statu pepti, et oīa in eis contenta manutenē, ⁊ oīa facere que ad tranquillitatē, pacē, et bonū statum dcę Terrę vid=rint, et cognoverint expedir. Dūmo q ad dcum offi. prioratus nulls qui nō sit adcatastatus ad minus iij libr. et nisi unus d una domo tm aliquāts eligatur. Quī priores pro oībs necessitatibs, et utilitatibs dcī coīs, ⁊ hoīus spāttius, psonaz dcę Terrę quotiescunq eis placuerit, et viderint expedir possint. et eis liceat p̄ntẽ potatem dcę Terrę: et absq eo ut eis placuerit Consiliū populi dcę Terrę, et ordini prioratus: ⁊ oīa alia Consilia aucte lintia cnas, et cōsiliū sapientis ⁊ alioz hoīus Congregare, et congregari facer inpalatio dcī coīs, ⁊ ubiq locoz ut de eoz processerit uoluntate. Et in eisdem per unū ex dcīs priorib et consensu alioz prioz, proponere, et reformare, et proposita reformari facere p potatē dcę Terrę uł eius vicariū: qd potas et eius vic. ad eoz requisitionem peñ centū libr facer teneant oīa et singla que viderint, et Congnouerint utilia pro coī. Deliberato prius, ⁊ obtento inter cōgregationem huiusmodi consilij, et alterius cōsilij auctat hītis inter eos per duas ptes eoz ad minus ad bussulas, et pallottas d congregando Consiliā supradca, et pponen ⁊ reformando utiliz in eisdem misso semp ptito d oībs agendis inter eos p unū ex poni priorib ⁊ obtento per duas ptes eoz ad minus, ⁊ ad bussulas et pallottas.

15r

Consiliu͂ uo aut alia addunatia ad petitionē alicuius, ut dn͂i
m.ri potestatis aut alterius quis officialis ati, et absque eoru͂
licentia presentia, et deliberatione minime congreget ut eis
eos aproponat ad aliquid reformet. Quicqd aut contra for=
mam predcam fieret no ualeat ipo iur. Possint q dcs pri=
ores ipsi p se uel alios sapientes pro utilitate cois spelij
leges, statuta, et ordinamenta conder que p potatem et offi=
ciat ceteros et hoies dce terre iuiolabilit obseruet si p
consilium dce terre confirmati fuerint et ad probati. Qui=
bus qdem prioribz. clxxv. et oes hoies dce terre pro
augumentatione, tranqllitate, statu et pace dce terre
et hominu͂ ipius debeant obedir ad penam xxv. libr den
et plus et minus tuito respectu ad qualitatem facti a contra=
ciente auferenda p d. potat ut eius vic.m et sumarie
et d facto. Teneant q et debant prefati priores gubernar
et auger et manutener dcam terra͂, et hoies ipius in
statu pacifico, et tranquillo: libertate, iura, bona, et posses=
siones, senaitas, et confinia dci cois reinuenire, conserua=
re, et manutener pro posse: et oia alia exercere, et facer
que uenent utilia pro coi: et no pmittant ordinari, pro=
poni, deliberari, ut reformari aliqd c forma͂ psenti statuti
et ordinamenti: et aliqd expendi de bonis dci cois nisi
p euidente utilitatem dci cois. Nihil aut d bonis
et auer dci cois expendr ualeant contra forma͂ psenti
statuti, nisi prius obtentu, et deliberatu existent in
consilio populi, ut ordinis prioratus, ut stati loquitur de
dco consilio, ut consilijs contin. Saluo et reseruato q.

Statuta p priores et consiliarios fienda.

priores no possint expender d bonis co͂ n licentia consilij

15v

1

cont. Assatio Perusino et Spoletanos

In petendis pro coia Civitatis Perusij, et Spoletj, et si expen. exercitum, ut cavalcatam in eorum servitium facere opportuerit, et requirent: priores ex se ipsis, absque alio Consilio et deliberatione, possit et eis liceat providere, deliberare, expedire iuxta petitionem ipsorum: dummodo de petitione pateat, ac si provideret per totum coe, et Consilium populi proliberatj, et expensis fiendis propterea cam dcj cois solvat de aver dcj cois. Et si contigerit quod aliqua propositia de quibuscumque negocijs in Consilijs opportunis facta admitteret toto tempore eorum officij ipam ppositam sit admissam nullatenus reproponant, et non possint aliquam apodissam facere ut sigillare de aliquibus expen. contra formam presentis Statutj, et nisi fuerit prius per opportuna consilia ordinatum. Dummodo hoc locum non habeat in salarijs et in hijs que debent recipere a dco coi presentes officiales forenses dicte Terre. De omnibus autem expensis contentis in presentj volumine Statutorum ut deliberatis ut dictum est, et occurrentibus tempore eorum officij sigillarj, et fierj debeant apodissam: que per unum ex ipsis prioribus in domo habitationis ipsorum sigillo parvo ad crucem dcj cois in presentia duorum aliorum ad minus sigilletur et per Cancellarium dcj cois scribant: et si aliter fieret non valeant. Et Priores, ut prior, ut alius qui contra predictam formam aliquam apodissam sigillaret, ut faceret: Et Cancellarius qui scriberet in dampnum eius quod in apodissa continetur puniatur: et Camerarius dcj cois quod in tali apodissa continetur minime solvere teneatur: et si solverit in dca pena puniatur: et de suo proprio nihilominus solvisse cogatur. Debeantque et teneantur quolibet mense in exitu mensis vinculo

Priores non possint denuo proponere quod semel propositum in eorum off.

Priores ordinare possint quod fieri debeant ...

iuramentū ois introitus dcs cois, q ad manus cam̄ puenient, et causas quar, ~ omis exitus, et expensas dics cois, et quar tempor eoꝝ officij p eoꝝ cancellariū legi publice facer in Consilio publico dcē Terre dcs expensis factas; et nō lectas ut dictū est p expen dics cois fact minime habeant, sꝫ ipas expen de eoꝝ proprio dcs pores soluer ten: oiaq debita cotracta tempore eoꝝ officij assignet in dcō consilio nitant satisfacer toto posse. Et si dcs pores dcos introitus et exitus, ac debita gtracta tempor eoꝝ officij leger nō faceret in dcō cōsilio ut dictū est, et dcus cancell: nō legeret soluat et soluer teneat pre dcs pores cōi predcō x lib. dn. teneant, et dbeant pro quolibet, et dcus can: xx libr. et Potas dcē Terre, qui pro tempore fuerit dbeat dcas pen, et qualꝫ eaꝝ exiger pro cōi, qd si nō faceret pdat de suo salario ·l· libr den: Teneanturq et dbeant predcs priores in uinclo iuramenti, et ad pen: xx sol: pro quolꝫ et qualꝫ uice die, noctuq Cōtinuā mora et residentiam facer toto tempor eoꝝ officij in domo solite habitationis prioꝝ dcē Terre pro eoꝝ officio exercendo ut ad minus duo ex eis ibidem iacer et comeder teneant. Et Potas de predcēs teneat inquirer, ~ inquisitionē facer bis in ebdomoda reptos culpabiles cōdnnar ~ nō possit aliquos amasciatores mitter ut apodissam sigillare nisi prius inter eos obtentū extiterit ad bussulas et palluctas p duas ptes eorum si qd iuro ab eis qua iusca peteret responsione fienda petente absq eo mō predcō dliberent inter eos, atr respondere non ualeant, et si faceret ĝ: in x libr den p qlꝫ.

Expense ut legi

Expense trovamus legane.

Residentia offi

Pores teneant pro re ad minus duo palano.

[Margin: Sindicatus off[iciali]um fieri n[on] p[otes]t n[isi] ex mandato consilii.]
et vice qlibet puniat. Nullusq[ue] scindicatum dc[t]i cois faciat
aut fieri p[er]mittant, nisi deliberatum, et obtentum fuerit in
consilio ppli, et ad busulas et pallunctas p[er] duas p[ar]tes eorum
et si alr fieret scindicatus huiusmodi no[n] valeat ipo iure
et in c. libr ipoz quilz gdenet[ur]. Habeatq[ue], et here debeant
pro eoz salario et expen[sis] quolz men[se] p[er] quolz eoz centu[m]
s[oldos] den[ariorum] quos Cam[erarius] dcj cois absq[ue] alia deliberatione solvere
ten[eatur], et habeant, et here debeant expensis dcj cois unu[m]
[Margin: ... p[ri]oribus.]
famulum q[ui] eis s[er]viat cu[m] sal[ari]o quatuor libr pro q[uo]l[ibet] mese
et unu[m] ministrum siue bay[ulu]m q[ui] eis s[er]viat expen[sis] dcj cois
xlv. sol p[er] mens[e] et quatuor famulos foreses aptos ad ar-
ma portan[dum] et indutos de uno pano: q[ui] semp[er] stent et mo-
rent, et morent cum eis dcis p[ri]oribus et habeant pro
[Margin: Salarium dicto[rum] p[ri]o[rum].]
eoz sal[ari]o duos flormos auri pro q[uo]l[ibe]t et quolz mense
qui eisdem serviant in o[mn]ibus opportunis. Nihilq[ue] aliud
a dco coi, ut spetialibz p[er]sonis peter[e] ut recip[ere] valeant
[Margin: Offensores p[ri]o[rum] q[uo]m[od]o puniant[ur].]
et si s[ecus] fecerint xxv. libr den pro quolz puniat[ur]. Si
quis aut[em] offenderet dcos priores ut aliquem eoz dco ut
facto, ut offendi faceret quoq[ue] m[od]o durante eoz offi[ci]o
ut post occasione dcj officij pena quadrupli puniat[ur]
si vero ex dcis offensis turbaret ut turbarj post offici[u]m
dnoz Prioz et statuus pacificus dce Terre aut
quis attentaret ut presumeret officium ipoz prioz et xxv.
[Margin: Turbatores quietis ... puniant[ur].]
et Consilij ppli, et ut statutu[m] pris Terre in aliquo
turbar[e], mutar[e], ut vastar[e] pena Capitis puniat, et pro
proditor[e], et rebelle dcj cois habeat[ur]. et eius bona o[mni]a
coi predco cofiscent. Teneat q[ue] dnus P[otes]tas et eius
[Margin: ...is]
officiat eisdem assister[e], et prestare auxilium, gsiliu[m], et fa-

\# b3 17

norem, eos q(ue) die noctuq(ue), quotiescu(m)q(ue) eis placuerit pala=
tiu(m) intrare p(er)mitter(e) ad congregand(um), et cogregari facien(dum)
co(n)siliu(m) d(i)c(t)i co(mmun)is quotiescu(m)q(ue) d(e) eor(um) p(ro)cesserit voluntate,
ad facien(dum) custodia(m), seu alias quascu(m)q(ue) factiones p(er)son(ales)
d(i)c(t)i co(mmun)is durante eor(um) officio, minime cogantur nisi
q(uan)tu(m) d(e) eor(um) p(ro)cesserit voluntate. Quibus d(omi)nus Potas
uel eius vic(arius): aut quis alius officialis d(i)c(t)i co(mmun)is alia
p(er)sona aliq(ui)d i(m)ponere, mandare seu p(er)cipere nequeant
aliq(u)a ratione uel ca(usa), uel c(ontra) eos, seu aliquem eorum
p(ro)cedere, uel inquirere d(e) aliquo durante eor(um) officio
nisi d(e) maleficio q(uo)d absit p(er) eos uel eor(um) aliquem in
aliquo co(m)mitten(do). Ipsi quoq(ue) eisdem officialibus i(n) aliis
c(ontra) forma(m) predicta(m) parere minime teneant(ur). Et si aliquod
da(m)nu(m) inde recipient predicti co(mmun)e (con)servetur indemnis. Et
Potas, uel quis alius officialis, qui c(ontra) predicta fecerit in li-
br(is) den(ariorum): mille q(ua)l(ibe)t co(n)de(m)net(ur). Prefati vero p(ri)ores in fine octo
dies a die depositi eor(um) officii p(er) Potatem d(i)c(t)e terre, et
pro quolibet terzerio unu(m) bonu(m) vir(um) d(e) q(ui)b(us) tribus unus sit
not(arius): eligendis p(er) co(n)siliu(m) p(o)p(u)li d(i)c(t)e terre ad b(re)viculos
ut moris est cu(m) sal(ari)o eidem solvendo expensis d(i)c(t)i co(mmun)is x-
s(olidorum) pro quolibet eor(um) d(e) administratione eor(um) officii, et obmis=
sis et neglectis p(er) eos et o(mn)ib(us) con(tra) formam presentis statuti
et ordi(na)m(en)ti: uel aliquid ex eis factis adrationi(bus), et et sindi=
cari. Et si in predictis, uel aliq(u)o predictor(um) aut c(ontra) forma(m)
presentis statuti quis inveniretur fuisse p(er) d(i)c(t)os adra=
tionatores, sindicati pen(is) in d(i)c(t)is statutis co(n)tenta de-
beant condenari. Et si dolum, aut fraudem furtu(m)
uel baractariam in d(i)c(t)o eor(um) officio co(m)miserit aut aliq(ui)s.

durante officio Prior(um)

Sindicatores

faciet, committent, ut facer(et) aut committer(et) attemptabunt
statum pacificum d(i)c(t)e Terre, et officium p(ri)or(um), ut clxxv
et consilij populi, et h(uius)modi offi(cium) Potestatis d(i)c(t)e Terre d(e) o(mn)i ho-
nore, offi(ci)o et bono d(i)c(t)e Terre perpetuo sint privati et
nihilominus pena capitis puniat(ur). Et pro proditoribus
a rebellionibus teneant(ur) p(ri)o(r)es: d(i)c(t)i eor(um) bona debeant
om(n)ia confiscari i(n) eisdem penis, bannis p(er) d(i)c(t)os scindicos condem-
net. Teneantq(ue) Potestas, et q(ui)libet alius officialis d(i)c(t)e terre
du(m) fuerint requisiti p(er) priores predictos ad aliqua executi-
one, coertione, ut aliquid aliud faciend(um) ipsis p(ri)oribus plene
obedire: et cas(us), q(ui)bus fuerint requisiti p(er) ipsos p(ri)ores facer(e)
et executioni mandar(e) prout d(e) ipsor(um) processerit vo-
luntate. Et si predicta no(n) fecerint in c. libr(is) den(ariorum) Potestas
et q(ui)s alius officialis in x libr(is) den(ariorum): condemnet(ur) d(e) eor(um) sal(ario).
habeantq(ue) d(i)c(t)i p(ri)ores auctoritatem, et baliam plenissima(m)
in faciendo fieri pace(m) d(e) omnib(us) inimicitijs, que in spello
essent et predictis no(n) obedientibus condemnar(e), punire, co-
gere, confinar(e) prout d(e) eor(um) processerit voluntate aliquo
statuto, ut ordinamento in contrarium loquente no(n) obstante,
q(uod) aliqua iuris sollemnitas, ut stalitas sit obmissa. Et
si contigerit q(uod) aliq(uod) secretum eor(um) revellet(ur) p(er) ipsos p(ri)ores ad
aliq(ue)m eor(um), q(uod) ille qui revellaverit d(e) ipso offi(ci)o Casset(ur)
et perpetuo sit privatus, et in x libr(is) den(ariorum): p(er) potestatem
d(i)c(t)e Terre condemnet(ur). Possintq(ue) d(i)c(t)i p(ri)ores penam et
bannu(m) i(m)ponere cuicumq(ue) pone(re) quacumq(ue) d(e) ca(usa) usq(ue) ad quanti-
tatem x libr(arum) quotiescumq(ue) eis placuerit que pena a con-
faciente p(er) potestatem d(i)c(t)e terre exigatur. Teneanturq(ue)
prefati priores in p(ri)mo Consilio fiendo post introitum eor(um) offi(cij)

omnes

[Margin notes: ... si ... se gesserint; ... obediri ... executionibus; ... p(er) priores; ... secreta; qua pena ... officiales]

oes expensas factas tpore eor pdecessor, et oia

contracta p ipos priores logi facer: quod si no p

quilz ipor in x. lib, deni et Canc: dec Ter

pro tempor fuerit xx.ti lib deni peni incurrat

teneat dcas penas exiger a 9faciente procoi, et

potas no exigeret p dat d suo sat.o l. lib deni: adde

entes huic cap.o q priores no possint neq dbeant i

re aliqu, ut aliqd expendere in vino d banis, ...

dcj cois nisi express licentia osilij ordinis pcrat...

na heant. et here debeant antq erat deum...

Et hoc Statutum Capitulum sit precisum, qd tolli, suspe

dj, cassarj, et ei in aliis drogarj no possit quos mo...

Laborat

Quod nullus Clericus possit ee officialis

Ite Statuimus et ordinamus q nullus Clericus possit ee

prior, ut cosiliarius, aut aliquod aliud officium ...

et electo. facta d eo no ualeat et elect solvat ...

banj xx. lib deni: vz pro tertia pte coi, et pro alia p...

et pro alia pte accusatorj, et illud idem dicimus ...

electis, et electores ad aliquod offi.m 9: forma p...

Statut

De Adrationatoribz eligedis

Ite Statuimus, et ordinamus q priores ppli de...

eligat et eliger debeant ad reuideu ration...

rarij et collector datiiar, fictus, motis, ...

et alterius cuiuscumq gnis dcj cois ... oes alios ad quo...

1

18r

...d bonis dcs cois quēcumque de ea et omnibus pervenerit eorum ...
...tempor citra quo eis placebit, et ad scindicandum et ...
...ionand illos tres bonos et legales viros de dca terra ...
...de qlz terzenio quorum unus sit not: Qui sint ...
...icis, et adrationatores predcorum. Et eo modo adrati=
...onand rationem de omnibus pervenerit ad manus eorum de bo=
...is dcs cois infra tres dies a die depositi eorum officii
...ligat et eliger debeant tres bonos viros unum videlicet per
...lz terzenio de quibus unus sit not: in scindicatu, et
...ad rationationes ipsorum. Qui quidem scindici et
...adrationatores iuret eorum officium facer, et exercere
...ona fide sine frande et infra octo dies post hu=
...prestiti iuramenti scindicatus prefati finiant, et ter=
...inet culpabiles condenand, et insontes absolvend dummodo
...ipsi pores non possint nec debeant se ipsos, ut ali=
...ar eorum eliger, nec aliquem officialem dcs cois s. notm:
...anorum datorum, Reformationum, Custodie, ut aliquos
...ficiales potatis ad penam x libr den: pro quolibet eligentes
...electus acceptantes: quae pena medietas sit cois, et
...a accusatoris. qui scindici, et adrationatores et
...eorum habeat, et fieri debeat de aver dcs cois pro
...sol. et quolibet eorum decem sol: den: pro qlz scindicatu

De modo Preposiatarum fiendarum —— C. viiij

...tuimus quod oes preposite ut proposita sup quacumque
...fiendo deliberent, fiant, et pponant, et refer=
...t, et ordinamenta sup ipis obtinenda obtine
...eandem modum et forma corrupta s de osilio ppty

Ut mittat pro accusato ——— c. xxxij

Item statuimus, q potas, et notis dãnor dat teneatur mitter pro accusato, ut d nuptiato si qs d furto, ut alio maleficio: et cu venerit accusatus, ut denuptiatus prius tem recepta excusatione, ut habitis fideiussoribus ipus tene[a]t, et dbeat intelliger eius ratione tã in dãnis datis q in maleficiis: nisi deus talis aciator, ut denuptians, pstatus accusatus, ut denuptiatus infra terminu p Judicem potatis ut notm dãnor dat pfessu no probauerit legitime ee ue-rum q d maleficiis p ipa potatis codennet in x. lb den: in dãnis dat puniat p notm dãnidator in xl. s den: quor bãnor medietas sit cois, alia medietas sit accant sive denuptiantis, et si potas fuerit negligens in predictis p dat d suo sat. x. lb

De Non vendendo unam, et eandem rem diversis psonis ——— c. xxxiij.

Item statuimus q nullus dbeat unã, et eadem rem pluribus et diversis personis rem imobilem veder, et qui pfecerit codenet in x. lb den: et restituat venditor ultm emptori pretiu sm forma cotractus huius inter eos: et pen stipulatã soluer teneat eid. Et potas cogat talem venditorem ad soluendu dcas penam ulta emptori i psona, et rebus. Et si quis vendiderit aliqd qd no habuerit soluat duplum extimationis dce rei: et nihilominus id q vendet dare tene emptori primo infra octo dies a die venditionis facte. Terram d mobili a x. s infra no soluat bãnu. a x. s sup: soluat x. s. Ceterum quicuq locauerit unã, et eadem re

17v 19v

I

diversis p[er]sonis ri[ci]one laboritij, ut alia ea soluat dictus bannum et nihilominus remaneat res pen[e]s illum qui p[ri]mo eo[rum] duo[rum] quor[um] banno[rum] tertia pars sit co[mmun]is: et due accusatoris et iniuria passi. et hoc locum h[ab]eat i[n] p[re]teritis, p[re]sentib[us], et futuris.

Contra forenses ——— c. xxxiiij

Item statuimus q[uod] si aliq[ui]s forensis in spello, uel eius districtu fecerit iniuriam alicui spellano d[i]c[t]o, uel f[a]c[t]o puniatur in quadruplum, q[uam] spellanus si capi poterit: et si capi no[n] poterit exbandiatur in d[i]c[t]o banno, ut d[i]c[tu]s est. Et q[ui]l[ib]et d[i]c[tu]s talem forensem spellanu[m] p[er]cutiente[m] possit impune offendere et i[m]pedire, et quilibet teneat[ur] d[i]c[tu]s forensem iux[ta] posse impedire ad pen[am] c. lib[rarum] den[ariorum]. Et si forensis fecerit aliqua[m] iniuriam alicuius spellano suasione alicuius, uel pretio, uel p[re]cibus idem suades ad cuius petit[ionem] p[re]d[ic]tus forensis p[re]d[ic]ta commiserit ten[eatur] ad illa[m] pena[m] ad qua[m] d[i]c[tu]s talis forensis teneretur. Et si forensis, uel spellanus offenderet aliquem spellanu[m] p[re]tio cu[m] sanguinis effusione si capi poterit sibi caput a spatulis amputet[ur] ita q[uod] moriat[ur]. Et si capi no[n] poterit sit p[er]petuo exbandit[us] de spello, et eius district[u]. Et q[ui] eu[m] receptauerit si fuerit consanguineus illius qui pretio co[m]mitti fecerit tale maleficius in ~~iiij~~[or] iiij[c] lib[rarum] den[ariorum] co[n]denet[ur]. Et si forensis fecerit aliquam briga[m] cu[m] spellano no[n] co[n]strinxerit se in cur[ia] p[otes]tatis co[mmun]is, et d[i]c[t]o co[m]missi per eu[m] bannu[m] no[n] soluerit Condenatione facta d[i]c[t]o aliquo spellano nulla fiat exactio ex ipsa immo suspensa remaneat usq[ue] quo forensis sua soluerit co[n]demnat[ionem]. Et si spellanus p[ro] forensi fideiusserit pro maleficijs ad illam penam

teneat

teneat ad quã ille talis forensis solvere teneret si forensis nõ solveret. Et p hoc Capitulum alijs Capitulis, et statuto maiorẽ pẽnã q̃ʒ ꝺ supra dc̃as delictis imponentibꝫ minime derogetur.

Contra Malas mulieres — c.º XXXV.

Item statuimus q̃ nulla meretrix, nec mulier male Conditionis et famẽ nõ habitare dbat neq̃ possit intus muros veteres terrẽ spelli, et si aliqua habitaverit in .x. lib. dñi: cõdẽnet, et potas teneat de p̃dc̃is ĩquirere, et inquisitionẽ facere, et repertos Culpabiles punire, et cõdẽnare in penis predc̃is.

Ut Procedat ꝺ similibꝫ ad similia c.º XXXVj

Itẽ statuimus, et ordinamus q̃ potas terrẽ spelli possit, et debeat procedere in mallijs ꝺ similibꝫ ad simila ꝺ quibꝫ nõ fieret expressa mẽtio in statuto et illud intelligat ẽẽ sitũ qd possit redducj ad ius coe.

Si quis negaverit aliquẽ ẽẽ notariũ — c.º XXXVij

Item statuimus q̃ si quis aliquem negaverit ẽẽ notm̃: de quo sit pub.ca vox, et fama ipũ fuisse notm̃ ꝛ pbato fuerit p publicã famã, ut negaverit filiationem alicuius ut fraternitato ꝺ q̃: sit pub.ca vox et fama q̃ sit filius, ut fr, ut negaverit aliquẽ esse officialem cõis, explanit fuisse, et postea fuerit probato cõdẽnet qui habeat in x lib. dñi: ꝛ in p̃dc̃is sufficiat probatio ꝑ, si nõ decurrat tris, ꝑ hoc locũ habeat inter spellanos, ꝛ cãit ipo iur sit nõ fimitis, et futuris. oris.

20v

De Absolutionibus potestatis, et aliorum officialium ——— c. XXXVIII

Item statuimus quod potestas Iudex, nec alij officiales comunis Spelli non possit absolui nisi primo adrationati fuerint de omnibus et singulis que debuerint ex forma statuti alicuius dicti comunis et qui fuerit scindicus electus ad scindicandum dictos officiales: ut aliquis eorum teneat observare omnia, et singula contenta in statutis de huius materia loquentibus, et si non observaret, ut negligens fuerit in observando condemnetur in XXV. libris denariorum:

De extrahentibus grassiam ——— c. XXXVIIII

Item statuimus quod quilibet de Spello, et eius districtu possit de dicta terra et eius districtu extrahere grassiam s. bladum, oleum, Caseum, ciappos, ut agnos, ova, Carnes, vinum, et cuiuscumque alterius grassie generis extra sibi facere liberum, et impune.

De Conductoribus agrorum ——— c. XL.

Item statuimus quod laboratores, ut Conductores agrorum, vinearum ut aliarum rerum non audebunt, neque metant fabas ut alia legumina sine requisitione domini rei, ut eius presentia aliqua occasione: et qui contrafecerint condemnetur in ... [illegible] denariorum: et si quid fraudaverit emendet. Et idem dico ... de fructibus arborum cuius pena tertia pars sit comunis ... accusatoris. Conductores vero rerum predictarum et aliarum ... debeant Conservare in bono statu res ... [illegible] ... sua ... ordinatum fuerit inter partes et manutene... fideiussorem ... teneat ... in aliud ...

tem ... ca... pot... Et q... preter... co denot ... no 2 no co... en bannum non ... lano nulla fiat expa... usque ... forensis ... [illegible]

trasferr: et q̃ cõtrafecerit cõdẽnet in .c. s. den. Et ipam trãsa=
ctionẽ reducere in pristinum statum teneat. et possessionẽ restituere
primo dño. Et si dñus proprietatis perderet aliquid de re lo=
cata per negligentiam et fraude Conductoris de suo Condu=
ctor teneat emẽdare. Et similiter si conductor dimi=
serit ipam rem locatam nõ laborari sua negligentia Et
si dñus proprietatis perderet granum, minus ut alios fru=
ctus de re locata Conductor emendet damnum dño pro=
prietatis: et qui cõtrafecerit in xx.ti s. den. cõdẽnetur. quorum
denarior. tertia pars sit cõis, et due accusatoris, & cõventio
semper sit firma. Et si conductor fuerit molestatus in re
sibi locata significet dño proprietatis. Et si cõductor
nõ laboraverit rem sibi locatam, et steterit per eum liceat
dño proprietatis reaprehendere, et intrare tenutam, et post
suam auctoritate propria, & transferre dicto Conductori aliqua
conventione inde facta nõ obstante. Et hoc locum habeat
in preteritis presentibus et futuris

Negligentia Laborantis

De Copijs dãdis —— C. xlj.

Item statuimus q̃ potestas, notarii dãnor. dator. et quilibet ipor. teneantur
dare copiam accusationum, denuntiationum, Inquisitionum, excusa=
tionum, & alior. actor. hitor. et factor. corã eis, et suis
officialibus ea die qua hõ se excusaverit, ut, et cõtra, mo
illi cuius interest placuerit: et accomodare libr. ubi scripta
sunt acta predicta notarii: de quo contentus erit ille cuius interest.
et si predicta nõ fecerit, ut recusaverit dare pro Copia exemplan=
da nullo mo possit procedere donec Copiam prius habeat
cuius interest: et interim terminus, ut tempus nõ decurrat
et si aliquis ipor. officialium in aliquo cõtrafecerit ipo iure sit
nullus ipe processus, et nullius valoris.

Ut nullus recipiat accusationē ——— c̄. xlij.

Item statuimus q̄ nullus Spellanus recipiat ab aliquo forensē
qui nō sedeat in libro app̄tij dei cois, nec procurat. uel
aduocat. c̄. aliquē Spellanū nisi eēt de uoluntate ipius Spel-
lanj c̄. quē fieret: Et nullus d Spello, ut eius districtu ac-
catt, ut procuratt Contra forens Spelli habitant. reci-
piat et qui Contra fecerit Condemnetur noīe banj in x.
lb den: et hoc locū nō heat nisi eēt duo ut tres inso-
lidū obligatj alicuj extraneo: quor. ille q comictus eēt pos-
sit recipe accusationē ut procurat. ab illo cuj solitum
fuerit c̄. suū sociū ad recupandū id qd pro eo soluerit: nec
habeat locū pro dbito cōtracto cū aliquo forens. Cuius ba-
nj tertia pars sit cois: et due accusatoris. Et nullus iu-
dex, not: ut aliquis, d Spello recipiat c̄. aliquem Spellanū
accusationē d aliqua Condēnatione, ut denūptiatione
ut pte ipius fact. ut fienda: nec aliqs Spellanus dbeat
ipuz ius recipe nec alicuj Conceder, ut uendere aliqua
sa: et q ɔfecerit tā uendēs, ɔ cocedēs, q̄ emptor, et recipi-
ens ɔdēnet pro qualj uice in x. lb den: Cuius Cōdēna-
tionis tertia pars sit cois ɔ due accoris. Et dicimus q̄
si pars cōtingeret partj d cōdēnatione pro pte alicuj
uenderet, siue Concederet, ut alio modo daret q ipo
facto uendēs, cocedēs, ut dans cadat a iur suo dce partis
Et medietat. ipius ptis sibj ɔtingent. d ɔdēnatione
ɔdēnato adiudicamus, ɔ aliam coi prefato quā pro coi
potas, et suj officiat exiger teneant. Et nemo cedat ali-
cuj extraneo, ut coi, ut psone, ut ciu, ut rectorj, ut cle-
rico iura que haberet c̄. prefatū coe: et si ɔcederet in. c.
lb den condēnet. Et nullus debitor forens possit pt co=

stringi pro aliquo debito si debitu fuerit contractu alibi q spelli, et hoc locu h[ab]eat in p[re]teritis, p[rese]ntib[us], et futuris Addicientes q hoc Capitulu locu habeat q: illos q ex[tr]a d aliqua terra ubi eet simile statutu. ats servet illud statutu q[uo]d e in illa terra illius forensis q: foresem terro illius forensis.

De. foresib[us] d quibus dubitat ——— c. xliij.

Item statuimus q si aliqs forens eet, ut erit in spello de quo aliqs spellanus dubitaret sibi offendi p[otes]tas cogat ipsu ad dand[u] fideiuss d no offendendo si dar poterit, et si dar no poterit p[otes]tas possit, et debeat ipsu expeller d dca terra, et exbandiri d spello. in. c. lib. den: Et si postea venerit, ut steterit in spello talis p[otes]tas fideiussione possit eu offender sine pena et bano. Et quicu[n]q eu receptament codonet in. c. lib. den: et qls d p[o]p[u]lo possit ee accator, et habeat duas p[ar]tes bani no obstante aliquo Cap[itul]o q[uo]d in c[ontra]riu loq[ue]ret[ur]. volumus et q si aliqs spellanus aliquo forensem aduena iuraverit habere suspectum, ut ee Cora Judice Cois spelli: q Judex ten ipsu forensem i[n]continent[er] d dca terra, et eius districtu expeller. Et si post tres dies fuerit inventus arma portar pro qls gener armor[um] condem[n]et[ur] in quadruplum pen[a]e. Et hoc intelligat q: illos qui habitaverint in dca terra a trib[us] annis citra.

De Jurib[us] et Possessionib[us] cois conservadis — c. xl iiij.

Item statuimus ad hoc, ut coe spelli, iura ipsius conservet[ur] [et]

17v 22v

l

in locis q[uod] Casalenu sive terrenu totu vel in parte intus vel extra spellum spetiat Casalenu quod e[st] in planello, et ubicumq[ue] per potatez, Cosiliu, vel cor nemini Cocedat: et potas, et ceteri alij officiales dei cois teneant, et debeat o[mn]ia bona ipius cois tam intus q[uam] extra spellum manutenere, et gubernar, et Conservare in bono statu pro ipo coi: et si de predcis vel aliquo p[re]dcoru aliqs habeat seu teneat, vel q[ui]d occupatu, vel impeditu coi prefato restituat, et relaxi=
get infra xv. dies post q[uam] fuerit sibi notificatum per potatem, vel Iudicem, vel alteru ipor: Et q[ui] cotrafecerit in c.
per den: coi prefato codenetur: et nihilomin: illud quod fuerit occupatu, vel apprehensu quomocuq[ue] potas per sindi=
cum Cois faciat reapprehendi quomocuq[ue] impedimentum eet impeditu, vel edificatu post dcus ter[mi]n[u]s sine medio fa=
ciat illud tolli aliqua p[re]scriptione temporis no obstante. Et q[ui]cuq[ue] no dimitterit q[uod] apprehendr, et fuit ipa de ea codē=
natus, et ab ipa codempnatione appellaverit quicuq[ue] vo=
luerit dato q[uod] no intersit eius aliquatis possit expensis cois ipaz cam defendere. Et Potas ten[eatu]r vinculo Iuramenti facer mitter terminos lapideos ad renam, et Calcem, et al=
tu supra terra duob[us] pedib[us] ad dividendu terrenum cois a spetialib[us] p[er]sonis per quos no mittat, et de eor sa=
lario remaneat impuidentia p[er]ior dce terre.

De ludo taxillor ——— c. xlv.

Item statuimus q[uod] potas possit procedere per denumptiationem et et inquirere ex suo officio c[ontra]: ludentes ad ludu taxil=
lor, azardum, birrium, vel per . . . vel aliquod quo=
equale: nec no c[ontra]: tenentes ludu in domo: et nulla p[er]sona forrigera, vel forens ad ludum taxillor azardu vel simi=

et ordinis priorat. stat, et statutis a electione, et officio dominorum
priorum dicte terre alias proposita, ut prepositus reformato uel
ordinamentum preter formam predictam factis non ualeat, et p-
ones q. contra fecerint, aut fieri permittent contra pena XXV. librarum denariorum
pro quolibet condempnet; et notarius q. scripserit tantundem
cum predictis simititer condempnetur.

De electione, et officio notarij reformacionum — c. x

Item ut negotia comunis condecentius, et melius ordinentur, et
tractentur: statuimus, et ordinamus, q. de mense februarij
proximo uenturo in consilio populi dicte terre proponatur
de electione notarij reformationum comunis predicte pro VI. mensibus
incipiendis die XX. mensis martij proximo uenturo, et finiendis
die XX mensis septembris proximo uenturo: et in aliis futu-
ris temporibus uno mense ante finitum officium ipsius no-
tarij de ipsiusque electione in ipso consilio proponatur. Et quod
per dictum consilium super ipsa electione deliberatum extiterit
ualeat, et teneat auctoritate presentis statuti. Dum-
modo nullus possit elegi ad dictum officium q. sit de una et
eadem terra unde esset potestas dicte terre: et si eligeret
eius electio non ualeat, cuius notarij officium duret
VI. mensibus. Cui notarius sine cancellario comunis aliqua propo-
sitam contra formam presentis statuti super quibus factum mi-
nime scribat q. si faceret perdat salarium suum totum
et pro falsario habeat. Tempore namque electionis fiende
de electoribus potestatis, et aliorum officialium dicti comunis una
cum fratribus minoribus debeant interesse ad scribendum dictos,

23v

l.

officiat. et Caveat ne aliquis officiat dcis cois eligat q. for-
ma presentis statuti scribat et oia, et singla ad ipa
officia, sive officium spectant et ubi tractaret de electione
potats no pmittat potatem dce terre, nec aliquem eius
officialem dce electioni iteresse: nec ipe potas, et eius officiat
intersint pen c. lib. pro qlz, et quaz vice. Teneatq id
not: et dbeat scriber oia, et singla q spectant et spe-
ctare noscuntur ad officium Prioz. Etiam dce Terre, et
apodissas pposita, reformationes, et alias scripturas opper-
tunas, et necessarias, et q pertinet ad officium notariatus
pdcs, nec no qrtationes si que occurreret in guitium
cois. Qui not: teneat, et dbeat [illegible] speculum [illegible]
die ante introitus sui officii, et heat, et here debeat de bo-
nis et haver dcs cois XXV flor. auri, et no plus hoc
mo vz medietate in fine primoz triu mensium, et re-
liquam medietate in fine sui officii, ut pro rata tempo-
ris: pro q salario ten: et debeat dcus not: servire dco coi in
oibs, et singlis factis, et negociis durante suo officio sibi
in postez comittendo p consiliu pplis, et officiu dcs cois
Et teneat in fine sui officii dare, et assignare Cam:
dcs cois pro dco coi recipient una baulistam valoris xl
sol: den ad minus q in den: minime converti posset. Qui
not: nullo mo stare, nec habitare possit in una eadeq
domo cu potate, ut Cam: cois spelli. Et nullus famili-
aris, not: ut officialis potatis possit ad dcum officium
eligi ut esse, et qui esset ut fuerit dcs potats officiat
Ceterz idem not: pro dco salario scriber ten oes litteras
missivas pro parte dcs cois, nec plus here ut petere
possit pro suis scripturis a dco coi, ut spetialibus personis.

Et teneat

Et teneat libr. scripturar. pro ut sibi petitu fuerit p speciales personas ca extrahendi copiam quor. interent comodar. Qui notus teneat et debeat iurar. suu officiu facere bona fide, sine fraude: et debeat facer. continua residen. in spello, nec dco tempor. redir. possit ad terram suam nisi semel. et tunc qnq. dieb. possit maner. et no plus. Et si dcus not.: fuerit negligens in pdcis ut aliquo pdoz. uel fraudem comiserit soluat pro qlz uice x libr. den.: Acta cuius notarij, et scriptur. remaneant in spello pro comuni. Finito uero suo officio star. debeat trib. diebus ad sindicatu redditurus ratione d administrationesui officij cora sindicis, adrationatorib. sm forma psent. statut. eligend. Possitq. her unu bay.m eligen.: p priores dce Terre pro eo tempor. quo durat officiu dci not.ij Cu sal.o eide bay: p dcos priores sibi costituendo dumo aliud salarium ab aliq.: no recipiat. Qui bay. ipi not.o: et priorib. dutaxat seruiat dumo aliquas citationes nullactenus facer. ualeat, et si faceret ipa citatio no ualeat ipo iur. Con.: qd facer. p potatem uel alios officiales no cogat. Ceteru dcus not.: in aliq.: consilio dce Terre, ubi tractaret ut pponeret d aliqd dando, donando, ut cocedendo d bonis dci cois c. formam psentis statut. potat. ut eius familiarib. officialib. at quib. uis alijs officialib. dce terre, aut alteri pro eis, uel eoz aliq.: recti, directi, ut indirecti aliq.o color quesito prepesita, dca, cosilia, ut reformationi nullactenus debeat scriber: qd iurare teneat ad sca dei euagelia et si contrafaceret pro falsario tneatur, ipo facto suo officio sit priuatus: et teneat soluer. pro coi spelli. L libr. den.:

Canc. teneat comodare libros specialib. psonis pro copijs extrahendis

Canc.s debeat sindicari

Dni Priores et canc.s debeant her bay.m qui inseruiat eis tm et no possit facere alias citationes et si faceret sint nulle

Notar. canc.rie

noie ponere sibi et adrationatores, et sindicatores: qui ipsius scin=
dicabunt accipient: de quibus quilibet possit esse accusator: et
habeat duas partes banni.

De electione, et officio Camerarij ——— C xj

It statuimus et ordinamus quod currentibus annis domini .M.cccLxiij
de mense novembris priores dicte terre qui pro tempore pdicto
erunt congregari faciant consilium ordinis poratus, et
in ipso preponant de electione Cam: dicte terre qui
pponere de electio de electione prior dicte terre pro
tempore inde futuro, pro tempore quod eis placuerit: et
quod factum, et reformatum fuerit valeat, et teneat au=
ctoritate presentis statuti. Et finito tempore pro quo
dicti cam: eligent per dictum Consilium alij Cam: pro tempore
inde futuro modo simili eligantur dummodo aliquis in
cam non eligatur nisi fuerit accatastatus iis. lib. ad mi=
nus. Qui Cam sic electi: et Cam: qui electi sunt
et positi in sacchetto cois una cum prioribus dicte terre
nunc de presenti per quatuor annis proxime venturis inchoan=
andis a Kl: Jan: proxime venturi in principio eorum officij iu=
rent, et promittant, et idonee caveat eorum officium
facere bona fide sine fraude et omnes introitus
dicti Cois, et quod de bonis dicti cois ad eorum manus p=
venerit scribi facere ad introitus dicti cois: nihilque ex=
pendere contra formam presentis statuti. qui omnia facere teneatur
et debeat in fine cuiuscumque mensis legi facere in consilio
populi, et assingiare omnes introitus dicti cois, et expen:
cum titulis et factis. finito vero tempore eorum cam=

morlingatus infra octo dies plenariam ratione redder, et assin-
giar de eor officio et gestis p eos, et de ipor introitu, et exi-
tus teneant, et debeant. Idemq Camerarij no possint re-
cipe aliqua codenationem ab aliq persona nisi in palatio cois
spelli, ut in scalis palatij, ut ius reddat p coi, et no possint
partem codenationis coi recipe sine parte partis. Si ipam
codenatione totam, integram recipe ten: nisi p'us pars ptis
sibi tangent parti alteri relaxaret, et cotrafacien coi, et pti
in c. ltr den: pro quols, et uier quali codenet 9: quod dis-
posui negueat quoqmo. potas uero, ut eius officiat: contra
pdca faciens in c. ltr den: Condenet part uero parti contra pôtem et eius offs
contingent. qua da cam seu Camerarius recipiet statim
et absq mora sine aliqua diminutione, madato, ut apu-
dissa soluer ten: Quicqd aut assignato officio successoribz
eor de bonis des cois, et spetialiu psonar eis remiserit
ipi coi, et spetialibz psonis indeus tempois octo dier
pena dupli restituer ten: habeatq et haber debeant, et
tendat a dco coi pro eor sal pro qlz, et quols mense
tres lib den, et plus a dco coi, ut spetialibz psonis pro dco
eor offi recipe no possint: et si 9 fecerint qualsiui-
ce in xxv. ltr den: codenet: et quili possit esse accusator
et habeat duas ptes bani et teneat secretus. Et dei Cam:
teneant librum expen a libro p se a libro introitu qui scri-
bant p not reformationu dce terre, et no p alium
dumo introitus de quibs ecclesia romana pt haber dz in eccª Ro.
quoda libro p se scribant. Qui libri p ipiz not scindica-
toribus, qui ratione dcor camerarior uidebunt, et eos
scindicabunt restituenda postmodum ipi Coi dont et assingnet

quos una cum potestate et eius vic: diligenter examinet: et
quod contra formam presentis statuti factum, ut scriptum in ipsis
invenierint ipsos cam: et notum in pena contenta in statuto
presenti debeant condemnare, et condemnationes exigere pro Com. Qui
libet tempore Cam: per notum reformationum teneantur
Et si quis dictos Came: offenderit durante eorum officio, ut
post occasionem sui officij penam quadruplicem solvere teneatur
ac si offenderit familiam potestatis. Qui Cam: pena XXV.
lib. et vinculo iuramenti a nro. potestate quicquid continetur in ipsis
statutis quod aliquis recipere debeat a dicto com. in fra termin. in ipsis
statutis conten. solvere integraliter teneatur. Summo hoc
locum non habeat in aliquibus ad aliquod officium electis si eorum offitium
que eis commissa fuerint integre perfecerint. Possint namque
et teneantur absque aliqua alia deliberatione, ut ordinamento
cum licentia potestate dare cartas, cera, et inclaustrum opportu-
num notarijs, et officialibus dicti com. tam notarijs civilium
quam alijs pro omnibus scripturis in eorum officio occurrendis. De
quibus prefati priores apodissam facere teneantur. Inhibentes
quod dicti cam: ut aliquis eorum non dent ut dare presumant no-
tarijs civilium, reformationum, et damdatorum candelas nec
aliquod aliud lumine si contra fecerint per quolibet, et vice quolibet in
c. lib. den: condemnetur.

Offendens camerarium puniatur in quadruplum.

Quod notarij de spello habeant a com. carta, et atramentum.

Cam.: non debent dare candelas seu lumen nots civil. et d.d.

De Electione notarij Custodie ——— c. xij

Item statuimus et ordinamus, ut bonus status et paci-
ficus dicte terre conservetur, et cura vigilis habeatur quod de mense
se iunij proxime venturi per sex menses proxime venturos inci-
piendis die. xvj. mensis Junij proxime venturi, et finiendi ut

sequit' In Consilio ppli dce Terre eligat eomo et forma qbs not's reformationu eligt unus bonus, et legalis not: sup custodia dce Terre. Qui not's teneat die noctuq fieri facer custodia p tioces dce Terre pro ut sibi p officials dce terre fueri i iunctu, et mandatu. Et teneat et debeat exiger oes ~dennationes factas, et fiendas, et oes alias executiones facer q sibi inponent p pores, et sic, et esse debeat sup oibs et singlis opibus dcs cois fieri faciend ta p coe, q p adiacent pro ut sibi iniunctu et mandatu fueri p pores dce terre. Qui not: iuret dcus officiu facer bona fide sine fraude, et teneat, et dbeat venire ad suu officiu exercen ad terra spesis una die ante introitu suj officij, et stet, et star debeat tribus diebus post suu officiu completum, redditurus dco coi ratione d administration suj officij spalibus psonis: et habeat, et hiere debeat d aner dcs cois pro suo sal. dcor sex men: xxiiij.or flor auri et no plus. et d ipo sit contentus. Et si dcus not: in dco suo offi. fueri negligens pdat d suo sal. uice qualz x. lb den: Et si dcus not: no acceptaueri dcus officiu post q lere electionis eru sibi psentate ei nullu ius requirat ex ipa electione et alius eligat mo predco. Et finitis dcis sex men: ad dcuz officiu d.vi. men: in vi. men: formis pdcis eligat: dumo ad dcuz officiu nullus q fueri familiaris ut officialis potatis, ut d terra unde eet potas, ut eius familiaris, ut officiat nullatus eligi possit: neq ipe not: possit habitare in palatio. Qui not: in fine suj officij assingiat teneat et dbeat dar Cam: dcs cois pro ipa coi

recipien una balista valoris xl. sol que in den Comutarij
ne possit. et ad hoc ut ipi not. melius pareat dicimus q
ipe possit imponere pena usq in qtitate xx. s et ipam
penam exiger pro coi predco a quols deliquente. Addicie
ntes q unus ex poribs dce terre quols sero du penut
regrunt Custodes debeat interess, et sibj darj, et ea
dj facer nota puntuator ad dcam Custodia. Et nullus
bay. possit nec debeat facer aliqua Custodia pro
aliquo.

De viarijs cois ——— c xiij

Item statuimus, et ordinamus. q d mense Jan. pximo
ventury eligant p Consiliu populj dce Terre sex via
rij vz d quols terzerio duo, et quicqd factu fuerit
p tres ipoz, ut duo cu agrimesore eoz, valeat, et te
neat acsi factu foret p oes. Qui agrimesor teneat
sicut unus d viarijs in dco officio viarioz: et sit
viarius una cu alijs qui agrimesor eligatur p ipos
viarios infra sexta diem post q fuerint noiatj p via
rijs cois. Qui viarij iurent ad sca Dei evangelia sup
esse ad acconciandu, et Conservandu in bono statu vias
~~interiore~~ int et ex spellum removere lapides, ligna,
fovear, et alia viis prestantia impedimenta. Quibus via
rijs aut maiori parti ipoz, ut tribus ex eis dam
us licentiam, et liberam potatem definiendj et termi
nandi diebus feriatis et non feriatis omnes que
stiones que essent inter homines d spello occa
sione viar, terminoz, senaytar, et Sciagnatoriz
terrar de quibus posita sit querimonia Coram
eis. dumodo ipi viarij, ut maior pars, vel tres
ex eis teneantur et debeant ire ad omnes questi=

Agrimensore
Spurio
Cabeli

omnes ad quas vocati fuerint ex licentia quam eis
ex nunc concedimus, et in hiis que ad eorum officium
spectant et pertinent penam, et bannum possint impo-
nere usque in quantitatem xx. sol. denariorum comunis spe-
si applicandorum, et a contrafacientibus per potestatem vel
eius iudicem aufferendorum. Si vero questio exce-
deret summam .x. librarum potestas, ut eius Iudex
diffinitionis dicte questionis una cum eis intersit
Et quicquid aut per dictos viarios fuerit diffinitum, et termina-
tum per potestatem ut eius vicarium exequatur. Possint et ipsi
viarii, ut maior pars ipsorum cognoscere de aliis molendinorum — *et sic de forma*
et semper quando eis fuerit oppositum habeant consilium cum Iudice
potestatis, qui nullum eis aufferat salarium nec a partibus: et debeant
terminare omnes questiones ad quas fuerint vocati. Et si per ali-
quem eis esset denuntiatum quod aliqua via esset apprehensa vel
occupata in preiudicium statim faciat restituere infra xv. dies
et dicti viarii habeant pro qualibet vice qua iverint ad aliquam — *De salario viariorum*
questionem pro quolibet ipsorum xij den. pro quolibet et tantundem ha-
beat agrimensor, et hoc locum habeat a viniis superius et a
saxo pisatorio inferius et a viniis inferius et a saxo pi-
satorio superius duplum. Et habeant unum notarium quem eligant per ipsos
viarios: qui omnes questiones, diffinitiones, et precepta, et quicquid
ad eorum officium pertinebit scribat. Et quicquid autem per eos factum — *Auctoritas viariorum*
fuerit, tam incipiendo quam in penam, et bannum imponendum, et dif-
finiendo sit validum atque firmum ac si factum foret per
potestatem, vel iudicem dicte terre. Et habeant dicti viarii
dum vadunt ad mittendum terminum martellum a decoriand
et se naitand usque illam partem, quam diffinire debent. Et
si viarii in predictis fuerint negligentes ipsi, et quilibet
ipsorum puniantur in x. libr. den. cuius banni tertia pars sit

coris, et duc accusatoris. Teneant, et debeant et pratj iu=
aij infra quta post inceptum eorum officiu dcum notari=
um eliger, et unu bonu Judicem et legalem sive iu=
dicem ordinariu sive sufficientem licentiatu, de cuius cosilio
ferat sententias secundum formam presentis Capituli, et in us
et si alr latae essent ipso iure nullae, et nullius ualoris
Qui Judex prestet eis Consiliu in qstionibus quae fue=
rint coram eis: Qui habeant salariu a deis massita
tus. Et illud qd ille sapiens Judex, ut prona litte=
rata consulerit in ipsis questionibus terminadis, et diffi=
niendis ipsi viarij facere teneant, et debeant. Et ipi
viarij, ut maior pars ipsorum: aut tres ex eis possint
cognoscere diffinire, declarare, terminare, et sanajar sine
strepitu et figura iudicij sine oblatione libelli oes que=
stiones coram eis uertentes occasione dei officij: Et possint
iter no hentibus, et hentibus cofirmare et declarare p
curtius et minus dapnosum ad uia publica: que uenit
uersus spellu. Si uero ab eis aliquis senserit se gra=
uatum possit recurrere ad Potatem, ut eius Judicem
Possint et dei viarij qn irent ad uidend, et termi=
nand aliqua questione, ire, et redire p quasecuq pos=
sessiones sine pena, et bano, et alijs licentia dare
eundi cu eis ad uidend, et diffiniend ipas questio=
nes sine pena, et bano, dummodo aliquod dapnu
non faciant nisi cum pedibus aliquo capo non
obstante. Quod officiu duret sex menses et no
plus: Et finitis dictis sex mensibus ad electione
ipsorum viariorum firmiter sedatur dummodo quod nullus
in viarium eligat qui no sit adcatastatus ad

Margin notes:
habeant Judicem
sine obla tione libelli
p curtius et minus dapno sum iter
app.s nes asinis via= riorum preme ad prandium

minus in iij.° th. Et qui fuerit viarius, et notarius
ipsorum vj. mensibus, aliis sequentibus vj. mensibus viarius
et not.s esse non possit: nec et viarius esse possit
cuius brisciulus eligendi, alias electio autem facta contra
forma predicta non valeat. Ceterum nullus viarius
nec agrimensor habeat nomen, nec interesse possit ali-
cuius terminationis, nec viagio dummodo quod tangeret eos
vel aliquem eorum consanguineum usque in tertium gra-
dum sed per alios fiat. Et dicimus quod dicti viarij
ut maior pars ipsorum teneantur et debeant da-
re iter omnibus personis habentibus magis
prope possessionem ad stratas novas quibus
iter iter catranum ad turrim mastinelle
ad turrim mastinelle, sive ad pontem sancti andree quod ad ali-
as vias veteres eundi et redeundi a dictis possessionibus ad dictas
stratas novas dummodo petentes non habeant viam vicinalem
ad viam veterem cap.º aliqui non obstante ut quod aliquis
habuerit aliunde iter per loca curtia, et minus dannosa
versus Spellum. Si vero habuerit aliquis possessionem vineatam
iuxta alias possessiones campinas, et vellet ad dictam suam
possessionem vineatam accedere, et iter peteret: quod viarij Comu-
nis teneantur et debeant sibi dare iter per possessionem non
vineatam non obstante quod fuerit consuetum iter aliunde
per curtinis minus dannosum ad viam publicam versus Spel-
lum. Et hoc locum habeat si potest comode iri per campos
Addicientes huic capitulo quod in c.º colepirij sint duo
viarij: qui per Consules dicti castri eligantur: qui possint
simul questiones finire, et terminare, et terminos im-
mittere a saxo pulsatorio supra, et omnia alia, et singula facere
que ad officium viariorum spectat, et possunt viarij Comunis Spelli

Viarium obtinuerit aliter

Viarij in quest: propriis et consanguineis usque in tertium gradum antabeant non sint.

De itinere non dando per possessionem vineatam.

28v

l.

forma presentis statuti servatis.

De Preconibus — C. xiiij

Item statuimus, et ordinamus quod toto tempore quo presens statutum durabit sint et esse debeant duo precones in Spello et si aliquis ipsorum dictum officium renuptiaret uel aliquo ex causa priuaret a dicto officio per potestatem populi alius idoneus, et sufficiens ad hoc officium maior tamen xiiij annis ponat, et eligat. Qui precones promittant, et idonee caveat, et iuret eorum officium, omnia ad ipsius spectantia et contenta in presenti statuto facere, et exercere bona fide, teneaturque et debeat dictum eorum officium continuo exercere, et a dicta Terra Spelli non secedere aliquo modo absque expressa licentia potestatis vel priorum. Et si, quod absit aliquis rumor insurgeret in terra Spelli teneat quilibet eorum cum expedierit venire cum tuba ad palatium potestatis, et priorum, vel eis vel cuilibet ipsorum obedire et ad nullum alium specialem, uel ad alium locum, uel ad domum alicuius specialis persone, uel retro aliquid accedere sub privatione eorum officij, vel perditione eris, et persone, et teneantur et debeant bandire per loca consueta comunis Spelli et quicquid sibi, et quando eis uel alicui ipsorum commissum fuerit per potestatem uel iudicem, uel alios quoscumque officiales dicte terre, uel per dominos priores, et non aliud pro dicto comuni, et pro qualibet vice qua aliquis ipsorum fuerit negligens uel inobediens condemnetur per potestatem in c. sol. Et si stigerit

aliquē ex dūs precomib; aliqua iusta, et manifesta cā ab=
sentar ā Spello alij, ut alter ipoz loco suj possit offm
exercer. Teneatarq et, et debeant. facer oēs Scindi=
cat; ad quos fuerint electi p p̄ores uel Consiliū populi
dēe Terre sine aliquo salt? nec ullū salariū hiēr
possint. Saluo qd si missi forent extra spelliū cū aliq:
sindicatu ad aliqd agendū habeant salarium ut
alij missi

1.

Quod salariu eisdem dcis temporibus non predco officialiter
. . . . a quo sint contenti, et plus a dco coi qua nis
ca peter, ut hec no possint. Insup quicqd dci pcones ut
alter eoz occasione artis eoz intus ut extra Spellum lu-
crati fuerint ipoz pconu coe esse iubemus deta-
ctis expensis quom p ipos lucrantes fierent circa lucru
distribuat pro rata, et communiter inter eos. Volumus
mag qd dci pcores si requisiti fuerint debeat tubas ipoz
renovare, et ita facer, et curar, qd infra anu expensis
cois penitus renovent. Teneant q, et debeant pri-
ores dce terre haber unu naccharinu vz Mattiolu
guidarelli cu naccaris bonis, et sufficientibus. qui
naccarinus teneat et debeat servir, et semp qn ab-
sens no erit a terra Spelli, et eius districtu venire
ad serviend in consilium et tubatores ut mitter nepo-
tem eius, et venir semp qn expedient cu nacca-
ris et maxime venire semp ten. in festo nativitat
dni nri Jesu xpi Scte marie et augusto pascatis resurre-
ctionis, et apparitionis crucis, et habeat et haber de

beat pro eius salario i anno in festo pascatis resurreti-
onis et aver dicti cois quatuor florenos auri quos camer=
rarius dicti cois teneatur dare in pannis ipsius mattioli et
eius indumentis qui sint eiusdem coloris et qualiter erunt panni tu=
batorum dicte terre quos pannos dictus mattiolus vendere
vel suppingiorare non possit dicto anno pena c. sol. Ad=
dicientes quod priores dicte terre non possint nec debeant
dare dictis tubatoribus, vel naccarino, vel alicui eorum, vel
dari facere expensis dicti cois quoquo modo caputea vel aliud
indumentum vel rebus quod forma presentis statuti: et si quod fa=
cerent in x lib den pro quolibet, et vicem qualibet condemnetur

De bayulis, et preconibus ———— c° xv.

Item statuimus et ordinamus quod bayuli dicti cois spelli et
precones: qui pro tempore fuerint teneant, et debeant omnes
et singulas citationes pro coi tam incivilibus

gua extimationē ipius usq quātitatem XX. sol: den: et abinde supra sufficiat probatio unius testis, et prestito dicto sacramento, ut dat dictis probat dictus iudex statim cogat dictum bay. ad restitutionem dicti pingioris vel extimationis ipius. Et si dicti preconi seu bay. ipa pingiora, vel extimationem ipo non restituerent infra mandatum eis factum per officiales dicti coīs fideiussores eorum ad restitutionem

p(re)dictam effectuar(e) cogant. Et teneant, et d(e)beant d(i)c(t)i
bay(uli) et precones pro bonis eor(um) datium solver(e) ut
alij Spellani, et si aliq(ui)s d(i)c(t)or(um) bay(ulorum), ut preconu(m) daret
dam(num) in bonis, (et) fructibus alicuius Spellani duplici pe-
na puniant(ur): et q(uod) p(re)d(i)c(t)a aliq(uo) consilio d(e)liberari no(n)
possit. Et no(n) possint aliquem accusar(e), ut denu(n)tiar(e) nisi
d(e) ipsor(um) iniuria p(er)sonali, et dan(n)o dato in bonis, (et) rebus
ipsor(um), et si q(uod) fieret no(n) valeat, nec teneat ipo iur(e).
Et no(n) debeant, nec possint d(i)c(t)i bay(uli) ut precones
aliquem den(arium) d(e) citat(ione) qua(m) facer(e) debent secundum
forma(m) statuti accip(ere). et no(n) d(e)beat ire nisi unus ba-
ylius solus. Qui bay(ulus) eligend(us) in montan(is) ut dictu(m) est
habeat pro suo sal(ario) xij. lb. Prefati vero bay(uli) in Sp-
ello eligendi ut s(upra) centum habeant, et fieri d(e)beant
d(e) bonis co(mmun)is Spelli centu(m) sol(idos) den(ariorum) pro quol(ibet) an(n)o, et q(uo)l(ibet)
eor(um) h(ab)eant, (et) fieri debeant p(er) d(i)c(t)is bay(ulis) d(e) Spello, et
bay(ulo) in montan(is) unu(m) birretum d(e) camoro rubeu(m) pro
quol(ibet) eor(um) expensis d(i)c(t)i co(mmun)is, et q(uo)l(ibet) birret(um) ex p(ar)te
anterior(i) habeat arma co(mmun)is Spelli quos birretos ipi
portare debeant vinculo iuramenti durante eor(um)
officio publice, (et) no(n) occulte. Et qui c(ontra) fecerit pro
qualibet vice in .x. sol(idis) den(ariorum) co(n)d(e)m(n)et(ur) d(e) facto, et mitta-
tur in cippo co(mmun)is, (et) d(e) p(re)dictis quilibet possit esse accu-
sator, et teneat(ur) secretus, (et) credat(ur) iuramento ipius ac-
cusatoris. Et habeat, et haber(e) debeant pro eor(um) sal(ario)
pro quali(bet) citatione, qua(m) facient ad petitionem cu-
iusq(ue) specialis p(er)sone a carbinarijs Spelli intus tres den(arios)
a s(an)c(t)o Claudio citra sic trahit recta fovea ubi co(n)suetu(m)
est cavare arenam iiij(or) den(arios) pro citation(e) cuiuslibet extra

x. den. si fuerint a duobs citra, et pro citation fact
in montan pro quals citation. vi den. et pro quols
pingior qd accipit quaecuq ca date qd ones bay. simitr
fuerit iij. den. inter oes. qui bay. et pcons dumirot
ad pingiorand, ut aliqd aliud faciend. occasione eor
officij no intret in domu alicuius sine presentia illius
cuius est domus, ut duor testiu, et qui facient in .l.
den. uice quals puniat. et pro qualibet termita ac-
cepta, et data p aliquo ipor als. a pconu a carbo
narijs spelli intus iij. den. et carbonarijs spelli extr
iiij. den. ab illo cui dederint heant. Et si aliqs dicor
bay. mitteret Treuiu. motefalcon Canariu, asisium at
infra hos confini. habeat pro quols die xx den. dumo
locu no heat interitorio spelli. si frauduleter moram
fecerint nihil heant. si uero mitteret mucoriu uel
in dcos cofines heat pro quols die duos sol. aliqs
tame p potatez, ut oms iudicem, officialem, qui suam
uoluntatem mitti no possit. Dicimus tame qd si ipi
bay. pro pma citation ciuiliu ut criminat. cause ac-
cipiet aliqd pingius alicui licitu sit reaccipe pingius
ipi, et qui talem defendentem procedi no possit. qui
pcons et bay citar. ex banimento, et cia inpsentialla-
tate contenta facer, et exercer possint. et si cotenta
in ipis no obseruauerint ubi pena no inponiret pro
quals uice in xx sol. den. exigen ab ipis codanet et
quils possit esse accusator habeat duas partes
banj. et potas teneat dcas penas exiger procoi. et

si no exigerit pdat de suo sal. x. libr den: Possint et pfati bay: et qlz eor facer citatationes i mallis ut dandatis, ac et in ciuilibz causis ad petitione cuiuscuq psone spetialis cu licentia, et absq licentia, et sine comissione alicuius officialis eor arbitrio, et talis citatio ualeat, et teneat, ac si facta esset ma. officialiu cois spelli: Teneat tame huiusmoi citator statim denuptiare officialibs et tuc habeat pro plena relatione Et quia prefati banitores salariu pcipiut a coi pro eor banimentis, que facerent in mallis ut danis dat nihil ab aliqua psona habeat, petant, ut recipiat Et o: facientes in xl sol: mice quals puniat, et qlz possit esse accusator, et habeat duas partes banj Possint q bay: sup dcs ubiq locor no obstante alr: capitulo cogniscer, et terminar in causis ciuilibus usq in qtitatem duor solidor, ut d res, que tantum extimaret: Et si fieret iuramentu ab aliqua partiu habeat unu den: Iubentes expresse q Mattensinuti no possit nec debeat esse bay: cois spelli

De gualdarijs Communis ———— C. xvj

Ite statuimus et ordinamus q infra xv. dies mensis proxime uentuj eligantur xxiiij.or homines. s. de quolz sotietate duo: qui sint dcs cois gualdarij in Conseio populi dcs Cois ad bisciulos dummo aliquis no eligatur extra sotietatem suam et qui extraheret ali-

aliquo et eliget extra societate suam iii. c. libr den. Cortonen.
Et habeat quilibet accusator duas partes banni. Et qui fuerit
gualdarius uno anno, siue bau., custos noctis, uel contrate, uel
ad aliquod predictorum alio sequenti anno esse non possit quia al-
terum dictorum officium habuerit eligi. Et nullus possit esse
gualdarius qui fuerit allibratus in appretio coīs Spelli a. ccc. lib.
sup. Et si eligeretur duo homines eius electio non valeat et
ad recipiendum eius officium non cogatur. Et eligantur duo ho-
mines de qualibet tergerio contrata de Spello ad custodiam
bona et fructibus hominum de Spello: quorum gualdariorum et
hominum duret officium uno anno, et ipso finito pro
alio sequenti anno, et sic de anno in annum alii similes
non eligant qui gualdarii teneantur custodire omnes fru
fructus arborum, et aliarum rerum hominum dicte terre: et cuiuslibet
ipsorum dicto credatur, et stetur cum uno teste, dummodo accusati-
atio fienda per ipsos uel aliquem ipsorum fiat infra tres dies no-
tario dannorum datorum: quibus elapsis accusatio uel accusari
non possit. Et certa die qualibet edomoda custodiat ut dannum
non det alicui: et quo qualibet edomoda requirat notarium dannorum
datorum pro sciendo qua die uadat ad faciendum dictam
custodiam. et ipsi gualdarii et homines plibati iurent
corporaliter tactis scripturis eorum officium facere et ex-
ercere bona fide sine fraude, et dicti homines saluare, et
custodire bona, et fructus hominum dicte terre prout in pre-
senti capitulo continetur, et habeat partem banni ut alii
gualdarii. Tamen non teneantur ipsi custodes ire post notarium
dannorum datorum, nec ipsos cogat ipse notarius pen. x. libr.
pro qualibet uice. Et quicumque fuerit electus gualdarius contrate
sit et esse debeat gualdarius, et custos contrate. Et si in-

promissis positi boies, et gualdarij fuerint negligentes per
xx. sol. alibus puniatur. Puniant aut gualdarij et boines pre-
libati si ipsorum aliquis damnum dederit in bonis alicuius spellani dupli-
cis pena qua punirent alij spellani. Et potas faciat et
teneri unum gualdanium in novolo, et unum in messano, et si
quis ipsorum gualdariorum accusaverit fraudulenter, et pro-
batum per unum testem nd possit in XXV. lib. den. condenetur
pro terza parte Coi, et pro alijs accusatoribus. Et ad hoc
ut ipi gualdarij, et boies bene faciant Custodiam
bannorum et Condenationum occasione earum denuntiationis
accipiend et faciend habeat quarta partem banni. Et
licitum sit cuilibet denuntiare, et accusare omnes, et singulos qui
damnum darent, et damnum dare, ut facere viderent in bonis
cuiuscumque de Spello: Et habeant partem sicut gualdarij
et credatur eius dicto, et damnum passo cum uno teste

De Clavibus portarum ——— c. xvij

Item statuimus et ordinamus quod in qualibet porta terre Sp-
elli sint due Claues, et serature: et in quolibet Cancello
dei castri una Clauis que Claues dentur massarijs de
Spello idoneis et sufficientibus: qui ad alia servitia perso-
nalia dativas duntaxat exceptis nullatenus teneant et
nullum aliud salarium habeat a coi. Et quilibet teneat
aperire et Claudere portam sibi deputatam, et Cancellos tem-
poribus condecentibus, et opportunis. Priores aut teneatur
facere aptari omnes portas vinculo iuramenti. et ma-
xime portam filiorum offredinij sancti sixti. et portam
castelli sive exitu portarum sive exitu turris vergatorum

33v

dcti castri, et bene murari ad rena et Calce: et ipsas portas
ita bene aptari, et reponi ex parte extrinseca q nullo
mo p ipas, ut subtus ipas aliqua psona possit alicq
mo intrare, ut exire. Ita tam q pdcte porte s. sixti
filioro offreductij, et Castelli semp clause, et murate
sit, et pmaneant. et hoc infra octo dies post introitu
novi potatis expensis cois fiat. Et si potas, et priors
in predictis negligentes fuerint potas in .C. libr. et
quils prior in .L. libr den debeant Codemnari. Dici
mus tamen q porta sive exitus turris uergat apiatur
aptus continue maneat. volumus tamen q sup porta
porticelle, et sup porta clausa, et sup porta mastri
muret media ptica muri ad rena et Calcem, et sup
ipis in sumitate ipor fiant caselle bene Copte ad
faciendu custodiam cu expedient. Et q in angulo mu-
ri porte sancti sisti s. supra ipam portam muretur ita
q ibi fiat quedam domicula sive Casella copta d la-
bris sive coppis. et et fiat queda Casella dco mo sup
muro sancti uentur expensis cois dcte terre. ubi sep
ponat, et stet custodia pro coi, et die, et noctu qn
expedient et usq ad Calen. martij pxime uenturi fi-
ant. ad quas faciend sint supsti p priores qui erunt
pro tempor nominand: qui dcum opus fieri faciant
usq ad dcum tempus. Et si fuerint negligentes sol-
uant noie pene x. lib den. Et priores qui erunt pro
tempore teneatur, et debeant uinculo iuramenti et
sub pena predca fieri facere dcum opus. Cam. dci cois
d auer cois soluere cu effectu. faciat et supnstites.

predicti murari usque ad dictum terminum hostia dicte ecclesie
sancti sixti que sunt in muro dicti cois sub dicta pena.
Et in quocumque loco in muris novis dicti cois, ut veteris
dicti cois, et alibi intra murum ubi fit custodia: fiant,
et fieri debeant expensis dicti cois, usque ad dictas kalendas
Caselle cooperte de lastris, sive cuppis: et et scale
ubi expedierint. In quibus custodes possint custodiam
comode facere. Ad quas fieri faciendum de quolibet terse=
rio per dominos priores eligatur unus superstes: et qui erit
superstes in tersorio pusterule opus, quod debet fieri super
porta mastii: fieri faciat usque ad dictum terminum pena
centum sol: Habeantque supradicti superstites salarium eius
per dominos priores constituendum: et una cum eis sit superstes
notarius custodie qui vinculo Juramenti; et pena c. sol
predicta fieri facere teneantur ubi facta non sint, et ex=
pedit. Ceterum omnes fenestre, et hostia prope ipsas por= fenestre et hostia
tas tam in muro terre quam specialiter personarum prope prope portas et supra por=
ipsum murum et que super portas sunt, sive super ar= tas murentur.
cu superiore ipsarum portarum per unam perticam murentur, et
murari debeant expensis illorum quorum sunt. Quod domini
potestas, et priores fieri faciant infra octo dies post in=
troitum potestatis. Potestas vero qui fuerit negligens in predictis
in l. libris denariorum condempnetur. Insuper providemus quod nullus
officialis: ut familiaris potestatis possit nec debeat habere
nec tenere claves portarum, nec portanarium aliquem coge=
re ad dandum sibi claves portarum. Et si potestas vel alius
suus officialis: contrafecerit puniatur ipse potestas in c.
libris pro qualibet vice: quas camerarius cois de suo salario debeat reti=

ret, et nihilominus ipso facto sit ipse potas privatus offi:
potestarie: et illud idem dicimus quolz alio officiat
forense in dicto coi.

De mesuris Cois ———————— c xviij

Item statuimus et ordinamus q mesure singiamis
sint viiij. et circulate Circulis ferreis desup et desupt
intus et foris itaq inglarata sit circuls: et pdicte me-
sure dentur tribus hominibus .s. uni pro terseno. Et pre-
fate mesure distribuantur itaq iiijor sint in pusterula
tres in mesota, et due in porta Clausa cu quibz mesurent
ad rasum: Et rasure sint ferrate sicut olim fuere
et dce tales rasure taliter adiusteneur q quols sit
tante Capacitatis ad rasum, ꝛ culmu. Et cam: Cois
spelli q pro tempor fuerit teneat, et debeat vinculo
iuramenti dcas mesuras spradcas grani, et insalt
viiij. ꝛ aliaz rez facer, et adiustar ad mom et
forma maioris mesure pdee e expensis cois pdcs.
Et si fuerit negligens. ꝛ no faceret solvat noie ba-
ni x. libr. In quibz p dnus lotatem co dnet: et
quilz possit esse accusator ꝛ habeat duas partes bani
ꝛ expensas, quas dcus cam: pp ea faceret pro expē-
sis legitimis habeat, ꝛ solvatur sine aliqua apo-
dissa: Et nullus debeat haber ipas ut infras
mesuras qui habuent ut retiment ī quibq anis
citra in sua domo propria, ut Conducta. ꝛ ut Raste-
et mesure infrascripte, et alie sint equales, ut
dictu est. Et dicimus q salma iuri que nunc ē

et broccula adiustet cũ salm: et oĩa barilia, quę portan=
tur adiusterij, et sigilletur, ꝛ sciammetur, et insigil=
latione: et oĩa, ꝛ singla circa ipa barilia facienda
servet. modis, statut civitat fulginej. Et si sta=
tuto ꝺ predictis in dcta civitate nõ esset, servetur
modus consuetus ibidem. Et ad predcta facien: qda
ꝑ dños priores eligat, et qui vegetes sciammabut
sciammentur ad implendũ, ꝛ nõ ad extraendũ. Et
barilia cois adiustent ita qꝫ salmę sint xx^ti: broc=
cular, et barilia adiustent ad petitũ, et sint
tria barilia cois terre spelli unius, ꝛ eiusdem te=
nutę, ꝛ vendantur uni homini pro quolꝫ tersenio
s. plus offerenti. Et quicunqꝫ habuerit sup dcas me=
suras teneat hr cũ dcis raserijs unũ par bari=
lium in qlꝫ tersenio, et accomodar petenti. et ꝺ quo
libet sacco accipiat unũ den: tm: et ꝺ caldarello olei
unũ den: tm. et ꝺ sciammo unius paris barliũ unũ
den, et nõ plus pen. c. sol: den: pro qualꝫ vice qua
c: fecerit. et qlꝫ possit esse accusator: et hrat duas
partes banj. et teneat secretũ. Et cũ predcos me=
suris teneant mesurar omes hoies ꝺ spello: et sciam=
mare. et qui cfecerit pena centũ sol: pro qualꝫ vice
puniat. Et prefatę mesur olei pro cois penitus
vendant. Et dicimus qꝫ mesur oleij penitus adiusts=
tur, et et barilia cois: ita qꝫ salma portarecia sint
xiiij broccular. et sigillat sigillo cois spelli: Et Com:

cois predicti ipas sigillari debeat dco sigillo: et singulis facere et
Potestas officium infra octo dies circa mesuras. adinstatas ad dcam salmam. Et potestas infra octo dies post in-
troitum suum faciat predca oia executioni mandare. Et qui
ad predca facienda fieri positi fuerint si erunt negligentes
pena c. solidorum vice qualibet puniatur. Que mesure sic adinsta-
te manuteneantur per illos qui eas tenebunt pro coi adin-
stent. Mensure agrimensorum ita quod agrimensores habeant
similem mesuram: et dicte mensure designentur in palatio
cois ad hoc ut quilibet possit inde fieri copiam. Et potestas
infra .xv. dies contentos in presenti statuto post introitum sui
banniri faciat publice. Et dicimus quod barilia cois post quam
adinstata fuerint debeant circulari circulis ferreis. Et
omnes mesure tam bladi quam vini debeant sigillari. De cal-
6 ce autem uendita aliquid pretium pro mesura minime acci-
piatur sed unicuique sit licitum calcem ipsam cum quacumque me-
sura adinstata, et sigillata sigillo cois mensurare. Ceterum
omnia blada que uendentur ad rasum volumus mesurari: et
uendentes, qui contra fecerint in .x. libr denariorum pro qualibet
rasenia volumus condenari per potestatem dicte terre. Et simi-
liter bladum quod datur pro fictu ad rasum mesuretur
et quilibet de predictis possit esse accusator, et habeat
duas partes banni. Addicientes quod quilibet qui habebit dictas
mesuras bladi debeat in qualibet ipsarum habere rasoriam cui
libet dictarum mesurarum appiciatam, et ligatam ita quod conti-
nue stet appiciata: et quicumque uendiderit bladum aliquod
debeat mesurare ad rasum: et radere cum dca rasoria
et qui habuerit dictas mesuras, et non habuerit dictam

rasoria pro qualibet vice et qualibet mensura codemnetur in x
libr. den. et qui vendiderint bladum et non mensuraverit
ad rasum et non radit cum dicta rasoria pro qualibet vice et
qualibet mensura quam contrafecerint in x libr. den. codemnetur.

Ut observent Constitutiones Contra hereticos
Cap. decimonono ----------- c xviiij

Item statuimus et ordinamus quod potestas, et eius officiales
comunis spelli qui pro tempore erunt teneantur et debe-
ant observare, et observari facere costitutiones papales
et imperiales et leges editas contra hereticos et ipsas habere
tenere usque ad finem sui officij: nec non ipse potestas, iu-
dex et famuli ipsius alijque officiales dicti comunis omnes
observari, et observari facere teneantur omnia, et singula
precepta que inquisitor heretice pravitatis fecerit, et
ordinaverit occasione sui officij. Et si officiales in
premissis fuerint negligentes, vel remissi, vel non ser-
vabunt precepta facta, vel fienda per inquisitores, vel alium
eorum mandato officio ipsorum priventur: et adeo tempore in-
antea pro potestate et officiales dicti comunis minime habeantur
decernentes quod dicta capitula, in hoc statuto et reformationes
consiliorum facta, et fienda impedientia, et impedimentum
obviantia, et obviantes officio inquisitoris directe vel
indirecte: sint irrite et casse, et nullius valoris
et momenti et quicumque non servaverit predicta
suo officio sit privatus et nihilominus pena c
libr. den. incurrat.

Quod officiales nõ habeant familiaritatẽ cum terrigenis —— c.° XX

Itẽ statuimus, et ordinamus q potas, iudex, notarius, et familiares ipius, et not. dãnoz datoz eius familiar nõ habeant familiaritatem cũ aliquo spellano in comedendo, bibendo, ut ludendo, ut aliqd ludũ tenendo in hospitijs eoz officialiũ. ut alicuius spellanj ut aliquid aliud faciendo cõ: formã presentis statutj. et nõ permittat star in eoz ospitijo extra familiam eoz terrigenã, ut forensem: et quotiescũq aliqs ipoz cõfecerit in pdictis pen. x. lib den. puniat. Et quicunq spellanus mittet aliqd ensenium alicuj ipoz officialiũ pen: c. s. den. uice qualz codẽnet. Et nullus dẽ spello ipoz debeat cũ potate dũ est in officio in terra spellj, nec cũ eo familiaritatẽ haber, ut eius familiã bibendo, comedendo, ut aliq. seruitia faciendo pen: xxv. lib. Et Not. dãndatoz qui pro tempor fuerit dẽ predictis inquisitionẽ facer teneat: et ad petitionẽ cuiuscũq p accusã, ut denuptiationẽ pcedat, et sententiã ferat: et sufficiat pbatio unius testis: Et nihilominus sup pdcis proceder possint, et cõgiõ scer scindicij, et adrationatores q erũt pro tempor ad scindican, et rationand potatem, et officiat: predcos: et quos inuenerint delinquẽtes in pen: pdcis codẽnare.

Ensenia nõ mittenda officialibs.
famulj potatis nõ cene d hys spello nec familiar

De nõ petendo arbitriũ —— c.° xxj

Item statuimus et ordinamus q potas, nec aliquis alius officiat: pdcĩ coit, qui pro tempor erũt in spello nõ petant

nec peter possint arbitrium, nec aliquid aliud nomine arbitrij, et aliquid aliud loco arbitrij recipiant, ut recipere debeant per se vel alium ad penam c. lib. den: pro quolibet, et qualibet vice in qua per scindicos qui eum scindicabunt pro tempore contrafaciens condempnetur. et pro comuni Codomnatio exigatur. Et siquis processus factus fuerit vel quod fieret occasione dicti arbitrij non valeat, nec teneat. Et siquis quod alterum, vel dixerit, et notarius qui scripserit, in dicta pena condempnetur. Et quicumque in consilio huiusmodi proposuerit, vel super hijs dixerit, vel consuluerit in c. lib. den: dicto comuni applicandorum condempnetur.

Ut pulsetur Campane ad laudes — c.° xxij

Item statuimus, et ordinamus quod potestas dicte Terre teneat vinculo iuramenti convocare, et convocari facere omnes clericos Terre Spelli, et ipsos humiliter sine exceptione rogare quod in eorum ecclesijs singulis diebus circa occasum solis, pulsari faciant eorum Campanas tribus vicibus cum intervallo ad laudes ita quod quilibet possit: quelibet persona possit tribus vicibus salutare Beatam Mariam semper virginem Cum oratione dicendo: ave maria

De Castellanis Colopinij — c.° xxiij

Item statuimus, et ordinamus quod per v. annos proxime venturos die Kl. mensis Jan: proxime venturis incipiendo sit et esse debeat Castellanus Colopinij ille, qui consilium dicte Terre eligetur qui sit, et esse debeat Castellanus castri colopinij usque intrantem proximum sequentem diem Kl. predictarum incipiendo cum salario iiij.or lib. et expensis Comunis Spelli sibi solvendis.

pro qls mes: quibz iiij:or mesibz finitis die penultima iiij:or pre-
dcorum mesium aliu Castellanu pro quatuor alijs mens-
sequentibus p(er) Consiliu dce terre eligi iubemus, et sic de
iiij:or mense in iiij:or mense Castellanus dcj c: volumus q(uod)
eligatur. Nullus aut eligi possit pro Castellano qui
non sit accatastatus in ccc:tis lb(ris) ad minus. qui q(ui)de(m) Ca-
stellanus det, et dare debeat, et teneat idoneos fideiussores
de retinend(o) ipsius Castrum pro ipo Coi ad petitione ipsius
~~qui quide~~ Cois reassignand(o) ipsi Coi sub illa pena que
placuerit p(ro)nib(us) q(ui) p(ro) tempore fuerint. in quo quide(m)
castro muri tam veteris quam novo turris magna, et alia me-
nia cisterne, & oia alia edificia, et fortilitia dcj c:
manuteneatur in statu: et semp(er) ex parte intrinseca &
extrinseca muri maneant via larga, et spedita tribus
pedibus ad pedem parietis: et undiq(ue) turres dcas via larga
et exgomorata, & sine aliquo impedimento prope
quam murum nullus facere possit domum Cappanam, pa-
learem, ut aliud edificium ex parte exteriori p(er) v. perticas
pen: xxv. lb. Et ex parte superiori versus sanctum Silvestrum
sicut trahit domum filiorum valentij et ex advers-
so area p(er)uccioli cassiani nullus possit domum, Cappa-
nam, palearem, ut aliud edificium fiere tenere, ut facere
pen: predcam quocumq(ue) distet a muro dcj c: veteri ut
novo. Et in dco muro veteri nullus possit facere ut
fiere p(er) se ut aliu(m) hostium, fenestram, ut aliquod foramen
ut pontem, sive arcum et aliq(ua) domo extra deum murum
Et si in aliqua parte murus dcj castri caderet, de-
vastaretur, ut aliquod foramen in eo fieret reaptetur
expensis illius qui vitio ipsum murum factum, et devastatum

teneret suis expensis dummodo habeat Calcem que coquet et semper antiquus murus dicti castri duret firmus, et conservet. Et si Castellanus ut superstes dicti castri per homines dicti castri peteret sint expensis eorum vel satisfiat eis expensis communis Spelli. Et nullus audeat vel presumat lapides vel gettaticium proiicere ante Castellum dicti castri vel prope per iiij.or perticas pena xl. solidorum pro qualibet salma. Et dicimus quod testis qui est ante turrim maiorem dicti castri remundetur et in omnibus predictis casibus teneat pro plena probatione iuramentum accusatoris dummodo constet et commissum. Alia non fienda pro munimine dicti castri remaneat in providentia potestatis, et Priorum. Omnes non expensis que occurrerent fieri in dicto castro Colopirij ratione, et aliorum voluntatum communium, hominum de montaneis Spelli fiant communiter per homines habitantes a saxo pisatorio supra: Salvo quod homines de tiniglianio, et payda non teneantur ad predicta cum alijs oneribus gravemeniter. Attamen quod de predictis tenentur dominium in dicto castro solvere teneatur medietatem illud quod tangit pro rata. Et omnes Cisterne dicti castri reactentur remundentur, et manuteneatur per consortes cisterne. Insuper ordinamus quod in castro Colopirij ubi videbitur massarijs, et Consulibus ipsius castri fiat, et fieri debeat una ecclesia ad honorem dei, et beate marie virginis expensis ipsorum. Commune non Spelli det, et dare debeat totam calcem necessariam dicto operi, et hoc Capitulum sit precisum, et contra ipsum: et contentum in eo deliberari non possit per aliquod Consilium.

Tiniglianio et Paida

De abbasciatoribus eligendis ——— Cxxiiij.

I

Item statuimus et ordinamus q dni Priores dce Terre q sunt et pro tempore fuerint pro factis, et negocijs dcs cois possint, et eis liceat quotiescunq opportunum fuerit ambasciatores eligere, et mittere ad quecunq loca necessarium fuerit Cum salario eis p ipos priores ordinand: quod salarium Camerarius dicti cois ambasciatoribus habita apodissa solvere teneat. Et ambasciatores sic electi i ambasciatam ad eunde p dnum Potestatem, ut eius vic: ad requisitione ipor Dnor Priorum effectualiter cogantur nisi eet iusta ca impedimenti. Ipi tamen priores ire in aliq: ambasciata nequeat pena x librar denar: pro quolibet contrafaciente, et qualibet vice nisi forte citati fuerint ad Curiam Ducalem, ut mandaret eisdem p dnum rectore ducatus, ut eius offic: quo casu ire possint expensis cois. hoc addito q alicuj spellano, ut forensi ambasciatores dari non possint expen: petentis dummo ambasciatores non vadat 9: aliquem spellanum nisi forte eet exbanitus cois spelli: Et si quis dcor ambasciator, ut quivis alius qui missi fuerint ad aliqd dicendum ut faciend in servitium Cois, seu quis fidei iussit p coi, ut p coe se pncipaliter obligaverit. et occasione predca aliqd damnum pateret: ipi, et quilibet eor et eor bona indemn: guetur, et expensis cois iniuent. Et si aliqs ambasciator, ut alter missus p coe aliud diceret, ut faceret ultra eis imposita p dat eor salarium, et in centum libr dbeat codenari, et nihilominus si damnum aliqd pateret pro coe p dcis minime emendetur

salarium ambasciator.

Pres possunt cogi per potatem

Priores prohibentur

De electione: et officio Potestatis — c xxv.

Item quia bono duce civita salubriter gubernatur statuimus, et ordinamus q pro futuris quinq mensibus incipiend in

 39

Kl: iulij prox venturi, et finiendo ut sequitur eligatur potas. dicte
terre cum sat.o pacto, et Condit. in presenti statuto content. et
alijs solemnis adhibit. usque in principio penultimi mensis offitij
presentis potatis et ma.ci potatis et prior. dicte terre qui pro tempo=
re fuerint cogreget Consilium ordinis priorat. dicte terre in pa=
latio cois dicte terre ut alibi ubi [illegible] prioribus videbit in
que prius banito, pconizato, et deliberato de sero. Cons fit consi=
lium pro eligendo novo potate dicte terre eligantur xij ho=
mines dicte terre qui sint electores potatis dicte terre pro
quinque mensibus supradictis ad brisciulos hoc modo vz quod pro qualibet
sotietate dicte terre scribant tres brisciuli hoc modo vz elector ele=
ctoris potatis: et quot erunt homines cuiuslibet sotietatis dictis bri=
sciulis scriptis computat in dicto Consilio tot brisciuli non scri
pti mittantur in quodam galerio quod in manu tenere debeat
quidam fr minor et palam in dicto Consilio existe qualibet sotietate
per se, et hominibus cuiuslibet sotietatis per se, et divisi ab alijs
ut vocati erunt ad extrahendos dictos brisciulos: et quidam alius
frater extrahat pro quolibet homine talis sotietatis unum brisciulum
et illi tres cui dicti tres brisciuli venerint sic scripti: prestito
sacramento per quolibet eorum de eligendo electores potatis pro pace et me=
liore, quae invenerint pro coi, omnes, ut ad minus duo ex eis
concordes eligant unum electorem potatis pace de eorum sotietate
non elidendo aliquem ex eis: et si aliter fieret electio non valeat
qui quidem xij homines sic electi in electores dicti potatis
statim per duos berrugrios ducantur ad Cameram prior dicte
terre ubi duo alij berrarij ad hostium pro Custodia mo=
rentur: et nullus electoribus predictis loqui possit: ubi computa=

Quō fit electio potestatis et eius forma

homines xij ad eligendum potestatem

l.

to cuilz eor sacramento p notm reformationu qui Juret ad sancta dei evangelia eligere in potatis dce terre pro dco tempore quos mens utiliores que noverint pro eoi bona fide, et sine fraude. Et dco sacramento prestito habeat potatem auctoritatem et balia eligendi, vocandi, et nominandi in potate dce terre pro dco tempore de quacumque terra, seu quibuscumque terris eis placuerit ut eis videbitur. Et antequam inde secedant, et alter ex eos loquatur, et eligant tres bonos viros et idoneos homines nominando unum pro primo, alium pro secundo, et reliquum pro tertio in potatem dce terre pro tempore supradicto. Et quoque dco modo per eos omnes, ut octo ex eis concordes fuerint in potatem electus in primis sit primum potas si acceptaverit. et si renuntiaret electus in secundum sit secundus potas si acceptabit sin autem electus in tertium sit tertius potas dce terre pro dco tempore si acceptaverit ita quod uno acceptante alijs ex ipa electione ius nullatenus acquiratur: et quicquid et super hijs per ipos electores dco modo factum fuerit valeat, et executioni mandetur ac si factum esset per totum corpus consilij: si vero omnes dicti tres sic electi renuntiaverint. xij. alij electores potatem dco modo, et forma eligant: quod ad predictas electionem procedatur modo, et ordine predictis. Et eosdem modum forma, et ordinem observari iubemus in omnibus alijs potatibus futuris dce terre. Nisi quod ad dcam electionem faciendam de novis potatibus finito tempore dcis potatis quo modo suprascripti pro quinque mensibus eligi voluimus pro .vj. mensibus omnes alij eligantur: et sic ab inde in antea de .vj. mensibus in .vj. mensibus modo forma et ordine predictis procedatur ad electionem aliorum fu

bussolus [illegible] pro
[illegible] eligendorum.

[illegible] sey meses.

turorum potatum. Electione uero dictis potatis taliter celebrata per
Scindicum cois spelli ad hoc specialiter constitutum uolumus presen-
tari tali potatem electo in potatem: qua electione acceptar, ut re-
nuptiar teneatur: infra tertiam diem a die presentationis sibi facte.
Et si acceptauerit promittat dictus Syndicus sibi salarium in
presenti statuto declaratum: et omnia alia faciat que in presenti statuto
declarantur: et si renuntiaret primus presentet ea secundo: et si
secundus renuptiaret, presentet ea tertio, et obseruentur predicta
Et cui fuerit huiusmodi electio presentata si non accepta-
uerit infra dictum terminum cadat ab omni iure quod sibi competi-
eet, ut competeret occasione dicte electionis de eo facte: Cum
quo Scindico dicti priores eligant, et mittant unum amba- Nominatus de presentatione electionem.
xiatorem qui sit notarius: ad presentandum dictam electionem qui in publicas
formas reducat, et scribat presentationem, acceptationem, ut renuptiationem
huiusmodi: et omnes alias scripturas ad hoc necessarias: ac etiam
renuptiato, quietato ut condecet de salario: et aliis opportu-
nis: quod in publica dare, et restituere teneatur: infra secundam diem post-
quam reuersi fuerint Camerario dicti comunis pena x libr. Et predicti
Scindicus: et notarius: salarium debeat quod per priores fuerit or- offm potatis durare tantum per sex menses.
dinatum. Officium uero cuiuslibet potatis cuiuslibet dicte terre du-
ret. vi. mensibus tantum et non plus dummodo locum non habeat per
primo potate predicto quem pro. v. mensibus tantum eligi uolumus, et
non plus. Et habeat, et habere debeat de toto tempore supradicto Que sit familia dicti potatis.
pro dicto officio exercendo unum bonum, et expertum iudicem
iuris peritum: unum bonum, et expertum notarium ad malla: et unum
alium ad executiones: et extraordinaria: octo famulos armi-
geros et duos equos; quorum unus sit armiger: quos habere, et
retinere debeat ad omne suum expensarum periculum, et fortunam
in ueniendo, stando, ut redeundo: de quibus iudice: notariis:

40v

I.

Regula facienda p[er] pot[estatem] q[uando] d[ebea]t [illegible] familis, et equis not[arius] reformationum d[i]c[t]e terre q[ua]l[ibe]t mense semel i[n]q[ui]sitione[m] facer[e]: et pro quol[ibe]t predictor[um] no[n] inuento Cam[erarius]: d[ict]i co[mmun]is d[e] facto d[e] sal[ari]o ipius potestatis retiner[e] d[e]beat v. lib[ras] et habat; et hr d[e]beat potas p[re]fatus pro d[i]c[t]o tempor[e] v. mens[ibus] pro eode[m] Atando, et redeundo p[ro] se, iudice, notarijs, familiar[ibus], et equis p[re]dictis sexcentas lib[ras] den[ariorum] p[ro]ut usual[is] mone-te soluend[as] p[er] Cam[erarium] d[i]c[t]i co[mmun]is pro rata p[ro] quol[ibe]t mense: et p[ro]ptius recipe[re], poter[it], ut here no[n] possit aliqua ratione, ut ca, a co[mmun]i ut specialibus p[er]sonis terre Spelli, et no[n] possit po-ter plus salarium p[ro]mission[em] aliquem famul[um]: ut officiat[em] sibi dari, ut addi p[er] co[mmun]e: pen[a]: c. lib[rarum] pro qual[ibe]t uice qua

Familia no[n] [illegible] addenda p[er] pot[estatem] et d[e] pena p[ro]ponen[tis]

g[ra]ficerent: Et d[e] hijs, ut aliquo p[re]dictor[um] in aliquo co[n]silio no[n] possit proponi, d[e]liberari, ut quouis mo[do] reformari. Et p[ro]ponens, et priores p[er]mittentes proponi, ut proponentes: et quicu[m]q[ue] arreganent, ut co[n]sulerit sup[er] p[re]dictis pen[a] c. lib[rarum] pro quol[ibe]t, et qual[ibe]t uice co[n]deret, et occasion[e] p[re]d[i]c[t]a Cam[erarius]: dicti co[mmun]is no[n] possit aliq[ui]d d[e] bonis d[i]c[t]i co[mmun]is dar[e], et si daret no[n] possit mitti p[er] expen[sas] et nihilominus pen[a] xxv. lib[rarum] den[ariorum]: puniat: et not[arius]: q[ui] o[mn]i[a] p[re]d[i]c[t]a scripsent d[i]c[t]a pen[a]: puniat. De-beat potas p[re]dictus cu[m] o[mni]b[u]s suis officialibus, familiar[ibus], et

Adventus pot[esta]tis

equis ad d[i]c[t]am terra[m] Spelli tribus dieb[us] ante i[n]itiu[m] sui officij acced[e]r[e] moraturis toto d[i]c[t]o tempore cu[m] ipis p[er] in d[i]c[t]a terra, et no[n] p[er] procurat[orem], ut uic[ariu]m: d[e] qua no[n] pos-

Pot[esta]s no[n] poss[it] se abse[n]tar[e] sine licentia et d[e] pena absentie

sit se absentar[e], nec aliq[ui]s d[e] suis officialibus, et non petat licentiam pro se nec aliquo d[e] officiat[ibus]: suis, ut fami-liaribus absentandi pen[a]: xxv. lib[rarum] den[ariorum]: pro qual[ibe]t uice tempor[e] sui scindicatus p[er] ad rationatores ipius p[ro]culdubio cu[m] denand[is] d[e] quo ten[eantur] facer[e] inquisitione[m]: Et d[e] ipa licetia

cocedenda proponi in aliquo Consilio non possit, nec etiam arengari contrafacientes tam proponentes, quam arrengantes, ut consentientes, et factores predicta permittentes pena XXV librarum incurrant quales puniantur salvo tamen quod si ipse potestas missus esset in aliqua ambasciatam pro comuni se absentare valeat: et per vicarium data sit licentia per consilium predicti dumque in dicta ambasciata morabitur pro factis comunis non malitiose morando. Et vicarius sit cum familia sua potestatis officium exequatur. finitis non quinque mensibus sui potestarie cum omnibus predictis officialibus, et familiaribus stet, et stare debeat in terra Spelli octo diebus ad sindicatum et ad reddendam de administratione sui officii rationem Coram rationatoribus, et sindicatoribus eligendis in forma presentis statuti. Qui quidem sindici prestito sacramento de faciendo eorum officium bona fide sine fraude ad sindicatum, rationandum dictum potestatem, et suos officiales possint procedere, cognoscere, terminare, et condemnare, atque punire sumarie, et de facto sine strepitu, et figura iuditii de comissis contra statuta: quorum sententia stetur tam in absolvendo quam in condemnando: et infra dictos octo dies ipsum potestatem, et suos officiales absolvere, vel condemnare: et condemnatos exigere pro comuni. Quibus potestas qui erit pro tempore circa eorum officium, auxilio iuramenti assistat, ut eos favoret ad posse ipsi vero potestati seccedenti, vel alicui suorum officialium licentia minime Concedatur antequam absolutus, vel condemnatus sit: et si daretur sibi non valeat inmo stare personaliter et non per procuratorem, ut vicarius dictis octo diebus continuis ad sindicandum debeat redditurus administrationis sui officii rationem contra quod deliberari non possit per aliquod Consilium: et in processu sindicationis huius, predicti sindici, publice in locis Consuetis bannum faciant

De syndicatu potestatis.

et pro sindicandis

Syndici debent iurare et

sindici procedant sine strepitu et figura iudi[cii]

potestas tenetur favere officialibus

potestas stet non per procuratorem potestas stet sindicatus

bannimentum sindicatus

41v

tria nice q quoq nullaliqd dicer, ut potes d: potatu, eiusq ~~fami~~
officiat: et familiar: infra certu terminu Compareant Cora
eis: qbs querelantibz faciat plenu ius. Cam: namq eos reti=
nere debeat d sat: potatis. c. lib. quas no solueret n. pmo
sit absolutus et quibz si contingat q ipse ut aliqs ex offi=
cialibz aut familiar seus condenari Codenatio integriter
p soluat, et residuu p soluat eide p Cam: plibatu. Si uo
dcus Cam: dcam qtitate aliter solueret pro expensis legi=
timis minime habeat, et not q eas scriberet inter
expensas in xxv. lib. puniat, et suo offio sit puatus: qua
Condenatione et ipo faciend potas qui tuc erit pen:
l. lib. den statim ten: exiger pro coi. Potas namq ptatus,
ut aliq eius domesticus, familiar, ut ad fin. usq in tertium
gradum, nec aliqs eius forensis pro dco coi, ut eius nomine
in aliquem exercitum, ut Caualcata ir nequeat pro uexilli=
fere, ut Capitan. ad pen: ipi potati auferenda p qualz uice
c. lib. Et Priores hijs cosentientes tacite, ut express: Et
qnicuq d: pdca arrogauerit modo simili puniat. Et
not: qui scripserit suo puet offio Et pro falsario ha=
beat, d qbs qlz possit ee accusator. et hea duas ptes ba=
nij. In quibz penis, et oibz in psenti statuto, et alijs
contentis. Scindici, et adrationatores potatis ptati culpa
biles, ta cu accusatione, q sine debeant Codenari. Judex uo
ut aliqs eius officiat ad aliqd officiu ex eu comiss ex
forma psentis statuti in dca terra eligi no possit: et
si eligeret eius electio no ualeat: imo ipo iure sit nul=
lius ualoris. Et nullus no d spello i potatem dce terre eli=
gi possit, nec de potas terre Spelli. Et nullus qui fuerit
potas dce terre ab uno ano citra, hic ad duos anos pro=

Cam. tempe in fine officij sui potis retinere possit pro de suo salo tht conti pro soluend. condem. si q fuerit

Nota Cam. vid.

Spellanus no possit ee ptas

Ad potestariam? In potestatem dicte terre eligi possit. Et quicumque erit potestas i anno ad ipsius officium nullatenus eligat. Et si dicta electio de predictis contra formam predictam fieret non valeat. Immo ipsam ex nunc prout ex tunc decernimus esse nulla, et nullius valoris: et quod illi tali electo ius aliquod, ut actio non agmt Et si quis contra predicta arregaverit: et notarius qui scripsent: vel alii qui predicta proposuerint, ut eisdem comiserint in illis pro quolibet gdenent per potestatem dicte terre qui ipsas codemnatione statim teneantur exigere pro communi et nihilominus notarius: et priores eorum officio sint privati: et deinde notarius pro falsario habeatur. Potestas vero quilibet dicte terre omnia et singula ad suum officium spectantia, et sibi commissa ex forma alicuius statuti dicte terre ut comittenda in potestatem pro Communi predicto exercere per eum iam in presenti statuto contenta: et exequi effectualiter teneatur. In fine vero sui officii de suo proprio unam balistam bonam, et fortem ad valorem trium librarum denariorum: et unum pavese ad arma sua ad pen... partem dicte quam Camerarius de ipsius salario debeat retinere ipsi Camerario: pro ipso Communi recipienti dare, effectualiter teneatur: qui in quolibet potestas ea die qua Spelli venerit ~~ipso et recipienti~~ i pede scalarum palatii dicti Communis antequam de equo descendat ~~computato~~ delato sacramento per notarium reformationem dicte terre ut alium ut placebit prioribus dicte terre iurare teneatur ad Sancta dei evangelia tactis Scripturis: et principaliter honorem Sancte matris ecclesie: suorum pastorum, rectoris ducatus, et suae curiae, civitatis perusii, et Spolenti augumentationem, honorem, statum, et pacem terre Spelli totis viribus observare. Ad malum, mortem, et destrucionem omnium

Potestas non potest eligi ultra annum.

Nota canc...

Potestas puniri si ... non servit ... commiss... statuta

Nota ordinem iuramenti dandi dicto potestati in introitu &c.

42v

priuceps eorundem et non omnes, et singulas Constitutiones papa-
les, et leges municipales factas, et fiendas, contra hereticos
et patarenos, et eorum Complices, et sequaces: omnesque ali-
as constitutiones papales factas; ordinatorum, reformatorum dicti
communis factorum, et fiendorum: laudumque seu arbitrium latum, et dic-
tum quod per ambasciatores communis perusij: et spoletj plenarie ob-
seruare, et obseruari facere. Officium priorum populj C-
LXXV: Consilium populj, et alia officia dicte terre manute-
nere, et facere manutenerj: omnibus facere plenum ius, bona
iura pessum, et res dicti communis reinuenire ad posse: et non permit-
tere quod bona dicti communis contra formam presentis statutj expen-
dant: non petere in dicto officio, ut alio refirmarj. Sta-
re Contentus supradicto suo salario. Et credentias sibj im-
ponendas in preiudicium dicti Communis non pandere: et omnia alia,
et singula facere que tenetur ex forma alicuius statuti dicte
terre. Similiter suj officiales ibidem iurent officia eius
committenda, et commissa per formam statutorum facere bona fi-
de sine fraude. Addicientes quod potestas teneatur, et
debeat pro suo salario accipere florenos a Camerario Communis pro
illo pretio, ut numero pro quo accipitur spellj tunc tem-
poris solutionis fiende ipsi potestati in nubatis, et quod sta-
tutum tolli non possit consilio aliquo sed totaliter sit per-
sum. Laus deo

~ finis Primj librj. ~

Incipit

 43 44

Incipit secundus liber de malleijs.

De pacibus fiendis ——— c. i.

Item statuimus, et ordinamus, ut omnis scandali divisionis, et ... inter homines dicte terre, et in ipsa terra materia tollatur, q potas dicte terre habeat liberu arbitriu, et plenam potatem, auctatem, et baliam inter omes homines et ... quibuscumq inimicitijs, iniurijs quomodocumq factis faciendo fieri pacem, treguam, seu aliam provisionem p statu, et pace hominum dicte terre ut videbitur convenire sub penis adiectionibus fideiuss, cautionibus, et obligationibus et huiusmodi observand. Quibus pacibus, treguis, seu alijs provisionibus ... ... Iudicius eccl. Romane cum penis ... ut pacificatoribus videbit, et placebit. Quibus alie cautiones adhibebant ita q paces, tregue, seu provisiones huiusmodi perpetuo observentur. Si quis vero pace, treguam, seu aliam provisionem ut ei iniunctu fuerit p ... potatem facere recusaret, seu facere nollet p ipsus potatem q pro tempore fuerit sum maris, et de facto absq alio processu eius arbitrio puniat.

De no contendedo pro partibus: et no reiterando iniuriam ——— c. ij.

Item statuimus, et ordinamus q nullus audeat, ut presumat offendere, ut reimproperare alicui aliquam iniuriam sibi factam, dictam ut comissam p eum tempore ... citra occasione ... neq dicere seu notare, ut contendere ... ut ... de parte inferiori ut superiori aut alicuius specialis ... nec pro ipsis partibus alignaten: ... aut dicere ...

misisti ꝯgem in tali loco, ut tu accepisti m· tale quid, ut tu dixisti excitum, ut tu expulisti me ḋ terra, ut fecisti m· talem ingiuriam, seu minatus fuisti mihi tempor̄ briḡe, ut se nantar̄ dicendo ego feci tibi tale quid aliquā īgiuriam nominando, aut q̄d, aut simil̄r facto sendecto tempor̄ brige facer̄, ut dicer̄ aut recordare ad pena·x·lb̄ deñ: pro quol;, et qual; uice ꝯmittend̄ inquolibet p̄dcoꝵ casuum, ut alioꝵ

De Blasfemantibus deū, ut sanctos ———— c.° iij

Item statuimus, et ordinamus, q̄ nullus terrigena, ut forensis in spello, ut eius districtū audat ut p̄sumat blasfemare deū ut virginē mariam eius matrē dicendo maledictus sit deus, ut virgo maria eius mater: et si ħ fecerit soluat noīe banj pro qual; uice·x·lb̄ deñ· Si nō ipos, ut aliquē ipoꝵ blasfemauerit dicendo dolanno sia dio, o, la matre cōdemnetur qual; uice in·c·s. deñ. Et quicūq maledicerēt sanctos, ut scas dej, seu aliquem ipoꝵ cōdenetur in·c·sol: deñ: pro qual; uice, et quicūq dixerit dlanno sia li sanctj, o, alcuno ḋ essi codenet in·xx·sol: deñ: ⁊ in tantude si at̄r blasfemauerit. Et si at̄r blasfemauerit deū, ut virginē Mariam q̄ ꝗ dict̄ est ꝯdenet in·c·s deñ: Et quicūq iurauerit p̄ Corpus ut sanguinē dej, ut matris eius, ut alicuius scōꝝ, ut scē ut p̄ aliqd mēbrū ipoꝵ, ut alterius eoꝵ codēnet ī xx·sol: deñ: pro qual; uice, et q̄ls possit ēē accor ḋ p̄dictis, ⁊ habeat duas partēs banj: Et nihilominus pro singulis ~~diebꝫ~~ duobꝫ mens̄ eligant duos bonos homines pro quol; sotietate addenuntiandū ꝯtra p̄dcos comittentes et stetur, et credatur relationibꝫ eoꝵ cū dco unius testis

idoney: Et quolibet mense potas de predictis facere inquisitionem per tabernas, et inventos culpabiles condemnare in pena predicta. Et quod de mense martij proximo venturi Camerarius dicti Cois fieri faciat pena: c. sol: unum Cippum expensis cois in quo denuntiatores culpabilis predictorum sint nomine suo mittat ceduliam aliquid omittentem contra predicta, ut aliquid predictorum et nomen testium scientium, cuius nomen teneat secretum. et singulis xv. diebus idem cippus positus in palatio cois spelli aperiat, et iuxta formam predictam contra culpabiles procedat.

Ut nullus addat, ut minuat Contenta in presenti Capitulo quarto — c. iiij

Item Statuimus, et ordinamus quod nullus audeat ut presumat in presenti volumine statutorum ponere, ut minuere, scribere, aut Casare, pena x. lb. den. Et si pro predictis cois spelli aliquid damni pateret, ut substineret dictus damnum emendare teneat, et illud corrigere. Et si aliquod dubbium in presenti Statuto reperiret habito voce notarij scribentis hoc statutum pro voce unius notarij adscribentis pro interpretatione dicti dubij, et declaratione statutorum recurrat dummodo hoc Capitulum: capto quod loquitur de clxxv. prioribus dicte terre possit minime derogare.

Contra proditores — c. v.

Item Statuimus, et ordinamus quod nullus de Spello, ut eius districtu, audeat, ut presumat contra Cor Spelli aliquid prodimentum facere, ut proferre, ut ipsi prodimento assentire,

seu Cocedr. dar. ut submitter. ut uendr quo. uis mo aliuy comunitat seu speciat psone nec pro alijs dictis modis recipe, ut emere aliquam turrim, ut rocha, Castrum, ut fortilitiam, seu terntam, siue termines, ut aliquid q esset dej cois meus, ut exo spellum uel in districtu ipius, ut cor pdcum haberet facer tam in corrupendo q in simoniam dado, ut smando subtractine, ut exemplando d libris cois pdej sine osensu, et uoluntate por dce terre: ut stando cu proditoribz, et rebellibz dce terre, seu no pmitter officiales dce terre, et cois pro coi missos mutar in locis pdictis, ut no recipe illos ta q officiat dej cois, ut tempor q absit cum inimicis cois spelli mora traher seu pticipare cu eis, ut eis grassiam pstar seu mittere ut recipe: Et quj 9: predicta, ut aliquod predcoz fecerit, ut 9: iuerit, uel psumpserit contrahir in mille tr den coderet: et oia bona ipius destruatur, et duastent et sic destructa, et duastata remaneant coi spelli ppetuo cofiscata, et 9: eum ta q 9: rebellu cois spelli p potatem, ut eius uic., et officiat possit d iur procedi ta in puniendo, q in odenando, et exequendo odnat an sententiam, d oibz, et singulis supa deis: uel post sententiam ta p inqsitionem q p denuptia, uel accat: et unaquamq, seu quals eaz qualitercuq eis placuerit non obstant aliqua sollemnitate iuris obmissa, ut no suato aliquo capito ut costitut incotrariu edicto, ut edend no obstant quibus per pressis uolumen derogarj. Et idem dicimus contra da

in p̄dc̄is auxilii et favorē Et nihilominus talis preditor ut
q̄ p̄dimētū fecisset ex parte exterior q̄ pingatur in palatio
cōis Spelli uersus plateam. Et si Potās in premissis ut aliq̄
p̄missis fuerit negligens, ut remissus p̄dat salariū suū
totum, et nihilominus successor suus facere teneatur
dummodo hoc nō uendicet sibi locū q̄: illos qhactenus
uendidissent, ut cōtempsisent aliquas petias terrarū
nō adiudicatas, ut adiudicans post, et non p̄tineant dc̄e
cōi. Et nō habeat locum contra uendentes usq̄ in quātitatem trium modiolorum terre t̄pore preterito. Sed quicquid sit
faciend̄ d̄ istis talibus remaneat in prudentia Consilij pot
dc̄e terre, et potatis dictam p̄dca nō sint infra q̄fin
senatam. Et dicimus q̄ illi habeant pro p̄ditoribus cōis
Spelli, et illi q̄ starent, ut morarent, ut alisq̄ mō coñ
uersarentur, ut p̄staret auxiliū, cōsiliū, ut favorem
cū illis, ut illis qui essent inimici p̄ditores, et rebelles cōis
p̄dc̄i: ut quacunq̄ d̄ cā ad eos irent quod locū habeat
in presentibus statutis, et futuris. Et Potās teneat d̄ p̄dc̄is
facere inquisition infra unū mensē post introitū sui officij, et
sufficiat p̄batio famę pub̄ si probatio fuerit pub̄ fama p̄
x. testes, et habeat pro plena probation. Et si q̄ processus et
exbandimenta facta erunt q̄: aliquos occasione predicta sint
rati et firmi. Et infra octo dies post introitum potatis
fiat unus sindicus pro cōi q̄ d̄beat cōcedr, et locar ad
affictū sui cōmunis bona omium supradc̄orum plus offerenti
Et nullus p̄sumat intrar dc̄a bona, nec ipā laborar ut
aliquis d̄ fructibus ipōrum reddere nisi cōi prefato sin licentia
syndici cōis predic̄i sub pen̄ y.c lib. den̄: p q̄l̄ vice q̄ contra
fecerit in futurum. Et dicimus q̄ in exemplando hoc eq̄ notarius

ualit^r impp^o sit p[er]sum, et pro p[er]so habeat: et q: ip[s]us et in eo co[n]tenta no[n] possit d[e]liberarj: et trahat ad p[rese]ns, p[re]teritu[m], [et] futur[um]

Ut nullus uendat possessione[m] in confinibus ——— c^o. vj.

Item statuimus, et ordinamus q[uod] nullus presumat uedere ut alienar[e] m[od]o aliquo aliquam poss[essionem] alicuj q[ui] no[n] sit iurisdict[ionis] co[mun]is Spelli infra confines, ut prope p[er] mediu[m] miliare sub pena v^c. lb deni: et qui [contra] fecerit in d[i]c[t]a pena codenetur, et d[e] suo catasto elenarj no[n] possit. Et notarius, ut alius quiuis tractus qui d[i]c[t]am possessione[m] sic uenditam leuaret d[e] catasto uendent[is] in .L. lb codenet[ur] .A. et pot[est]as teneat d[e] predictis inquirer[e], et inq[ui]sitione[m] facer[e]: et rep[er]tos Culpabiles codenar[e] in penis p[re]d[i]ctis. et si pot[est]as fueri[n]t negligens in p[re]d[i]ctis p[er]dat d[e] suo sal[ari]o: c. lb qua[s] cam[erariu]s co[mun]is debeat retiner[e] penes se pro d[i]c[t]o co[mun]i

.A. et gradus inde fieri ut facie[n]dus sit ipso iure nullus et nullius ualoris quod ... [n]on ostanti, et nullu[m] ius ... p[er] ipsu[m] gradu[m] ut ... receipt ut ... aplicetur co[mun]i.

et codenato exigare p[er] co[mun]i .A.

Quod fiant Condemnationes p[er] potates ——— c^o. vij

Item statuimus, et ordinamus q[uod] pot[est]as d[i]c[t]e terre qui uc e[st] ut p[ro] tempor[e] fuerit faciat codenat[ione]s q[ua]rt[o] mese, ut abs[o]lut[ione]s sup[er] accationib[us], dumptaxat ut inq[ui]sit[ionibus], et q[ui]b[us]cu[m]q[ue] alijs p[ro]cess[ibus] sup[er] q[ui]b[us] fieri d[e]bet et si no[n] fecerit in .c. lb d[e]n[ari]is codenet[ur]: et nihilominus sentetie postmod[um] dat[e] ualeat et exeq[ua]tur ac si dat[e] ess[e]nt d[e] d[i]c[t]o mese

De possessionib[us] co[mun]is Co[n]seruandis ——— c^o. viij

[Item s]tatuimus et ordinamus q[uod] totu[m] terreni co[mun]is q[uo]d est pr[ope] ... nitie, et in montin adiudicat[um] co[mun]is Spelli tam in plano

q in monte p quoscumq potates, ut iudices, ut aliquem eorum
sit et ee debeat cois spelli pdcj. Et potas, iudig: et not:
cois pdcj, ceterjq officiat ipius cois ta psent, q futurj,
ten: et dbeant uincto iura ti: ipius terren conseruar,
et oseruarj facer, et manutener pro ipo coi, et no
pmittat q aliq ipius terreni apprehendat in totum
ut in ptem aliqua ratione, ut ca: et si aliqua psona
ecclias: ca ut secular cor spelli turbaret, ut mole-
staret in dco terren intrando, ut tenuta capiendo
in posseonem terrenj predcj pala, ut occulte, ut
alio mo potas, iud, et officiat dcj cois ceterj ad poss
et totis uiribs resistant, ta in iudicio q extra et in quolz
loco. Et si laboraret in dcis terrenis, et possess sine
licentia potatis ut aliorum officiat: pro qlz uice puniat
et codenet in ccc tis lb den: Et qcumq in dcis possess
incideret, ut incidj faceret a pede arbores existentes in
d possess supradcis sine licentia pdcorum potatis, ut offi-
ciat: cois puniat arbitrio potatis qui pro tempore fu-
erit: et qbs potas dcte terre in pmo mese sui regimi-
nis ten: et pdcis facer inqsitione pen: xxv. lb den:
quas cam: dcj cois dbeat et suo sat.o retiner. Et si quis
dederit in ipis arboribs in c. s. den uice qlz codenet.
saluo, et reseruato q fictarijs q tenent dcas terras, in qbs
sunt arbores si expedauerit, uel a pede inciserit, pena
xxx. lb den puniat. et si aliqua psona laborauerit de
dcis terrenis pro coi, et uocaret ppea ad aliqua curiam
teneat cor spelli reficer, et emendar oia dana, et ex-
pensas, quas fecerit, ut sustinuerit in cur, siue extra qcumq
modo, et ipas psona omnj tempor coseruar indene ab omnj
pena, et bano. Et hoc statutu no dicat sibj locu qi not

46r

turbatores, et capientes tenutas de dictis possess. vel aliqua earum. Et
qui fecerit instrumentum vel usum tenutae. Et dicimus quod quicumque fuerit
a dicto comuni vel consindico ipsius aliqua possess. adiudicatas ipsi
comuni non debeat illa alteri quam de spello locare, dare vel concedere
pena pro quolibet vice x libr. den. et locatio non valeat, nec
cessio vel concessio sed sint cassa et irrita ipso facto. Et quod
cumque fuerit sindicus dicti comunis ad locandum possess. dicti comunis
non debeat ipsas locare nisi prius deliberaret in consilio populi
et quantum tempus debeat locare, et si aliter locaretur, locatio
non valeat, nec teneat. Et si aliquis sindicus termina=
verit vel terminabit possess. dicti comunis fraudulenter mississet
termin. vel mitteret dimittendo terrenum comunis predictis teneat,
recipere tenutas dicto comuni in c. libr. den. et teneat reficere
damnum comunis occasione predicta sustineret, et hoc locum teneat in
preteritis a x annis citra et presentis et futuris. Et quod erit sin
dicus comunis predicti teneatur recipere tenutas de omnibus possess.
comunis, et comuni adiudicatas tam in plano quam in montan. Et de
hiis fieri facere publicum infra .i. octo dies post talem termin
tum. Et potestas qui erit pro tempore teneat et debeat vin=
culo iuramenti infra xv. dies post eius introitum per ronare omnes
Rot. de paludibus. contumaiolos comunis, et omnes alios qui palude montis, molendi
na stratam seu pedagium vel mensas comunis emerint: et illos qui
emerint datiam, vel doganam vini, et faciat comuni predicto
totum illud integre restituere quod dictis de caussis restituere
tenentur incurrat totius salarii, et periurii pena. Dummodo predicta
dicta non videantur quod illos qui docebunt de absolutionis sive que=
tationis si quas habuerint de predictis vel aliquid predictorum. Et in=
super volumus quod quicumque tenet, tenet vel possidet aliquas possess.
comunis teneatur, et debeat infra x dies post bannimenta fi=
endum pro parte potestatis: quod fieri faciat de mense Ian: per
futuris camerario comunis reassingiare et si non fecerit in xxv libr.

den, et qlz possit ee accor, et haeat duas ptes banj: qd banimentum scribat p notm: mallor. Et decus Cam: scribj faciat dcas possest, ~ rigistra p notr: reformation nullo sat: habito in pub quaterno carte pecudine. dumo locu no heat 9: illos qui possidet post d. qbs solunt ~ soluerent affict. annuatim dco coi. Et hoc Capitulu sit pcisum 9: qd cosilio aliquo dliberarj no possit

Quod potas nec aliqs eius officialis ut alter officialis cois no aufferat pigniora —————————— C.viiij

Item q potas Terre spelli, not: danor. dat, ut aliquis officialis dcj cois, ut eor. familiar pingiora, ut don no possint aufferre, ut aliquod aliud, nisi qtitate in qua deberet Codenarj malefactor pro mallio Comisso. dumo 9: illos 9: quos pcessit p accatione, ut dinuptiat. possit ipos granare 9denar, et exbanir ut infra dicetur in capto d debitis soluedis. Cetez idem potas indox ut uic: no possit aliquem Cofinar ultra xxx miliaria sed infra confinar possit pro dlicto ubicunq sibi placuerit Cofinato du Confinat no ten star ad dca 9fini. xv. dies coputatis dieb i eudo, et redeundo Pro verbis uag iniuriosis Confinar valeat infra q nq miliaria a terra spellj, ~ no ultra ad locu in quo placuerit cofinato q cofinat ult: quatuor dieb ad Cofinia star minime astringat. Et si dcj tales Confinatj no habent licentia redeundj a dcis cofinib possint absq licentia redir, ~ ad banu, nec ad pena nullactenus teneat no obstante aliquo precepto eis facto p dcos officiali: ut aliqm

eorum. Et si contrafecerit potestas soluat nomine banni centum libras denariorum:
et non possit aliquem grauare, nec fideiuss. nec fac. de ac
ca, ut alia quacumque. Dummodo hoc Capitulum non uendicet sibi
locum in Confinibus dadis illis qui molestauerint, ut molestare
presumpserint com. spelli Contendendo, ut laborando possess. com.
spelli in poss. uel terreno com. adiudicato. Sed dicto comm. po-
testas, et eius officiales dictos tales delinquentes possit grauare
in pingioribus, et denariis; et mittere ad Confinia quo noluerit
et ibi retinere eosdem, et stare facere ad Confinia quacumque et
sicut eis placuerit, Et saluo, et reseruato quod potestas una
cum prioribus dicte terre possit, et sibi liceat confinare quem-
cumque, seu quoscumque ei placuerit quacumque de causa, et pro quo te-
pore ei placuerit, et fideiuss. et alias Cautiones recipere et
penam imponere usque ad quantitatem c. librarum denariorum: Dummodo hoc Capitulum
preiudicare non possit statutis legibus, et Capitulis loquentibus
contra turbantes bonum, et pacificum statum spelli

De Citationibus et Citatis ——— Capitulum X

pena non comparentium citatorum.

Item Statuimus quod si potestas fecerit aliquem citare pro aliqua
causa Ciuili, et citatus pro aliqua uice fuerit inuentus, et non
comparuerit Sol.: quatuor sol. den.: et nihilominus contra talem
citatum non Comparentem procedat secundum ordinem Juris. Et si
personaliter inuentus non fuerit non soluat bannum sed contra eum pro
cedat tamquam contra contumacem. pro maleficio si quis fuerit bis
citatus, et non Comparuerit potestas, uel Judex possit
et debeat eum poni facere in banno dicte Terre et eius
districtu dato ei termino trium dierum Infra quem termi-
num si non Comparuerit potestas uel Judex procedat contra

eu tanq. cont. Cofess. Si uero occasion dannidat aliquis citat fuerit sol. pti et no uenerit habeat pro Cofess. Et nots malt statim uolens se excusar pres accatore faciat litem Contestar et Jurar de Calumnia: et similiter faciat not.: dannor dator no obstante aliquo Capo: ut obstaculo iuris. Saluo semp q hoc Capitulu no piudicet nec drogar possit capitulo de debitis soluendis. Volumus aut et q si qs fecerit aliquem Citari, et no uenerit infra termin solvat iiij.or sol: den: et reficiat integre ipi citato si comparuerit danna et expen: Addicientes q citationes que fierent i mallijs sint in dannis datis et que facte essent diebus feriatis ualeant, et teneant. Et Judex et not.: dannor dat possit citat mitter diebs predictis et ualeat, et teneat pleno Jur. Addicientes enim q citationes que fieret in mallijs et dannis dat et ciuilibs fieri debeant psente uno teste qui testis no sit bay.s et si alr fieret no ualeat nec teneat

Citatio i criminalib fiat psente uno teste alr no ualeat

Quod potas possit proceder in mallijs c.o xj.

Item statuimus q potas possit proceder in mallijs et dannis dat p inqsition ex suo offi.o ta cu acca q sine uel denuntiation aliqua recept probat sm forma statut uniuscuiusq mallij diebs feriat et no feriatis no obstant capto pdco sub Ro.a de mo codenadi et no obstant q sollitas iuris fuerit obmissa ut no. Et de omnibs furtis comiss a tribs annis citra coputandis. Deinceps potas possit cont. delinquentes p inqsition pcedre, De omnibs uero alijs quibscuq mallijs qbscuq mo factis et ca-

missis de quibus facta Cõdẽnatio, uel absolutio nõ esset: potas uel eius iudex possit inquirer, et punir secundum formam statutorum dummodo hoc Capitulum nõ uendicet sibi locum in malefitijs comissis, uel cõmittendis per patrem, siue matrem in filium, per fratrem in fratrem, uel sororem, Cognatam, et cognatum, uxorem et soceram simul, uel diuisim habitantes quo casu nõ possit procedi nisi cum uoluntate ipsorum saluo semper aliquo capitulo de furtis: et dicimus quod si aliqua briga dicto uel facto inter patrem, et filium, unum fratrem Carnalem, et alium uel inter aliquos qui starent in una, et eadem domo siue familia: et infra quinque dies a die Comissi malefitij facta fuerit pax et remissio de ingiuria facta nõ debeat malefactor puniri, nec Cõdenari et si fuerit porrecta accusatio. Dummodo hoc Capitulum nõ extendat ad enormia malefitia ex quibus sequeretur mors, uel detruncatio alicuius membri. Et dicimus quod ubicumque tollitur accusatio locis uel capitulis nõ tollatur quin possit procedi per inquisitionem.

Pace inter coniunctos infra quinque dies a cõmisso malefitio.

Qualiter Malefitia Puniantur ——— c. xij.

Item statuimus, et ordinamus, quod potas Iudex, et quilibet ipsorum possit, et debeat quemlibet accusatum, uel in aliquo superatum et omne aliud quod quem ex officio curie procederet per inquisitionem de aliquo malefitio, uel exbanimento cõdenare, et et possint, et debeat omnes exbanimentorum occasione alicuius debiti condenare uel contineretur in capitulo de debitis soluendis et et Contumaces quibus data, et indutia secundum formam statutorum, uel receptorum probatorum contra Contumaciam predictorum

et sufficiat huiusmodi inductia, sive citatio sive inventi fuerint p[er] sive no[n] positi in banno in tanta q[uan]titate q[uo]d ad[ebe]bet co[n]de[m]nari s[ecundu]m forma[m] statuti. Et [pot]estas no[n] possit aliquem poner[e], vel poni facer[e] ad tortura[m] occasione furti valoris quinq[ue] sol[idorum], ut ab inde infra, ut d[e] re que tantu[m] extimaret, ut et plus s[ecundu]m forma[m] statuti — ad Tortura[m] pro furto valoris q[ui]nq[ue] solidorum n[on] deveniat.

De Co[n]de[m]nationib[us] faciendis ——— c[apitulum] xiij

Item statuimus q[uod] p[ot]estas faciat scribi o[mn]es co[n]de[m]nationes, [et] absolution[es] et legi, et promulgari, [et] pronu[n]tiari cu[m] co[n]sensu, [et] voluntate Iudicis co[mun]is [a]p[p]ell[ationum], et si aliter fieret tales co[n]de[m]nationes, [et] absolutiones no[n] valeat. salvo cap[itul]o d[e] da[m]nis datis q[uo]d semp[er] ratu[m] maneat. Et p[ot]estas faciat ascribi spetialem lib[rum] in q[uo] scribant ip[s]e co[n]de[m]n[ationes]: et qn legu[n]t[ur] legant publ[ic]e in palatio co[mun]is facto p[ri]us d[e] sero qn debent legi d[e] mane ip[s]e co[n]de[m]nat[iones], et absolut[iones] pub[lico] ba[n]nime[n]to p[er] p[re]cone[m] d[ic]ti co[mun]is in locis consuetis dicendo, ut ba[n]diendo p[er] loca pub[li]ca et consueta q[uod] q[ui]li[be]t q[ui] habet aliqua[m] ca[usa]m in cur[ia] [a]p[p]ell[ationum] qua vis ca[usa] cras d[e] mane vadat in palatio d[ic]ti co[mun]is ad audiendu[m] co[n]de[m]nat[iones], [et] absolut[iones] que debent fieri [et] p[er]emptorie Quod bannu[m] habeat pro plena citation[e] o[mn]ium q[ui] occasione d[ic]ta[rum] co[n]de[m]nationu[m], absolut[ionum] d[e]beret citari pro sententijs audi[endi]s, et ipi pro citat[is] legitime, [et] p[er]empt[orie] habeat. Et not[ariu]s ma[lefi]tiorum teneat, et d[e]beat postq[uam] lata fuerit co[n]de[m]natio [et] absolutio predi[c]ta d[e] ipis facer[e] copiam ita q[uod] id quod co[n]tinet i[n] originali contineat in copia: et ipa copia publice dare [et] assingiar[e] guardiano loci Sancti Andree

ad conservandu pro coi. Originale uo ipaz condenation
dar dbeat et assignari notario executori, et si no debit
ut dar denegaverit in xxv. lib. den: pro quaz vice
codenet. Qui not: executor possit, et dbeat ipas co=
denationes, et exbanimenta, et oms alias, et alia factas
et facta, et fiendas, et fienda exeq, et exiger pro coi
et pti cuj dberet ipa odenatio, ut exbadimenta. Et
psonas odenatas, et exbadimentos quacuq et qliter=
cuq realia, et psonalia pro ut sibi videbitur, et pla=
cuent, et ipoz fideiuss costringer absoluta facienda
pdcis odenatis Capitulo aliq: no obstante seu ordin:
in otraniu loquentes no obstantibz. Addicientes q qliber
qui uisino debeat here, ut recipe aliqua partem alicuius
codenatis, seu exbadimti, ut alterius cuiusius negocij
seu deinceps debebit here et hebit ex form alicuius sta=
tutj, ut ordinamentj factj, ut fiendj teneat, et de=
beat statim cu ipam ptem recipit medietate ipius
partis cam: dcj ceis pro ipo coi recipientis solvere
cu effectu pena duplicj qd solver teneat. Et hoc cap:
sit precisum qd tolli no possit p aliquod Cosiliu.

De Pena facientis insultu ——— c xiiij

Item statuimus q si quis fecerit insultu ad domum ali=
cuius propriam, ut conductam, ut ad domu habitatio
nis alicuius d die cu armis codenet in xl. lib. den:
si vo sine armis odenet in xx. lib. si aut d no=
cte fecerit insultu ut dcum est odenet in L.xxx
lib. si sine armis codenet in Lx. lib. Et si quis insultu

videas post fol. 61.

fecerit de die cum armis invadendo seu insultando intraverit do- uide sⁱ ad car. 48
mum, et percusserit aliquem de dicta domo ut qui in ea staret, et
sanguis exierit potestas condemnet eum in iiij.ᶜ lib. et si san-
guis non exiverit potestas condemnet eum in .c. lib. Si vero de
nocte quis fecerit insultum ad domum alicuius invadendo
seu insultando intraverit domum, et percusserit aliquem
de dicta domo, ut qui in ea staret cum armis, et sanguis
exierit potestas condemnet eum in iiij.ᶜ lib. et si sanguis
non exierit condemnet eum in ij.ᶜ lib. Et si quis sine ar-
mis fecerit insultum de die seu invadendo, seu insul-
tando intraverit domum, et percusserit aliquem de dicta
domo, ut qui in ea staret, et sanguis exierit condemnet
in .c. lib. den. Et si sanguis non exiverit condemnet in
L. lib. den. Et si de nocte predicta sine armis commiserit et
sanguis exiverit condemnet in .ij.ᶜ lib. den. si vero sanguis
non exiverit condemnet in .c. lib. den. Si vero de die quis
fecerit insultum alibi contra aliquem sine armis potestas con-
demnet eum in viij. lib. den. si cum armis condemnet eum
in xvj. lib. Si vero quis taliter stando commiserit predicta
ut aliquid predictorum potestas condemnet eum in quantitatem — Insultus sine armis et cum armis.

Et si quis fecerit insultum alibi quam
contra aliquem de nocte sine armis potestas
condemnet eum in xxv. lib. den. Si cum armis insultaverit
aliquem de nocte, condemnet eum in xl. lib. den. Si quis
vero impinserit aliquem, et probatum fuerit per testes ut per
confessionem ipsius potestas condemnet eum in ~~xx lib. den. Et si~~
~~quis inginiriole~~ iiij.ᵒʳ lib. den. Et si quis impinserit et
cadere fecerit in terra potestas condemnet eum in xx lib. den.
Et si quis inginiriole alicui cepit, potestas condemnet eum

i. xx sol: den: Et si qs inguiriose aliquē cepit p personā
cōdēnet eū in iiij.or lb. den: Et si quis paraverit sem
ita pub.ca ut vicinali alicuis si fuerit d die in v. lb.
den: cōdēnet si d nocte in x. lb. den. Codēnet. Et
d oibus supradeis et singulis banis, cōdēnato tertia
pars sit cois et due i[n]giuriant. Et si pdca, ut aliqd
pdcoru facta fuerit potatu, ut no.o: et officiat suis
ut in aliq.a ecc.a solvat Comittens dcus banū
et tertiū plus iniurie pdce. Et qcuq fecerit in-
sultū c. aliquem q fecerit sibi i[n]giuriam dbeat
puniri et codēnari ta d ingiuria q d insultu sicut
dictat statuta, ordinamenta potatis dce terre q
pro tempor fuerit. Et d ingiurijs, et percussionibus pre-
dcis factis p aliquem ad domū, ut in dom, ut ante
domū alicuis c. aliquē q nō sit d domo, et si in ta-
berna fuerit, ut ubi vinū vēdit ad minutū malefa-
ctor solvat tantū banū qtū si alibi comisisset et
nō plus. Decernentes q si aliquis fuerit insultatus ad
domum ppriam, ut coducta, ut ad dom sue habitato
aliqua i[n]giuriam comiserit, ut comitteret in psonam
insultantis i ipa domo, ut ante domū, ut incircu-
stantijs ipius, ut ppe ipam domū igiuriatus psumat
illud fecisse, comisisse ad sua defensione: et pro hu-
ius defens: nō teneatur ad pen. Addicientes huic cap.o
q si quis fecerit insultum d die ut d nocte cum
armis, ut sine c. aliquē in aliqua possessi ipius in-
sultatus puniat quēadmodum fecisset ad domū propriā
ut coducta, in pdcis sufficiat probatio unius testis
iorij et idonei. Et si dcus insultatus in dca ... poss. vide 5 ad car 50

vide i post (marginal note) offenderet insultantis ad penam aliquam non teneatur imo intelligatur fecisse ad suam defensionem.

De Percussionibus et banis c.° XV.

Item statuimus, et ordinamus quod si aliquis percusserit aliquem a collo supius, ut in collo cum ense, falcione massa aut aliis armis, et sanguis exiverit condemnetur in L. lib. den: si quis percusserit aliquem a collo inferius cum dictis armis et sanguis exiverit condemnetur in xxv. lib. den: si quis percusserit aliquem a collo supius cum dictis armis et sanguis non exiverit condemnetur in xxv. lib. den: Et si quis percusserit aliquem a collo supius ut in collo cum dictis armis, et sanguis non exiverit condemnetur in lib. xxv. den. Et si a collo inferius in xij. lib. condemnetur. Si quis percusserit aliquem a collo inferius et sanguis non exierit condemnetur in xij. lib. den: Et si quis percusserit aliquem in visu ita quod signum, ut cicatrix remaneat pro qualibet percussione condemnetur in L. lib. den: et pro cicatrice et signo puniatur in c. lib. den: et hoc capitulum locum habeat in Spello, et eius districtu. Et si contigerit aliquod dubium nisi quod ex aliqua percussione facta in facie remanserit cicatrix ut non: medici non cogantur declarare nisi fuerit satisfactum eisdem ab illo qui peteret declarationem de eorum sal.° et salarium sit unius floreni de auro: Et debeant interesse omnes medici de Spello. Et si occasione alicuius percussionis membrum aliquod amitteret, ut fuerit ipsa occasione macagiatum condemnetur malefactor in ij.° lib. den: Et si quis sine premeditatione aliquo casu fortuitu aliquis percusserit aliquem

(Marginal notes: "vide infra a cart. i.. cu pluribus sequentibus ubi de reformationibus"; "Ano"; "nota")

-51 v

l.

a collo supius, ut in Collo cu aliqbus armis, et sanguis exi=
uerit cōdēnet in xxv. lb den: Et si qs sine pmedi=
tatione pcusserit aliquē a collo inferius cu armis, et
sanguis exiuerit cōdēnet in xij. lb den: Et si sanguis
nō exiuerit de pcussionibus in collo, et a collo supius
dcō mō, et casu facte sine premeditatione pcutiens
puniat in x. lb den: et a collo inferius in c. s den:
Et si qs pcusserit aliquem cu alapa, et sanguis exi=
uerit cōdēnet in xx lb den pro qualz alapa, et si
sanguis nō exiuerit in x. lb den. Pro pugnio uero
dato a Collo supius, ut in Collo si sanguis exiuerit
soluat pcussor xx. lb den: et si sanguis nō exiue=
rit cōdēnet in x. lb den: et si a collo inferius aliquis

pugna

pcusserit aliquē cu pugnio et sanguis exiuerit cō=
dēnet in x. lb den: et si nō exiuerit sanguis in c.
s den: cōdēnet. Et si qs cepit aliquē p capillos cōdē=
net in x. lb den. Et si qs fecerit aliqd pdcoz ma=
lithoz i palatio cōis uel sub uolta ipius et ab
angulo dom filioz . . Jac. mathioli usq ad arcum
filioz luciole floriarij circu circa, et in ipa platea

nota

soluat duos bann et tertiu plus i oibz bannis pre=
dcis: De oibz aut bannis pdcis, singlis tertia pars
sit cōis et due inqiunatj. Et si aliqs forensis pcus=
serit aliquē de Spello soluat pro qualz pcussione c. lb
den: Et dicimus qd si aliquis de Spello pcusserit ali=
quē forensem, ut aliqd malitius cōmiserit in psona foren.
soluer teneat quartam partem banni quā solueret
pro simili malitio p Spellanu cōmissum i psona alicu=
ius Spellanj dcō, ut sp̄a. Et idem modus seruet i oibus.

offens comiss . forens: q. spellanis salvis capitis infrascriptis q in forensibus maior pena iponit degmibus banis partem no habeant si tertaliter sint forens. Et dicimus q si cotigerit inia. ut mallius comitti et patr ad filium et fratre ad fratrem, ut sororem sive inter aliquos et eade domo, et familia si habitantes et spellotantes, et infra x. diem post comissu mallius fecerit pacem q ad pena aliqs no teneatur. dummo no extendat se pdea ad enormia mallia ubi intervenerit mors, seu detruncatio mebri. Et idem dicimus observari debere inter patruu, et nepotem sive nepte et e q. et hec locu no habeat in mallijs comissis p filiu in patrem. Et si quis spellan: receptaverit aliquem forense q comiserit aliqd predcoz q. aliquis spellanis ultra una diem, et una nocte in domo sua codenetur in ea pena qua condenari, ut codenandus eet ipse forens si haberi posset Et accusator habeat duas partes bani. Et si aliqs commiserit aliqua iniuriam dco ut facto, et in giuriam pass tempore comiss mallij

Non habeat locu in mallijs comissis p filium in patrem

Et similiter ordinamus q si aliqua psona terrigena ut foren de cetero aliqd allegaverit, protestatus fuerit, ut exceptiones opposuerit in scriptis, ut verbotenus q nolit parere ut obedire mandatis potestatis vel eius cur, ut cuiuscumque officialis cois pdci, ut aliter potestatem, ut iudice cois ut officiales ipius cois allegaverit vel dixerit no sibi iudice spectan, ut gerat allegando sup suas exceptiones sive iudicata generali diceret sive coth

neret siue se subtraxerit d iurisdictione dcis cois quacumque d ca quicumque talem offenderet seu offendi faceret terrigena ut forensis quacumque offensa ad penam aliqua teneretur Et ultra predictis mom potas ut alius officiat dce terre et q: predca nulla etori: post procedr: et si procedret pcess sentia, exbadiment et qcqd ex eo sequeret sit ipo iure nullu, et nullius ualoris: Et potas ut alius officiat ipius cois q ofaceret in iij.c lb den co denet, et puniat et no habeat pro potats, ut officiat dcis cois. Et hoc Cap.lo locu teat in pteritis, psentibs, et futuris. Et si qs armaginaverit Cultellu, spetorem psem, ut stoccum, q: aliquem spellani nisi ad sua defensionem codenet in.c. lb den: Et si aliquis adminaverit alicui spellano cu falcione, ut aliis armis offensoriis intus, ut extra spella co denet in.c lb den: si faceret aio peutiendi. Saluo semp q si malleus fuerit Comiss in aliqua eclesia solvat banu p dcus et tertiu plus deqbs banis tertia pars sit cois et due sit accusatoris

De armenatione

d malefitio comisso in ecclesia

De penis duplicandis ——————— c.o xvj

Item statuimus q oms pen quorcumque malefior pter q de iurisdiction ommisor dcu uel fcu de nocte duplicent, et nox intelligatur a sono campane loci fratru minor que pulsatur de sero ad aueman siue serrer, usq ad sonum Campane dci loci q ad pma pulsatur d mane. Et et pene oium malefior commissor dcu ul facto in festo Sancti thome apostoli d mese decembris usq ad festu pascatis epifanie, et a sabbato palmar oliue usq ad octauam pasce resurrectionis dni. Et a die inductar feriar tempore messiu, et uedebiar usq ad pma diem iuridicam sequentem et et in luctis funcionibus, siue nuptiis, et in exercitu, et canal-

Nota

Duplicatio penar propter ferias messium et vindemi

cata, et ~~semper~~ sine die fori s. ~~laurentij~~, et claudij, et qualibet alia die fori in dcta terra, et eius districtu similiter duplicent.

Contra homicidas ——————— c.o xvij.

Item statuimus q. quicunq. de Spello, uel eius districtu commiserit uel fecerit homicidium in personam alicuius terrigene Spelli soluat nomine banni xij. lib. pro tertia parte cois, et duobus ptibus heredibus occisi: et si homicida dictum bannum soluere non poterit, et capi poterit amputetur sibi Caput ita q. moriatur, et quilibet teneatur ipsum impedire. Et si Capi non poterit exbandiatur in dicto banno de Spello, et eius districtu, et destructione omnium suorum bonorum, et rebandiri non possit nisi soluerit dictum bannum: et si fuerit contumax post q. fuerit legitime citatus secundum formam statuti exbandiatur, et condemnetur in dicta quantitate et hoc habeat locum inter spellanos: Et si homicida soluerit dictum bannum nullo modo dicta bona deuastentur. Et si facta fuerit pax infra .v. dies, puniatur homicida in tertia parte banni que coi debeat applicari: et nihilominus stare debeat extra Spellum duobus annis. Inter forenses autem locum non habeat si interfectus esset ab aliquo Spellano de parte banni. Et si quis offenderet aliquem ciuem, uel comitatensem ciuitatis fulginei in dcta terra Spelli uel eius districtu puniatur illa pena qua ~~puniretur~~ puniretur si dcta offensa in persona alicuius Spellani fuisset facta. Et lata sententia, et condemnatione contra homicidam eodem die, uel sequenti potestas faciat dcta bona homicide tam domum q. alia destrui nisi soluat dictum bannum: et lapides ipsorum domorum deueniant in coe, et ...

Nota bene infrascriptis pacis infra quinque dies obtente

53

I.

litatem cois: Et si homicida soluer no poterit dcam banitur
oia sua bona aplicent coi spelli: Et fiat unus sindicus
pro coi q recipiat dca bona, et uendat si inuenerit em-
ptorem: et Cōseruent ipa bona pro coi, et fructus ipoz
bonoz si no inuenerit emptorem et Cam: cois promittat
defensione dco emptori si inueniret. Et si filius ema-
cipatus, ut alius filius familias q in potate pris rema-
serit homicidiu comiserit, ut homicidio dederit auxiliu,
Consiliu, ut fauore teneat per tam pro emacipato
q pro illo q eet in patria potate usq ad legitima, et si
legitima no sufficeret remaneat in bano pro residuo co-
demnatus. Et si quis fecerit aliqua alienatione d bonis
suis, et ipe retiner, et possidere ipa, ut parti ipoz bonoz
tempore q Cōmiserit homicidium alienatio sit nulla, et
nullius ualoris nec obsit quin puniat talis malefactor ut
supra in similis capitulis, et distinctionibz est expressum. Et
si forensis Commiserit homicidiu in aliquem de terra spel-
li, et districtus. et Capi poterit potas sine aliquo inter-
uallo i cotinenti sine aliqua redemptione faciat eidem
amputari caput ita q moriat. Et si Capi no poterit ex-
baniat in Capite et psona. Et si aliquo tempore puene-
rit in forziam cois amputet sibi Caput ita q moriatur
De pace uo locu no haeat in forens. Et si spellanus non
habuerit pacem et dcis bani soluerit x. annis cotinuo
extra spellum star debeat. Et si redierit in spello, uel
eius districtu in. L. lib den: codemnet Et nullus possit re-
baniri, ut alio preposita fieri d sua odenatione p po-
tatem ut aliam psonam nisi suam codenationem solue-
rit integram. Et hoc locum heat i ptenitis psonibz futuris

filius familias

Dup.
gross
mess

Et si ɔfactū fuerit nō valeat ipo iur. Et si potas comitte-
ret fraudem in aliquo, ut aliqua alia psona pro coi, et
pactū fecerit d ipa ɔdēnatione diminuendo ipaȝ, uel
diminueret ten̄ d eoꝝ proprio coi restituer totū illud
qd d ipa cōdēnatione diminueret. Et si aliquis in spel-
lo comiserit homicidiū in psona forensis, et nō fecerit illud
ad suā defensionē cōdēnet in .c. lr̄ dēn̄, et si habue-
rit inde pacem nullū soluat bānū. Et nullus ɔpbā-
nitus, ut cōdēnatꝰ pro homicidio possit nec d beat
decetero rebandiri nec sua cōdēnatio cassari in totum
ut in partem nisi integre soluat cōdēnationē.

homicidiū ī forē-
seȝ

De reimproperatione Inguiriaꝝ — c.° xviij

Item statuimus q si aliquis reimproperauerit aliquā inguiu-
riam vȝ homicidium pri, ut mri, filio, ut fri carnali alicu-
ius occisi potas cōdēnet eum in .L. lr̄ dēn̄: pro tertia pte
coi pro duobꝰ ptibꝰ cui reimpperaret. Et si aliqs illis qui
homicidiū cōmiserit patri ut matri ut fratri carnali ut
filio ipius cōdēnet in .c. lr̄ dēn̄. Si uō alicui cōsangui-
neo alicuius qui substinuerit īgiuriam d homicidio usqȝ
in tertiū gradum cōdēnetur in xx lr̄ dēn̄: De oībꝰ uō
aliis reimpperationibꝰ cuiuscuqȝ mattis, ut alterius rei con-
dēnet reimpperans duplū bānū q est d uerbo inguirioso
quoꝝ bānoꝝ tertia pars sit cois, et due inguiriati
saluis penis impositis d reimpperatiōe, et aliaꝝ īgiuriaꝝ
quas penas teneat potas a delinquentibꝰ auferre. Et hoc
capitulū nō pIudicet capo̅ suprascripto posito sub. rubrica
d nō ɔtedēdo p ptibꝰ ꝛ nō r impprando īgiurias tpore brige fcē

. 54v

1.

Contra intrātes domū, ut Casalenū ——— c.° xviiij

Et statuimus, q si aliquis intrauerit domū, ut Casalenum alicuius 9: uolūtate illius cuius fuerit siue sit propria siue sit 9duct, ut in ea habitet īgiuriose si fuerit d nocte condēnet in xxv. ℔ dēn: et si d die in x. ℔ dēn: Et si ille cuius fuerit domus, ut habitator dum offenderet cū rumore, ut clamore ad bānū aliquod nō tēn: Et qui intrauerit Casalenū alicuius, ut aliam possessionē 9: uolūtatem dnj rej si fuerit d nocte codēnet in iiij.or ℔ dēn: si de die codēnet in XL. ß. dēn. Et si nō quis intrauerit, et steterit in aliqua dcarū possessionū et casaleno psent dno rej, et cōtradicētē cōdēnetur duplum supradcorū bānorū. Et tantūdē soluat si steterit post contradictionē dnj rej toties quoties fuerit 9factum quorū bānorū tertia pars sit cōis, et due in iuriati dumō infra tertiā diem accusator accuset post cōmissū malluz Aliogñin malefactor abinde inantea non teneat ad penā.

Ter.s possessionis turbat. ad accusationē.

Contra Extraentes Terminos ——— c.° xx

Itē statuimus, et ordinamus q si aliqs extraxerit cōem terminum sine uicino cuj ptinet si incōtinenti nō remiserit in eōdem loco cōdēnetur in x. ℔ dēn. Cuius bānj tertia pars sit cōis, et due accusatoris et fustiet p totum spolium cū Ter.no ad Collum. saluo q possit redimere fustigationē p L ℔ dēn. Et ter.s: si nō fuerit partes in cōcordia remittat p Judices cōis ī eodem loco. De hijs aut accusatore nō possit nisi iniuriat.

mes

De robbarijs non fiendis ——— c° xxj.

Item statuimus, q nemo audeat, ut psumat aliquē eūtem p stratam, ut p alia loca interra spelli; ut eius districtꝰ dolose ut p vim derobar, ut p vim d strada extraer sine licentia dnj Potatꝰ et q ɔfecerit si fuerit spellanus soluat nostre banj ij: lb den: et teneat emēdar totū dānū qd cor, ut speti-alis psona sustinuerit quocūq mo occasione pdca. Si uo fuerit forensis et fecerit robariam a .x. lb infra sol-uat nostre banj v: lb den et emēdet dānū qd cor ut spetialis psona dcē terrē substinuerit quocūq mo occa-sione predca. Et si forensis fecerit robbariam a .x. lb sa condemnet in .x. lb den. Et si spellanus fece-rit robbariam a xxv. lb supa instrata qua itur fulgin, Assisiu cōdēnet in v: lb den Et dcx banoꝝ tertia pars sit cois, et duę ingiuriatj. saluo q si fuerit forensis ingiuriatus no habeat partem banj. Illi aūt q colligunt passagiū possint trāseuntes pro pala-gio soluendo retinere, et pingiora accipe no obstātibus predcis.

De proiection lapidū, et pcussionibꝫ cū lapidibꝫ c° xxij

Item statuimus q si aliqs proiecerit lapides de domo sua ut aliena 9: aliquem d spello in xxv. lb den: cōdēnet, et destruat media ptica d illa domo ut turrj. Et si quis ascenderit domū alicuius d cōsensu illius cuius fuerit, domus, ut turris, et proiecerit inde lapides, ut lapidē cōdēnet in xxv. lb den: et destruat media ptica d illo.

domo, ut turri circu circa. Et si piecerit lapides q: volu=
tatem illius cuius fuerit domus Condēnet in x. lb dēn
Et si hoc bāni soluer nō poterit amputet sibi man:
dextra: et si Capi nō poterit exbandiat in dco bāno
et plus ad volūtatē potatis quibs bānis pecuniarijs
tertia pars sit cōis, et due inguiniati d dco bā=
no exire nō possit nisi p'mo soluent Cam°: et par=
tj. Et quicūq proiecerit lapides d domo que iuxo
palatiu cōis eet, ut d aliq° p stradā, ut platea ab ar=
co filioz florarj, usq ad arcu filioz fabrese cōde=
net duplū dcoz bānoz. si qs aliquē lapidem d pala
tio cōis spells īginiose q: aliquē piecerit nisi pro defē=
sione dcj cōis spells Condēnet in .c. lb dēn; salvo et
reservato in oībs supradcis q si qs fecerit insultam
q: aliquem ad domu propriam ut cō ducta ille cuius
fuerit domus possit se turrj, lapides proicer d dca
domo, et infra dca cōfinia sine pena, et bāno. Et si qs
diceret alicuj q staret ante domū suā inginiose ante
plateam, et infra dcos arcus ab utraq pte strate platee
et sanctū Rufinū elevate ante domū maz, ut banca
cōdēnet in xxv. ~~lb dēn~~ sol dēn: pro quals vice. Cetez
si quis piecerit lapides q: aliquē ab q dens est sup cōde=
netur nōie bānj xxv. lb dēn. si pcusserit a collo infe=
rius cū sāguine. et si a collo superius, ut in Collo cū sā=
guis effusione cōdēnet in lb .L. dēn: et si sanguis nō
exiuerit d pcussione facta a collo Inferius cum dcis
lapidibs cōdēnet in xij lb dēn. et si a collo superius ut
in collo sanguis nō exiverit cōdēnet in xxv. lb
dēn: Insup si cōtigerit q absit q aliqs rumor esset.

[Margin note:] de insultu ad domum ... Lo cap. 14 ... fermaels fol. 126.

in spello q: turbant statu terre predcte qlz possit phicer
sine pena, et bano. Et si qs proiecerit lapides ad domu
alicuius de die codenet pro quolz lapide i x. lr den
Et si phiecti fuerint lapides ad domu alicuius mu-
lieris male fame si de die codenet peutiens in XL s
den: et de nocte in iiij^or lr den. Dumo p deam muli-
erem q: qua phiecti fuerint fiat accusatio ut domi-
nacio infra tertia diem alr pcedi no possit. Et si qs
prohiecerit lapidem q: aliquem, et no peusserit soluat
pro quolz lapide XX s den nisi pdca fecerit ad
suam defensione.

Contra frangentes pacem ———— c° XXiij.

Item statuimus, et ordinamus q si quis fregerit pacem
de homicidio, ut occasione homicidij dicendo uerba iniu-
riosa codenet noie banj in lr L. den si uero frangeretur
pax de homicidio cu peusionib sine sanguinis effusio-
ne codenetur in ij. lr den. et cu sanguinis effusion
codenet in iiij^c lr den si mors inde no sequeretur,
sed si mors no sequeret codenet franges in mille lr
den. Et si de aliqua iniuria, ut offensa pax fracta
fuerit cu sanguinis effusione codenet in XXV. lr den
Et si frangeret uerbis iniuriosis codenet franges in X.
lr den. et nihilominus huius ~~offensor pacis~~ fractor
pacis ten soluer pro malleo, et offensa scdm forma statutor
quor banor tertia pars sit cois, et due iniuriati et
idem fractor pacis teneat soluer penam cotenta in
strumento pacis. saluis, et reseruatis capitulis, et reseru

factis ꝑ coe Spelli quelicu potas teneat obseruar, et penā ī ipis cotentis exigere pro illo cui frangeret pax si ab eo petitu fuerit, ꝛ in quolꝫ predcoꝝ bānoꝝ pater teneat pro filio usqꝫ ad legitimā. Et dicimus qꝫ in hijs qui col   rogauerit aliquā iniuriam dco uel facto aliquā partem cōdēnationis recipet ꝺ ipo facto fuerit uel fiendo si pater hūit ab ipo dcus iniuriatus peter ut recipe parte cōdēnationis nō possit nec habere

Pr teneat ad legitimā pro filio.

De offendētibꝫ pro Cōsāguineis ——— C.° xxiiij

Item statuimus qꝫ si aliqua rixa fuerit inter Spellanos ut aliquos ꝺ Spello, et eius districtu dco uel facto iniuriatꝫ pr, ut frater carnalis post latam sibi iniuriam offenderet aliquē Consanguineum iniuriantꝫ usqꝫ in tertiū gradū cōdēnet duplicis pena in statutꝫ contenta. Addicientes qꝫ si dicta ꝺ ca aliquis interficeret aliquem ꝑ ut dū esset ī itinere eundi uisum corpus xpi seu euca[n]tiam, ut staret ad audiendū pdcā missa sine temporis interuallo in platea cōis Spelli capite puniat ita qꝫ moriat, et psumat illud fecisse ad dcās uindictam faciend nisi legitime probauerit aliam īiuriam ab illo iniuriato recepisse.

De Malefficio cōmisso in persona, corpus xpi comitꝫ

De falsis testibus et malijs ——— CXXV.

Item statuimus qꝫ si quis fecerit falsum testimoniū ꝯ aliquem tā ille qui falsum testimoniū produxerit qꝫ ipe testis pen. c. lib. den. puniat. et nihilominꝰ phibens testimoniū pingat in palatio supra bācū Iuris scribatur

nomē eius ad pedes ipsius: Et si nō poterit soluere bānū extrahatur lingua d' Capite sibi, et dexteri eius nō ualeat. Et idem dicimus fore seruandū ī facientibꝫ falsum testimoniū in istrumentum, et sup p̄dictis potas d'beat pceder' p̄ inqsitione qualitr cūq sibi placuerit ex suo officio; et hoc locum hēat ī pteritis p̄sentibꝫ et futuris. Et si quis accusauerit aliquem d' falso, et nō probauerit legitime talis accusās in xxv. lb. den̄ puniat Cetero si aliqua psona fecerit maliciam soluat nōie bānj xxv. lb. den̄: et fustiget p̄ totū p̄ellū cū clouia in lingua, et mittat ad Catenā cōis, et ibi iaceat p̄ tres dies, et noctes anq fustiget. Et si accusator probauerit dictū malitiū p̄ x. testes d' publica uoce, et fama: quę probatio habeat p̄ legitima probatione hat x p den̄ et qlis possit accusar', et teneat secreto — d' accusantibꝫ aliquē de falso et non probā — De Malijs

De uerbis ingiuriosis — c. xxvj

Item Statuimus q si aliq̄a mala mulier d' qua sit pub̄a fama q sit mala, et dixerit alicui mulieri bonę famę uerba ingiuriosa d' qbꝫ nō sit mētio in statuto p̄senti, ut dixerit patri ut matri, ut fratri carnali, ut eius marito, et erit pbatio testꝫ, ut cōfessa fustiget p̄ totum p̄ellū cū clouia in lingua specta qualitate psonę. Et si aliq dixerint inter se uerba ingiuriosa .s. alter alteri ranagliosus, ut pditor cōdēnet pro qlibet uice et quolꝫ uerbo in xl. s den̄ d' alijs uero uerbis ingiuriosis pro quolꝫ uerbo, et qualꝫ uice cōdēnet in xx.

57v

[

p den: saluo q si dcus fuerit in palatio, ut in strata ante palatium Condenet codenet in dca qtitate, et plus. Et si dca fuerint Cora potate, ut aliqbus eius officialibus cois q pdca habeant duplicata, et sit bis duplicata de quibus banis tertia pars sit cois, et duc ingiuriati. dumo predca no habeat locu q: aliqua psona que dixerit uerba ingiuriosa alicuj psone que exiuerit de carcer cois, ut in die ueneris sancti ex ind fuerit extractus de quibus noluimus banu solui

de Verbis iniuriosis dcis ante Ptatem

De Adulterio —— c. xxvij

Item statuimus q adulterj, violatores puellar, et aliar mulier honeste uiuentium puniant in ij.c lb den: Et si quis accepit aliquam mulierem honeste uiuentem, ut puella, et pieceirit ea in terram q: sua volutatem soluat noie banj ij.c lb den si ea no cogioverit et hoc locu habeat inter feminas de Spello uirgines, et maritatas, et honeste uiuentes. dumo hoc locum no heat in mulieribus no Cogiugatis si malefactor probar poterit ipam als congiouisse, et si pbauerit ad penam neq banu minime teneat. Et si predca commiserit q: mulieres pu: se exponentes, et meretrices q: ear uolutate soluat xl. p den: quor banor tertia pars sit cois et duc ingiuriati. Et si malefactor ipam puella uirginem, ut muliere honeste uiuente in uxorem accepit no teneat ad pena predcam. Et dicimus q potas nec eius curia possit facere inquisitionem de pdcis malefijs et excessibus: et si faceret no ualeat, nec et p accusatio-

de Violatoribus Mulieru tam uirginu maritatar honestar

de uiolatoribus meretricu

Per accusationē solu procedi et per q5.

oie proceder possit nisi infra x dies post Comiss malleus fa-
cta fuerit p patrem, ut maritum, frem, ut matre mulieris
vno alr salvo q si aligne pdcor offensionu, ut iniu-
riar comisse fuerint inpsona alicuius maritate potas
possit proceder p inqsitione ex suo officio ad inquisitio
ne cuiuscuq persone

exbandiat p terra Spelli, et eius distri-
ctr in dca quatitate, et post bann predicts si Capi
poterit ad soluendum dcus banni qstringat, et fustiget
ut dcus est: Et Sup hoc potas, et sui officiat possint
~~pro~~ inquirer, et inquisitione facer ex suo officio, et a
talem muliere delinquentem ta cu acca q sine puniat
in dcis penis

De vasto, et Combusto ——— c xxviij

Item statuimus q si alicui d Spello fuerit devastatu uel
cobustum, ut aliquod incisum d nocte du illud qd fu-
erit devastatum, ut Cobustu, ut et incisum, valeat
et valere possit xx p den et ultra potas faciat eme-
dar d bonis malefactoris in quadruplum dannu factum
et aufferat malefactori c lb den. Et si aliquis immi-
serit ignem in aliqua domo hitatr alicuius, ut apta ad
habitandu soluat noie banni vj c lb. Et si aliquis
immiserit ignem in rem valentem a v lb supra usq
xx lb soluat noie banni xx lb den: et emendet dan-
num inquadruplu d quibus bannis pecuniariis tertia

pars sit cois, et due ingiuriati sive dannu passi, et si no
inveniret malefactor coe spelli emedet dannu datum
ad arbitriu honu3 qui a Consilio eligant. dumo potas
teneat in locis consuetis dee terre oia supdca facere
bannij. Et hoc locu heat a saxo putatorio inferius
ab inde supa teneat emedar proximior villa ipi-
us loci ubi pdca qmitteretur, qtigerent, ut evenirent
si predi hoies Comiserint fraudem in pdcis quils
contrafaciens in. c. lb. don puniat. Et dicimus qd fur-
to, et guastato no possit fieri copositio quin maleta-
ctor puniat

Ut Nullus vadat post tertiu sonum
Campane ———— C. xxviij

Item statuimus q nulla psona terrigena ut forensis aud-
at, ut presumat ir post tertiu somi Campane que
pulzat d sero pro Custodia dee terre: et q qfecerit
nisi palam ferret ingem, ut lumie in manu codenet
in . v. lb don: et si esset homo male fame no possit si-
bi ingis. Salvo q si talis psona, sive homo staret propr
domu sua p tres domus ad deius bannu nullactenus
teneat. Et Custodes qui erut sup Custodiam terre
pfate ten iurar Custodiam eis imponenda facer dili-
genter, et bona fide sine fraude, et quos invenerit
p terra pfatam ire q: forma pdcam denupciar debe-
at potati, ut sue Curie, et stet, et Credat denutia-
tioni duor d Custodia, et habeat pro plena proba-
tione: Et Custodes qui contrafecerint codenetur quals
vice in . x . lb don: Et not: Custodie ab oibus quos ipe

uel sua familia inuenerit ir̃ 9ᵉ: p̃dcaz formã auferat dcam penam. Dum̃o licitũ sit õnibz ꝯ fraternitatibz ire per terrã diebz dominicis, et festiuis post q̃ pulsatũ fuerit ad mactutinũ canendo laudes ad honore dej. Et illos de ꝯminus et ꝯ fraternitatibz quos prior fraternitatis ip̃ius nominabit, et licitũ sit Calzolariis dcẽ terrẽ, et eoꝝ discipulis ire, et redire a domibz eoꝝ ad staccione eoꝝ, ꝛ ab ipis stationibz ad domũ eoꝝ sine pena, et bãno dum̃o portent ingem siue lume palam.

calzolarij ꝛ coꝝ famuli ... ad clarior ...

De Molestatione tenutẽ ———— C̊. XXX

Item statuimus q̃ si aliquis molestauerit, ut turbauerit alicuj tenutã ꝯ re imobilj codẽnet in .xx. ß deñ: et si qs molestauerit, ut turbauerit alicuj tenutã de re imobilj codẽnet in .c. ß deñ: Et si quis Abstulerit alicuj tenutam ꝯ re inmobilj codẽnet in xxv. lib deñ, et ꝯ re mobilj in .c. ß deñ Et si quis Abstulerit tenutam ꝯ laborițio codẽnet in .xx. ß deñ et semp restituat tenutã: Quoꝝ bãnoꝝ tertia pars sit cois, et due accusatoris saluo semp et reseruato q̃ si aliquis accusatus fuerit ꝯ p̃dcis, ut aliquo p̃dcoꝝ seu p̃ inqsition̄ pcederet 9ᵉ: eum ex officio cur̃, et noluerit ipaz tenutã reassingiar, ꝛ restituer Cũ effectu illj cuius est infra iiijᵒʳ diem post accusatione fiend ꝯ accusatione, ut inquisitione factẽ ꝯ eo ad pena neq̃ bãnũ nõ teneatur

De Eleuatis ꝯ appretio ———————— C̊.xxxj

Item statuimus q̃ quicunq̃ fuerit leuatus ꝯ appretio comunis

59v

spelli a iiij.or annis citra: faciat se poni, et nihilominus soluat datiua ab illo anno citra quo fuerint elevati, et in illo loco reponat et sic de singulis annis potas faciat incontinenti cum aliqui de comitatu venerit aliquis comitatu eo quod non sit, ut fuerint appreciati in breui appretij cois predicti: et bona stabilia habeat in districtu eiusdem, ut in spello dans talem in breui appretij cois prefati reponi. Et quicumque non fuerit appretiatus in libra appretij dicti cois infra xv. dies post introitum potatis astringet se potati, et faciat se poni in dicta libra: et qui contrafecerit condemnetur in c. solidis denariorum: et non habeatur pro spellano sed pro forensi, et ut forensis habeatur, et tractetur in spello: et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni: et teneatur secretus. Et quicumque non soluerit datiuam in spello non possit esse in aliquo officio cois predicti: et qui talem offenderet puniatur ac si offenderet forensem. Et si aliqua persona non soluisset datiuam a x. annis citra de bonis suis quod teneatur, et cogatur ad omnes datiuas preteritas non solutas a dicto tempore citra, et cum quarto plus ad soluendum cogatur per notarium executionum dicti cois infra ij. menses post tempus presentis statuti pena xxv. librarum denariorum. Et quod presens potas debeat auxilium, consilium, et fauorem. Et nihilominus si aliquis daret damnum in personam dicti datiuam non soluentis non teneatur ad penam. Et potas teneatur scribi facere per notarium suum, ut notarium reformationum banimenta que fierent de solutione datiue imponende, et imposite. Et quicumque non soluerit partem si contingeret post tria banimenta quorum unum sit peremptorium infra unum mensem subiaceat penis predictis non obstante quod aliquod debeat recipere a comuni.

nota in forense

se ludere, ut ee in mari inter aliquos ludentes ad deum ludum:
nec ipsis ludentibus taxillos dem: ut aliquam rem comodare,
ut prestare, nec aliquam seruitium inter ipsos ludentes facere: Et qui
contra predicta, ut aliquod predictorum fecerit tam terrigena quam forensis in c.
solidos den. coi predicto codenetur per potestatem, et officiales terre predicte
Et quilibet possit ee accusator, et habeat duas partes banni
si infra .x. dies huiusmodi offacientes accusabit, et probabit ac-
cusam per duos testes ad minus, Et de inventione predictorum lu-
dentium, et predicta, ut aliquid predictorum comittentium stet
et credatur relationi duorum de familia terre potestatis. Sit
tamen licitum cuilibet ludere ad tabulas in stratis, et plateis, et
reclaustris sine pena te bano

Contra receptatores exbanitos ——— c. xlvj.

Item statuimus quod nulla persona de Spello, ut eius districtus, re-
ceptet in domo sua qua habitauerit aliquem exbanditum coitis
prefati, pro furto, robbaria, homicidio, ut prodimento, ut fra-
ctione pacis, ut aliquo tempore malitiose, ut studiose ita quod
scienter comedat, ut hospitet cum eo ad penam l. librarum den: Et
dicimus locum tenere predicta in assotiantibus homicidas, ut alium
exbanditum pro robbaria, furto, ut sanguinis effusione sci-
enter. Et quilibet possit eo accusator: et habeat duas partes banni
et teneat secretum. Super quibus potestas possit procedere per
inquisitionem ex suo officio quomodocumque, et prout sibi uidebit
et placebit: et delinquentes punire, et condenare ut superius
est expressum, et condenatos exigere pro coi. Et hoc locum ha-
beat in Spello, et eius districtu de participantibus inter Spellanos

60v

Expbãditos nõ dicimus oms qui repiunt' expbãditi, ut codẽnati in libris cois Spelli. Et dicimus q oms expbãditi, et rebelles Ser. Rom. eccl. sint, et habeant' pro expbãditis, et rebellib; dic cois. Et q nulla psona d. Spello, ut eius districtus audeat, ut psumat cũ eis, ut aliq' ipo' conversari, ut dar' auxiliũ, cõsiliũ, ut favore ad pen. L. lib. den. pro q̃lz ɔfaciente, et quatz vice. Et si ex forma alicuius statuti huius delinquentes maiori pena imponã imponẽt potas possit p̃dcos dca maiori pena punire.

Qui offendi valeat expbãnit — c. xlvij.

Itẽ statuimus q civib; d. Spello, et eius districtus sit licitũ offendere, in psonis, et rebus oms, et singulos expbãditos dce terre et eius districtus occasione alicuius malitii, salvo mortis piculo sine pena, et bano. Et si occasione alicuius homicidij, prodimenti, incedij, robarie, ut alterius eo' aliquis fuerit expbanit' sine pena, et bãno possit offendi talis offensor, ut offensores occasione offẽse et damnificationis p eos, ut aliquem eo' facte in psona huius expbãditi nõ teneat' ad pena. Et si offensor, ut offensores damnificati eent p offensa facta in psona, bonis, ut rebus dco' expbãdito' q occasione p̃fata teneat illũ, ut illos oi tempor' ɔservar' idẽnem

De Arbitrio Potatis — c. xlviij.

Item statuimus pro bono, et pacifico statu Cois Spelli q quicunq nõ obedivent potati, iudici, et not. ipius: et not.

dan(n)datorum, vel alterius ipsorum quomodocumque, vel aliter cuiuscumque personis, vel alterius ipsorum iniunctum, et mandatum fuit alicui, vel aliquibus de aliquo faciendo, vel non faciendo: quod vadat, vel non vadat, quod stet, vel non stet, discedere, vel non discedere, veniat, vel non veniat, iuret, vel non iuret, quod ipse potestas, et officialis, vel alter ipsorum eum condemnare possit in .c. solidis denariorum: si in ipso precepto qualis, qualis causa inseratur: et si precepta fuerint, vel scriptum per notarium curie valeat, et teneat sicut scriptum esset per aliquem notarium communis: dummodo locum non habeat contra priores populi, die terre.

De frangentibus Carceres —— c.° xlviij

Item statuimus quod nulla persona terrigena, vel forensis frangat, vel frangere debeat carcerem communis, spetialiter cum in ipso aliquis homicida iaceret, et si quis frangeret, vel extraherit aliquem homicidam de dicto carcere, causa fractionis carceris homicida auffugeret puniatur et condemnetur in ea pena, qua debet puniri, et condemnari homicida predictus: et eam solvere teneatur: de quolibet homicida tantum: et nihilominus potestas debeat procedere contra ipsum homicidam qui iaceret in ipso carcere. Si non fractor carceris representaverit quem auffugerit infra quinta diem si fractio de die facta fuerit solvat nomine banni .l. libras denariorum. Si de nocte .c. libras denariorum: si vero non representaverit teneatur ad penam supradictam in precedenti Capitulo nominatorum. Et quicumque in predictis dederit auxilium consilium, vel favorem solvat, et solvere teneatur Communi predicto .l. libras denariorum. salvo semper predictis et personarum delicta. Et si quis fregerit carcerem predictam, vel extraxerit furem, vel fures, latronem, rubbatorem, vel proditorem, vel qui Culpabilis

I

esset huiusmodi malitiis, ut alterius cuiuscumque occasione soluat pe-
nam quam malefactor, qui Iaceret in Carcere solueret tenetur: et
contra Condemnationem que de ipso deberet fieri. Et siquis
extraxerit aliquem qui in ipso ~~car~~ Iaceret pro debito sol-
uat id quod ipse talis soluere suo Creditori deberet. et eius
nomine banni soluat l. libras denariorum. Et potestas super predictis pos-
sit procedere per inquisitionem ex suo officio. Et punire contrafacientes
Et quilibet de predictis possit esse accusator et habeat du-
as partes banni et teneatur secretus

De Exequtoribus de Carceribus ——— C. L.

Item Statuimus quod nullus possit gratis de Carceribus communis spel-
li relaxari nisi prius ante quam relaxationem in ipsis detentus
steterit uno anno Continuo: et nisi et haberet apte
eius pars contraxerit ei pro quo est Carceratus remissionem. vo-
lumus et quod quicumque de ipso carcere amore dei semel fue-
rit relaxatus de cetero non possit, nec debeat extrahi de
ipso Carcere. Et quod contra predicta consulenti, ut arregaverit
in libras x denariorum communi predicto condemnetur. Et priores consentientes
ad predicta incurrant penam pro qua teneretur ille Carce-
ratus in qua per potestatem debeant condemnari.

Contra filios familias, et mutantes sibi nomen C. Li.

Item Statuimus quod quecumque contigerit quod potestas ut alii officiales communis
spelli procedant contra aliquem minorem pro aliquo maleficio, ut
iniuria, seu processus, ut processissent temporibus retroactis quod pro-
cessus huiusmodi valeant, et teneant non obstante quod pater non
consenserit filio in potestate sua permanenti, et quod minor non
non iurauit non nemine contra occasione minoris etatis. et non ob-
stante quod aliqua sollemnitas Iuris fuerit obmissa, ut non seruata

et except[ion]is beneficij restitutionis i[n] integru[m] volumus no[n] obstante.
Volumus et q[uod] quicu[m]q[ue] d[e] Spello uel forensis nome[n] suu[m] p[re]s[ent]is
mutauerit interrogatus ab officialib[us] co[mmun]is Spelli, ut aliquo
eoru[m] in x. lib[ris] den[ariorum] co[n]de[m]ne[tu]r. Et sup[er] hoc potas et sua
curia p[er] inq[ui]sitio[n]e[m] possit p[ro]ceder[e], et delinquentes co[n]de[m]nar[e]
in d[i]c[t]a pena, et quilib[et] possit esse accu[sat]or, et habeat mede-
tatem ba[n]nj

De Pena portatiu[m] arma —— c. l ij.

Item statuimus, et ordinamus q[uod] nullus terrigena, ut fo-
rensis audeat, ut p[re]sumat p[er] terram Spelli a Carbonarijs
his Spelli intus portar[e] aliquod genus armoru[m] defensibilium,
ut offensibiliu[m]: et qui co[ntra] fecerit, ut portar[e] inuentus fue-
rit p[er] familiam potatis p[re]d[i]c[t]e, pro quolib[et] gener[e] armoru[m] of-
fendibiliu[m] Condemnet[ur] Cam[erari]o d[i]c[t]i co[mmun]is pro co[mmun]i p[re]d[i]c[t]o re-
cipienti si fuerit forensis in .c. s[olidis] .den[ariorum]. et si fuerit ali-
quod genus armoru[m] defensibiliu[m] pro quolib[et] gener[e] ~~et~~ in .l.
s[olidis]. p[er] den[ariorum]. si u[er]o fuerit terrigena pro q[ua]l[ib]et gener[e] d[i]c[t]oru[m]
armoru[m] offensibiliu[m] in .l. s[olidis] den[ariorum]: et pro q[ua]l[ib]et g[e]n[er]e d[i]c[t]oru[m]
armoru[m] defensibiliu[m] in xxv. s[olidis] den[ariorum]. Cam[erari]o d[i]c[t]i co[mmun]is pro
d[i]c[t]o co[mmun]i recipienti solver[e] ten[eatur]. Et si aliquis fuerit inue[n]-
tus co[ntra] forma[m] p[re]d[i]c[t]a[m] portar[e] beccacenerem: mazafferrata, si-
ue bastone de ferro, accepta, falcione, manaria, uel cla-
uim d[e] ferro ponderis unius libr[e] ad minus, ut aliq[uo]d pre-
d[i]c[t]oru[m] duplicem pena[m], ta[m] terrigen[a], q[uam] forensis solver[e] teneat[ur]
quas penas potas d[i]c[t]e terre, ut eius vic[arius]: sine aliqua
diminutione a co[n]facientib[us] su[m]marie, et d[e] facto inte-
gras accipe[re] ten[eatur]: Et dicimus q[uod] nullus audeat, uel p[re]-

sumat portar p dcam terrā a Carbonariis intus aliquē
cultellum acutū uno palmo manica mensurata ad pe-
na xx. s. den. si fuerit terrigena si nō fuerit forensis
ad pen. xl. s. den et dce pene duplicent de nocte: et
arma si accepta, et inuenta deueniant in cor. saluo
q licitū sit arma offendibilia cuilz a Cam. Cois prefatis
p x. s den pro quolz genere armoz recolligere, qualz
genus armoz defensibiliū pro medietate Cultellinis nō
nō deueniat in cor sed debeat expuntari. saluo tamē
et reservato i oibz supdcis penis q forens in eundo
redeundo i itiner p strata: et qlz in eundo, et redeundo
extra Carbonarias antedcas possit liber, et impune ar-
ma portar. dumō pdci euntes, et redeuntes extra p-
dcas Carbonarias portet publice, et nō occulte galezz
zappa, uagam, ronca, falcem, ut aliqd pdcoz, sine
barlictā, ut barlecta ut si quā presumptione faciant
de eundo, ut redeundo foras, ut de foris: et si predcum
galez, ut aliqd predcoz nō portauerit, et inuentu
fuerit Cum aliquo gnē pdcoz armoz: et uolue-
rit illa talis probare idonee q de tonis ueniebat, uel
ibat potas, et eius cur admittat intentionē suam
et sufficiat probatio unius testis. Et potas nec aliqs
officiat dci cois possit alicuj forensi dar licentiā arma
portar nisi satisdet idonee de nō offendendo aliquem
Et si cōtrafecerit potas pdat de suo salario pro qlz uice
x. lb den dumō hoc locū nō habeat ē: aliquos ambas-
siatores q uenirent spellū pro parte alicuius cōitatis de
quibus remanere nolumus improuidentia potatis uel
uicarij: et ē: p dca potas nō possit licentiam faciendj

peter ī Cōsilio, ut arrega

De Spōsalitijs, et matrimonijs — c. Liij.

Item statuimus q̄ siquis ɔtraxerit matrimoniū, ut sponsalitia cū aliqua muliere patrē habente, ut auū, ut aliquem ascēdentem sine presentia patris, auj, ut alterius ascendentis. Et si predc̄os nō habuerit, ut aliquē p̄dc̄oz: et habuerit matrē, ut fratres carnales sine presentia matris, ut fratris. Et si p̄dc̄os nō habuerit, et habuerit patruos, ut auunculos sine p̄sentia ip̄oz, ut alterius ip̄oz. et si ip̄os uel aliquē ex eis non habuerit sine presentia, consensu aliorum consanguineoz suoz p̄ximioz, uel aliquoz cōsanguineoz matris si habuerit: Cōdēnet noīe pene, tā mulier q̄ homo huiusmodi matrimoniū, ut sponsalitia ɔtrahentes mō p̄dc̄o nō ɔtracto in .c. lib. den. Et not. q̄ ɔ predicta cōtractus scripserit, seu rogauerit ɔdēnet nomine pene in c. lib. deñ. Et nullus contrahat cū aliquā muliere habente aliquē ex predc̄is consanguineis sine presentia duorum ex eis ad pen. c. lib. deñ: et not. qui scripserit huiusmodi contractus, ut aliquo mō factū cū aliquo filio familias, ut minore, ut aliqua muliere, a nocte, nō seruatis formis p̄dc̄is, et infrascriptis cōdēnetur in xxv. lib. deñ: et quilibet q̄ interfuerit pro teste tantūdem. Et nulla p̄sona terrigena qua forensis audeat, ut p̄sumat minore uel facere aliquē ɔtractū, stipulationem, ut obligationē cum ɔtrahat cū aliquo minore xxv. annis sine p̄sentia potestatis, ut uicarij ipsius, ut iudicis cōis predc̄i, ut duoz cōsanguineoz ipsius minoris cōtraentis, ut cū aliis ...

De ... aliquo ...

63v

familias de contractis sponsalitijs, et matrimonijs in quibus servetur modus predictus cum promissione. Et si contra predicta ut aliquod predictorum fieret volumus contractus celebratus contra formam superius expressam sit ipso iure nullus nec contrahenti ex ipso contractu ius vel actio acquirat non obstante aliquo iuramento corporaliter vel verbotenus prestito: et nihilominus teneatur solvere nomine banni pro ut est valor seu extimatio rerum seu quantitatis que est in ipso contractu. hoc salvo quod si filius familias, vel minores mercatores publici, vel artifices essent quod possit libere contrahere: Et contractus eorum valeat, et teneat non obstante aliqua exceptione. volumus et quod in omnibus supradictis contractibus mulier aliqua non possit interesse pro consanguineo nec consensum vel presentiam prestare: et hoc capitulum sit precisum. Et contra hoc non possit consilio vel arrenga deliberari, et habeat locum in futuris

Ut observentur bannimenta — c. liiij

Item statuimus quod si potestas, vicarius, et notarius damnatorum communis spelli, vel alter ipsorum fecerit aliquod bannimentum et in ipso bannimento imposuerint penam quatrcumque contra illos, vel illum, qui non observaverint id quod ut supra bannitum esset, vel preceptum, et preconizatum per aliquem preconem communis predictis ex parte alicuius officialis predictis potestas, et notarius damnatorum dato tale, vel tales contrafacientes puniat, et condemnet usque in quantitatem in qua preconizatum fuerit dummodo quantitas bannimenti huiusmodi non excedat quantitatem c. solidorum denariorum. quod bannimentum de facto tollatur et aliquod bannimentum fieri non possit alicuius capituli presentis statuti et si fieret ex nunc decernimus non valere

De ~~Contra~~ facientib. violentia q. familiam Potat. et eis pingius renuntiant. — c. lv.

Item statuimus q. si aliquis abstulerit aliquem familie potatis quem duxerit ad palatium, vel ipsi famuli ducere vellent, vel famuli notariorum dannorum datorum, vel fecerit taliter q. dum duceret aliquis aufugerit: ita q. non duceret in fortiam dei cois et officialium illius talis aufferens, vel offaciens puniat in penis in qua deberet puniri, vel solvere malefactor q. duceret, vel sustineret in palatio cois pfati: et nihilominus condemnet in xx lb. den. hita compensatione ad qualitatem psonarum, et negotii pro q. duceret: et dictus predas stet, et credat relationi duorum de familia cuiusque vel duorum bay. cois cum uno teste bono, et idoneo. et simili pena puniant q. in pdcis prestiterint auxilium consilium, et favorem: et dictus predas potas possit inquirere capitulo aliq. non obstante, qd. in contrarium loqueretur. Et si alicui bay. misso p parte officialium cois predcis fuerit acceptum pingius, vel tenuta accepta ma. dcorum officialium, vel alterius p. eum, vel aliquis si paraverit q. tenuta capi non possit in xl s. den. vice qualibet puniat. — Contra renuntias pignus off. et bay.

Et quicumque offenderet familie potatis q. vel familie notarii dannorum datorum, vel aliquem ipsorum dicto vel facto pro qualibet vice condenet in duplici pena qua solvere deberet si offenderet Spellanum. Et idem dicimus si offenderet notarium reformationum camere, vel aliquem officialem alicuius cois forensis. ~~et in oibs supradictis ten. per pro filio usque ad~~ legitimam: Et possit potas dictus predas ex officio suo facere inqsitionem. — Pr. p filio ... near.

De offendentib. extra districtum Spelli — c. lvj.

64v

Item statuimus q quicumq terrigena, vel forensis comiserit homicidium, vel aliquod aliud malleficium cum sanguinis effusione vel sine in persona alicuius spellanis in quocumq loco extra districtum dicte terre condemnetur in illa pena quam talis malefactor solvere deberet si committeret in Spello, sive eius districtu secundum formam statuti. Et potestas, et eius curia possit procedere in talibus ex officio suo: et talem malefactorem condemnare: et condemnationem exigere pro comuni et sufficiat in tali malleficio si taliter malefactor fuerit citatus in palatio comunis Spelli per preconem comunis predicti sono tube premisso, ac si personaliter esset inventus, seu repertus: Et quicumq eum cepit, seu duxerit in forciam comunis sine apodissa aliqua facienda habeat de bonis comunis .L. libras denariorum quos Camerarius comunis de havere comunis prefati eidem dare debeat, et solvere teneatur: Et qui talem malefactorem receptaverit in Spello, vel eius districtu solvat nomine banni .C. libras denariorum: Si vero aliquis Spellanus offenderet aliquem forensem extra districtum Spelli, vel aliquem ex habitatoribus comunis predicti, et occasione offensionis fuerit condemnatus in loco commissi malleficii, vel alibi per aliquem iudicem competentem quod in Spello nullatenus condemnetur.

Quod quilibet teneat trahere ad rumorem — C.° lvij.

Item statuimus quod si in territorio, vel tenitorio comunis Spelli fuerit facta aliqua violentia, sive offensa in personam alicuius spellanis illi de contrata ire debeant et succurrere ad illum locum, et dare auxilium consilium, et favorem illi spellano offenso iuxta posse ad penam .C. librarum denariorum: Et quilibet de Spello teneat, et debeat ire, et traere ad rumorem in quacumq parte seu loco esset per terram

predcas, et spedir iuxta posse illos quor occasion rumor in=
surgeret: Et si ad rumore pcurreret aliquis q nō per=
mitteret se capi ad pena aliqua nō teniat: et potus
teneat, et debeat facer inquisitione q illos q nō tra=
gereret ad rumore: et ipos punir sm forma dci sta=
tuti s. in c. lir den pro quolibet et qualibet vice. Et
custodes portar teneant sub dca pena dū aliquis ru=
mor insurgeret in dca terra clauder portas ne ma=
lefactor possit exir. Et dicimus q si dicti tales tra=
hentes ad rumore in terra spelli, eius districtu ali=
qd dca et ca danu recipent q p coe predcis coserve
tur indenes. Et hoc Capim publice legatur in Consilio
in principio regiminis potatis.

Quod nullus laboret bona exbaditor — c. lviij.

Item statuimus q nulla psona audeat ut psumat labo=
rare ratione affictus, ut alia ratione bona alicuius ex=
banditi, ut condenati cois spelli occasione furti, homicidij,
robbarie, prodimenti, ut gravis criminis nisi condenatione
pendent p appellationem: nec tali laboranti dar auxi=
liu consiliu, et favore, et qui cofecerit cdenet in xxv.
lir den: Et d predcis inquiri debeat p notm executi=
onu ta cu acca q sine, et qls possit ee accor et
habeat duas partes bani.

Quod valeat testimoniu minoris et de
venis ipor — c. lviiij.

Item statuimus q in causis criminalib minores quatuor=
decim anor dum tam nō sint x. anj possint testificari
et eor testimoniu valeat, et teneat ac si eset maio=

ros XXV an. minores aut XIIIJ ann si sunt VIJ annis, et ab inde supra teneantur pro dampno dato, et in eadem pena qua tenerentur maiores

De Beneficio Confitentis, Et Solventis infra terminum — c. LX

est reformatum prout infra cap: 146 a tergo vers: item dicti ecc refor.

Item statuimus quod si aliquis accusatus, vel denumptiatus de aliquo maleficio crimine, vel dampno dato, vel inquisitum fuerit contra eum: et tempore sue accusationis, et iuramenti prestiti super ipsa voluerit sponte maleficium confiteri, et confessus fuerit sine aliqua exceptione, et condemnationem sponte solverit infra X dies a die late sententie quod diminuatur sibi quarta pars condemnationis de eo fiende: et si noluerit confiteri, seu confessus non fuerit sine aliqua exceptione, et probatione facta testificatur ipsum maleficium commisisse seu dampnum dedisse in quarto plus eius pena quam deberet condemnari pro ipso maleficio secundum formam cuiuslibet capituli statuti condemnetur. Dummodo confessio facta post primam excusationem non relevet eum a quarta. Et hoc capitulum habeat locum in maleficiis, et condemnatis in quibus datur pena a X libris supra et quinque aut aliqua de causa condemnatus fuerit per curiam comunis Spelli: et suam condemnationem de plano solvere voluerit Camerario dicti comunis infra X dies a die late sententie, vel condemnationis de ipsa condemnatione diminuatur sibi quarta pars dicto modo et huiusmodi diminutionibus fiendis locum non habeat in condemnatis X libris et ab inde infra.

Contra Corruptores officialium. — c. LXJ.

Item statuimus, et ordinamus quod nulla persona audeat aut presumat per se vel alium tacite, vel occulte, corrumpere, vel si-

vinlato mo subtraer potatem nomi dandatorum, ut aliquem alium officialem cois spelli dado, ut dari faciendo eis uel alteri ipor, ut alteri pro eis stip in pecunia, ut rebus ut alio quocumque mo promittendo, uel promitti faciendo et qui cofecerit in xxv. lib. den. condemnetur. et si potas uel alius officialis in predictis, ut aliquo pdictorum, cofecerit, cosenserit, ut aliquid acceperit, ut acceptari psupserit quilibet contrafaciens pdat et suo sal. L. lib. den. et quilibet ct pdictis possit ee accor: et habeat duas ptes bani volumus aut quod si aliquis corrupit potatem, ut aliquem alium officialem: et tempore quo dci officiales scindicarent denumptiaret, ut diceret scindico cois quem eet ad scindicand ipos officiales: quod talis corruptor non ten ad pena aliq non obstante illa particula qua canet quod soluat pena.

De offendetibus rebelles — c. lxij.

Ite quia retroactis temporibus istigante humani generis inimico occasione rebellium at in terra spelli habitantium, et aliquorum spellanorum, terrigenarum, et forensium co: potatem cois spelli, et eius cur, et officiales prior et. clxxv. iuratos, et et co: pdictos cois pdcam, et amasciatores ciuitatis perusij spoleti, non nulle p ipos rebelles, et sequaces ipor iniurie, et offense reales, et psonales irrogati fuere: ipique officiales in defesa ipor potatis, cois prior ppli dce terre, et ad instantiam ipor ambasciator deliberatam expetierit: et deliberaris facere p cosiliu generale, et spetiale dci cois quod tuc erat qipos extraneos, et rebelles, et ipor sequaces realiter et perh. offendi possint, et pro huiusmodi rebellium extrinsecorum predctorum, et sequacium offensioni offensor nullatenus teneatur

et q ipos procedi no posit: et process q: ipo offensores factos
hitos, ut fiendos bndos nulla heant firmitate: Et vo-
lumus reformat predcas ee in dictis oibs observandam

De Custodia Carceris ——— c. lxiij

Item statuimus qd sup custodia Carceris cois Spelli: et capti-
vor in ea iacentiu talis modus servet. s. qd bamiatur
p totu Spelli publice p loca consueta q quicumq vult
custodir dictu carcerem p totu anu, i Captivos va-
dat coram potate ubi plus offerenti dabitur. bimo
ad ipam Custodiam esse no possit qui fuerit a. v.
anis citra: nec possit aliquis costringi ad ipas Custo-
diam faciendam p se ut aliu, nec ipe nec aliquis
d sua familia, nec aliquis qui ad Custodiam des
Carceris tenuerit. Et potas, ante q ocedat alicui
custodia des carceris, faciat inquisito d predcis: et si
quis ofecerit in xxv. lb den codenet, et quilibs
possit esse acor, et heat duas pees bany. Et qui-
cumq fuerit missus sub volta palatij cois pro aliquo
malitio suio dano dato, ut alia ca ex officio Curie solvat
pro quals die .vj. den: et pro quals nocte .vj. den: Et
tantude solvat si fuerit miss pro aliquo debito, ut ad
petitione alicuius si fuerit solvendo: si vo no fuerit sol-
vendo solvat Creditor suus, ut ille q fecerit eu dtineri
ut constringi ante q detentus relaxetur. Et talis custos
teneat representare captivu sibi datu, ut recomedatum
Aliogn solvat ille Custos illud in quo odenatus, ut
condenandus eet captivus: ut debitu illud pro quo
detineret. salvo q si potas aliquis bayli gualdarui ut
custodem nocti in carcere mitti fecerit q Custos pma.

die, ut nocte nō debeat talis aliquid accipe: nec aliquis [?] aliquid solvare. Et nullus qui esset Custos, ut ad eam Custodiam dcs carceris possit, nec debeat portar arma offendibilia extra voltam palatij ad penā quā alij spollarij solver tenerent: et nō possit eis dari licētia p potestem ad peñ. L. lr. deñ: nec possit ipe Custos ire post tertiū Soniū Campane extra voltam palatij: et si cōtrafecerit solvat noīe banj. c. s. deñ: Et si ipe Custos plus supradco salario acciperet pro quals vice, et quolz captiuo solvat x. lr deñ: Et si aliquis Captiuus de dco Carcer aufugerit habeat pro Cōfesso d otbz & singulis pro qbus eet detentus: et nihilominus solvat de die si aufugerit noīe banj. L. lr. deñ: et si de nocte, in. c. lr. deñ: Et Custodes, sive Custos talem Carceratū representar teneat: et si nō representauerit ante Cōdenationē, ut post infra. x. dies ad eād penā quā talis detentus solver deberet eā pati, et solver teneat, et debeat. Et si aliquis Carceratus in dco Carcer p coe spollij gratis fuerit dimissus et Custodiam nō solverit nullo mō pro coi spollij pro talj detento solver ten. Et hoc exprimat in cōtractu Cōcessionis. Et si aliqua mulier d dca terra fuerit accusata, ut cōt eam procederet pro aliquo maleficio, et nō poterit satisdar potas recomādare eam illj q eam voluerit retinere si fuerit psona idonea. Volumus aut q quicunq emerit Custodiam dcj carceris cois, ut accepit ten p se, et nō p aliū custodir et qui cōtrafecerit tā substinens qz substinētus. c. s. deñ solver ten: Et ipi Custodes nō pmittat ali-

quī qui fuerit recomādat sibj a Cācello, ut ex barris.
seu steccato dcī carceris exiverit sine licentia potatis si p
maleficio: si pro debito sine licentia creditoris peñ: L. lib.
deñ: Et nihilominus Custodes possint dcās penam a
carcerato si q sua uoluntate extra dcōs Cācellū, sbarrā
et steccatū exiverit accipe. Et siciu Casibz supra-
dictis oībz et singlis qlz possit esse accor: et habeat
medietatē banj. Et not: dānoz datoz de pre-
dcīs teñ quolz mēse facere inquisitionē, et p accatio-
nē pcedere. Et Claues Carcez mulierz p cam: dcī
coīs uolumus detinerj: et q mulieres iaceant in car-
ceribz diuisis ab alijs Carceribz ubj homines sūt cōsue-
tj iacere qn constricte fuerint p officiales dcē
terre pdcē Custodes uero dcī Carceris ipas retineāt
ullo mō. Insup uolumus q Custos Carceris qui pro
tpore fuerit teñ tenere in ipo unā lāpadam in qua
continue sit lumē accesum dū in ipo aliqs iacebit
expensis ipius Custodis: et qlz uice qua īferriaue-
rit, ut exferriauerit aliquem teñ, et debeat tenere xij.
deñ pro quolz inferriato, ꝛ nō plus. Et si q pdcā ut aliqd
pdcoz fecerit in .x. lib. deñ codemnet.

De furtis c. lxiiij

Item statuimus q si aliqua psona de spectō, ut eius distri-
ctu furatus fuerit rem ualentem a .ij. sol. infra de no
cte soluat nōīe banj xl. s deñ: et si constiterit plu-
ra furta fecisse fustiget p totū spectū. si uero fura-
tus fuerit rem ualentem a .ij. s supra usq in xx. s

soluat . x . lbr den. si de nocte . xx . lbr den. Si uero furatus fuerit rem ualentem a . xx . s. s. usque in . x . lbr si de die soluat nomine banni . c . lbr den: si de nocte soluat . cc . lbr den. Si uero furatus fuerit rem ualentem a . x . lbr usque supra usque in . xxv . lbr . si de die soluat nomine banni . cc . lbr den: si de nocte soluat nomine banni iiij^c . lbr den . Si uero furatus fuerit rem ualentem a . xxv . lbr usque in quadraginta lbr den si de die soluat iiij^c . lbr den: si de nocte soluat viij^c . lbr den: si uero furatus fuerit rem ualentem a . l . lbr supra: soluat dicti banni viij^c . lbr . et semper in omnibus casibus supradictis fur emendet damnum illi, cui furatus fuerit in quadruplum. Quorum omnium supradictorum bannorum tertia pars sit comunis et due accusatoris, et passi furtum. Et si accusator non est siue banni, siue furti passi. Et potestas ut iudex procedat quod talem accusatum de furto, et si inuenerit fuisse hominem male fame ponat eum ad tormenta: et confessio facta in tormento ualeat et teneat, ac si sponte fuerit facta: si in ipsa confessione malefactor persistat secundum ipsam confessionem malefactor iudicari possit. Et si forensis furtum fecerit in Spello, ut eius districtu soluat duplum in quolibet casu bannorum supradictorum. Et si forensis furtum fecerit alibi quam in Spello, ut eius districtus puniatur ac si fecisset in Spello

Contra Turbatores boni, et pacificum statum terre Spelli —— c. lxx

Item statuimus, et ordinamus quod nulla persona terrigena.

68v

[

vel forensi audeat, vel presumat bonum, et pacificum statum terre Spelli turbare ducendo ali[quem] q[ui]c[umque] qualitatis forensium, et qui contrafecerit si capi poterit pena capitis puniatur. Et si capi non poterit exbandiatur de Spello, et eius districtu et omnia bona ipsius publicentur comuni: et depingatur in palatio dicti comunis. Et si quo tempore pervenerit in fortiam dicti comunis capite puniatur. Et si potestas negligens in predictis in cc. libr. den. puniatur. Addicientes quod illi intelligantur turbatores, qui contraherent ultra .x. forenses in dicta terra, vel eius districtu. Et qui forenses starent in locis predictis, vel aliquo predictorum: dummodo hoc locum non habeat si ipsi forenses veniret Spellum ad aliquod convivium, convivium, seu nuptias, et habeant licentiam a prioribus terre Spelli. Et potestas teneatur de predictis inquisitionem facere omni mense, et delinquentes punire in pena predictis .c. libr. den. Et ipsos turbantes, et turbare volentes bonum, et pacificum statum dicte terre in faciendo, mittendo, vel tractando contra ipsius comune, et populum aliquid in preiudicium ipsorum, vel alterius eorum possit confinare, et ad confinia mittere pro libito voluntatis non preiudicando capitulo alii facto, vel fiendo circa alios penas contra predicta facientes in vite non obstantibus aliquo capitulo ubi tractaret de confinibus imponendis

Contra facientes conventiculas — c. lxvj.

Item statuimus quod nullus audeat vel presumat in aliqua domo dicte terre, vel eius districtus seu alio loco facere vel congregare aliquam conventiculam, vel congregationem.

ubi, ut inter quos, rationaret, diceret, tractaret, ut ordinaret aliqd fieri c. pntem statutu dcę terrę, et dcus coe, ut spetiales psonas ipius. Et quicunq contrafecerit et qlz qui in dca ggregatione, ut conuenticula steterit peni mille lib. den. puniat. Si uo in fortiam cois minime uenerit, et pena predcam no soluerit sit ppetuo p proditor, et rebell. dcs cois exbanditus, et bona eius oia deueniant in coe. Et dcus talis malefactor nihilominus apte exterioris palatij dcs cois depingat pro proditor, et rebelle, et exbandito dcs cois et nome eius supa Caput depingat, et scribat dicendo ego sum talis pditor cois spelli. Addicentes insup q dca talis domus, a locus ubi predca gmitterent funditus destruat. et bona, que in ipa domo, a loco inuenirent deuenir debeant in coe.

De Rigistro Comunis ——— c. lxvij.

Item statuimus q pro euidenti utilitate, et necessitate cois spelli. Instrta, pulegia, gcationes, et scripture utiles pro coe predco gseruent, et manuteneant in bono statu, et registrent si registrate no sut in cartis pecudinis. et registrate gseruentur apud illa psona pro ut uidebitur prioribz dce terre. Et dicimus q si contigerit uti pro utilitate cois aliquo pulegio, Instrumento uel scriptura q inde extrahat Copia ad sensum sapientis ita quod ipi copie adibeat fides. Et ad predca, et pro pdcis fiendis, et obseruandis priores

69v

ton vinculo Juramenti opam efficacem dar, et et inns-
ms

De impedientibus Aquā Cōductus — c. lxviij.

Item statuimus, et ordinamus q nulla psona terrigena, vel forensis audeat, vel presumat p se vel alium seu alios quocūq mō et qualitercūq īpedimentum dar, prestar seu facer aque Cōductus fontis Canalis venientis Spellū pp qd ipa aqua nō possit Spellū liber venir: et qui cōfecerit si fuerit terrigena in cc. lī. den. cōdenetur. Et si fuerit foresis, et in forçiam cois pvenerit statim tradat morti d qua videbit potats seu vic.º: qui pro tempore fuerit. Et si in fortiam cois nō pvenerit tā terrigena q foren in duas penis sit ex-nō bandittus. Et quicūq talem malefactorem in fortiam cois duxerit habeat, et haber debeat d bonis, et avere dicti cois . l. lī. den. quas Cam: dci cois ipas . l. lī absqz requisitione alicuius officiat eidē dar, et solvere teneat, et heant p legitimis expensis: Et hoc ad terrorem malorū hominū, cōc Spelli, z spetiats psonas le der violentium.

De Transeuntibus p portas —— c. lxviiij.

Item statuimus q nulla psona, audeat vel psumat exir vel intrar p muros novos, vel antiquos terre Spelli nisi p portas vel cancellos ordinatos aptas, vel aaptos et qui cōfecerit solvat nōie banj . l. lī. den. si fuerit d die si fuerit d nocte solvat nōie banj . c. lī. dēn Et si qua psona transiverit, vel intraverit superius vel

supra portas, ut cancellos predcos post q. fuerit Clausi ut.
clausi, ut p carbonarias novas, ut antiquas si d die in xl.
p. den: si d nocte in. c. p den: vice quals Condenet. Ingbz
pemissine bannis p potatem, seu uic. ofacientes debeant co=
demnarj: Et quilz d pditis possit ee accator, z hbeat me=
dietatem banni dux accusetur, ut demp pietur infra ter=
tiam diem post Comissi crimen als proced no possit
Et hoc locum hbeat in transeuntib p carbonarias, vel
subtus, ut supra portas ut .s. dcus est. Nam in oibz ali=
is suprascriptis nolumus quomocuq possit procedj ad
dicientes q minores xiiij. anis, et mulieres possint d die
tm transir p dcas carbonarias subtus, vel sup portas, ut
cacellos impune

Ubj Artifices eox arte exerceat — c. lxx

Item statuimus q oes Calzolarij, macellarij, e fcores ar=
tis, eox artem opantes, et exercentes in terra spelli ten.
et debeant eox artem exercer in ~~omibz~~ domibz, habita=
tionibz, hostia in strata qua itur a porta porte Clause
ad portam piscarie recto tramite, et no alibj ad pon. x.
th den: Et qls possit ee accator, et habeat medietate
banj, et nome eius teneat secretu

Ut no possit opponj Cotra statuta — c. lxxj

Item statuimus q nulla psona possit, nec dbeat c. aliqt
capitulu statutox psentox aliq exceptione opponer, et qui c.
fecerit puniat in. c. th den: et si potas, vel alius offici=
alis cois spelli dcam talem exceptionem admiserit potas in

70v

c. lbr den: Et qlis alius officialis in l. lbr den: puniat, et co=
dénet per Scindicos, et adrationatores qui eos scindicabunt: et
quicquid fieret vigore dicte talis executionis sit ipso Iure nullum
et nullius valoris. Cum volimus omnia hec statuta, et Capitula
et in eis contenta plena habere roboris firmitatem, et in=
violabiliter observari, nec non potestatem, et alios officiales
comunis predicti nulla iurisdictione habere in casu aliquo statuto ex=
pressum, nec Consilium a dicto statuto ulterius se extendere non
possint

Ut observentur ordinamenta —— c.o lxxij

Item statuimus quod omnia, et singula ordinamenta, reformationes
seu constitutiones comunis spellis facte, ut fiende per priores,
potestatem, vic.m et alios officiales dicti comunis observentur, et
executioni mandentur si dicta ordinamenta facta fuerint
ut fierent in posterum secundum ordinamentorum traditorum extor=
ma presentis statuti vinculo Iur.ti ad pena c. lbr den
potestati, et cuilibet alii officiali l. lbr den: In quibus per
eorum adrationatores dicto comuni debeant penitus condennari

De Coptumatoribus —— c.o lxxiij

Item statuimus quod nullus accottumet, ut acottumare presumat
vel debeat, Caseum, ova, pullos, vel aliquid aliud ab aliquo,
vel aliqua, die mercurii, vel alia die usque ad nonas postea
non possit et qui contrafecerit tam terrigena quam forensis pro quolibet vi=
ce solvat xl. solidos den: et quilibet possit esse accusator, et habeat duas
partes banni, et teneatur secretus. Et ponantur tres homines a
Consilio populi qui non sint de dicta arte, qui teneantur accusare
contrafacientes. Et si dicti homines fuerint negligentes puni=

ant' qls eo(rum) in xl. s. den. Et potas teneat d(e) predictis facere inquisit(ionem), et a delinquentib(us) auferre bann(um) predictum pro co(mmun)i

De Barberijs ———— c.lxxiiij

Item statuimus q(uod) barberij no(n) radant dieb(us) dominicis, et ten(ea)n(tur) ho(m)i(n)es mollar(e), et abluer(e), et q(ui)s rader(e) barbam pro iiij.or den. cuiuslibet barbe, ac et(iam) pro ipso pretio capillos tonder(e), et Clericam facer(e) ten(ean)t(ur): et biltusciar(e) sive tosare teneant caput hoi(m)b(us) pro viij. den. et sanguinar(e) hoi(m)es, (et) mulieres pro xij. den. in eo(rum) apotecis pro quol(ibet), et q(ua)l(ibet) sanguinatura. Sed si irent ad domu(m) alicuius ad sanguinandu(m) liceant, et ~~[illegible]~~ maiores possint pro quol(ibet) et q(ua)l(ibet) vice ij. s. den. et no(n) plus. Teneant q(uod) statim, et sine mora cu(m) requisiti fuerint ir(e) ad infirmu(m), (et) ad diminuendu(m) sanguine(m) p(ro) d(ict)o pretio, et si (con)fecerint in p(re)d(ic)tis ut aliq(uo) p(re)d(ict)o(rum) potas (con)de(m)net eos, et quol(ibet) eo(rum) (con)facientem pro q(ua)l(ibet) vice in s. xl. s. den: et q(ui)l(ibet) possit esse accusator, et habeat duas partes ba(n)nj et teneat nome(n) eius secretu(m) et d(e) predictis teneat potas dic(t)e terre facer(e) inquisitionem.

Contra Mollarios ———— c.lxxv.

Item statuimus q(uod) mollarij d(e) Spello debeant macinar(e) et bo(n)a farinam facer(e), et d(e) .xxx. mensuris una(m) accipere et debeant yrum circu(m) circa elevare, et redder(e) macinantj: et moler(e) bladum: et si diversa blada essent q(ui) ten(ean)t(ur) moler(e) ~~similis~~ sil(iter) unu(m) post aliu(m) incontinentj pro ut

71v

placuerit deferentj, et si Culpa, fraude, ut negligentia
mollarij nõ fieret bona farina illi cuius fuerit bladũ
ut farina d suo mollarius emẽdar ten. Quiquidem mol-
larij teneant h̃ere cuppam bñ sciammatã quils in
molẽdino suo, et qls mollarius teneat h̃ere duos Cup-
pulos d rame sigillatos sigillo cois spelli .s. unũ par-
uum, et unũ magnũ. Et cũ uno accipe mensam
grarj, et cũ alio misturum. qui Cuppulus paruus cũ
quo grani accipi uolumus sit adeo paruus qp rasius
sit capax xxx. taliũ Cuppuloz. Et ille Cuppulus
magnus cũ quo mistuz accipi uolumus sit adeo par-
uus qp rasius sit Capax. xxiiij.or Cuppuloz: ~ atr mul-
turam quis dar minime ten: Et si pdti mollarij
in pdcis, uel aliquo pdcoz ○fecerint in xl ß den p
uice qls ○deñent, Cuius banj tertia ps sit Cois et
due accons. Et singuli homines d spello possint
liber, et inpune moler ad molendina cois, et spetia-
lium psonaz. Et nulla psona audeat, ut presumat
aquam d alueo antiquo: extraher, ut ipus alueum
rimpler usq ad molendina captañ. Et q ○: pdca ut
aliquod predcoz fecerit ten ipam aquam remittere
et aluẽ remũdar, et in. c. ß dẽn: uice qualz ○dẽ-
net: et qls possit e͞sse accũsator. et h̃eat duas ptes
banj, et tertia ps sit cois. Et potas bis quolz mẽse
teneat d predcis facer inquisitionẽ tempor quo ipa
molendina macinabũt, et ten ○facientes ○dẽnar īfra
viij dies post suũ introitũ facer requiri mollarios
de spello, et faciat eos Jurar õia et singla in hoc cap.o:

cotenta q debeant observar. Et liceat sit cuilz cuij preceptu fuerit p sup stites ipor molendinor d die, et d nocte ir ad extrahendu aqua d piscaria ad actandu aluium molendinor supradictor sine pena, et bano.

De Terreno Juxta piscaria ——— c.o lxxvj.

Item statuimus q terrenu q est iuxta uia porte, et piscariam cois nisi fuerit trasaria sit et ee dbat cois spelli et ipi adiudicamus et q pro ipo coi habeat et teneatur. Et nullus ibidem sup in dco Casaleno et tota platea que est ante domu, porta et piscariam in aliqua pte ipius poner letame, ut lapides. et qui cfecerit pen. c. s. sol den: puniat cuius pene tertia pars sit cois, ~ due accusatoris, et teneat secreto. Et d predcs potas infra duos mens post introitu sui officij teneat facer inquisitionem, ~ inuentos culpabiles Codenar in pena predca.

Contra Tabernarios ——— c.o lxxvij.

Item statuimus q quilz tabernarius, et uinu uendes adminutu teneat, et debeat bene ipler uasa, et mesuras et si cfecerit in xx. s den cdenet pro qualz uice et in domo in qua uinum uendet, ut ptinetijs ipius domus nullus audeat, ut presumat retiner aliquos ludētes ad ludum tapillor d die, ut de nocte, nec retiner ut star permitter post Tertiu sonu Campane aliquē spellanu ad bibendu, ut comedendu ad pena xl. s den pro qualz uice ~ quolz cfaciente: que d facto tollat et quilz possit ee accoter, et heat medietate banj. Li-

ceat tm potatis, et sue familie d predictis ingrer prout
eis videbit, et stet, et credat relationi duor d fami-
lia potatis dummo nullam habeat partem banni, et no
condenset Tabernarius nisi protestatus fuerit ludenti-
bus cum uno teste ydoneo quod non debeant luder in do-
mo, vel ptinentiis ipsius, quod si fecerit ad bannum non teneat.
Et dicimus quod tabernarii, vel vinum vendentes In dicta ter-
ra Spelli seu aliquis eorum dum vinum vendet d una ve-
gete, non debeant vender d alia, ne aliqua fraus Commicti
possit in dando unum vinum pro alio Et qui in predictis
contrafecerint in .c. lb den. Condemnet. Et quilibet possit be accator
et habeat medietatem banni, et nomen eius teneat secretum
Et volumus quod quilibet vendens vinum ad minutum in dicta
taberna a Carbonariis Spelli intus anteque cocedat sibi li-
centia vinum vendendi teneat, et debeat satisdar not°: po-
tatis nomine dicti cois stipulanti cum bonis fideiussoribus
d observando omnia in presenti Cap°: Contenta qua satisda-
tione prestita licentia predicta Concedatur, aliter concedi non posset
nec debeat. Et anteque incipiat vinum vendere debeat ha-
.i. boccale bere pititti, medium, foglietta, et medium foglittum sigilla-
tos sigillo cois Spelli d plumbo, et non de cera, et sciant-
matum ad petittum cois predicti, aliter cum dictis mensuris ven-
der non possit: et non debeat vinum cum aliquo bicceriô vel
nappo nisi prius mensuret dictum vinum cum mensura sigillata
ut s° dictum est. Et quod contra predicta, vel aliqua predictorum fecerit
solvat noie banni qualibet vice xl. lb. den. et quilibet possit
esse accator et habeat medietatem banni, et nomen eius tene-
at secretum. Et nihilominus dicti tabernarii anteque incipiat

uender uinu debeat iurar. Cora not.o potatis oia, et singla i hoc Capitulo Contenta attender, et obseruar. Et qlz taber=narius possit her bacam in dom, et ext.a in ea here uasa no sigillata dumo in uasis sigillatis misuret. Et si quis uendiderit uinu ad minutu q. forma supius expressa in singlis Cap.lis sup.a dcis soluat pena in ipis capitulis declarata. Et ordinat.r pterea ab inde ad unu a.m uenturo, possit uinu ueder in dca terra ut eius districtu ad minutu ad pen. xl. s den. et quilz possit esse accator et heat duas ptes bani et teneat nome eius secret.o. Et quilz uinu uendens ad minutu debeat hre licentiam a potate dce terre, ut eius officiat qui ten. dar, et Concedere dcaz licentiam uicecuiq. petenti ad pen. x. lb den coi applicand. Et quilibet possit uinu ad minutu uendere quatuq. pretiu uoluerit, et potuerit. Et potas tene=at, et debeat d oibz et singlis p tabernas, et alia loca facer. a fieri facer diligentem inquisitionem p ut sibi placuerit ad minus duobz uicibz in edomoda: et processus sup pdcis facer, et reptos Culpabiles punir. Et si dcus potas in pdcis, ut aliq.o predcorz fuerit negligens p dat d suo sal.o qualz uice xxv. lb den: Volumus insup q nulla per mesura apta ad uendendu uinu possit nec debeat p aliquem sigillari nisi p cam.rm dei cois, et qui dcas mensuras, ut aliqua ipaz sigillaret, ut sigillari feceit, ut uinu uenderet cum aliis mensuris nisi cu illis p camerarium dei cois sigillatis in xl. s den Condenetur Et dei tabernarii, ut uinu uendentes ad minutum te-

neant, et debeat vinu mensurar unicuiq emere volenti cu illa mesura qua emptor petierit sub dicta pena. Et in pdcis et quolz pdctorz potas, et sui officiales possint procedere ex eorz officio p inquisitionem, et et p accationem et delinquentes punir, et condenar in penis pdcis. Et quilz possit esse accator cu dco unius testis boni et idonei, et Credatur. salvo q si quis accatus fuerit a Scemis puniri nec condenari possit nisi probaret p duos testes idoneos. volumus insup q quilz possit vinu vender ad minutu si habuerit licentia a priorib dce terre no obstante q no habuerit licentiam a potate, ut officialibz servatis tame supradictis formis, et ordinibz. Attamen nullus bar. possit nec debeat in predcis esse testis, nec eius valeat testimoniu, ut dcum. Addicientes q mesure vini cois spetly posite renovent.

finis secundi libri ad laude Dei

Incipit liber tertius Causarum Civilium

Ut Judex cois no reputetur suspectus ——— c. i.

Item statuimus, et ordinamus q Judex cois spelli non debeat reputarj suspectus ab aliqua persona nisi iusta cam suspitionis assignaverit. Et si iudex, ut noti q scripserit heret aliquam questionem alicuius, et ab aliquo fuerit bnficiatus d ipa questione cognoscer no dbat nisi adversarius in eum csentiret.

De debitis solvendis ——— c. ij.

Item statuimus q potas, seu Judex Cois spelli faciat solvj debitoribz, et recoltis debita d qnbz facta no fuerit negatio: Et si debitu quomodocuq factu fuerit qtacuq sit qtitas potas vel iudex ipius det term triu dierz debitori Confitenti et nihil opponenti ad solvendu debitu Et si infra dcuz terminu no solverit potas faciat ipuz ptr Custodir in platea seu volta cois pdcj donec suo Creditorj satisfecerit d debito, et expensis ut faciat ipuz debitore exbandir d spello, et eius districtu in tantz qtitatz pecuniarz qta suo creditori dar, et solvere teneret, i in duplicj qtitatz coi et ptj. Salvo q si debitor infra tertiam diem factibanimentj p se vel aliu legitime Cora Judice coparerit parte citata: et petierit dcuz bannu revocarj cu satisdatione expenss prestita fideiuss d Judicio sisti et iudicatum solvendo in dcuz bannum minime incurrat. Et dicimus q si debitor no satisfecerit infra dcuz terminu, ut saltem no Compa-

Terminus ad solvend. triu dierz

fideiuss prestanda ...

744

[

-ruerit ut dictum est a dicto banno exire non possit nisi solue=
rit unum, et alterum prout suo Creditori placuerit: quod
expbandimentum fieri inter Spellanos tantum in palatio
cois, et ad domum debitoris publice per preconem cois Spel=
li sono tube premisso alr si fieret non ualeat. Que qui=
dem expbandimenta supradicto modo facta habeant pro
sententijs: Et potas, ut iudex elapso dicto termino expbandi=
menti cogat dictum talem debitorem expbanditum adre=
quisitione Creditoris ad soluendum unum, et relicum. Cu=
ius expbandimenti, seu sententie tertia pars sit cois, et
due Creditoris. Et idem potas, ut iudex nihilomi=
nus teneat dictum talem debitorem Capi facere, et captum
detinere in palatio seu uolta Cois predicti donec suo cre=
ditori soluerit debitum ad quod sibi teneat, et expe=
sas legitimas. Et si quis fuerit bis Citatus pro aliquo
debito, et captum inueniret, ut una die fuerit citatus pro
alia ad domum itaque citaret semper bis una die pro alia
uenetura ante terciam compareat suo Creditori, ut aduer=
sario responsurus de iure, et non uenerit potas seu In=
dex faciat talem bis citatum expbandiri ut supra dictum
est ut in hoc Capitulo Continet. Et dicimus quod citatio hi=
foreis Spelli non habitantes in ciuilibus et criminalibus
fiat per preconem cois Spelli ad fenestram palatij dicti cois
sono tube premisso, et sic facta ualeat, et teneat. Et
si actor petierit sibi dari tenuta de bonis debitoris bis ci=
tati, et infra terminum non Comparentes Iudex cois teneat
eidem dari facere, et assignari per bay Cois hoc modo:
primo mobilium, secundo immobilium tertio nominum debitorum

Citatio forensium

Tenuta danda: primo mobilium, secundo immobilium

que bona immobilia teneat debitor non Comparens recol=
liger infra unum mensem post pronuptiationem iudicij. si non
fuerint mobilia infra .xv. dies a dicta pronuptiatione: si
non recolligent infra dictum terminum ut dictus est Judex
det sibi impagamentum facta prius extimatione. Et si te=
nuta supra dicta non data valuerit plus quantitate petita
per creditorem: teneatur creditor illud plus dare, et solvere
debitori secundum quod extimatum fuerit per extimatores quos posu=
erit ipse iudex. Et dicimus quod idem modus servetur
in singulis Capitulis in debitores si non venerit prout
sibi preceptum fuerit. Et notarius: predicta exbandimenta scri=
bere teneatur et dare, et ostendere potestati, ut Judici ad ipsorum
vel alterius eorum petitionem secundum requisitionem Creditoris
Et quicunque petierit debitum solutum, et sibi satisfactum sol= Contra petentes debitum solutum:
vat nomine banni duplum plus eius quod petierit in pecunia
numerata: Et potestas teneatur Condenare: et condenationem
exigere pro comuni. Salvo, et reservato quod si aliquis ostenderit
Coram potestate ut Judice Instrumentum publicum de aliquo
debito, et ipsum debitum petat a suo debitore potestas ut index Producens instrumentum et eius executio
det sibi terminum decem dierum ad solutionem faciendam. Et si de=
bitor opposuerit exceptionem solutionis: potestas, ut Index det
sibi terminum .x. dierum ad probandum. Et si infra dictum terminum
non probaverit cogatur dictus debitor ad dictam solutionem faci=
endam ad sensum Creditoris ipsius. Si vero opposuerit ex= Exceptiones [illegible]
ceptionem usurariam, ludi taxillorum, ut pacti de non petendo
nullatenus: audiatur nisi prius deposuerit in pecunia nu=
merata penes Camerarium dicti comunis, ut idoneam personam tantam quan=
titatem pecunie quanta fuerit quantitas petita: et nihilominus:
potestas vel index det sibi terminum .x. dierum ad dictam exce=
ptionem probandam, quam si non probaverit infra dictum terminum:

I

dcus Cam.: ut alia psona cuj depositu factu fuerit teneat dcam pecuniam dco Creditorj dar, trador et soluere elapso dco ter.no sub pen. x. ltr den. Cuius banj tercia ps sit cois, et due Creditoris. Alia uero exceptio nisi aliq ipars [illegible] q: istrumentu publ.m nullaten posset opponj nec opponentj, si opponeret admittat. Dumo pdca locum heant i istrumentis a c. anis citra: et in alijs istrumentis sup quibz ia facta eet litis otestatio, seu mota eet questio, ut ouersia d predcis. In alijs uo Istrumentis seruetur Jus coe. Et dicimus q siquis appreciatus sit accatastatus i appretio cois Spelli: et soluerit datiam in Spello uenerit Coram potate ut Judice Cu Istrumento publ.co et allegauerit q eius debitor sit psona suspecta statim det et dar ten tali opponentj bau.m seu familiam et faciat talem suu debitore capi et pti detinerj donec uenerit Coram potate, ut iudice: et satisdet d Judicio sisti, et Judicatu soluedo dumo faciat talem petente iurar q aio Calumie no opponat, ut malitiose: qua satisdatione pstita potas, ut Judex audiat ipuz ut sdcu est. Et pdca locu no habeant in istrumentis indecxo, ut usurariox d quibs nolumus nulla executionem fierj posse p potatem, ut Judice cois pdcj nisi petitum fuerit executionj mandarj infra duos anos a die factj istrumetj. Et hoc locum heat in Istrumentis futuris: et si fieret executio q: forma predcas no ualeat: et illos decernimus ee usurarios d quibs fuerit publ.ca uox et fama solitu fuisse ad usuras comodare Et si mota fuerit questio Cora potate ut iudice a xx sol infra usq in duos sol: ut d re que tantu extimaret

Securitas d Suspecto

sufficiat probatio unius testis cu sacramento actoris sine
alia probatione: et si fuerit a xx . ß . sup.a si actor
ut reus noluerit decider causa Juramento dando, ut fa- Jur.tu decisoriu
ciendo: offerat reo libellus sup quo lis cotestet, et atempo-
re litis contestationis in antea infra . xl . dies utiles debeat
potas, ut iudex ipam cam terminar, et questione: et si non
fecerit potas, ut iudex solvat et suo sat.o c . ß den: quo-
tiens gvenerit; nec dilatio aliqua dari possit, nec peti
nisi testes ecent nimis absentes: et quo in providentia pota-
tis, ut Judicis remaneat, et nihilominus sentie valeant
si post dcm tempus darent, et nisi ab aliqua partiu
fuerit appellatum. Et potas, ut Judex si fuerit qo
ut ca civilis mandet ipas sententiam executionis. Et si appellatio i causis
in criminalibus causis fuerit appellatu, teneat, et dbeat criminalibus
appellas infra . xx . dies utiles appellatione prosequi, qd si
no fecerit g: eu procedatur ac si no appellasset. hoc tam Decisio cae p Juramentu
reservato q si actor noluerit decider cam iur.to dando et
faciendo qtacuq sit qtitas, ta sup istrumento q sine
et de quacuq re possit sine dilatione terminor, et
oblatione libelli: Et si reus noluerit decider cam Jur.to
dando actori et actor noluerit iurar actor in dca ca
no audiat. Et quicuq dabit partitu, ut sacramentu
de aliquo debito, ut de re que peteret eidem potas vel
iudex det sibi ter.m duor dier ad deliberandu, et re-
spondendu infra que si no deliberaverit, z responderit
remaneat in providentia potatis, ut Judicis et dando
sacramentu actori. Et cuicuq dabit Juramentum mo
pdco: et iuraverit se no deber dar qtitatem, ut id qd Quicuq iuraverit
peteret eidem, et postea Creditor probaverit p testes ut no deber ze postea
publ.m istrum teneat dcus debitor dar suo Creditori qtq- probatu fuerit triu
al. qdruplu teneat

76

tate p̄dcam: et duplū plus sine extimatē rei petite: et teneat solueř noīe banni xxv. lib. den: inquibus ꝑ potatem, ut iudicem debeat cōdēnari sine aliqua probatione. Et p̄dca locū nō hēat in heredibus defunctis, et in tutor, et Curator si aliqua actione ageret ꝯ: ipos. Et si quis dixerit se āmisisse libellū datum a suo aduersario potas ut iudex cogat talem dicentē, ut probet ꝙ sit verum quia nō faciat malitiose: et si ꝓbauerit faciat refici libellum āmissū suis expensis. Saluo ꝙ si aliquis

debitor

~~Creditor~~ terrigena, ut forensis uocatus ad Curiam ꝑ suū debitorem uoluerit cedere bonis in forma infrascripta nō possit ꝯstringi, ut ꝑ lib. detineri, ut in bānū poni. Ipe autē debitor sic cedat, et Cedere debeat ꝙ presente suo creditore, ut creditoribus requisito sono tubē premisso

quomodo debet fieri Cessio

publice at die, et nō at nocte at die dominico, ut iudice ſſeri: et si aliter fieret nō prosit debitori et qui cederet se expoliet omnibus pānis remanentibus sibi serrabulis et Camisia renūptiet oībus suis bonis mobilibus et immobilibus iuribus, et actionibus not. ibidem p̄senti, et pro oībus creditoribus Cedentis stip. recipiat, et ibidē cedat det, et relapset, et promittat ꝙ si ad pinguiorem fortunā deuenerit siue ꝑuenerit satisfaciet creditoribus s̄m posterioritate et si supfluerit at dcis bonis

spelli forma cuius cessionis aptet quo

melius aptari poterit ꝑ not.m qui debuerit interesse. et si cedeř noluerit ut dcūz est, et uoluerit assignare sufficientem terminū, et solueř debitū, et expensas infra. xv. dies possit, et admittat eidem: Et si nō recolligerit custodiat tā principalis q̄ fideiussor in palatio uel uolta. Et hoc hēat locum in debitis cōtractis, et

i posterꝰ Contrahendis: et semp Contractus remaneat in suo. Et si quis suis bonis cederet no possit stare in spello, ut eius districtu, et si staret, ut moraretur no prosit sibi ipa cessio sed ad debitum qd p'us tenebat teneat. et potas ad petitione Creditoris faciat ipus Costringi in palatio seu uolta, et detineat donec satisfaciat Creditori Et dicimus q si forensis petierit debitum a forensi, et inter forens et spellanum: si forensis petierit debitu a spellano seruet inter eos ius coe: Et quicuq no fuerit allibratus, ut appretiatus in libra appretij cois spelli, et petierit debitum a spellano appretiato, et accatastato in libra predca seruetur inter eos ius coe. Statuentes illos firmiter ee forens qui no fuerut ipi, et patres oriundi de spello, ut eius districtu. Et si debitor habuerit istru cancellatum q heat pro plena probatione, et quietatꝰ nec ipus debitum ab eis peti possit. Et si debitor ipus istrumetum pdiderit o costantꝰ Cancellatꝰ fca a ipo posset petere restitutꝰ huiusmodi Instrumenti et pdcu debitu sibi solui. Addicientes q quicuq exceptione falsitatis opposuerit, et no probauerit infra dcu terminum puniatur p. potestem, ut eius vic^m in xxv. lib den: de quibus tertia pars sit cois, et due ei quem fuerit oppositum. Et q exbandimentu in ciuilibus seu causis, semel reuocatum amplius reuocari no possit: et si amplius reuocaret no ualeat reuocatio a ipo facta.

qui dicantur forenses

Vt nullus debitor possit Costringi. —— c. iij.

Item Statuimus q nullus debitor possit pti Costringi in

77 v

Contra formam aues. Soc nisi.

palatio, ut alibi ad petitioné alicuius Creditoris si dcus debitor voluerit sibi sufficientem tenutam assingiar d bonis suis et p eu possessis positam interitorie ... que valeat tãtudé qtu suo Creditori dar teret. et duplu plus dumo satisdet idoneis fideiussoribz d recoligendo ipa tenutã: quã recolliger ten infra unu mesem; et elapso ipo ter^no: si no recolligeret sit et remaneat ipa tenuta ipi Creditori libera, et expedita: et nihilominus dci principales, fideiussores, et qlz eo insimul, ut in solidũ pro ut placuerit creditori: ipi Creditori ad suã petitionẽ teneant vender ipam tenutã ad quã venditionẽ faciendam ta pncipalis q fideiussor p iudicem cois ... insimul, ut in solidũ penitus astringat ad istrumẽtum venditionis faciendũ ad sensũ Creditoris. Et si dci fideiussor, et principales nõ facerent ipaz venditionẽ ad petitionẽ, et requisitionẽ Creditoris quilz ipo solvat noie bani .x. lr den: et nihilominus ipsam venditionẽ faciant. Teneãtur aut facer, et curare ipi fideiussores q dca tenuta infra dcũ ter^m: recolligatur, ut teneãtur vender ut dcu est. Et si nõ eet tali valoris pro qto fuerit assingiata sm formã statuti fideiussor teneat adimplere d eo proprio predcis oibz nõ obstantibus Capitulis sub ... et debitis. Et dicimus q si aliquis assingiauerit tenuta d bonis alicuius nõ possessis p eum condemnet noie banj in xxv. lr den: cuius banj tertia pars sit cois, et due accatoris. Et nullus possit assingiare tenuta d qtitate d. x. lr ut ab inde infra, ut d re que extimaretur tantũdem: et hoc locũ habeat i preteritis, presentibus, et futuris. Statuimus et q potas, nec aliqs officialis cois predci possit nec de-

Fideiussor tenetur vendere tenutam

Fideiussor tenet adimplere de suo proprio si tenuta non sufficiat

...ignari te... ...itate x

uij

78r 79r

uel locu sed ualeat, et teneat si no esset aliqua sollenitas iur observata. Et si fieret aliqua introductio instrumenti alicuius ab aliquo in Curia cois spelli, et dubitaret d not. qui fecerit instrumentu, ~~et probari poterit p duos testes~~ utru fuiss not: uel non tempore quo codidit Instrumentu, et probari potent p duos testes ut duo instrumenta scripta manu dei notarij. probatio duoz testiu, ut duoz instrumetoz pro plena probatione et max si not. fuerit d Spello, et psona nota: et predca locum habeant a. xxx. anis citra. Statuentes inSup q potas uel Iudex cois pdci, et quilj ipoz teneat, et debeat uincto iur: et sub pen. L. lib den: p quolj ipoz observare, et observari facere omnes divisiones factas inter quascuq psonas deqibuscuq rebus ut possess proprijs, ut asori ptis post q appareret in ipis divisionibs q quels pars partem suam recepit, ut secontenta uocat, ut uocavit d parte sibi obvenient in partem, et promittit, ut promisit, ut se cotenta uocat, uel uocavit d pte sibi obveniente in partem, et promittit, uel promisit tempor divisionis observar divisione i inppetuum firmu here: et q no obstante q dce res et bona divisa fuerint uel sint emphiteotica, ut proprja quin ipe res, uel possessiones, et bona teneantur p hered, ut hered defuntj: et q opas res divisit cu suo cosorte, uel fratre usq quo ipe res, ut p… no redierint in domu, ut ecclesiam a quo… res ut possess fuerit recepte. Et penas, …

cois in cōtinenti visa divisione mittat et inducat ipos heredē ut hers masculus, sive femina sit ipius q ipa bona divisit in tenuta, et corporalem dt possessionem ipaꝝ, et possess sic divisaꝝ p bayl: dcj cois non obstante aliquo alio actu: qd actum ect in dnium d dcis bonis et possess sic divisis cū velimus ipum actum in aliquo no preiudicar qn pdca executionj mandentur ut dcm est. Et ille qui dca bona, ut pos-sess divisent ut hrd ipius in aliquo no molestet, nec turbent heredes dcj sui consortis, ut fratris in tenutam vel possessone ipaꝝ reꝝ sic divisaꝝ, nec contra p-dca in dca divisione contenta veniant sub pen in dca divisione qtenta, in qua p potatem, ut Judicē dcj cois dbeat qdenarj pro medietate coi spelly, z alio consortj suo, ut heredj ipius: et hoc locū hbeat in p-sentibz, pteritis, et futuris.

Ut ius conductoris no alienet — c. xiiij

Item statuimus, et ordinamus q si aliquis laboraverit, ut qduxerit ad fictu, ut laboritiu agrū alicuius sive campū, et dominus vellet ipuz vender ius codncto-ris nullo mō concedj possit, nec laborator, qductor, co-ptumator extrahat dt sua possess no obstāte vendi-cione facta dt ipa re aliis: et qui alienaverit, ut con-[...]sit codēnet in . c. p den: et hoc locū habeat [...]ibz et aliis rebus conductis

[...]t nullus proiciat lapides — c. xv.

Ité statuimus q nullus proiiciat lapides, nec proiicere faciat in aliquod nouu opus nisi ius haberet in loco in quo edificaret qn possit edificari, et murari, et pro ut voluerit edificari. Dumo edificator satisdet, et prestet fidem ut ius vult ct ope moliendo si proiector ibi ius haberet. Et potas, uel iudex, ut alter ipoz debeat dare term. proiicienti infra que probet ius suu quod hbet in dca re si qd haberet ius: et si no heret ius potas, ut iudex si no probauerit proiiciens infra term. accipiat ei nomine banj. x. lr denarioz. Cuius banj medietas sit cois, et medietas illius in cuius ope proiiceretur. Et potas Cogat talem proiiciente lapillos ad reficiendu alterj partj oia dana, et expensas ac interess. Et si pdca potas, uel iudex no fecerit soluat d suo sal. x. lr den: si uero proiiciens probauerit in dco loco ius haber destruat totum id qd esset edificatu, et reducat q edificasset in pristinu statu: et nihilominus soluat noie banj xl. ß den

∴ Laus Deo finis Tertij librj ∴

179v

I

Incipit liber quartus de extraordinariis

De modo imponendi datiam —— c. Primo

Item statuimus, et ordinamus quod potestas una cum consilio ordinis prioratus dicte terre possit imponi, et imponi facere datias, et Collectas pro solvendo debita contracta, et contrahenda pro dicto communi dummodo prius deliberet in ipso Consilio omnia debita, et si aliter imponeretur datia quod dictum est nullus costringatur ad solvendum dictam datiam, et nemo sit immunis a solutione dictarum datiarum, ut datie imposite vel imponende: sed omnes teneantur solvere: dummodo prius extimetur. et assettetur quantum colligi debet pro libra, et illud colligatur, et non plus. Et nullum debitum ponatur in dicto consilio, ut firmet tempore colligendi datie nisi prius assettetur per assettatores, seu illi qui positi essent ad predicta debita providenda, et assettanda. Et assectatores qui ad predicta ponerentur teneantur predicta iurare ad sancti dei evangelia predicta observare, et facere bona fide. Et omnes officiales dicti communis teneantur vinculo iuramenti exigere, et exigi facere datiam seu collectam de terrenis, et vineis Spellanorum que sunt in districtu Spelli preter de terrenis ecclesiarum, et Monasteriorum que ad feudatae seu ad scriptum non sunt. Et qui contempserit solvere datiam, ut collectam ut impositam condemnetur per potestatem in .c. libris denariorum: et teneatur solvere datiam. ~~Et qui~~ sibi impositam. Et quicumque contingerit quod aliqua debita imponeret eligantur tres Collectores litterati silicet de quolibet terzerio: unus in consilio populi ordinis: qui collectores, et quilibet eorum sint accatastati ad minus .v.c. libris denariorum:

qui colliger debeat ipam datium sic imponendam, et quilibet teneat eis-
dem soluere partem sibi contingentem in fra terminum in statuto contentum
ad penam predictam. qui collectores in dicto consilio debeant iurare
pro dicta facere bona fide, et qui elapso termino assingiato de soluen-
do datium: quod non soluerent illos assingiare domino potestati infra
secundam diem ad penam xxv. librarum denariorum de suo salario. dictam da-
tium solvere faciat collectoribus: que datia donec fuerit
exacta per alios non possit colligi, vel accipi nisi per dictos col-
lectores finito vero dicto tempore infra viij. dies per sacramen-
tum dicti Collectores assingiare, et reddere debeant rationem
de hijs, que ad manus eorum peruenerint cum predicta ad penam c.
librarum denariorum illi, vel illis qui electi fuerint ad predicta per priores
dicte terre. et nullus possit esse collector, qui fuerit col- Paludes
lector alicuius datium, ficteus, motis, paludis, vel passa-
gij ab uno anno citra: et qui fuerit ad predicta vel
aliqua predictorum collector deinde ad unum annum non possit
esse collector, et si electus esset, et acceptaret, eligens, et
acceptans penam x. librarum denariorum incurrat. Et idem dicimus in
collectoribus ficteus, motis, paludis, et passagij, Et nichil-
ominus laboratores terrarum, et possessionum ad soluendum datium X
cogantur pro terrenis, et possessionibus quas laboraret, et det
licentiam retinendi de fructibus existentibus in ipsis terris,
possessionibus. Et si ipsi laboratores uocarent ad aliqua Curia
occasione predicta Sindicus communis predicti faciat omnes excep-
tiones necessarias non obstante aliquo capitulo in omnibus lo-
quentibus, Et dicimus quod nullus terrigena, vel forensis debe-
at laborare aliquam possessionem nisi de ipsa solueretur

datiua exceptis possess. eclesiarum, et mone: pen. et bano. c.
lb. den. et nichilominus datiua soluer ten. Et hoc potas ba-
niri faciat omni mense, et si quis daret dampnum in talibus possess.
non ten. ad aliam penam possess. eclesiarum, nisi dumtaxat ex-
ceptis. Et dicimus quod datiue expendantur pro debitis pro
quibus imposite imposite fuerint. Et postquam ad manus camerarii
peruenerint possint dicti camerarii dare illis personis pro quibus
imposite fuerint tamen cum licentia potatis quam sine ex deliberatione
Consilij dicte terre, et non alia. Et si eos fieret
den. ad usuras soluatur ante alia debita. Et dicimus quod
collectores datiue cuiuslibet imponenda ten. dare fideiussores
de reddendo rationem ut dictum est de eo quod ad manus eorum
ut alterius eorum peruenerit occasione predicta, et ad dictam
penam: et ipsis collectoribus rationatis per rationatores po-
nenda ad rationandum eosdem fiat eis quietatio per commune facta
prius per eos, et quemlibet ipsorum integra restitutione communi per
dicto et omnibus peruentis ad manus eorum dicta de causa, et am-
plius quietatione habita dicta de causa non molestetur. Et
priores populi dicte terre qui essent pro tempore infra
octo dies eorum officij singulis diebus mensis faciant legi in
consilio populi, siue ordinis prioratus per notarium camerarij o-
mnes introitus, debita, et expensas dicti communis facta, et fa-
cta tempore ipsorum pen. c. lb. den. pro quolibet, et
quibus priores populi qui erunt in dicto officio successores
tempore imponen. datiua si debitum fuerit in commu-
ni a. ij. lb. supra, et exegi facere pro commune infra ter-
minum in statutis contentum ad dictam pen. in qua si ...
fecerint per potatem debeant condemnari. Et dicimus quod

d libris mortuis fiat unus quaternus p se singlis sex mensibs datina, qua solver deberet predes vendant, et det plus offerenti: factis inde p[ro]us plumbz banimentis: et si no inveniret emptor, potas teneat datina exigere pro coi. Addiciontes q Collectores datine fictus nostris, z paludes nullum habeat salanu a coi: et si reciperent aliqd sal[ariu]m occasione dcar collectar, ut alicuius eor tā dantes q recipientes in .x. lb den pro quolz eor, et inice qualz condenet p potatem dce terre. Et ratio Collectar datinar fiat hoc mo vz q exhbatur sūma tius catasti terre spelli, et cuiuslz terzerij p se divisum, et exacta datina reddantur cancellario dci cois p collectore datinar nota no solventiu, et qtitates pro quibs no e, ut esset solutu, et sm forma dci catasti, et sūma, et qtitates no solutar fiat ratio qtum exacti erit: que ratio fieri dbeat p cancellariu dci cois, et unu homine ponendu per priores dce terre qui hbeat d sal[ari]o a cam: dci cois pro qualz datina .x. p den: Et dcus Cam: nullu habeat salariu a dco coi dca d ca. Et qui colligeret datinam pro focular ut ~~est~~ p catastu no obstatibs pdcis habeat, et haber debeat a coi pro eius sal[ari]o pro qualz datina tres lb den nisi aliquis pro minori ptio colliger voluerit: d quo antea det alicui fieri dbeat p priores dce terre plura banimenta q minori pretio colliger voluerit sibi detur ad colligend. q ui collectores teneant, et dbeat d dca datina pro foculare redder moneta in totu pro ut ta-

git, et utile, et prode monete comunis Cam.º de qua moneta nullus officialis cois predicti possit, nec debeat solvi nisi computato floreno pro eo quod valet, seu valebit in terra Spelli. Volumus autem quod omnia excomputata datiarum: et que in datiis excomputant non obstante quod in libro datiarum ponant dicta excomputa mittantur ad exitum Cam.º dicti cois in libro exitus ipsius per Cancellarium dicte terre.

De Indemnitate Spellanorum c.º ij.

Item statuimus quod potestas, et iudex cois Spelli teneantur recuperare personas hominum dicte terre, et eius districtus, et eorum bona si essent alicuius impedita. s. personam pro persona et res pro rebus: Et si aliquis fuerit captus, ut suis rebus expoliatus, et non fuerit satisfactum ei ab illo ut illis a quo ut quibus fuerit expoliatus post quam fuerit requisitus. Potestas, ut vid Iudex possit, et teneat ei dare licentiam aufferendi ab hominibus, et personis ipsius cois, unde fuit expoliatus. Et antequam represalie concedant, et licentia detur habeat aliqua fiducia quod ipse castellanus fuerit Spelli quod fuerit damnificatus, ut spoliatus in aliquo: et preponat in consilio utrum sint concedende represalie nec ne: et non concedant alicuius exbandito dicte terre, nec et alicuius Spellano qui hostiliter cum aliquam terram iverit. nec concedant alicuius si damnum aliquid pateret, ut recepit reale vel personale. Si iverit ad aliquam terram, ut extraxerit aliquid de qua facta fuerit inhibitio. Et dicimus quod incontinenti cum aliquis habuerit licentiam de apprehendendo

De represaliis:

de bonis alicuius, et accepit aliqd teneat assigniar coi pfato illud qd accepit, vel abstulerit, et qui cfecerit solvat coi .x. lr den. Et in hijs potas possit procedere ex suo officio, et cur. Et volentes providere indemnitati Spellanoz providemus q si aliqua civitas, vel terra ducatus Spoleti reperiret ee aliqd statutu, ordinamentu, vel reformatio seu deliberatio Consilij, vel arrenghe, vel alr qualitcuq ordinat. c. coe Spelli, vel aliquem Spelli latum psonam ipius sive in specie, sive in generi et aliquo certo homine q illud tale statutu ordinametu, vel reformatio videatur ee in statuto psenti, et habeat hic pro expressis, et ordin. Et dicimus q capitulum hoc debeat declarari in terra qualz ducatus Spoleti.

De Platea, et Mattonato ——— c. iij.

Item statuimus, et ordinamus q potas, et not. dandatoz cois Spelli teneatur, et dbeant observar, et observari facer in bono statu palatiu dci cois, platea, volta palatij, et mattonatu factum, et fiendum intus, et extra Spellu, et nullus deinz mattonatu lingis, lapidibus, vel impedimento dbeat impedir, salvo q pro muramine possit impediri p spatiu triu mensium, et nullus debat here fovea iuxta deinz mattonatu, vel ppe pmediam pticam ad minus que sit ampla ultra duos pedes ad pedem ptice: et nullus pliciat gettaticiu, vel letame, paleas, vel aliqua turpitudinem in aliquo mattonato nisi illud elevaverit infra tres dies, et q c. pdca, vel aliqd predcoz fecerit pro qualz vice in xx. s den. puniat de facto

Turpitudo

Jtem nulla mulier debeat costar canapa in dco mattonato
ab arcu filiorum floriani, usque ad arcu filiorum fabrecj
et circu, circa plateam cois, et qui contrafecerit soluat no=
mine banj. xx. s den: de facto, et quilibet possit esse
accusator, et teneat secret. Jtem nullus mittat suam sero-
fam siue porcu ad stratu infra hos confines: et qui contrafece=
rit soluat pro qualibet uice, et quolibet porco vj. den: Et
nullus tenens iuxta ipam stratam infra dcos confines
possit habere bacam extra pilottam nisi iij. submissor
ad plus. Sed illi qui tenent macellu usque ad domu mag:
thome debeant ipas bacas elevare prout potest, ut noe:
ut alter de ipor familia percepit: et dce bache non sint
clausae circu circa: et omnes stole que sunt sup ipas bacas
debeat elevare seu alargare tenentes ipas stolas in altum
quod homo non possit dare caput in ipis: et qui contrafecerit
soluat. xx. s den. de facto. Jtem nullus infra dcas sena-
itas, et plateam spandat coria, ut cogium extra domu.
nisi ille qui pilottas heret: et qui contrafecerit soluat noie pe
banj. xx. s den: Jtem nullus faciat turpitudine in ipa
platea, ut iuxta, ut in palatio, ut volta: et qui contrafecerit
soluat noie banj. x. s. den. Et nemo in scalis palatij
uendat oleum et ponat uasa cu oleo: et qui contrafecerit pu-
niat in. xx. s den: Et quilibet de oibus, et singulis supra=
dcis possit esse accusator, et habeat duas partes banj. Et
dicimus quod uia que est iuxta ipas strata, in ipa stra-
ta ubi pendes aduallatu seu devastatu mattonatu fue-
rit: quod reaptet: et sit equale, et uia alia sine aliquo
impedimento expensis cois. Et sup hoc ponat ad fa-
ciendu predca tres hoies de quolibet terzerio unus. Et si dcj
hominus fuerint negligentes condenetur in. xl. s den:

pro quolibet vice omnia faciat observari: et specialiter faciat actari vi-
am per quam itur ad domum andreoli domini Severinj. Et di-
cimus quod aqua pluvia que exeunt de motorone usque ad
domum bartolilli massutij decurrat per loca consueta de bur-
go in burgum. Statuentes et quod si aliquis destruxerit
aliquam de picturis palatij incurrat, ut extra solvat pro
qualibet vice .x. libr. den. et faciat reaptari picturas cuius
banni tertia pars sit comunis, et due accatoris. Et dicimus quod pri-
ores dicte terre omnes picturas dicti palatij, que destructe sunt
faciant reaptari expensis dicti comunis. Addicientes quod priores
terre spelli qui erunt pro tempore, videlicet de mensibus martij, et
iunij proxime venturi teneant, et debeant emere ex-
pensis dicti comunis omnes mattones necessarios pro via et
strata reparanda, et mattonada qua itur a porta,
porte clause ad portam piscanie: et facere apportari
dicti comunis expensis ad dictam terram spelli ad penam .x. libr.
den. pro quolibet eorum. Et alij priores dicte terre tunc
proxime subsequentes teneant, et debeant de alijs me-
sibus tunc proxime subsequentibus videlicet de mense Julij, et au-
gusti facere bene actari, reparari, et mattonari dictam
stratam, et viam totam ubi mattonata, et actata non foret
expensis dicti comunis ad penam .x. libr. den. quas penas potestas
dicte terre qui pro tempore erit teneat, et debeat ipsas
penas exigere pro comuni a non facientibus vincto iurato: et penam
.x. libr. den. de suo salario retinendo per Camerarium dicti comunis
pro ipso comuni.

De Leprosis expellendis ——————— c. iiij.

Item statuimus quod potestas terre spelli non permittat aliquem

83v

1

leprosi habitare in dicta terra: et si aliqua persona fuerit accusata, ut convicta manifesta ea, ut probatione faciat illa, ut illum mitter ad hospitale comunis Spelli leprosorum ubi consuetum est infra octo dies post quam accusa, ut denuptia facta fuerit, et potestas teneatur facere inquisitionem de predictis infra unum mensem a die sui introitus, super qua debeant iurare quatuor boni homines et legales de qualibet sotietate: et nihilominus teneatur super predictis proceder ad denuptiatione cuiuslibet spetialis persone: et si non fecerit perdat de suo salario viginti quinque libras denariorum: Et si de aliqua persona dubitaretur utrum sit leprosa habeant medici de Spello qui debeat vider, et cognoscer bona fide, sine fraude. Et siquis comiserit fraudem moret duas perticas muri in muro dicte terre suis expensis. Et post quam fuerit lata sententia contra aliqua persona: et reperiret esse leprosa, potestas, ut iudex teneatur, et debeat tales, ut tales per sua familia ad locum supradictum mitter: et si non fecerit pro qualibet die qua steterit ipse, cum ipsa: potestas solvat de suo salario c. libras denariorum: Et scindicus qui erit ad scindicandum eum teneatur de predictis facere inquisitionem et ipsum repertum culpabilem condemnare: Et quilibet dictorum medicorum habeat a dicto infecto .i. flor: auri, et cum medicis de Spello sit unus forensis qui a dicto infecto habeat tantundem: et frobotematore habeat pro qualibet frobotomate .x. solidos denariorum et solvat eisdem antequam dedaret. Et si infectus noluerit solver: potestas debeat eum compellere, et a consortio sexare sine aliqua examinatione. Et dicimus quod potestas teneatur congregare consilium

secretū, et in ipso proponer qs modus sit servandus et tenendus in pdcis, ita q leprosi, et leprose expellātur omnino d Spello, et mittant penitus ad dcm hospitale. Et si quis, ut si qua fuerit missus, ut missa ad standum dco hospitali, et nō steterit: et ibi habitauerit, et inueniret ad standū alibi q oia sua bona cōi Spelli applicent. Addicientes q si quis leprosus, ut leprosa retroactis temporibs missus ibi ad standū steterit alibi q ad dcm hospitale cōdēnet fratres carnales, ut pater si habuerit in .ij. lib. den: si dcm leprosū ad dcm locum redire, et stare nō fecerint infra dcm terminum banni, ut pcepti potatis fiendi sup hoc. Et potas faciat bannij predca p totū Spellū infra unū mensem post eius introitus. Et teneat sup hijs inquisitionem facere, et pceder ad petitionē cuiuscūq Spellani: et cōdēnar ut dcm est, et cōdēnatōs exiger pro cōi. Addicientes q si aliqua psona leprosa dce terre steterit alibi et infra term. dci banni nō iuerit, et steterit ad dcum hospitale q oia bona sua publicent dco hospitali: et leprosi, et leprose qui steterint in dco hospitali habeant fructus dci hospitalis pro eorum uita, et necessitate, et residuū in comodū dci hospitalis p dcos leprosos expendant. Et si aliqua leprosa d Spello steterit in dco hospitali, et nō heret aliquid in bonis teneat pater, et mater, et fratres carnalis ei dar partem bonorum ipsorum nō obstante aliquo ɔtractu dimissionis, donatōs, ut uenditōs facte, ut facti inter eos. Et leprosi

qui steterit ad dcm̃ hospitale possit affictar, et locar possess. dcĩ hospitalis, et fructus recipe, et here ut s.ᵃ est expssum, et laborar pro ut ipis leprosis placuerit

De Notarijs de Spello ——— c.ᵒ v.

Item statuimus, et ordinamus q͂ not.ʰ bancħ sive causarum civiliũ cois spelli sint, et ee debeat d collegio notarior d spello. qd officiũ dividat inter eos: et qlz possit ee si erit notarius publ.ˢ et habitaverit in spello, et fuerit allibratus in catasto cois spelli, et solverit datiã et si nõ, nõ possit esse ipe nec aliquis loco suj nisi fuerit absens iuxta, et legitima ca: nec aliqs possit esse loco alterius ad dcm̃ officium nisi semel i ano. et si offecerit in pdcis scripture que q.ᵃ forma scriberent nõ valeat: et not.ʰ d spello, ut collegium ipor ponat, et eligant notarios ad dcm̃ officium pro ut d ipor processerit volũtate: et not.ʰ qui ad dcm̃ officiũ ponent iuret prefatũ officiũ exercer bona fide sine fraude: et q͂ nõ accipiant ultra salariũ eis inferius deputatum. Qui teneatur scriber acta civilium causar et here debeant pro eor sal.ᵒ pro psentatione duos den: pro relatione duos den: et pro pductione libelli, et ter.ⁿⁱ datj ad responden sup ipo. xij den: Et pro quolz iuramento alicuj deferendo ad petitione alicuius vj. den p quals parte. pro Iur.ᵗᵒ calũnie sive litis cotestatione pro qls parte. vj. den: ~~pro pronũptiatiõ fca vj. den. pro ptestatiõ. xij den.~~ pro productione articulor, sive positionũ. iiij.ᵒʳ den. p pcepto, et ter.ⁿᵒ vj. den: pro pronũptiatione facta vj.

den. cotra liquē Contumacē, et comissione bay, sive preconis sup ipsis executionib ij. ß. pro pronuptiatione et sententia diffinitiva v. ß pro productione cuiuslz istrumenti publ. vj den. pro protestatione. xij den. et pro copia sive secunda scriptura dear scripturar tantudē. pro qlz dcō testiū si dixerit se aliqd scir. xij den. pro prima fuit scriptura, et pro secunda tantundē et pro rogatione peticionis, tutele, cure, Inventarij, et actorie. xij. den. pro quols et si restituerent in publ.cā forma. v. ß pro qualz ipar pro renocatione tenute, sive banj cū deposite expens. et protestar fideiuss ij. sol. d omnib aliis scripturis ad deuz baciū occurrent. 9gruū salarium accipiant. Et dcī not. nō accipiant a spetialibs psonis cartas pro p̄mis scripturis sed ipas hor d̄beat, a coi. et nullus dcōr notior dū erut ad deuz officium possit, nec d̄beat eē procurator alicuius, nec ire in aliquam abassiatā, nec recipe aliqd aliud officium. Et not. potatis scribat oēs accusationes, inquisitor et denumptiator, et dca testiū pductor 9denation, et absolutor sine aliquo pretio, et alia acta necessaria, Et possit recipe testor in absentia accati, et accusantis et valeat, et teneat talis receptio, et talis probatio. Et dicimus qp quicuq not. fuerit subiectus iurisdictioni cois spelli; et nō fuerit scripto i a matricula sive Collegio notarior d spello nō possit nec d̄beat facer aliqd istrumentū pub. sive aliqā scriptura publ. sive rogar aliquē 9tractū. et q ōfecerit 9denet quals vice p potatem in xxv. lī den: et quilz possit esse accator

85v

I

et habeat medietatem pene predicte et alia sit comunis. Et quilibet notarius subiectus jurisdictioni comunis compellatur teneatur, et debeat pro qualibet rogatione cuiuslibet contractus accipere xij. denarios pro qualibet parte et non plus. Quas rogationes illico debeat scribere, et legere postquam scripserit in presentia partium. Pro qualibet scriptura cuiuslibet contractus in publicam formam redacta usque in quantitatem l. librarum. viij. solidos. et ab inde supra usque in quantitatem c. librarum x. solidos et ab inde supra pro quolibet centinario. v. solidos. Et quilibet contrahentes cuius dicti contractus venirent recolligendi teneantur, et debeant recolligere instrumentum in publicam formam sive instrumenta infra duos menses pro dicto pretio: et si non recolligerit infra dictum tempus teneantur solvere duplum dicto instrumento. Et potestas teneatur constringere dictum contrahentem ad recolligendum dictum instrumentum ad petitionem dicti notarii. Dummodo hoc locum habeat in instrumentis emptionum. Et si notarius requisitus a contrahentibus non restituerit infra viij. dies postquam requisitus fuerit potestas teneatur constringere dictum notarium ad reddendum dicta instrumenta dictis contrahentibus sine aliquo salario. Teneanturque predicti notarii reddere testamentum, codicillos, et alias ultimas voluntates personis quibus tangeret infra dictum terminum postquam requisiti forent: et habeat et habere debeant pro eorum salario pro primo centinario x. solidos pro aliis centinariis quinque solidos pro quolibet salario semper quantitate habita inter partes. Et si predicti notarii contrafecerint in predictis vel aliquid predictorum condemnetur quilibet eorum, et qualibet vice c. solidos. denariorum. Et quilibet notarius solitus artem notarie exercere teneatur, et debeat secum portare continue calamare calamum, et cartam: et si non portarent ipsi, vel aliquis ipsorum condemnetur in xl. solidos denariorum pro quolibet, et qualibet vice.

Et si aliquis dictorum notariorum rogaverint aliqua rogatione quam ipse fecerit malitiose, et probatum fuerit quod eum condemnet in ducentis libris denariorum per potestatem dicte terre.

De Executione condemnationum — capitulo vj.

Item statuimus quod notarius executionum comunis Spelli teneatur et debeat inquirere, et executioni mandare omnes sententias, et condemnationes factas, vel exbandimenta facta, et factas a .x. annis citra per rationatores, et officiales comunis Spelli qui pro tempore fuerint, et nunc sunt, et fieret in futurum tam pro parte contingente parti quam pro parte contingenti comuni a quibus exactio facta non esset. Et potestas, et priores dicte terre eidem notario prestent auxilium, consilium, et favorem. Et si predicti potestas, et priores negligentes fuerint in predictis solvat potestas de suo salario c. libras denariorum et quilibet prior xxv. libras denariorum. Et quemlibet habentem de bonis comunis Spelli constringat per potestatem, et ipsum notarium ad restitutionem ipsorum bonorum, et rerum comunis. Et hoc faciant incontinenti cum debitores fuerint denumptiati curie comunis. quod habentes bona comunis.

De Iuribus conservandis — capitulo vij

Item statuimus quod potestas terre Spelli faciat conservare in bono statu turres que in Spello sunt, et eius districtu dummodo turris sancti petri remaneat in suo esse. Et Scindicus comunis Spelli infra unum mensem post introitum potestatis accipiat inventarium, et faciat confici publicum Instrumentum ita quod comune Spelli suum possit habere intellectum: et alias turres habeant illi quorum sunt, et possit iri ad eas per vias publicas, et aqua

86v

nales, et pro illud locum ubi esset comunis utilitas hominum et comuni.
que habent parietem in ipsis turribus. Et potestas et Iudex possit
imponere bannum .L. librarum denariorum quotiens contra fecerint. Et si dicte
turres essent in aliquo fracte, vel devastate occasione
scaffalium, vel fenestrarum, vel alicuius hostium fuerit in eis
murentur ad renam, et calcem infra unum mensem post in-
troitum potestatis. Et nullus debeat impedire, vel impedimen-
tum prestare vie seu viis quibus itur ad dictas turres, seu iri
debet, vel aliqua imparatione foveis muris spinis, vel aliquo
impedimento: et qui contra fecerit puniatur in x. librarum denariorum. Et cu-
stodia non dictarum turrium remaneat in providentia potestatis
Addicientes quod nulla persona audeat, vel presumat, nec pos-
sit in colbernono, nec in aliqua parte ipsius fortilitias edi-
ficare, nec domum aliquam construere sub pena v.c librarum
denariorum: et quilibet possit esse accusator, et habeat duas partes banni
Et nihilominus potestas, et eius curia possit contra delinquentes
per inquisitionem ex suo officio procedere, et nihilominus
que edificata fuerint removere teneantur infra v.m diem post
quam sibi fuerit iniunctum sub dicta pena. Et quod nulla
persona de Spello, vel eius districtus huius alique fortilitia
in castro colupiri, colle sancti Johannis, vel alibi ubicumque
intus, vel extra Spellum, et fracta empta a rubeo domini
leonardi, vel in alia possessione in confinio dicti comunis, vel prope
dictos confines, vel extra confinia predictos per unum miliare non
debeat vendere, vel alienare, vel possessionem ipsius in aliquem
transferre, nec cedere, vel concedere quacumque de causa alicui colle-
gio, universitati, vel persone que non sit accatastata in
libra dicti comunis, et solvat damna: et sine expressa licentia
potestatis, et priorum dicte terre ad penam xl. librarum denariorum et contrariis.

modo factus, ut fiend sit ipso iur nullus, et nullius ualoris auctate psentis statuti, et nullu ius emptori p ipuz ptu, ut alio quocuq titulo recipienti, ut stipulanti acquirat. Et sup predcis potas ex suo officio pcedr possit et delinquetes gdemnar in dcis penis, et gdenatos exigere pro coi.

Q ubi homo habitat ibi appritur — c.° vij.

Item statuimus q ubi homo habitat ibi apprietur, et inquocuq loco het domu ibi heat ptem officioz et faciat factiones dci cois in illo terzerio ubi domu haberet. Et siquis fuerit appriatus in alio terzerio q in illo inquo appretiari debet sm forma psentis statuti illi, d cuius terzerio ee dbet, dbeat ipus recipe cu suo apprio. Et si homines qui habitat cxo muros dce terre essent appriati indiscordia sit in providentia potatis, et cosilij, et quicqd fecerint sit firmu.

De via qua itur circu Circa Spellu — c.° viiij.

Item statuimus q potas, et not dandatoz dce terre faciant exgomorar uia qua itur circu circa Spellum et allargar ubi expedierit ita q sit ampla octo pedibs ad pedem pertice, et liceat coi ea terminar p pdcos, ut alteros ipoz, et multis terminis, et lapidibs terminar ubi no esset terminatum. Et hoc idem not. scribi faciat p duos notarios d Spello ad minus excepta uia q

87v

[

atur ad sanctu venturā usq ad ritroitu portelle, que est
ante portellam. Et nullus infra dcas senaitas possit edi-
ficare. Liceat tamē heredibus bonitelli, Ramasorj, et he-
redibus pauli nicole reficer domus suas que sūt subca-
pribone et capuzacca. Et q dcus not. ten. et dbat infra
unu mesem post suu ritoritu pt ir ad dcam uiam
uidendam: et sollen inqsitione facer et pdcus g. omnes
et singlas psonas, que repirentur culpabiles, et impe-
dimento, adprehensiom, et subractione aliqua, ut aliquo
factu ultra, ut g. senaitas antiquas ad dcam mesurā et
repertos culpabiles condenar, et cogere, et constringer tenat
ad reddas ipam uiam ad modum dbitū, et senaitas
antiquas infra term. unius mens ita, et tali q dca uia
sit bene exgomorata, et sine aliquo impedimento re-
lapsatu itaq homines possit ire circu circa murum
dce terre usq ad muru gerorii burgi puster: et
postea uadat circu dictu muru dotractis senaitis pre-
dictis. Et nullus in dca uia hoat letame, ut fouea
neq ortu, neq aliquod impedimētu: et q ofecerit in
C. s dnuz pdcis soluat noīe banj c. s den. Et ipam uiā exgo-
merar ten: cuius banj tertia pars sit cois, et due
accusatoris. Et si dca uia esset in aliqua pte ampla
ultra mom supradcuz remaneat in suo esse: Et dcus
not. teneat remouerj facer oēs nouitates fcas in ipa
uia tam muris mortuis q uiuis, et oia alia que
ipi uie pstant impedimentū. Et si muris dce terre
in aliqua pte esset cauatu fractu, seu deuastatu potas
seu not. predcus infra dcm terminu faciant reap-

-tar' oppon' adiacentia. Et nulla psona audeat, ut presu-
at aliqd necessarium in dcis muris supra ipam viam
ad. pen. xxv. lb den: cuius banj tertia pars sit com
et due accusatoris de quibus potas, et not: teneat facer'
inquisitione omni mese: qd si non fecerit potas. l. lb den.
et not: xxv. lb den perdant de eorum salario. Et nulla
psona audeat, ut psumat in muro novo, nec vetere nullus habeat
dcis coris ipos muros, et subtus ipos muros ex pte in- in muro novo et
teriori, et exteriori cavar, nec aliqua cavatina, seu vetiri.
gruttum facer, ut fiere ultra planitiem, et equalitate
terreni, qd e, ut eet iuxta ipum cavatina ex utraque
pte: nec aliqd hostiu in ipis muris, ut aliquo ipoz
fiere muratu, ut no muratu. Et dcj homines dcam
cavatina, hostiu seu grutta debeat reimpler usque ad
cacumen ipius hostij, grutte sive cavamini infra xv. dies
postquam fuerit banitu, ut eis alr demi(?)patiatur sub pen.
l. lb. Et pdcj potas, et not: pdca exeq teni, et debat
facer' banirj pdcte in locis consuetis infra mens, et de pre-
dcis facer inqsitione, et repertos culpabiles condenar, et si
pdca nd no fecerit incidat in pen supradcis.

De semita aque torte ———— c. x.

Item statuimus qd semita aque torte que incipit a capo
filiorum marrij ville: et bonaguire de gualdo, et vadit
usque ad terra filiorum severinj Jacobj: et terre quibus
sint in bono statu conservetur usque ad terra filiorum egidij

88v

et nullus debeat ipam impedire fossato, ut alio impedimento ita q. qs possit ire, et redire cu bestijs, et sine: et qui ofecerit pro qualibz vice cdenet in x. s den. cuius banj tertia pars sit cois, et due accatoris. Et dicimus q. pores dce terre ponat superstites ad facien dcam semitã aptar, et terminar prout eis videbit q. possit ponere pena, et banu. x. s den. ad hoc ut eis obediat: qd banu ipi superstites exiger possint pro coi: et ipi hrat d ipis banis, et penis terciam parte: Et q. semita orticilli que incipit a strata nova, et vadit recte impossess sancti petri, et trait recte usqz ad stratã que est iuxo post parius brumacij: et q. semita antiqua p qua ibat ad stratã penitus devastet. Et q. nullus semitas pdctas in statuto d'beat impedire, ut devastar pen. XL. s den: cuius banj tertia pars sit cois, et due accatoris.

De Arboribs impedimetu pstatibz — c° xj.

Item statuimus q. siquis habuerit arbore, ut arboress seu sepem supra res alterius, et no elevaret post q. fuerit denuptiatum ei liceat illi cuius res fuerit, ut terra supqua pedet elevare, et incidere illud q. iaceret supra rem suam, seu terrenu, et fructus colliger sine pen. et bano. Et si ille cuius esset dca arbor no incideret, et elevaret infra terciam diem post denuptiatus sibi factus p illu cuius fuerit res ut possessio solvat ille cuius fuerit arbor x. s den. Et potas no pmittat aliquem edificar supra viam publicam, ut vicinale ita q.

Spstet impedimentu i eundo, et trasëudo p viá, et qui fodrit vie fod bessin
in aligna uia soluat pro quali vice xl. & den. Et not: fodr
potat teneat ꝯ pdcis glz mens facer inqsitione.

De Colle sancti Johanis ———— c xij.

Item statuimus q oes, et singli quibs fuerit data aliqua casalena, et assingiata ad edificari domu ten: et debeant facer edificare ibi domu, et ibi habitar ꝯtinue cu tota famulia dumo illis qbs assingiata fuerit casalena in colle scj Jo: ꝯ pnda pro coi, et scindico ipius cois ten, et debeant domu in dco loco edificar et qui ꝯfecerit in lb xxv. den puniat. Et potas teneat pdca facer fierj qd si no fecerit pdat de suo sal. ij. lb quas cam: cois pdcj debeat retiner pro coi. Et dicimus q quicuq fecerit supradcas domus in casalino sibi dato teneat murar bono muro, et ex pte extrinseca, heat enim imunitatem hinc ad x. anos omnis datiue et collecte, que p coe spelli ꝯponeret ꝯ onibs post quas heret a saxo pinsatorio supra q sut sibi allibrate in catasto cois spelli. Et dicimus q homines qui het in dco castro dom pro defensione ipox, et dcj castj debeat sub pen x. lb den: infra unu mes inter una, et aliam domu clauder bono muro: Et q in colle scj Jo: debeat fierj unu campanile ubj assingat fuerit p sacerdot dce eccl̃ie. Et predca dicimus si placebit ꝯsilio ordinis, et ponions ꝯ alijs in dco colle fiendis z ordinandis remaner uolumus in prouidentia potestatis, et priox z ꝯsilij antedicti.

89v

I

De novis habitatoribus ——— c° xiij.

Ite statuimus q quicumq forensis venerit ad habitandum in terra Spelli, et receptus fuerit in terrigenam dicte terre nullam habeat de cetero immunitatem a datiua, ut alijs factoribus cois. sed ten datiuam soluere, et oia alia facere ut alij Spellanj et nullus de cetero possit recipi in terrigena dicte terre nisi ex deliberatione Consilij populi, et si aliter receptatus fuerit non valeat. Et nullus recipiat in terrigena dicte terre nisi primo emat domum valore . l lb den. ad minus quam domum non possit vendere, ut alienare sed perpetuo sit obligata coi pro offensionibus quas dictus forensis committi contingerit postquam fuerit receptus. Et si dictus talis receptus infra tempus trium annorum a die sue receptionis committeret aliquam offensam in aliquem Spellanum, ut contra huius commiserit puniatur ut forensis. Si non talis forensis offendretur ab aliquo postquam fuerit sic receptus offensor puniatur velut offendret alium Spellanum. Et nullus possit emere dictam domum, nec aliam possessionem ipsius, et qui contrafecerit soluat xxv. lb den. et contractus sit nullus, et instrumentum emptionis predicte fiat a dicto tali recepto, ut recipiendo scribatur in registro cois Spelli. Addicientes quod quicumq emerit dictam domum a dicto novo terrigena ten. et debeat dare coi Spelli tantum quantum fuerit pretium dicte domus. Et in predictis dictus talis emptor debeat per potestatem et eius curiam condemnarj, et ipsas condemnationem exigi debeat per coi.

De belacijs, et mesuris ——— c° xiiij.

Item statuimus q potestas terre Spelli infra xv. dies post suum in-

· troitius simul cu Cam°: d(ic)is co(mun)is debeat adiustar(e) belãcias et marcu co(mun)is spelis ad marcu lucen: ita q(uod) sint b(e)n(e) adiustate et eque ad d(ic)tu pondus qualis possit pondrare et alr no. Et si quis offecerit puniat in xxv. lr den. cuius bani tertia pars sit co(mun)is, et due accatoris Et cu ponderat zaffaranum talis modus s(er)uet v(idelicet) q(uod) quicunq(ue) terrigena ut foresis ponderauerit pro quali uice h(ab)eat .ij. den. a uenditor(e), et ab emptor(e) tantũdem, et semp(er) belancie sint i(n) clona et clona exir(e) no possint s(e)r(u)ius ut malitiose: Et q(ui) offecerit puniat quali uice in xl. p den. et q(ui)lis possit esse accator et habeat duas partes bani: et potas ten(eatur) in predcis procedr(e) p(er) inq(ui)sitione ex suo officio: et c(on)denar(e) offacientes sine acca, ut denu(n)ptes et non sit fractus fusus belãciar(um) sed integer, et saldus sit. Et potas infra viij. dies post publ: et resti(tutionem) p(rese)ntis statuti debeat bãniri facere q(uod)

· quicunq(ue) uult emere saiolos co(mun)is copareat cora eo, et plus offerenti detur: Et si aliq(ui)s ipos emeret accipiat salarium pro poderatione a specialibus p(ro) poderatiõe q(ui)b(us) p(er) ipos potatẽ et officiat ordinat. Et si aliquis no coparuerit q(ui) uellet ipos emer(e) detur cui placuerit potati p(re)d(i)c(t)o du(m)mo saioli ematur p(er) tenos ad quos saiolos ponderet florenos, et alios den: q(ui) stabut ad d(ic)tus pondus, et quos d(ic)tus tenes dixerit esse bonos nullus debeat refutare i(m)mo pro iustis habeant. Teneat aut ipe d(ic)tus tal tenes ipos saiolos p(re)d(i)c(t)a facer(e) bona fide, ac et exercer(e), et si fraudem c(om)miserit in p(re)d(i)c(t)is puniat quali uice in x lr den. et quilis possit esse accusator et habeat terciam parte bani: Et potas faciat inquisit(ionem) d(e) astatera, et marco aut(em) cu quib(us)

90v

omnes stater, et marchis debeat adiustari et quicumque vendiderit pannum lane debeat ipsum mesurare ad passum consuetum comunis perusii et non possit vendi ad canna: et nullus possit tenere in dicto passo pontarellum, et qui contrafecerit solvat qualibet vice .x. libr. denariorum cuius banni tertia pars sit comunis, et due accusatoris: Et quod virga panni canapatii adiustetur hoc modo videlicet quod ipsa virga sit et esse debeat quatuor pedibus ad pedem pertice agrimensorum dicti comunis qui agrimensores, vel tres ipsorum debeant ipsam virgam designare in palatio comunis prefati ubicunque eis placuerit ad hoc ut quilibet possit habere copiam de ipsa virga: et quilibet mercator suum pannum vendens debeat portare ipsas virgam ferrata a qualibet parte ipsius: et ipse partes, et puncte virgarum ipsarum cuiuslibet earum sint exiles, et subtacte in una parte ipsarum, et cuiuslibet earum sit puntarellus: Et in ipsis virgis designet quilibet pes ipsorum quatuor pedibus, et in quolibet pede sit singiatus singnum comunis predicti .s. speculum. Et nullus sit nulla pannum vendens, nec emens det nec recipiat aliquam giuntam panni quam vendetret, sive emeret. Immo si aliqua virga in mesuranda esset rupta usque in medium pedem teneatur idem emens dictum medium pedem emere pro rata pretii ipsius panni quod medius pes ab utraque parte ipsius virge sit singiatus Et qui contrafecerit solvat nomine banni .c. solidos denariorum tam terrigenas quam forenses pro qualibet vice. Et potestas in dicto teneatur: teneatur et debeat dictos agrimensores ad predicta facienda constringere infra quartam diem post publicationem presentium statutorum: Et predicta facere bandiri per loca consueta dicte terre: ac et teneatur idem potestas adiustare dictas perticas aptas ad mesurandum terram itaque quelibet pertica sit unius, et eiusdem longitudinis, et ipsam perticam designare

La mesura del braccio de canape

i muro cois pdcj: Et licitu sit mercatoribs interest ne ditionj
pro ut eis placuerit ad dcam uirgā seu mesura tam. Et
nulla psona uendat pañu alicuj mercatorj nisi ille ut
illa cuius fuerit. Et q cotrafecerit soluat noie bañj x. ß
tn: quoties cotrafecerit. Et nullus mercator pannoꝝ det, ut dar
faciat aliquē don: ut aliqd aliud sartorj q interfuerit ue-
ditionj facte, ut fiend ab aliquo mercatore. Et si aliquis
dcoꝝ mercatoꝝ, ut sartoꝝ daret, ut darj faceret, ut
accepit puniat uice quals in x. tn don: Et quils pos-
sit esse accusator, et hēat duas partes bañj. Et ad facienda
iurar pdcs potas dce terre omes mercatores et sartores
cogat infra unu mēsem post suu introitum.

De elemosinis fiendis ———— c xv.

Item statuimus q potas, et priores dce terre spellj q pro
tempor fuerit darj faciant infrascriptas elemosinas amor
dej, et sanctj Jac. ui q Cam: Cois spellj teneat, et debeat
tā cu apodisa, q sine d primus introitus dej cois dar ho-
spitalj sci Jacobj d spello: et hospitalj cois spellj: Et cuils
coꝝ dece lib don ad petitione, et ter. maioꝝ dcoꝝ ho-
spitaliu: et haeant p legitimis expesis cois pdcj.

De formis, et vijs pro terreno cois oseruadis — c. xvj.

Itē statuimus, et ordinimus q a strata q itur poluese et ultra
uersus bittoniu iux forma inferioris cois p una pertica fi-
at forma per coe spellj: si fca nō est larga quattuor pe-
dibs ad pedē pertice: cupa duabs fittis ad minus circu
circa tpnz terrenu: Et forma a duobs lateribs: et a latere

inferiori versus bittoniu quantu capit terrenu cois, et ab inde sup:
usq in viam, que est iuxta possess bilioli marie fiat per
adiacentes: et tenentes iuxta ipaz forma pro coi, et ipius for-
me terra pliciat in ripa alterius forme, versus aliam
forma, alziando ipam in altu, ne aqua clone comietur
in terrenu cois: que ripa semp inculta veniat, et pdca
forma allarget uno pede ad pedem pertice: et totu ietta-
ticiu ipaz formaz proiiciat in mezota ipaz formaru.
Que cavatio, et remundatio incipiat a terra rusciolli marie
et finiat ad pontem polvesse. Et ad pdca fieri faciendu sup-
sit not: custodie dei cois qui pro tempore erit. Et ha-
beat, et here dbeat pro suo salo: et labor de aver dei cois
c. per den. Et pdca fiant per homines dei cois. Et si p-
dca deus not: no fecerit fieri no heat deus salarium
Addicientes q deus terrenu dee mezote nulla psona ter-
rigena, vel forensis audeat laborar ad pena c per den. nisi
fuerit sibi locata per coe spelli, ut eius scindicu ad arbores
ibi alto pastonadu, et ponendu, ad qua locatione facie-
da sit unus syndicus per coe spelli q possit, et dbeat ipiz
terrenu sive mezota locar, et affictar usq ad xxx a-
nnos ad arbores ibi ponendos, et pastonados, et ad aliqd ali-
ud ibi no facienda: et q utraq forma ta interior q exte-
rior q nova, et intrinseca circu circa facta manuteneat
per coe: et alijs qbus fiat psert locatio pro coi, et fiet in po-
sterum per scindicu dei cois. Alie vero forme que sunt in
territorio cois pdq ten. per loca adiacentia, et psons, et labo-
ratores terraz cois ita q qls laborator quantu capiet, et p-
tendit suu laboritiu forma iuxta ipiz terrenu manuteneat

 98 92

Et dicimus q forma nigre mittat, et manuteneat p adiacentes Dija
2 cametur, 2 q no fecerit ptem sua dcaz formaz, ut alterius eaz solvat duos solidos: et nihilominus pars sua fieri expesis suis. Et qcuq voluerit arbores pastonar iux
ipas forma latz exterioris forme circu circa possess cois
q illi fiat locatio p sindicu cois p xxxviiij. anos 2
arbores manuten p illos, q pastonabut. et fructus sint cois
2 ipoz: Et finito tpore pdco. cois heat medietate alia
sit illoz q pastinabut: et d pdcis fiat publicu instrumentum Et ponatur arbores circu circa ipas foveas
ad hoc ut ipe forme et ripe ipaz manuteneatur, 2
coservent in bono statu. Et dicimus q francengscha
Tapini a tapito, usq ad via gualdi allarget p adiacentes loci
ab utraq parte uno pede ad pede ptice. Et dicimus
et q forma nova inter coe canarij et coe spelli pro coservatione terrer utriusq partis coiter manuten in bono statu sine aliq lesione a strata potiu catrarij usq ad
tapitu: Et singlis anis scribat coi canarij q simile
capitulu ponat in eoz statutis Et quicuq d spello
danu dederit in ipa cu bestijs solvat pro quals vice. x
s den: et si ptr, et reducat ea in pstinum statu. Et di-
Tapini cimus q forma tapiti mittat p adiacentes, et dbeat mitti a francengsca usq ad forma novas sup qua forma
mittend: et et sup faciend mitti formas vie, ptose usq
ad murellu que omino mitti debat, et actari p officiu
cois spelli hoc mo v3 q infra duos mens post publicat
presentiu statutoz priores qui pro tempore erit faciant

I

cogregari cossiliu ordinis porat, et cossiliu populi in q eligant xij. bones boni, et legales qui sint supstites ad actadu, et aptari faciant supradcas formas, uias, et foueas in psenti statu facta et cotenta: et et ones alias, nouas formas, fossata, et foueas pro ut eis uidebitur uisu fuerit expen adiacentes p territorium terre spelli Et illi sint adiacentes, quos dei supstites duxerint noiandos Et q terrenu q hent Asisinates uersus spellu infratapitu in catasto cois spelli ponat qd nd est positu, et allibret: et soluat datina coi pfato eo q terrenu ultra tapitu e allibratu in cat. cois Asisij. Et dicimus q potas det, et dar dbeat pdcis supstitib auxilium cossiliu, et fauore in pdcis faciendis, et fieri faciendis. Et si dei potas, et pores fuerint in faciendo pdca negligentes codenetur pro quolz eoz in xxv. lb den. Et nulla psona d spello, ut eius districtu audat, ut psumat i preiudicium alicuius uie, ut uastatione, ut alicuius specialis psone exhaure ut dmiar aqua alicuius forme plani spelli, ut rigi, ut fouee, nec ipaz oducer in preiudicium sui cominciri sine licentia illius cuius cuius possessio laboret: et q ofecerit soluat noie bani x. lb den. et credat sacrameto accatoris cu uno teste et qlibet possit ee accator, et heat tertia partem bani dumo licitu sit uolentibus arcu, arcos, extraer aqua et coducer ad sua possessione una die tantu dumo alicui nd det danum: nec possessioni alterius possit periculu generari.

De lingis hedifitior ——— c. xvij.

Adiacentes qui sint.

Terrenum infratabitum ex. dnio allibrent.

Itẽ statuimus q potas terr, et dbeat in pncipio sui adventus facere bannu p terra spelli q quicuq hret de lingis edificior ut trabibus, ut fortilitijs edificij cois pusij q fuerunt in spello, ut alijs rebus edificior q infra octo dies a die dati banni sub pen: c lb den: cu effectu regsingiari, et restituere ten: Et si no fecerit, et fuerit aliquis inventus aliqd hre de pdcis Idē potas cdemnet talem in dca pena, ad restitutione dcar rer: et de pdcis quilibz possit esse accator: et hrat duas partes banni, et teneat secreto: Et nihilominus potas de predcis faciat inqsitione: qd si no fecerit pdat de suo salº: x lb den.

Ut murentur porte, hostia, et fenestre. c. xviij.

Item statuimus q potas terre spelli infra xv dies post suum introitu faciat murare desuttus omes portas dce terre ad rena, et calce magistri lapidu, et ipas coservare i bono statu ita q nullus du fuerint clause possit p ipas intrare, et si quis inde intraret, ut exiret si de die soluat noie banni x lb den. si de nocte xxv lb den. et possit de predcis quilz ee accator, et hrat medietatem banni. Teneat aut potas pdcus, et dbeat murari facere omes fenestras, et hostia que sunt in muro dce terre xij pedibus prope terra: et ab inde supra remaneat in providencia potatis: et q no muraverit postq fuerit sibi madatu infra terminu sibi assingiatu soluat noie banni l lb den. Et nullus in dcis muris faciat uarcatoriu p qd possit qs ingredi ut exire: et qui fecerit illud reaptet: et soluat noie banni x lb den. et qls possit esse accator et habeat duas ptes banni.

De Turri Catrani ———— c. xviiij.

Item statuimus q potas terre Spelli faciat diligenter custodir turrim catrani & hoies infra carbonarias dce turris habitant dumo sint exempti a custodia terre Spelli, et ab exercitu, et caualcata si p coe Spelli fieret. Teneat etiam et potas dce terre in principio sui officij p... hominibus ibidem habitatibus mittere, et ab eis promissionem recipere, et eis mandet quat ipam turrim bene, et sollicite debeat custodir: et q in ea d die debeat seder continue ad Custodiam dce turris unus homo adminus: et d nocte uo duo q sint, et esse dbeat maiores xviij annis. et d predcis ide potas recipiat idoneos fideiussores Mill lb den: Et q promittat ipam turrim ad ome petitione ipius reassingiar sub pena pfata: Et nullus possit seder ad Custodiam dce turris nisi d illis qui predca promiserint, ut fres Carnales ipoz Et pdci hoies habeant in dca turri duos Cappellos siue elmos d acciario, et duos paueses ad arma clxxv. Et quilz appretiatus in appretio cois Spelli si uoluerit possit ibi habitar, et here Casalenu mo infrass circu circa ipam turrim a carbonarijs uo proximis &c: et dent iiij.or pug terreni et assingent pro quolz ipoz et fiat Sindicus generalis: & ad dand, et concedendu ipa casalena pro xxviiij annis pxim futur uenturis dumo soluat coi, ut, et qlz ipoz put uoluerit ibi habitar pro censu doi casaloy: et domoz construend in ipo tres den: quolz anno, et pro quolz ipoz Cam: doi cois. Addiciens q quilz uolens ibi edificare ten in suo casaleno ibi

assignato infra unu ann facere domu cu parietibus de terra
tecta de lapis sive cuppis ad hoc ut de facili comburi no
possit, in qua possit edificare usque ad term. supradictum
finitu: et ea domu, et Casalenum eidem auferri non pos-
sit usque ad pfectione dicti temporis. Et hoc Sindicus
cois eis, et cuilibet eorum promittat p coi, et eis, et cuilibet
edificantis observent: dummodo finito tpore domu, et edi-
ficiu remaneat coi: et aliter nisi mo pdco edificari no
possit infra dcas Senaitas, seu Carbonarias. Et qui ha-
bitaverit contra forma pdcam solvat noie banni x lib. den.
Et notarius Camere q pro tpore fuerit de instrumento solu-
tionis cons. et edificationis nullu salariu habeat, nec
accipe possit, sed eis, et cuilibet ipsorum resitituer ten: in pu-
blica forma sine aliquo ptio. Et idem potas ten. et debeat ex-
ecutioni madar, et facer q habitantes infra dcas car-
bonarias in oia, et singla supradca facer ten: et circu cir-
ca carbonarias dcte terre facer pony, et plantare pla-
tonis et salices in cacumine ipsarum de plantonibus cois p
habitantes ibidem: Et habitates ten ibi manutener potem,
tacellu, et carbonarias. Et dicimus q si dicti hoies essent
molestati ab aliquo occasione dicti Sedii potas ten illos iu-
vare, et defender pro posse. Et priores populi teneatur mit-
ter ad Consiliu populi, et mitti facer de mittendo p dcos
hoies ut ab, et quicumque contrafecerit no petendo, et fa-
ciendo custodiam ut dcus est pro qualibet vice puni-
at in c. s. den: et qlibet possit ee accusator, et habeat duas

partes banj. Et potas teneat quolz mese una uice ad minus facer inqsitione d Custodia dcē turris: et d alia Custodia dcē turris īponēda remaneat in prouidentia Consilij popli, et potatis: et nullus possit recipi ad Custodiam nisi p se. Et Carbonarie dcē turris arm̄ōdētur ita q̄ ripa sit alta una ptica et una apla ad minus: et inter steccatū, et domū sit tale spatiū q̄ hoies possint ir, et redir: Et si q̄s d lignis steccati dcē turris accepit soluat pro q̄lz uice x. ß den: Et si potas fuerit negligens in predcīs, ut aliq̄s q̄ dedr soluat noīe banj d suo salario xxv. lb den.

De Muro gnignitj — c° xx

Item statuimus q̄ potas terre spelli faciat manutenere et ōseruar in bono statu muz rigniti: et ipus faciat repar ubi esset deuastatum; siue fractum infra duos meses post sim introitū: et d uastatione dcī muri potas faciat inquisitione ex suo officio: et si aliquē, uel aliquos inuenerit Culpabiles in .c. lb den: ḡdenet: et si malefactor dcūs banū soluer nō poterit infra x dies amputet ei manus dextera: Et notī: potatis teneat ire ad minus semel in mēse ad uidendum dcūz muz si in aliqua pte esset deuastatū, uel destructū ad hoc ut aqua semp hēat cursum prout decet: et si dcūs murus eet ita bene aptatus q̄ aq̄a gnaldj ita bene Currer possit p muz ipus: et ōgre=

gar cu alia aqua fontis Canalis: Et pores q pro tempore
erunt ad dcu mur Custodien, ut destruj, nec
ledj no possit ponant unu bovem qui destruent omnes,
et d vastantes ipam domu, vel ~~ipam~~ ipius in aliqua pte
suj ledentes secrete denuptiet, et accuset: et heat du-
as ptes banj: et credat dco ipius cu dco duor test
et teneat secret. Et dicimus q terra, que est supra
dcus mur sit cois ab utraq pte clone usq ad al-
ium. Et scindicus illud accipiat in tenut p coi, et ibj
arbores pro coi allevetur, et nulls ibj terram heat nisi
p coi: Et q offecent in xxv. lib den: puniat, cu-
ius banj tertia ps sit cois, et due accusatoris. Et po-
testas teneat oia, et singla sup dca fierj facer, et
observar, et si no fecerit p dat d Sere salano. c.
lib den:

De Ecclesijs, et monesterijs — C° xxj

Ite statuimus q potas, priores, et alij officiat cois stelli
ten, et d beant in bno statu facer oservar mon. vallis
glorię: et mon: scę marię d paradiso: Et mon: scę
marię magdalenę: Et alia loca religiosa dcę terrę:
nec no viduas, pupillos, et miserabiles psonas ben
tractar: nec no iuxta eor posse in eor iurib
coservar. volumus tan q famuli qui sunt, et p
tempore fuerint in monesterijs prelibat geinue
vel alijs mon: dcę terrę ten ipi, et quilz iporu
facere in dca terra Custodiam ut alij homines dcę

95v

[

terre faciat, et not. Custodie q nuc est, et pro tempore
fuerit ten, et debeat ipos famulos dcoz monoz, uel
alterz ipoz adgrauare pro Custodia facienda, et si
no fecerit pdat d suo salario . x . lb den. Et nullus
prope dcus mon. sce Marie d paradiso, ut domu aliq
ipius monasterij faciat aream, ut paleare p quinq per-
ticas ad pen. x . lb den: Et qlibet possit esse accator, et
habeat medietatem banj, et teneat secretu. Insup sta-
tuimus q mon: uallisglorie, et mon uallgiangi teneat
et debeant infra duos meses post publicat presentz sta-
tutz facer fieri eoz expen: inspiraglio oductus aque
de quo exit aqua que ad mon pdcus deriuat hostium
bn clausum cu clauj, et serratura ita, et tali qd in
dco coductu no possit intrare aliqs, ut exir, nisi clauj
et in dco spiraculo mitter una canella ferrea loga uno
pede ad pedem pertice, et grossa p una pena aseris p
qua aqua deriuet ad mon prelibata, et ita actare q
d dco oductu p deus siractus exir aqua no possit ni-
si p dcam canella: Et dcam clauim dar, et osingiare
D. oducti: infra deus ter. Cam. cois spelly: qd si no fecerit ut
dcum est priores qui pro tempor erunt ten et debeat in-
fra aliu mens post dcos duos imediate sequetz face-
re dcum spiraguu clauds ad rena, et calcem ita, et tali
q aliqs intrare no possit p dcum spiragliu: nec aliqua
ten: aqua exir d ipo. Teneat q et debeat pdcos pores
qui p tempor erunt infra duos mens post publ. presentz
statutz facer fieri in quolz serralio oductus aque itus
spelly hostiu cu clauj, et serratura ita q no possit muraij

in dcts spiraglis, ut alius ipor nisi cu clavi: et qtinue sit clausum q claves sint pen Cam dcy cois: Et si pdcs priores in pdcis, ut aliquo pdcor fuerint negligentes, no fecerint qdenet inctr. l. deri pro quol

De Senaitis ——— c.o xxij.

Item Statuimus q potas terre spelli faciat qservari in bono statu senaytas tentorij dcte terre, et ad videndu ipas, podiu, quod fuit emptu a filio possaroni teneat accedre et dbeat tener in bono statu niguum saxiary, et tapitu pro Jumibz cois dce terre. Et geraliter oes alias cofines, et senaitas, et pivilegia cois prout diffinitum est. Et teneat potas cu scindico cois pdes ad hoc qstitut infra duos menses post eius introytu ir ad dcas senaytas, et terminare p scindicu cois capi internita ipar facer, et ipas accipe pro coi, et oia scribj facer p not.rn dce terre: Et dicimus q terrenu qd est coe het laboret p hoies dce terre qui hent possess propeipon collem: et in ipis cofinibz defendatur, inveniet, et manutrineat p coe predcur quotiens eis fuerit oppositu: Et terrenu qd haet putius possaroni in printijs ipius collis accipiat, et agratur p cos spelli, et pro coi heat: et det sibj cambiu prout melius, et utilius videbit potati, officio, et qsilio pop儿 terre pnte.

Tapini.

Pro Illis de fraternita ——— c. xxiij.

Item statuimus q potas terre spelli det auxiliu, qsiliu, et favorem illis de fraternitate sancti Jac. i qstruendo, et

96v

et edificand aliquã ecclesiam, ut moñ ad honorẽ sci Jac:
et q̃ p̃ dñuz potatem eligant duo hoies q̃ ire dbeat
pro parte cois Spelli ad rogandũ abbatem sci bñedicti,
ut gratia, et amor prefati cois placeat ipi cocedẽ
tãtum terrenũ hospitali sci Jac: ut possit ibi facẽ, oratoriũ in quo catet missa ad honorẽ dei, et sãcti Jacobi.

De Castro bono ——— c° xxiiij.

Item statuimus q̃ coe requirat p̃ tras, ut abbreviatores coe castri boni ut ipi coi Spelli debeat mitter cereum ɔsuetũ in t° ɔsueto ut tenet, et q̃ p̃dcã, et conventiones integre dbeant observar que sunt inter ipa coia: et si nõ fecerint prout ten: fiat Scindicus p̃ coe Spelli qui vacet prout ... dat ad protestandũ dco coi castri boni: quã protestationem dcus Scindicus in publica formam reduci faciat. Statuẽ q̃ in terra Spelli hoies castri boni tractẽt et heant sicut alij d Spello: quod Cereũ ponat in palatio cois Spelli

De Carbonarijs novis, et antiqs ——— c° xxv.

Itẽ statuẽ q̃ Carbonarię cois Spelli ɔservẽt in bono statu, et cavetur ubi cavatę nõ sunt, et sint amplę in fũdo. v. pedibz ad pedẽ ptice: et ampliat Carbonaria usq̃ ad sctũz petrũ d uingnali p̃ possess filioz putij grassi usq̃ ad stratam sup̃, usq̃ ad possess Robutij, et abinde s. usq̃ ad planellũ: et d cavatione fienda remaneat in potatem et pores dce terrę in ripa ipius carbonarię circũ circa carbonarã cois Spelli, et ex parte extrinseca sit via terminata: que sit ampla quatuor pedibus ad pedẽ per-

ticę, et nō plus p iter licitu sit cuils d Spello ir, et redir cu bestijs, et sine cu minori dāno quo poterit: Et nulls debat cauar, ut laborar in ripa ipar carbonariar a ternis ultra, et si qs laborauerit, ut aliqd impedimetu faceret pp q nō possit liber p transir soluat noue bary xl. p deṅ: et nihilominus id qd fecerit ten reaptar et in statu pstinu reducer, et q in ipis carbonarijs, ut ripis nulls cauet coīa ad pena supdcas

Et q carbonaria antiqua usq ad Sancta maria d prato, et usq ad uia fontis reaptet p coe Spelli: et carbonariam iuxo cacellu dcę Sacte marię usq ad area filior bonę Engarateę ultra forma clone usq ad scm petru cauet, et mittat ut aliç carbonarię ita q molēdinu sempr remaneat ex pte intrinsica.

De piscarijs ——— c.° xxvj.

Item q piscaria parua planelli remattonet, et d mattonib in ea existentib, et si nō sufficeret fiat iqsitio p notm dāndator, et reptos culpabiles d acceptatione ipor mattonu ten et debeant adimpler onē id qd diminu et pro ipo mattonato; et si nullus repiret culpabilis fiat expensis adiacentium, quos dicimus adiacent habitantes exo porta pusterule vs a mon uallis ingegi usq ad mur ueterē Castelli, et usq ad Cacellum pacar et usq ad domu colę marignori, et usq ad Cancellu positu iuxta domu gentij: qd opus fiat d mense Januarij, et supsit not dāndator: et si fuerit negligens pdat d suo salario x. lb. den. et dicimus q aqua

97v

que supat d fontibs planellj in ipas piscaria mittat: Et
que supat d fontibs Conductj sitr statt et q pisca
ria d porta clause, seu uilla noua remudet, cauet, et
aptet expens cois in quals pte ipas piscariam ubj est
uia octo pedibs ad pedem ptice dbeat esse ampla ipa
uia ad pdca fierj faciendu supstits ponat p priores
ppli: et in ipa piscaria sit, et ee debeat uarcatoriu
p q possit ingredj, et exir: et q murus piscarie ex
porte pust quj deuastatus est, et unde agua fluit
qn dca piscaria e plena actet, et muret expens cois Ita
q aqua d dca piscaria exir no possit: nec possit uie
qua itur ad fonte ueterē, ut alijs uijs aliqd impedi-
mentu pstar: et hoc officiu cois teneat execution
mandar infra unu mes post Kl. Jan. sub pen xxv
lb den. pro qlibet. Et dicimus q dce piscarie remu-
dent temporibs qdecētibs, et q fox bestiar fiat in
platea porte

De Armario Comunis —— C° xxvij.

Ite statuimus q potas quj pro tempor erit in pncipio suj
regiminis faciat ponj in armario cois qd est in eclesia
Sanctj andree oes libros q positj no sunt: et nihilominu
aptet Scrinium cois qd est in ipa ecca posito, et reseruat
in sacristia fratr minor In quo reponat oia puilegia
et scriptur possess cois spectj: Et si potas hoc no fecerit
pdat d suo salario xxv lb den: et priores populj dce
terre pdca facer fierj ten: Et quicuq furatus fue-
rit, ut subtraxerit in furtiuu aliquē libru siniam,
aut exbadimētu, ut Instra siue puilegia iuriu cois intra.

duos menses post introitum potatis nisi prius assingiaverit Cam.o cois condemnetur eum potas in v.c lb. den. Et si dictam penam solvere non poterit amputetur sibi manus dextra: Et si probatum fuerit per publicam famam quod aliquis seu aliqui fuisset seu fuerit exbanditus, ut condemnatus, et non reperiretur in libro condemnationum ut exbandimentorum illorum temporum, ut quod appareret condemnatio, ut exbandimentum ipsorum adrasum, ut cancellatum, ut interlineatum, ut de dicto libro subtractum quod dictus exbandimentus, seu condemnatus per potatem qui nunc est, et pro tempore fuerit mandetur executioni ad petitionem cuiuslibet petentis, et sufficiat probatio orentenus facta: et probatio publice fame per tres testes fidedignos: et intelligatur dictum exbandimentum, seu condemnationem, ut illa quantitas, ut pena personalis de quo loqueretur statutum de sito malefico aliquis, sive aliquos fuisset exbanditus ut condemnatos: Et si in predictis potas fuerit negligens, perdat de suo salario centum lb. den: in quibus per Scindicum qui pro tempore erit ad rationem temporis ratiocinii debeat condemnari non obstantibus si eidem de sal.o fuerit satisfactum

De Condemnationibus fiendis — C. XXVIIJ.

Item statutum quod potas, et alii officiales cois sepelli debeant observari omnes condemnationes factas, seu latas contra aliquem, ut aliquos et ipas non cassari, ut cassari facere nisi prius integre solverit Cam.o dicti cois, et not: Camerarii teneatur ipse solus cancellarius omnes condemnationes, et non alius in margine condemnationis xl. lb. den, et a xl lb super anno dni, et diem cancellationis scribere, et solutionem dicti cam: et statim

cācellaret' teneat' pro d° cancellat°: Et not° executionū ab ipo
tali 9dēnato ten' 9dēnatione exiger' p cōi nisi uideret'
d dca 9dēnatione solutio fca in quaternus Cam p dcos

Contra Causantes Cu cois —— C°. xxxviiij.

Itē statm° q° potas, iudex, et not°: et familia ipos° ī pso-
na propria tenē dfender oes, et singlas qstiones cois spel-
li ubicq semp et qdo fuerit necessariū ad uidēdū cau-
sas, et qstiones ubi appareret sine aliq° sal°? Et dbeat
pulsar, seu pulsari facer' Campana cois que est in pa-
latio pro custodia noctis p qsilio 9dēnatos fiend, et oibz
opportunis sine aliq° salario. Et Cam' nō possit dar
candelas ipi potati, ut iudici, ut not°: occane scri-
pturaz, nec aliq° alia occane, et si daret, ut expo° de-
ret occon p dca nō opitent in expēsis cois. Saluo q°
si otigent aliqd qsiliū popli, ut aliud qsiliū fieri in
palatio dcj cois d nocte q° tūc possit dar cādelas ne-
cessarias, et heant' p legitimis expensis dci cois: et nulle
fiant expēse in palatio, ut dom ipius cois maxe assi-
dibz, ut alijs rebus nisi pro reparatione dci palatij, et
tectj ipius, nec alia dom p hospitio potats expens cois aq-
ratur.

capana sonada ī cō-
dēnationibz.

De hospitatoribus ———————— C°. xxx

Item statuimus, q° hospitantes aliquos ī strata spelli ab ho-
spitali sci iacobi usq ad turrim noua si domus fuerit
eoz propria debeat ipas copir' cū lastris siue cuppis usq
ad unū añu: si uō domus sua nō fuerit p dnus p prie-

tatis, et q ɔtrafecerit in xxv. lb den ɔdemnetur: et nullus possit esse hospitator sine licentia officij cois Spelli: et nisi prius satisdet idoneis fideiussoribus de non hospitando aliquem exbanditum cois Spelli, vel aliquam psonam quem vellet offendere coe, vel psonam aliquam speciale terre Spelli et qui ɔtrafecerit puniatur pro qualibet vice in .L. lb den.

Pro fideiussoribus ——— C.xxxj

Item statuimus q si aliqis fideiussit, vel obligaverit se in curia cois Spelli, vel alibi ad petitione alicuius quacumque de causa, vel hactenus se obligasset et ex dca obligatione, seu fideiussione damnum aliqd pateretur, sive passus fuerit potas vel iudex ad petitione obligantis, sive fideiubentis teneatur ɔstringere principalem in palatio sive volta cois prout placuerit fideiubenti ad exhibendum eum de dca fideiussione: et si non inveniret principalis pro quo fideiussor se obligaverit potas, vel Iudex ad petitione obligantis seu fideiubentis si damnum passus esset, vel non teneretur uincto iurantis, et sub pena .x. lb sine oblatione libelli dare de bonis principalis pro quo fideiussisset tantam qtitatem pecunie, qta fuerit illa pro qua fuit dictus fideiussor obligatus, vel damnum passus si non inveniret de bonis principalis potas faciat ratione ɔtra possessores bonorum principalis, qui post dcas fideiussione emerit de bonis dicti principalis. Et dicimus q nullus qui fuerit fideiussor pro aliquo in civitate, vel alibi in aliquo ɔtractu debeat ɔstringi vel cogi ad ɔdenatum solvendum, vel qtitatem si principalis

fuerit soluend pro q fideiuss Et si principal no fuerit sufficiens ad soluend pro toto cogat fideiussor pro eo qd ipe principalis solver no poterit

De Turri, et lavatorio hospitalis sancti Jacobi ——— C. XXXVI

Item statuo q in turri sci Jac: muret et in ipa augumet te ex parte intrinseca plus si fuerit necesse, et ita q tur ris in quali pte sui sit tatu apla qtu e ex pte exteriori: et q ipa turris usq ad multa pficiat, et sup multa muret tatu q possit pectorari, et merlari, et q in via q e iux ipam turrim, et carbonaria fiat unus murus bon:, et altus ab utraq parte ita q aqua que venit p ipam porta no intret p carbonaria ita q bestie possint ire, et redire liber, et q in ripa carbonarie iux ipam turrim versus fulgin, et assisium a quali parte muret expensis cois una ptica muri ut no possit qs ingredi, ut exire et pdca oia exequatur usq ad kl: aprilis prox venturi et ille qerit sup opibz cois fiend det in predcis auxiliu, csiliu, et favorem, et fiat sup pontem sancti venturini in pote illud opus qd placuerit csilio popli, et iux ipam turrim, et carbonariam versus fulgini iux strata, et posse hospitalis sci Jacobi ad sensu sup dictoru potend fiat expensis adiacet quodda laboritiu bn muratu undiq, et in fundo mattonet, sive lapidibz salicet, ita q ben teneat aqua in quo quidem lavatorio derivent aque que supant et exeunt d fonte rotali, et omnis alia aqua que poterit

100r

satorio supra si allibratus est in libra a pretiis cois spelli in iiij. lb. den. ut ab inde supra beat, et here debeat unu cornictu, grucenu, planellam, pavese lacea, siue balista, ut manaria usque ad kl. febr. proxim venturum, et potas super pdcis possit, et debeat superesse, et superscripta, et infrascripta executioni manda infra xv. dies post suu introitu, et qlz d montaneis allibrator iiij. lb. infra beat, et here dbeat pavesem, lacea, ut balistam, ut manaria, et quino habuerit pdca ut supra dcm est infra dcm term. cdenet in .x. lb. den. et si potas fuerit negligens in pdcis pdat d suo sal. C. lb. den. et pores populi dce terre ponat expensis cois tres hoies qui ire debeat d mese septembris pxime uetun in montan spelli, et inqsitione facer d blado qd heret qlz de motan, et ipius bladu eir inuetu, et numeru rasenior in publicam forma reducat, et ab eis, et a quoli ipor fideiussione recipiant d centu lb. den: de dco blado no extrhendo extra districtu spelli: sed d ipo toto dco blado reservatur sufficientu pro tota familia, et semine: ad dcam terra spelli in die fori apportar teneat, et dbeat: et alr no possit ad dcm bladu portandu cogi. Et pdca fieri volumus no obstantibus pdcis qn placuerit potati, officio, et csilio popli dce terre

De Villa nouoli ——— c. xxxv.

Ité statutu q nouolu nouellu p hoies ipius ville affosset circu circa, et q ibi locus assinget si placuerit csilio populi dce terre pro aliqua fortilitia facienda: et licitum sit hoibus dce ville siue cductor alicuius eor expen

ad dcaz villa ducer aqua fontis campi Jacobutij p conductum
macie sine pena et bano. Et ad pdca fieri faciend eli-
gat supstite p officiat dce terre. Cui supstiti eligend
damus licetiam sup pdcas fieri faciend ~~eligat supstite~~
~~p officiat dce terre qui supst~~ p homes dce ville. qui te-
neat edificar in dco loco dom ~~usq~~ ad sex mens postq
fuerint eis loca assingiata, et morari cotinue infra dcos
fossos, et cofinia ad pen xxv. lib den. Et potas dce
terre teneat vincto Jur. pdca ad pfectione ducj facer
qa si nd fecerit pdat d suo sal. c. lib den.

De hospitali Comunis ——— c. xxxvj

Item statuimus qd ad honore dei, et beate virginis ma-
tris eius potas, et pores popli dce terre ten, et debeant
manutener in bono statu hospitale sce Marie miseri-
cordie qd est cois spelli, et expendi facer de bonis, et
avere predi cois pro melioramento, et ope dci hospitalis
quolibet ano xxv. lib den: qa hospitale manuten. d bonis
ipius hospitalis. Et ten vincto Jur. gubr dci hospital
~~ad manus eius pvent~~ priori ~~fraternitas~~ singlis sex
~~mensibus~~ ani d administratione sua fructibus, et proventibus
dci hospital ad manus eius pvent priori fraternitatis sce
marie, et viri alij qui a cosilio eligat redder ratione
Qui ten, possint, et debeat (?): predcis gubernatori facer
inqsitione: qui gubernator tenat sibi facer, oes intro-
itus, et exitus, et expens hospital pdci, et debeat servi-
re peregrinis, et miserimis in ipo hospitali hospitantibus
et ad predca observari facer potas, et officiat ten dare au-
xiliu, osiliu, et favore. Et tempor quo ipe gubernator

hospitale sce marie misericordie est cois hyspelli

pecunia sup(ra)d(i)cam expedierit debeant interesse tres boni homines, et legales de habitu regularj: quj eligant a co(n)silio d(i)c(t)e terre aut absq(ue) eo(rum) p(rae)sentia d(i)c(t)o expens(ae) n(on) fiant d(i)c(t)is denariis. Volumus aut(em) q(uod) p(ri)ores pop(u)li ten(eantur), et debeant vinculo iur(amen)ti infra duos mens(es) post publ(icationem) p(rae)sent(is) statutj unu(m) bonu(m), et fidedignu(m) homine(m) de quolib(et) terserio eliger(e) q(ui) inq(ui)rat, et inquirer(e) debeat eor(um) iur(amen)to corporali p(rae)stito bona fide, et om(n)i dolo, et fraude cessante: et res d(i)c(t)i hospital(is), et d(i)c(t)i ipsi facer(e) inventariu(m), et cura(m) habeat et h(abe)re debeat circa negotia ipsius hospitalis

Contra cauatores lapidum —— c(apitulum) xxxvij.

Item stat(uimus) q(uod) om(n)es ho(m)i(n)es quj foder(unt) lapides a v. an(n)is citra in monte Spell(i), et et q(ui) foderint in futur(um) ad dand(um) co(mmun)i unu(m) centinarium lapidum pro quolib(et) co(n)stringa(n)t(ur), et si no(n) fecerint p(er) potestatem d(i)c(t)e terre puniat(ur) q(ui)lib(et) no(n) dans in c. s(oldorum) den. et nullus d(e)beat in vena alterius foder(e) nisi eam dimiserit p(er) tres mens(es) a tempor(e) quo foderit in pena p(re)d(i)cam.

De Pedagio Communis —— c(apitulum) xxxviij.

Item statuimus, q(uod) pedagiu(m) co(mmun)is Spell(i) sit integr(um) ipsius co(mmun)is, et q(uod) deveniat integr(um) in Ca(mera)m co(mmun)is p(rae)fatj: q(uod) pedagiu(m) Perusinj seu Spoletinj nullat(enus) solver(e) teneatur, si spellanis non accipit in eor(um) terris: Et qu(icu)mq(ue) colligerit pedagiu(m) co(mmun)is Spell(i) in solut(ione) d(i)c(t)i pedagij teneat(ur), et d(e)beat in scripta forma(m) servar(e) v(idelicet) q(uod) o(mn)ib(us) ho(min)ib(us), et p(er)sonis d(i)c(t)o ducat(u) accipiat ta(n)tu(m) q(ua)ntu(m) eis accipit Fulgin(ia): Et ten(eatur), et d(e)beat collector d(i)c(t)i pe-

pedagij in Consilio p(ri)mi Iurar(e) ad s(an)c(t)a dei evangelia corporalit(er) tacto libro p(re)d(ic)ta integ(re) attender(e), et observar(e), et ydoneos fide=iuss(ores) p(re)stare: Et si q(ui)s p(re)d(ic)ta fecerit d(ic)tus Collector in .c. lib. den. puniat(ur) cuius banj medietas sit co(mun)is, et alia accatoris. Et ten(eatur) hoc Capitulu(m) in publ(icu)m forma(m) her(e), et ostender(e) volen-tibus vider(e), et videri facer(e) q(ui)b(us) ca(usa) pedagij aliq(ui)d peteret sub d(ic)ta pena: Et potas teneat(ur) o(mn)i mese semel ad minus de p(re)d(ic)tis facer(e) inquisitione(m), et punir(e) (con)facientes

De Sciaguatorijs. Capitulo XXXVIIII.

Ite(m) stat(utum) q(uod) q(ui)l(ibet) d(e) Spello, et eius district(u) ten(eatur), et d(e)beat tener(e) Sciag(ua)toriu(m) aptum sue possessionis si aliq(ui)s suus vicinus d(e)beat in ipa terra Sciaguar(e) ad pena(m) .xl. s. den. et ni=chilominus talis d(e)bens ibi Sciag(ua)r(e) possit ipm Sciaguatoriu(m) apir(e) sua terra sciaguar(e) sine pena, et bano: et q(uod) o(mn)ia Scia=guatoria que su(n)t in muro co(mun)is p(re)fatj ta(m) in novo q(uam) in ve=terj p(er) que co(n)suever(unt) aque exir(e) manutenan(tur) apta in bono sta=tu ita q(uod) ipe aque possit exir(e) d(e) Spello: Et nulla p(er)sona audeat, vel p(re)sumat ipa atterrar(e), nec iettaticiu(m), vel impedi=mentu(m) opponer(e) quo minus ipe aque liber(e) no(n) possint p(er) ipa, vel aliq(ui)d ipor(um) labi, et currer(e) sub pena .c. s. et q(ui) no(n) tenet Sciaguatoriu(m) aptu(m) in d(ic)tis muris, vel aliq(ui)d ipor(um) Soluat d(ic)tam pena(m): et ten(eatur) Sciaguatoriu(m) apir(e) et nemo h(ab)ens fossatu(m) co(mun)e d(e)beat ipm mitter(e) sine licentia (con)sor=tis, vel requisit(is) co(n)sortis et q(ui) (con)fecerit Soluat no(m)i(n)e ba=nj .xx. s. den. cuius banj medietas sit co(mun)is, et alia d(ic)ti (con)sort(is)

De questionibus terminandis — C(apitulo) XL.

Itē statuimus q̄ si aliqua q̄stio ciuilis, ut criminalis est, ut in posterū fuerit in curia spelli debeat finiri, et terminari s̄m formā statutorū p̄sentiū nō obstante q̄ fuerit inceptū, ut mallus cōmissū fuerit tempori alterius p̄cedentis statuti.

De trasana pusterule ——— c° xlj

Item statuimus q̄ trasana, seu uolta facta interreno cōis iuxta porta pusterule ante dom petri bianchi: et trasāna facta in planello cōseruet in bono statu, et p̄petuo sit, et ēe debeat cōis spelli

De guil[...] uijs manutenendis - c° xlij.

Itē statuim̄ q̄ ui[...] a Cancello clauso et ghiroli[...]
usq̄ ad fon[...]
uiatores m[...]
usq̄ ad [...]
p adi[...]
st[...]
p[...]

reducat p ut est tūc, ⁊ sūt: et nullus ipis uiis ōstet īpedi-
mētū, ut aliquis ipaꝝ ad peñ p̄dcatur

De faculis fiendis ——— c° xliij.

Item statuimus q potas, et eius officiales sīlr eius uidex tñ, et po-
res pp̄li dc̄e terre, et nōt.ij reformatꝫ custodie. dandarum
dc̄e terre q ptempor erunt teñ, et debeat iuncto iur.to: et
sub peñ x. lib. deñ pro quolibet accedere ad hon uirginis glo-
riose ad eclesiam sc̄e marie maioris d spello in festiui-
tate ipius uirginis marie d mese septemb d sero cū fa-
culis, et luminarijs ipasq faculas offerendo ibidem ad ho-
norem, et reuerentiam ipius uirginis, et ad cultū di-
uinū tā in ipo die festi q [...] [...]re seruiendo. Consules
uero sotietatum sotiando eosdem [...]ijs ut mos est
[...] sup̄ dcas terre-
[...]ti. sci Andree
[...]larꝫ ecclarꝫ
[...]nas fa-
[...]liund
[...]ta-
[...]

platee: Et quicumque in dicta platea fecerit aliquam bruturam, vel in ea proiecerit solvat nomine banni .c. solidos denariorum.

De domibus non destruendis —— c° xliiij

Item statuimus quod potestas, nec aliquis eius officialis comunis Spelli aliqua supradicta occasione, vel causa possit, nec debeat destruj, nec destruj facere aliquam domum nisi forte pro prodictione (?), furto, vel enormi maleficio, datiis, vel mutuo, vel condenatione solvenda. Et si quis ipsorum officialium contrafecerit potestas in .l. libris denariorum pro sindicatu, qui erit ad eum rationandum, quos retinerj faciat pro comuni: et nihilominus ad damni restitutionem ei qui substinuit condemnet Et dicimus quod magistri lapidum, vel lingiaminis non graverit per aliquem officialem ad destruendum aliquam domum, vel vineam alicuius nisi ut alij Spellanj gravantur

Ut Potestas non gravet aliquem contra statutum — c. xlv.

Item statuimus quod si potestas, iudex, vel vicarius, vel notarius damnorum datorum, vel alius officialis comunis Spelli civiliter, vel criminaliter processerit contra aliquem Spellanum, non servato tali Spellano statuto quod potestas, iudex, seu vicarius in .c. libris denariorum, et quilibet alius officialis in .l. libris denariorum condemnet comuni pro dicto: et quicquid fecerit contra formam statutj decernimus non valere, et ipso iure sit cassum, et irritum, et nullius valoris, et quicquid sequeretur ex eo

Ut Nullus det strenam —— c° xlvj iiij

Item statuimus quod nulla persona audeat, vel presumat dare aliquas ~~extranea~~ extraneas alicuj spose preter vir ipsius spose: et nulla persona aliquam extraneam ab aliqua persona contra formam ex= usque

pdcam recipiat, et q offecerit in dado, ut recipiendo odenet p potate dce terre in .c. lb den: et qls d pdcis possit esse accator, et heat duas partes bany: Et q nulla mulier audeat, ut presumat mitter, ut portar alicuj mulierj iacentj in paleis tempor quo iacet aligt oserviu panis pen c. lb den. Et q mulires no uadat in congregatione ad aliqua sponsam ultra iiij.or sit: Et qn aliqua sponsa ivent ad ecclesiam prima vice, ad domu viri, ut redierit nulla psona exceptis osanguineis suis sex tantum et vj. mulieres: et qui offecerit in predcis, ut aliquo predcoz soluat noie banj .x. lb den. Et nullus faciat nuptias in qbs sint a .x. hoibs s.o ad dcam pena: et d predcis, et quols pdcoz quilb possit esse accator, et habeat medietatem banj, et alia sit cois, et teneat secret. Et q in omj sposalitio fiendo in dca terra debeat interesse, ut regrj notm potatis, et si alr fieret partes incidat pen x. lb den p quals, i quibs p potatem debeat odenarj: Et pdca oia, et singla potas pdcus faciat bannirj p totum spellu infra duos meses a publi presentis statuti p loca cosueta dce terre. Et nihilominus qlb mese d predcis, et qlb pdcoz ten ex suo officio facer inqsitionem, et si no fecerit pdat d suo salo. l. lb den. Et dicimus q nulla psona, ~~comp~~ compater, ut comater alicuius faciat, ut fierj faciat alicuj suo affigliato aliqua bactimagliam, ut panos, et si offecerit odenet p qls, et qls vice x. lb den, et qls possit eo accator et heat medietate bany

De Strata sci Petrj —— c. xlvij

Ite statuimus q strata cois spelli pub acturj scj petrj usq ad sanctu venturam aptet, et allarget, ex pte inferiorj ita q sit ampla x. pedibus adminus ad pedem pertice; et ubicunq dca strata esset magis apla remaneat in suo ee. saluo q dca strata no tangat aliqs domu, ut ecclam, ut dom copta, ut muru ad rema, et calce factu pro domo alicuius eclesie ut spetialis psone: et ad pdca, & in frascripta facienda mgat tangit ipa strata supsit not. executionu, q pro tempore erit: que strata aptarj dbeat usq ad kl martij pxim venturj. Et si dcus not. negligens fuerit in pdcis pdat d suo sal. c. lb den: Et tenentes iuxa dcam strata ex parte inferiorj debeat facer muru novu ad rena, et calce iuxa ipas strata dumo coe spelli det calce necessaria ipi muro

De via sancti paulj —— c. xlviij.

Item statuimus q via sancti paulj a dom olim nicolutij bonitellj usq ad dom filioz robutij, et mattonatu q est ante ipaz dom debeat mattonarj mattonibs hoc mo vz q medietas dce vie mattonet expen adiacentu, et alia medietas expen cois spellj: et adiacentes dicimus tenetos iuxa ipaz viam q debeat mattonar medietate dce vie sicut trahut eoz poss. et ad pdca facienda supstites eligat p officiu terre spellj.

De fonte Rotulj —— c. xlviiij

Item statuim q fons rotulj, et conductus fontis ipius usq i lavatoriu fiendu hospitalj sancti Jacobj manuteneatur ex-

10k r

l

pensis adiacentium hoc modo quod fontes rotulis manteneri expensis adiacentium
videlicet per homines intra portam, et alij fontes extra portam manuteneri
per homines extra portam

Ut Res locatae Conserventur ——— c. L.

Item statutum quod si aliquis clericus, vel clerici, seu cappellanij, aut ecclesiae vel monasterii intus, vel extra Spellum, vel eorum scindicus, et procurator; vel spectat persona locaret, seu locavisset aliqua possessiones ad officium, sive ad laboritium, sive ad scriptum sive in emphyteosim alicuj personae quod talis laborator, seu conductor, et contractus, et instrumenta ipsius conserventur, et observentur usque ad perfectionem temporis quo deberet ipsas possessiones tenere secundum formam sui instrumenti et officiales comunis Spelli: Et si accusatus fuerit quod super ipsa accusa non procedat. Et si quis turbaverit, vel molestaverit dictus tales possidentem puniat in xxv. libr. den. pro qualibet vice. Salvo quod si dictus talis postea perderet dictam talem possessionem, sive ius, quod in ea haberet sua negligentia et non solvendo quod debuerit non audiat: Et si protestatus fuerit ante litem contestatam, vel dno rei se velle solvere non preiudicet sed plenarie audiat, et hoc locum habeat in preteritis presentibus et futuris.

De Aquis habendis ——— c. lj

Item statuimus quod comune Spelli in anno proximo futuro faciat a fonte seu vena buttironi, et ubicumque invenit aqua usque ad conductum fontis canalis: et de hijs cum fieri poterit provideat per priores populi, et alios officiales, cum magnis lapidum de Spello, et aliunde quod dictus opus ratione temporis fieri poterit: Et dicti priores teneantur unum suprastitem eligere cum salario:

pactis, et conditionibus per ipsos fiendis, et ante quam dictum opus incipiatur per consules societatis de Spello, et modanorum brevia omnia renovetur et matricula ipsorum in quibus sint omnes homines de Spello, et eius districtus a .xv. annis supra usque in lxx. ut si minor esset xv. annis, et non fieret aliquem alium in domo qui in brevi esset appretiatus in appretio dicti comunis a .c. libris supra. Item quod nulla persona de Spello, nec .clxxv. quod sint suppositi iurisdictioni comunis Spelli a dicto onere sint exempti. Et etiam omnes viduae scribantur, quae reperiuntur extimatae in appretio comunis a .c. libris denariorum supra: ut dictum est: si dicta vidua non fieret aliquem alium pro sua libra, et nisi fieret quod dictum est nullus ad dictum opus cogatur per officiales comunis predictos. Scribanturque in ipsis brevibus per se, ut in uno quaterno omnes forenses qui habitant in Spello a duobus annis citra. Dummodo ipsi forenses non gravetur nisi servitia personalia. Et potestas, et eius vicarius predictis tenentur dare auxilium, consilium, et favorem. Et si predicti officiales, potestas, et alii officiales in predictis fuerint negligentes, ut aliquid contra predicta, et in scriptis dixerint, ut proposuerint puniatur potestas in ducentis libris denariorum: et quilibet alius officialis in xxv. libris denariorum: Et dicta, et talis ducatur dicte aque in conductu predicto quod fiant molendina ut videbitur prioribus, et consilio dicte terre. Et ad hoc, ut predicta omnia, et singula, et alia occurrentia circa predicta, et in predictis adimpleantur sollicite, et perficiantur predicti potestas habeant plenum arbitrium, et predicta fiant expensis ab comunis. Insuper statuimus quod per potestatem, et dictos officiales: rogentur abbas sancti Silvestri, capitulum monasterii vallisgloriae, Capitulum sanctae mariae et sancti Laurentii, et omnes alii clerici de Spello et gratia comunis Spelli dare facere placeat auxilium consilium

forenses

105v

Ut Nullus ucellet Ad Colubos — c° lij.

Item stat. q nullus de spello, et eius districtu audeat, uel psumat ucellare ad Columbas domesticas, ut ucellare facere cu retib; aptis ad ucellandu, et capiendu Columbas si in ipis retib; habuerit indices colubar. Et q c. fecerit soluat nomie banj c. et den: et credat dco accatori cu duobs testibus, et quilibs possit esse accator, et heat duas ptes banj: et nullus heat nec here debeat in domo ingeniu ad Capiendu Columbas in domo actu, et q here soluat solner ten xl. et den. coi pdco. Et potas ten quolz mese d pdcus facer inquisitione.

De Stratis factis, et fiendis — c° l iij.

Item stat. q strate noue q sut in plane spelli s. strate q nadit polinese, et strata mastinelle q uadit ad pontes Sancti Andree manuten in bono statu, et reactetur et reabreccent p hoies dce terre: et pos pdcus aleiet, et actet expen adiacentiu, et q fossatu ipar. stratar., siue fossata adminus in sumitate ij. pedu ad pede ptice sint undiq, et tant. cupa, et dce strate ideat, et mesurent p agrimensorem, et reabreccet hoc mo q quilz homo portet in parte sua x. salmas brecce in quali dcar stratar. et plus si uidebit suprstitis ad pdca ponend: et q strata mastinelle a dco ponte usq in teritoriu ca'narij copleat, et fiat il. latitudinis pro ut est alia strata, et plus si necesse erit fiat, et sint forme undiq ben large et cupe: et fi... in ipis potes ubi expedierit bn actos. et ad pdca ... Supsit not: executionu q oit pro tempor ... dcas stratu fieri fecerit, et copleuerit hinc ad

et aug: p[ro]x[im]o uentur[o] pro suo sal[ari]o x. lb den[ariorum] a co[mun]i: si aut[em] non fe-
cerint nihil h[ab]eat a co[mun]i: Et si eam soluerint non co[m]putetur
sibi in expen[sis]. Et potes[tas] ten[eatur] in p[re]d[ic]tis dar[e] auxiliu[m] [con]siliu[m] et
fauore[m] q[uod] si non fecerint pen[am] xxv. lb den[ariorum] sui salarij in-
currat. Et q[uod] uia s[an]c[t]e crucis actet[ur] expen[sis] adiacentiu[m], et
mittant[ur] undiq[ue] fossata, et abreccietur p[er] ipsos a uia s[an]c[t]i
uenture usq[ue] ad fracta[m] rubei cui[us] op[er]i supsit [not]: dan[ari]or[um]
dat[or]: et fiant in ea pontes ibi ubi expedient. Qui not[arius]:
si p[re]d[ic]ta dict[us] fecerit ad effectu[m] h[ab]eat a d[ic]tis adiace[n]tib[us]
xv. lb den[ariorum]. Et licitu[m] sit cuil[ibet] cauar[e] breccia[m] c[um] abrecciand[i]-
dis stratas p[re]d[ic]tas ubicu[m]q[ue] ~~placuerit~~ potuerit cu[m] minori da[m]-
no quo poterit. Et uia qua itur p[er] ca[m]panellu[m] a strata noua
qua itur catranu[m] usq[ue] ad fonte[m] assarelli p[er] adiacentes actet[ur]
et abreccietur, et undiq[ue] mittatur fossata cui[us] op[er]i p[ro]cures
popli supstis ponat[ur], et eligat[ur] salaria adiace[n]tiu[m]. Strata
uero massatij iux[ta] cruce[m] bruni a uia que fuit olim cole
Nardi spinutij usq[ue] ad poss[essionem] d[omi]nor[um] d[e] mo[n]tisalo, et accarel-
lu[m] mascioli altior[em] in altum ad equalitate[m] possess[ionum] q[ue] sunt iux[ta]
ip[s]as strata[m], et sint undiq[ue] fossata ita q[uod] sint ampla una
p[er]tica absq[ue] fossatu[m], et ad d[ic]tas strata[m] fieri facienda[m] supsit
dicus not[arius]: dan[ariorum] dat[or], et fiant p[re]d[ic]ta expen[sis] adiacentiu[m]. Et
dicimus q[uod] strata siue uia aquatij que uadit ab ecc[lesi]a s[an]c[t]i
Stephani, et tendit ad maiestate[m] uadi largi actetur, et ab-
breccetur p[er] ho[min]es d[i]c[t]e terre spelli, et fossata mittant[ur] per
adiace[n]tes

Vt murus nouus manuteneat[ur] — c[apitulum] l. iiij.

106r

I

Item statutum quod murus novus factus a planello usque ad portam pertusi ubicumque factus est manuteneatur in bono statu, et compleatur ubi factus non est expensis communis Spelli, et in communi debeat contribui oportet adiacentes extra dictum murum, et infra si videbitur consilio populi: quod murus factus, et fiendus debeat esse liber, et expeditus ex parte exterioris et interioris, et debet esse via ampla per unam perticam, et ex parte intrinseca per mediam perticam: Et quicumque habens domum extra murum novum, et destruxerit ipsas domos, et reduceret intra dictum murum habeat xl solidos denariorum pro qualibet pertica domus quam destruxerit. Et quod expensis communis predicti a turri sancti petri usque ad murum geronis prope domum filiorum Ranerii conversoli a turri infra prope possessionem filiorum putii grassi usque ad Carbonariam communis fiat unus murus ad renam, et calcem bene muratus, et merlatus: et hoc debeant operari priores populi qui pro tempore erunt, et si non fecerint in penam x librarum denariorum quilibet ipsorum incurrat. Et potestas, et priores dicte terre ipsum murum fieri faciant ut dictum est, et debet, et dare debeant auxilium, consilium, et favorem: et si non fecerint priores potestas in xxv libras denariorum, et dicti priores in dicta pena debeant condennari Et camerarius teneatur ipsos denarios retinere de eorum salario pro ut tangit Et quod carbonarie communis ubicumque videbitur in lapidibus ponendis per dictos priores expensis terzeriorum fiant muri expensis ad renam et calcem qui teneat aquam ita quod in nulla parte carbonarie sit varcatorium aliquod, sed in qualibet parte iaceat aqua dummodo commune det calcem pro predictis. Et priores dicte terre infra duos menses post publicationem presentium statutorum teneantur vinculo iuramenti eligere sex bonos, et legales homines dicte terre scilicet de quolibet terzerio duos: qui super sint et super esse debeant muris, viis, formis, stratis, fontibus, et ca-

Ghibellini per Monachum Vetorii die 6. 7bris 1500

Theodorus (?) Pros Stand (?)

collis, et fossis veteribus, et novis factis, et fiendis in terra Spelli et eius districtu, et manutenere pro comuni et utilitate dicti comunis. Quod sex boni homines unacum dicto officio possint, et debeant super quolibet predictorum providere, et stantiare quicquid eis, ut maiori parti ipsorum videbitur, et placebit. Et predicta teneantur executioni mandare expensis dicti comunis: quibus auctoritate presentis statuti super predictis et quolibet predictorum damus, et concedimus liberum arbitrium, et plenariam potestatem: et quod ipsi, et quilibet ipsorum ad hoc ut eis melius obediatur possint imponere penam, et bannum xx. solidorum denariorum. Quam penam potestas a contrafacientibus, et non obedientibus percipere teneantur. Teneantur et dicti priores dictis sex bonis hominibus dare, et prestare auxilium, consilium, et favorem vinculo iuramenti: et ad penam x. librarum denariorum pro quolibet. Et illud quod dicti vi. boni homines expendere, ut assingiaverint expendisse propter predictis, ut aliquo predictorum pro expensis legitimis habeant. Et de predictis expensis dicti priores teneantur facere apodissam ad requisitionem dictorum bonorum, ut maioris partis ipsorum vinculo iuramenti: et ad dictam penam pro quolibet. Et Camerarius dicti comunis apodissam facere teneatur, et ipsas expensas solvere sub pena predicta absque aliqua tarditate. Qui boni homines teneantur, et debeant quolibet mense ad minus semel ire circum circa Spellum visuri que circa reparationem murorum tam veterum quam novorum portarum Cancellorum, et Carbonariarum fuerint facienda necessaria et opportuna. Teneantur et ad requisitionem cuiuslibet ire ad videndum quamcumque viam, ut stratam seu formam aut pontem quod esset maligno devastatum, quam, ut quos ut eis videbitur reparare et re-

actari expen adiacen, ut cois facer fieri teneant: Et si in pre-
dcis, ut aliquo pdcor in psenti Cap. Contentor fuerint ne-
gligentes ipi, ut ipor aliquis in .x. lib den p potates debeat
gdenari qua pena ipe potas pro coi exiger ten. qui supre-
stites hbeat salariu a coi eis ordinandu p ipos priores q cam-
cois q fuerit pro tempor eis d bonis dci cois solver ten:
no dingado p pns Capitlm aliis supstitibus in aliis Capts
psentis statis contents: sed ipos supstites potius Confirmat
Addicientes q murus cois, q est iuxta area seu tirapichis Co-
pleat, et fiat usq ad portam Turini ex pen. Cois qui opi
fiendo ponant p Consiliu ordinis prioratus tres supstites
vz pro quolibet terzerio unus, qui faciant dcus opus fieri
facere. Quibus supstitibus damus auctate, et baliam ipone-
di adiacentibus dci muri, et cuilibet ipor pro gtributione ex-
pensis dci muri illa ptem pecun, qua eis placuerit. Et illos
decernimus, et dicimus fore adiacentes, quos dci supstites de-
claraverint, et nominaverint.

De Possessionibus Comunis locandis —— c. lv.

Item statuimus q si aliqua psona habuerit aliq re cois spelli
sibi locatam p sindicu Cois spelli ad affictu, ut alio quocuq
mo, ut titulo, et no solverit Coi pdco a tribus annis citra
ut aliis anno cfra dcus tepus id q dberet, et ten ex forma gtus
inde fcutis q ipa res locata statim dco coductori reaccipi-
atur p dcos Coe, et officiat ipius posq ad ipor pvenerit no-
titia, et aliis plus offerentibus reallocet no obstan allocatione
d ipa ptius facta: qd instrumentu allocationis, ex nuc volumus

esse nulli, et nullius ualoris. Et d. predcis potas, uel eius uicarius qlz mes uincto iur. et pen xxv. lb. den. diligent Inquisitio p consult sotietatis dce terre facer ten. Et si aliq. psona teneret, et possideret aliqua rem cois d. qua no teneret istruz sine titulo qa no p dco reaccipiat eidem: et alij plus offerenti relocet: Et nichilom. p potatez, seu vic. ad soluendu fictu, seu Copimu, uel possess. sm declaratio de fienda p duos bonos hoies ponedos p officiat dce terre pro toto tpore quo ipas terra possidiss et d. p dcus inquirat ut dcus est.

De Corruptu non fiendo —— c. lvj.

Ite Stat. q nulla psona audat, uel psumat Corruptu facer ad aliquem uel aliq. mortuu, uel mortuam: et qn aliqs, uel aliqua moriretur no debat se squartar, uel scapigliar nisi sibi infula, uel alios panos d. Capite eleuar longe a domo ubi psona mortua iaceret p tres domos et nulla mulier debat ex domu ubi dca psona mortua iacebet reputar, uel pma diem lune post mortem defuntj, uel defunte ad ecclias ubi eet sepultus, nec p uiam reputar, uel reputado, uel stridendo, nec sup fouea ipius defuntj uel defunte se scapigliar, nec strider, uel reputar quando it ad officiu defuntj, Et si qs, uel si qua q. p dca fecerit, uel aliqd p dcor. puniat qualz uice in xx. lz den. inqsts p potate debeat qdenarj, et qls posit ee accator et heat medietate banj, et credat sacrameto ipius cu dco unius testis idonei. Et nihilominus not. potatis quolz meso semel admiruus p cosules sotietatis dce terre uincto iur.

108 v

I

d. p(re)d(ic)ti(s), et q(ua)lib(et) p(re)d(ic)tor(um) inq(ui)sitione(m) facer(e) ten(eatur): q(uo)d si no(n) fecerit p(re)d(ic)t(us) potas d(e) suo sal(ari)o x. lib(ras) den(ariorum). Et dicimus q(uod) d(ic)t(u)s not(arius) semp(er) q(uan)n aliq(ui)s, ut aliquam moriret ad dom(um) ubi iaceret d(e)functus de-bat accedere: (et) ad ecc(lesi)as ubi debet sepelliri ad faciend(um) inquisit(ionem) d(e) p(re)d(ic)tis sub pena p(re)d(ic)ta: Et q(uod) p(er)sone co(mun)is q(ua)n bandiuerit, (et) notificat mortem alicuius debat d(ic)to nota-rio notificare pen(a) xx s(olidorum) den(ariorum). pro qual(ibet) uice

De pecunia mutuanda p(er) suadeum — c(apitulum) lvij.

Item stat(utum) q(uod) suadeus Musett(us) iudeus ten(eatur), et d(e)bat q(uo)lib(et) anno xj. mens(e) d(ic)ti a(n)ni ad petitione(m) p(ri)or(um) d(ic)te terre sine aliq(uo) merito mutuar(e) co(mun)i p(re)d(ic)to, et pro ipso co(mun)i. ccc. lib(ras) den(ariorum). et alio mese d(ic)ti a(n)ni easdem. ccc. lib(ras) den(ariorum). ad r(ati)onem trium den(ariorum) pro qual(ibet) libra pro d(ic)to mese loco interesse sibi succe-dat. aliis uero p(er)sonis accr(edit)or(ibus) uolentib(us) ab eod(em) sub mutuo ten(eatur), et debat mutuar(e) ad ratione(m) sex den(ariorum) p(ro) libra, et no(n) plus. Et p(re)d(ic)ta uendicet sibi locu(m), et duret a die facte mutuationis in antea usq(ue) ad duos a(n)nos tu(n)c p(ro)xime se-quturos ad hoc q(uod) meritum no(n) computet in sort(em) nec in capit(al)e, et no(n) uendicet sibi locu(m) nisi in futuris ten(poribus). Volent(es) insup(er) q(uod) d(ic)tus suadeus h(ab)eat, et tractet in spel-lo, (et) p(ro) ho(m)i(n)es terre spelli in o(mn)ib(us) et p(er) o(mn)ia ut alii ho-mines d(e) spello non obstante q(uod) no(n) sit allibratus in libro appretii d(ic)ti co(mun)is. Cassantes, et irritantes o(mn)ia alia pacta (con)-uentiones, et p(ro)missiones factas, (et) fact(a)s inter d(ic)tum co(mun)e ex una et musettu(m) olim fr(atr)em d(ic)ti suadei, et ipsu(m) suna-deum ex altera, et et statuta, et ordinamenta. Addicient(es) q(uod) d(ic)tus suadius grauari no(n) possit aliq(ui)b(us) aliis factionib(us) p(er)sona-lib(us), ut realib(us) p(ro) co(mun)e, et ho(m)i(n)es d(ic)te terre.

 110 109₂

I. De exitibus per Colona vetere —— c. lviij.

Item stat. q licitu sit cuilz ire, et redir sine pena et ba-
no p aliui Clone vechie, z fossatj. z unde aqua iporu
labit p aliuu ptosu, ut ronosum, sine meuleu. Et licitu sit
cuilz ir et redir iux forma alue molendinor amuro
rigiuntj, usq ad domu uagiolj dne florj: z q a dcd mu-
ro rigiuntj usq ad dcas domu sit semita apta duobz pe-
dibz ad pede ptice ita q qlz inde ire, et redir libere
possit. Et dicimus q si aliquo tempor fossatu ruperet
propter aqua, q repetur, et reactet p adiacentes ipius qrz
ubj rupet: et ad pdca ponatur suprastites p officiu dce terre

I Si quis voluerit uiam actare —— c. lviiij.

Ite stat. q si quis voluerit uia actar aliqua publica uel
uicinalem debeat reqrer simi comicinu, ut cosortem, et
ei notificar q stet, et star debeat cu eo ad dcas uiam
actadam: et si recusaverit star, ut no steterit cdonet
cfaciens pro quali uice in x. p don. z credat reqrenti cu
uno teste duo dcaz requisitione faciat una die pro
alia, et si no uenerit sine pena actar possit

I De versinj via —— c. lx.

tem stat. et ordinamus q uia uersinj allarget p adiacetes
a uadoruschr usq ad terra cole mocionis, z q dca uia usq
ad uia qua itur menan, clona et aliui clone cauetur z Aliuus clone
allarget p adiacentes itaq tboles tientes possest z blada uer-
sus turrim catranj no recipiant lesione, et q aqua no

labat versus dcas possess: qbz opibus eligat suprastes p pores qui
heant potatez iponendi, et auffrerendi pen et banu x s.
den a no obedientibz: et heat ab ipis adiacetibz sifien
pdca fecerint. c. s. den, z atr no: z illi sint adiacentes qs
dci suprastites duxerint nominandos. Et via q itur ad fo- (via q itur ad fonte abisi)
te abisi p adiacentes fiat larga sicut iam fuit, z p
ipos manutener: et qcuq ipaz apprehenderit in pstinu
statu reducat.

Ut nullus pascat bestia forese — c° lxj.

Ite statuimus q nulla psona d spello, ut eius districtus audat (Vide fol. 150)
ut psumat in territorio spelli aliqua bestiam, equa siue iu-
menta, ut pullitrs equm siue mulu bouiz q no sint d spel-
lo, ut eius districtus tener ad pascuradu. Et si quis ofe-
cerit, z dce bestie ut aliqua ipaz danu dedrit in aliq
poss alicuius spellanj ten soluer ille q dcas bestias retine-
ret banu d dano dato q ptin in stats spelli acsi eent
sue proprie, et danu emendar scdm forma statuti dci cois

De domibs Comunibs — c° lxij.

Item stats q nullus d spello hens domu coem cu suo osorte
aliquo. vs si unus heret solariu, z alter terratu: nec ille q
haberet terratu, nec ille q heret solariu debeat facer no-
xiam, nouitate in piudicium sui osortis ad pen decem
lbr den. Et cuils d spello sit licitu pparare se artifici-
aliter cu albico, z quocuq alio mo poterit ne aqua stil-
licidioz pluuia domus sui coinicini fluat, ut labatur
in domu sua. dumo ea que fecerit taliter faciat q dca

aqua domus sui conuicini non possit aliquod preiudicium facere, et si preiudicium faceret debeat ipsum astricum, ut artificium eleuare et nihilominus soluat nomine banni XX. pro domino et tantundem soluat conuicinus si destruxerit artificium siue astricum, et non tangat domum, lastras, ut murum sui conuicini sine sua licentia et uoluntate cum dicto astrico, ut artificio

Quod officiales possint Cognoscere — c. LXIIJ.

Item statuimus quod potestas, et quilibet alius officialis comunis spelli in omnibus supradictis, et infrascriptis casibus in presenti statuto contentis possint Cognoscere, et procedere, et decernere diebus feriatis et non feriatis ordine seruato, ut non seruato quicumque eis, ut alteri ipsorum placuerit dummodo constet de malitio.

Contra Malitiosos venditores — c. LXIIIJ.

Item statuimus ad obuiandum malitijs uenditorum quod quicumque uendiderit, seu uenderet alicui aliquam rem, seu possessionem, et postea reuendet alteri soluat comuni illam quantitatem qua ualeret res seu possessio uendita, et nihilominus dicta prima uenditio ualeat, et teneat, et non secunda: et per potestatem seu uicarium mittatur in possessionem dictus primus emptor, et in ipsa per eos defendatur, non obstante si secundus emptor fuerit in possessione dicte rei; cum uelimus primum emptorem primum esse possessorem, et pacifice possidere: Et teneatur dictus uenditor summarie sine strepitu et figura iudicij ultimo emptori reddere pretium acceptum de dicta re uendita: et hoc locum teneat contentis presentibus et futuris

Malitiosi uenditores

De Iniuria non dicenda, nec facienda statutarijs — c. LXV.

Ite statu͡ q nulla p sona d spello, ut eius districtu aud=
at, ut presumat ipis statutarijs, ut alicui ipo͡z aliq
ingiuriam facer, ut dicer occasione cofectionis psentis
statuti ad pen v^c. lr don inquibs p potarem dce
terre cdemnet.

Qz Collectores datiar͡ faciat apodissa — c. lxvj

Item statuimus q collectores datiar͡ qui ptempor fue-
rint ten, et debeat unicuiq solventi datiua facer apo-
dissa solutionis scripta manu ipius collectoris: pro qua apo-
dissa debat here collector duos den. & no plus pro qls
solventi datiua a dcis solventibs

De qdam muro fiedo ——— c. lxvij

Item stat q quida novus, bonus, & fortis murus d lapidibs
fiat, & consstruat ad rena, et calcem: qui incipiatur a tur-
ri Matthei mongocculi, & tendat versus turrim flamegine
et protendat ad portam turris nove, & educat usq ad
mur͡ ecc. sancti sixti pro bono statu, & augumetatione
& pulcritudine terre spelli ex pen cois pdq. salvo q hones
haitates ex muros veteres, terre pdce, & in burgo porte cla-
use ten, & dbeat ad dcu͡ opus portar, seu portari facere
expen ipo͡z lapides, & rena adsufficientiam dci opis. Et
ad pdca facienda, & coplenda, & executioni mandanda
ponat supstis p dnos priores dce terre q pro tpore fuent
et cu salario dco supstiti p cos ordinando & declarando
et ad pdca priores dce terre ten dar eide supstiti auxi-
liu consilium, et favorem ad pen x. lr don pro quolz
Et ad ~~et~~ melius obediat dco supstiti possit imponere

pena x ß den. et exiger dco fco p coi pdco.

Qd calzolarij no possint ee bayuli, nec gualdarij — c. Lxviij

Item stat. q nullus Calzolarius, nec aliqs alius in dca arte iuratus possit, nec debeat ee gualdarius, nec bay: cois spelli: et si quis fuerit in pdcis electus talis electio ipo iure sit nulla, et nullius valoris

Qd burgu vie cupe claudat — c. Lxviiij.

Iti. stat. q p̄ores terre spelli expen cois dce terre clauder faciant burgu vie cupe ut utilius, et melius videbitur eisdem convenir ad hoc ut homines, et psone habitantes in co[n]trata molendini sui, et vie cupe ab oi briga defendant [i]lesi: et mag: secur at die noctuq in dcis contratis valeat habitar.

Contra Macellarios ——— c. Lxx.

Item statuimus, et ordinamus q nulls q fecerit Carnes in terra spelli p se, ut aliu possit, nec debeat vendre Carnes infra hos cofines vz infra palatiu cois spelli, seus Ruffinu, et domu olim filiorum maciulle, bonatesch[i]a, et plateam cois sed licitu sit cuils mo infrascripto servato facer macellu, et carnes vender ubicuq sibi placuerit p terra spelli ex dcos confines Et licitu sit cuils facer carnes infesto nativitatis dnj: in festo pascatis resurrectionis dnj sine pena et bano. Et not: potatis ten[e]ntur victo iur: facer banir p dcaz terram q quicuq vult esse beccarius cora ipo compareat secunda die post banimetu, et approbet, et impleat

si uult facer' cotinue p totu anu beccaria, q si facer' uult det bo=
nu, et idoneu fideiussore et iuret corporaliter tacto libro de
obsernado forma psentis statuti: et d solvendo odinatio=
ne signa fieret d eo. Et not. potatis ten, et debeat sigil=
lari facer' omes, et singlas carnes porcinas, et castratinas in
auriculas, et pedibus anterioribus et posterioribus quas uendet
siue macellabunt anteq ipas exparet sive excorient
et si fraude commiserit sigillas in dca sigillatione puni=
at pro quali uice in .c. s den.. Et anteq dce bestie interfi=
ciant' dcus not. faciat eas uider ad hoc ut d ipis car=
nibus aliqs decipi no possit ratione alicuius ingonge. Et
pdca dcus not. uincto iuramenti observari faciat. Et si
dci macellarij fecerint q. pdca pro qlt uice in x. lib den.
condenet. Et dci macellarij no possint p se, ut alium ali=
quas carnes porcinas, ut castratinas icider nisi eas uederet
quas tunc incider debat ad petitione cuiuscuq emetis sub
pena pdca: Et dci macellarij ten. et debeant retinere
bilancias in altu suspensas, et altas dimisim a banca p me
diu pedem ptice, et banche debeat ee plane ab utraq
parte. Et nullus macellarius psumat ullo mo tenere
manu in clona dcar belanciar du pesabunt carnes et
nullus carniu uedes possit nec debeat ciamfrinu cum
belancijs. cu qbs pesabunt tiere du uendunt carnes, nec
ipas bilancias tener ligatas ab una pte plusq ab alia
sed pendeat p medium: et no possint, nec debeat aliqua
bestiam interficer, nec excoriare exfasciare caldu uia
infra sup dcos cofines uno strata uel mattonatu, nec abra=
sciare bestiam porcina ubisi uendant carnes Et quibus

. carnes vēdēs in spello debeat pondus de ferro unius libr habēr
z medie libre ad minus divisum sigillat sigillo Comunis spelli
et nullus debeat aliqd petiū capitis, ut auricular, ut in-
tenor alicuius bestie poner in ponder. Et nullus Carnes vē=
dēs emat, ut emer p se ut aliū aliquā scrofam, ut in ho
spitio retiner, nec interficer, ut veder sine licentia dci no=
tarij tr̄ī potat ad pen. x. tr dēn. pro quals vice. Et
nullus debeat in eadē baca hēre Carnes nisi unius z
eiusdē bestie, z nō debeat dar duas Carnes pro alijs
nec debeat falsū, ut minus pondus dare emptori q hēre — falsū pōdus
debeat ad pen. x. tr dēn pro quals vice: Et dci macel=
larij ut Carnes vendentes nō possit ee nisi duo palam
ut occulte simili ad pen pdcās pro quals vice, et quolz
tpor. Et dcus not: tēn quols mens facer inquisitio-
ne ex suo officio d pdcis, et reptos Culpabiles d pdcis
vel aliquo pdcor in dcis penis punire. Et tēn idem
not: facer emere unū par bilanciar expen cois spelli,
et tenerj dco cōi cu quibs vēdens adiustar pōdus d ipis
copiam hēre possit. Que qdē belancie pendat d die
sub volta palatij, z d nocte ponatur p Custodes Carcer
cois in loco tuto. Et nullus possit vender Carnes bovi=
nas d duobz bobs simt. z cogiuntim: sed quasli Carnes
habeat p se, z qui ɔfecerit pro quals vice soluat. x.
tz dēn. Et nullus audeat, ut psumat veder Carnes
morticinas in spello, ut prope muros dce terre p quinq
ptīcas ad pen xl. p dēn. Et nulls vendat carnes in
vigilia beate marie virginis, z sanctor apostolor per-

blice, ut occulte ad pen xl. p den salvo q si vigilia venerit d.
sabato q carnes possint impune vendere. Et nulla psona de
Spello, ut eius districtus vendat aliqua scrofam alicuj ma-
cellario sine licentia dci pt potestatis not'. ad pen xl. p den.
et nullus carnis vedens debeat aliquā bestiam pecudinam
excoriar intotū uel in pte, ut ipaz copia intotū tenar
intra domū sed foris ubj macellum fecerit tener pellem ca-
put, z carnes similes donec carnes fuerit vendite, et nul-
lo mō ipi macellarij possint inflar aliquā bestiam qn
ipaz excoriant. Et qui cfecerit pro quaz vice in xl. p
den puniat. que oīa sup dca, et infra pfatus not: pu-
blice faciat banirj p spellū, et de oībz et singlis sup:
et quoz pdcoz quilz possit ee accator, z haeat duas ptes
banj, et tenat secret, et stet sacramēto accatoris cū uno
ims testis: et dcus not: cogat quecūq fecerit macellum
a tribz annis citra ad faciendū dcūz macellū pro tempore
futuro. Addicientes q quicūq vendet, ut vender voluerit
carnes siccas, caseum, lardum, heat, et her debeat pesas a
ferro, z belancias sicut alij macellarij. Et not: pdcus
possit cn: eos proceder, et cn: ipos servet in oībz modus
qui servat cn: macellarios ut supius est expsitū statue-
tes et q carnes, que fieret p macellarios dce terre sigillarj
debeat sigillo cois dce terre parvo ad cruce p priores
dce terre ut eoz nūtiū mō quo sigillatur p notm p-
fatū: sine quo sigillo veder nō possit: et q cfecerit solvat
pro quaz vice, z pro quolz xl. p den.

Q mulier dotata nō possit succeder — C. lxxi

Ite stat(utum) q(uod) nulla mulier dotat(a) a patr(e), vel matr(e), avo, vel proavo, avia, seu pavia fratre carnali, seu soror(e) carnali seu a quocu(m)q(ue) dotata e(ss)et; no(n) possit, nec debeat venir(e) ad successione(m) illius q(ui) eam dotaverit, vel illor(um) abintestato. Nec aliqua religiosa possit abintestato venir(e) ad successio-ne(m) patris, matris, fratris carnalis, seu sororis carnalis dicte seu patrui, vel alicuius consanguinei, vel affin(is) ascendent(is) vel descendent(is) du(m) sup(er)est aliquis masculus d(e) linea, vel stirpe ex legitimo matrimonio procreatus: Et si qua peteret sup(er) petit(is) p(re)dca no(n) debeat aliquat(enus) audiri, (et) p(re)dca ne dicent sibi locu(m) in p(re)teritis, p(re)sentib(us) et futuris.

De ripa fossati aptada ——— c l x x i j

Item stat(uimus), (et) ordinamus q(uod) ripa fossati q(uod) labit(ur) aq(u)a a muro n-giuti, usq(ue) ad strata(m) q(ue) it fulgin(eum) versus spellu(m) acter, et ma-nutoneat p(er) adiacent(es) ipsius ripe versus spellu(m): et a vinea que ol(im) fuit Andrioli d(omi)ni Senenini usq(ue) ad dca(m) strata(m) ita, et tal(ite)r q(uod) dca aqua no(n) frangat dca(m) ripam ne damnu(m) infe-rrit alicui spellani persone. Et si dca aqua dca(m) ripam frangeret, (et) damnu(m) inferret alicui speciali persone intra dca(m) ripam versus spellu(m), q(uod) ille, vel illi q(ui) adiacentes fu-erint loco ubi dca aqua dca(m) ripam frangeret ab [illegible] negligen(tia) ten(eantur), et debeat emendar(e) damnu(m) illis qui re[illegible] s(ecundu)m extimat(ionem) fienda(m) p(er) duos bonos hoi(e)s vicinos [illegible] p(ro)ores qui pro tempore fuerint. Et dca ripa [illegible] not(um): damnor(um) dat(o) ten(eantur), et d(e)beat p(er) adiacentes ad [illegible] ipsor(um) adiacentiu(m) ad minus q(ua)ttuor facer(e) repar[illegible]

P(ro) Vallillo barberio ———

Ite(m) stat(utum) q(uod) palillus petri martini seruiat, et seruire debeat ho(m)ib(us) d(e) Spello d(e) sua arte barbarie: et ab eis recipiat salariu(m) in p(rese)nti statuto declaratu(m): et h(ab)eat, (et) h(ab)ere debeat d(e) bonis, (et) auere dei co(mmun)is q(ui)l(ibe)t a(n)no quo in d(i)c(t)a terra Spelli sua artem exercuerit a cam(erari)o: d(ic)i co(mmun)is p(rese)nti octo lib(ras) den(ariorum): quas Cam(erarius) d(ic)i co(mmun)is dare et soluere ten(eatu)r sine aliq(u)a alia deliberatione, (et) habeat pro expensis legitimis. volumus aut(em) q(uod) d(ic)t(u)s pallillus p(ro) custodia cana, ut aliqua alia factione d(ic)i co(mmun)is no(n) grauet(ur) datiis exceptis quas soluere te(ne)at(ur) ut alij Spellani.

De executione datiuar(um) — c(apitulum) LXXIIIJ

Item stat(utum) q(uod) extract(us) datiuar(um) q(u)i(cu)m(que) extrahet, extrahat p(er) q(ua)l(ibe)t terzerio unius, (et) unius immotaneis, (et) q(ui)l(ibe)t ipor(um) diuidat(ur) in duas partes u(idelicet) q(uod) una sit d(e) catastis a v(c) lib(ris) supra, et alt(er)a a v(c) lib(ris) infra, (et) nullus d(e) d(i)c(t)a minori su(m)ma a q(ui)ngentis lib(ris) infra grauari possit, nec co(n)stringi ad datiua(m) soluendam nisi p(ri)us p(ro) illos d(e) maiori a q(ui)ngent(is) lib(ris) sup(r)a fuerit integre solutu(m) de d(ic)tis datiis: et q(ui)l(ibe)t executor ponendus pro d(i)c(t)o co(mmun)i q(ui) co(n)tra fecerit in x lib(ris) den(ariorum) pro q(ua)l(ibe)t uice q(ua) co(n)tra fecerit co(n)dem(n)etur.

De Monasterio s(an)te Marie d(e) paradiso — c(apitulum) LXXV.

Item stat(utum) q(uod) ad honore(m) dei, et beate marie uirginis q(uod) abba[...]
[...]a, moniales, Capitul(um), et conuent(us) s(an)c(t)e Marie d(e) paradi[...]
[...] d(e) Spello possint et eis licitum sit eor(um) expensis deriuar[e]
[...]uere de aqua co(n)ductus co(mmun)is Spelli ad eor(um) mon(asterium) pro eor(um)
[...]ria du(m)modo q(uod) moniat d(ic)i mon(asterii) faciant fieri eor(um)
[...] hostium Cum serratura, (et) claui in spiraglio
[...] deriuat ad d(ic)t(u)m monasteriu(m): et in ip(s)o fiat cannel[...]
[...]is unius ~~[...]~~ pene anseris, (et) no(n) maioris, (et)
[...] et ascingiare Cam(erarius) d(ic)i co(mmun)is infra unum

mesem post pub psens statuti: et si no fecerint no possit, nec debeat here dcas aquam: et priores q pro tpore fuerint ten infra aliu mens px subsequent pen x lbr den. reclauder deux spiraglius ad rena, et calcem ita q aq no expeat aliquo mo d dco oducto ut deriuet ad deux mon: Et moniat mon ste Clar d Spello ten et debeant inspiraglio d quo exit aqua, et deriuat ad eor mon d dco oductu facer fieri eor expens similes canella, hostiu, et clauim, et dar cam. dci cois infra deux ter.m dcas clauis, qt si no fecerint dci priores infra deux ter.m debeat facer remurari et actari deux spiragliu q dca aqua no deriuet ad deum mon qq modo.

De Aditionibus, et diminutionibus Catasti — c. lxxvj.

Item statuim q priores q pro tpor erut infra tres mens a die pub psens stat teneat, et debeat facer agregare osiliu popli dce terre: in quo osilio eliger faciant tres bonos et legales not.os d dca terra prout ipi cosilio uidebitur vz p quolibet terzerio unus. qui not.ij sic electi ten, et debeat corriger, adder, et diminuer Catasta cois Spelli pro uno ano proxe uenturo a die facte electionis oputato: et heant et here debeat pro qlibz petia terre qua adderet alicui et diminueret alteri quatuor den a qlz partiu: et no plus. Teneantq et debeant dci not.ij seder quolibet mese dci ani uno die, et no plus bandito pius d sero an dcam diem p pcones dci cois q quicuq uult dca catasta corriger adder ut diminuer compareat sequenti die cora eis. Et not.s reformation dce terre ten, et debeat suma totius Catasti dci cois facere: et extrahere in publ.m forma: et dcis notijs

114v

I

assingiar: quã sũmã dci not.ij minuer nõ possint: et si minu-
erent, & dco coi finito dco ãno reassingiaret integrã pe-
nã quingent. librar. den qlz ipor. incurrat in quã per
potatem dce terre debeant condenarj: Et finito dco a-
no alij tres notij simili mo eligant

De salario Potatis, et eius familie exigedo — c.o lxxvij

Item statr. q sal.m potatis dce terre qui pro tpore erit, et
suor. officialium, & familie soluat sibj p dcũ coe: et ex-
igat hec mo vz q pores dce terre ponãt tres assettatores
dci salarij q distribuant dcũ salariũ p catasta hoinũ
dce terre: ita q quilz hens catastũ in dca terra [illegible] solnat
exceptis illis qui accatastati foret in .c. lib. den. & nõ plus
qui tẽn soluer medietatem pecunie quã alij soluet.

De Elimosina fratr. Sti. francisci — c.o lxxviij

Itẽ statr. q ad honorem dei, et sci franc. q Cam. Cois Spelli q
pro tpore fuerit tẽn, et debeat quolz ãno dar in festo
sci franc. in ecc.a Sancti Andree d Spello comoranti reci-
pienti pro se, et alijs fratribs in dca eclesia residentibs xxx
lib. den. sine aliquã alia apodissa, vel deliberatione q si nõ fe-
cerit in .x. lib. den p potatem condenet.

De quadã viola fienda ——— c.o lxxviiij

Item statr. q fiat quedã viola, siue semita p mõtẽ cois sp-
elli, & valle petragole, & collemedium a cerquis grossis usq
ad viã quã itur sup ecc.am Sancti nicolaj p possess hered
cole morichelli, & mon. valtatie: & hered. cagi andrutij p
adiacentes ita q ipi adiacentes, et alij qui vellet tenere
et cotribuere ad expens occurrendis pro dca viola fieda

posint liber ir, et redir cu bestijs uel sine: et si illi quor dca uiola posess tangeret nollet cocedere ut dca uiola fieret not: dandator constringat, et constringere debeat dcos tales dcas possessiones tentes aduendendu dictis adiacentibus pro pretio q declarabunt duo boni hoies ponen p dcus not: Et dcus not: ten, et debeat infra unu mens post publ psent statuti dcam uiola facere fieri ad requisitione petentium expens adiacetiu, et aliorum qui ad dcam uiolam facienda ad expens et alia onera pro ut tanget tenor noluerint ad pen xxv. lib den.

De orratijs fiendis —— c. lxxx

Item statuimus q si aliquis fecerit orratiam ante cotractu matrimonii sue future sponse de aliqua qntitate pecuniarum tam p instrum q sine: et uxor decessent supstite suo uiro sine filijs legitimis, et ex eis natis q uir siue maritus eius heat tenere debeat tantu d bonis uxoris sue, qntu sibi donauerit in orrantiam: Et uolumus q si dcus suus maritus decessent supstite dca uxore sine filijs legitimis, et ex eis natis dca sua uxor heat d bonis sui mariti orratiam qua sibi fecerit ante cotractu matrimonii, et hec locu heat in pteritis psentibus, et futuris. Statuentes q quilibet uir, maritus alicuius mulieris succedat pro tertia parte dotis in bonis sue uxoris si decessent ab intestato supstite sibi dco suo uiro marito sine filijs legitimis natis ex eis.

q Maritus habeat tertia pte de bonis uxoris si decessent ab intestato uel sine filijs leg. natis ex eis

De fonte maltempi —— c. lxxxi.

Item statuimus q fons maltempi posita in districtu spolli actetur et muretur ad rena, et calcem, et bon arqu det, et mag[...]

115v

torum, et adiacentes, et eorum expensis cuius operis fiende insuperstantem ponimus petrum maxioli, et puccciarellum uannis crissi qui teneantur, et debeant dictum fontem actar, et reparar infra duos menses ad penam, et calcem post publicationem presentis statuti: et expender expensis dictorum adiacentium xxv. lb. den. ad plus: et teneantur not: dandatorum dictos superstites constringer ad dictum opus faciendum infra dictum term. et eis dare auxilium consilium et fauorem ad penam x. lb. den.

De platea sancti andree —— c. lxxxij.

Item statuimus quod nullus de spello faciat aliquam brutturam, uel turpitudinem, uel proiciant iettaticium lapides, siue letamen, nec possit mciglar linum, nec canapa, uel expandere in in plateis ecclesiarum sancti andree, et sancte marie ad penam x. lb. den. pro quolibet contrafaciente, et qualibet uice quod expandret in dictis plateis, uel aliqua ipsarum: et nulla mulier possit nec debeat intrar intra portam domorum dicte eccl. aliqua de causa ad penam xx. s. den. pro qualibet, et qualibet uice: et not: dandatorum quolibet mense teneantur inquirer semel ad minus de predictis: et contrafacientes condenar in dicta pena.

De elemosina fienda amore sancti Antonij — c. lxxxiij

Item statuimus ad honorem dei, et beati antonij quod cam. comunis spelli teneat, et debeat quolibet anno de mense augusti expensis dicti comunis emer duos porcos, quos assinget, et tradat factori ordinis beati antonij qui erit in spello pro tempore. Volumus autem quod quicumque de spello singiauerit porcum suum proprium signio quo solitj sunt signiari porci beati antonij, incidendo dictis suis porcis aure, uel ponendo capanella ad collum, uel ad aurem uel alio signio in penam x. lb. den. incurrat in qua per potestatem

I dce terre codemnetur.

De pignoribus datis ad Tabernam ——— c. lxxxiiij.

Item statuto quod quicunque subpignoraverit alicui tabernario aliquid pignus ad tabernam, et non recolligerit infra mense post quam subpignoraverit sibi: quod dictus pignus sit dicti tabernarij et dictus subpignorans non possit petere a dicto tabernario dictum pignus, et si peteret super petitione predicta non audiat, sed sit dicti tabernarij absque aliqua citatione facienda.

De possessionibus non accatastatis —— c. lxxxv.

Item statuto quod quicunque habet aliquam possessionem in districtu Spelli non accatastatam in Catasto Comunis Spelli infra unum mense post publicationem presentis statuti computandum debeat sibi facere accatastari, et solvere dativas impositas temporibus retroactis, et si non fecerit potestas condemnet eum in c. libris denariorum: Et potestas qui pro tempore fuerit teneatur quolibet mense facere bannire quod quicunque habet aliquam possessionem in districtu Spelli non accatastatam debeat sibi facere accatastari infra octo dies a die facti bannimenti: quod et si non fecerit potestas condemnet eum in c. libris denariorum: exceptis possessionibus monasteriorum et ecclesiarum: et quod predictis quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni

De Conductu fontis Canalis actando circa moglias ——— c. lxxxvj.

Item statuto quod priores qui pro tempore erunt infra duos menses a die publicationis presentis statuti teneantur, et debeant facere actari conductum fontis canalis circa moglias, sive in loco ubi dicitur moglie ita, et taliter quod aqua dicti conductus nullatenus impediatur quin libere veniat ad terram Spelli: Et predicta fieri faciant per medi=

etate expen. cois, et pro alia medietate solvenda requirant syndici mon. vallis glorie: sancte Clare, rubei, Amadei, et vallis ingengi de Spello qui scindici solvant dcam medietate hoc mo, vz quod syndicus mon. vall. glorie solvat medietate dce medietatis: et scindici dcor. alior. mon. solvant alia medietate dce medietatis pro rata: Et si facer recusaverint aqua qua haberent de dco conductu reaccipiatur de dco conductu per cos prefatus. Et potas qui pro tempore fuerit ten. in predcis dar dcis prioribus auxiliu, consiliu, et favorem: Et si dcs potas, vel priores fuerint negligentes in pdcis potas in .L. lib. den. et quilibet prior .x. lib. den. condemnet de eor. salario. ipsi, vel aliquis vel illi, vel illi recusaverint

De non habitantibus insimul — c. lxxxvii

Item statuimus quod quicumque de Spello vel eius districtus cessaverint stare in una, et eadem domo ad unu parte, et vivere cu fratre carnali seu sorore carnali, aut cum aliquo consanguineo sive coniuncto per tempus decem annor. non possit peter nec habere aliqua partem bonor. dci fris, sororis seu alterius cosanguinei, nec et dcus fr. soror et alius cosanguineus in bonis ipsius peter vel haber aliqua parte, nec unus alteri, et alter alteri in bonis possessis per eos aliqua inferre molestiam, vel gravame. Not.

Quod catastu cois non minuat — c. lxxxviii

Item statuimus quod nullus de Spello possit alicui sue filie, sorori nepoti, vel alicui eius consanguinee seu alteri psone que ingrediretur monasteriu dare in dote, vel alio quocumque modo vel dari facer terra, vinea, silua, vel aliqua alia possessione

ad penā l. lb den:

De nō uendendo Religiosis ——— c.lxxxviiij

Itē Stat. q quicūq uenderet aliquā possess alicui psone regularj seu religiose d suio catasto leuarj nō possit: ꝛ not. q q: predcā faceret vs q d catasto leuaret uendetj: uendēs ꝛ not: uterq ipoꝝ cōfaciens in .cc. lb dēn cōdenentur

De Magistro gramaticalj hendo — c. lxxxx

Item Stat. q pores q pro tempore erūt d mens aug.ti et Septembj tenr, et debeat ita, ꝛ taliter procurar, ꝛ facer q in Spello ueniat quidā mag.r gramaticalis qui doceat Scolares, et Scholas retineat in dcā terra, ꝛ haeat, et here debeat quolz āno ad plus pro eius Sal.o l. lb dēn.

De Medico hendo ——— c. lxxxxi.

Item statuimus q pores dcē terre qui pro tempore fuerit faciant, ꝛ querat ita, et tali q in Spello sit quidā medicus bonus, ꝛ sufficiens qui sit medicus physicus q heat d bonis et ~~hr~~ auere dcē cois quolz āno xxx flor aurj. Addicientes q si mag.r Johānes mag. berardj d Spello medicus uellet star, et morarj cōtinue in dcā terra Spelli q habeat, ꝛ here debeat, ꝛ possit d bonis, et auer dcē cois pro eius Salario quolz āno. l. flor aurj

De dictis mittendis in cōsilio — c. lxxxxij.

Item Statuim q pores q pro tpore erūt teneatur, et debeant mittere ad partitum quodlz dcūs cuiuslz cōsiliarj q arregauerit in cōsilio qd sit in pmo die dominico cuiuslz mēs

et id quod obtentum fuerit in dicto consilio de quolibet partito exequi ad penam x librarum denariorum pro quolibet ipsorum priorum.

De piscibus uendendis —— capitulum lxxxxiij

Item statutum quod quilibet qui uenderet pisces in terra Spelli teneatur, et debeat uendere in platea communis: que platea intelligatur a scalis palatij communis ad angulum domorum habitationis priorum dicte terre et a dicto angulo ad ecclesiam sancti Rufinij, et non alibi, et qui contrafecerit soluat nomine banni x librarum denariorum: et hoc intelligatur de piscibus recentibus: Et potestas teneatur qualibet die, qua Carnes non comeduntur facere uenire ad dictam terram ad uendendum unam salmam piscium, ad dictam penam

Quod teneatur Dominus pro famulo —— capitulum lxxxxiiij

Dominus pro famulo

Item statutum quod si quis nobilis de Spello teneret, uel haberet aliquem famulum: et ipse famulus aliquod committeret malefitium, uel delictum quod ipse nobilis teneatur soluere penam: quam teneretur soluere talis famulus delinquens: et potestas, et alij officiales communis potestatem teneant, et debeant ipsum nobilem pro dicto suo famulo cogere, et constringere ad soluendum: et intelligatur esse nobilis ille qui fuerit declaratus esse nobilem per priores dicte terre

Quod Exbanditi ecclesie sint communis —— capitulum lxxxxv.

Item statuimus quod omnes, et singuli Spellani exbanditorum, et rebelles ecclesie Romane sancte sint, et habeantur pro exbanditis, et rebellibus dicti communis et quod nulla persona de Spello, uel eius districtus audeat, uel presumat cum eis uel aliquo ipsorum conuersari, uel dare auxilium consilium, et fauorem ad penam l. librarum denariorum. pro quolibet et quibus uice

Qz laboratores teneatur soluer datiuā —— c.º lxxxxvj

Item statuimus q quicuq laborauerit aliqua possess que sit accatastata in catasto cois Spelli terr, et dbeat soluer oēs datiuas que imponerent p coe, et officiat dce terre pro toto catasto in quo esset accatastata dcā dcā possess et facer oēs factiones quas facer teneret ille cuius dcā possesio accatastata esset.

De rechesta officialiu —— c.º lxxxxvij

Item statuim q priores dce terre teneant quolz mense duabus uicibz facere requisitionem, et rechesta d oibz officialibz dci cois, & familiaribz & equis quos terr tener: et pro quolz officiali nō inuento terr potas soluer x. lr den: d suo salº: pro qualz uice qua inuentus nō fuerit: et pro quolz famulo, & pro quolz equo non inuento soluat ille talis officiat, q eos tener dberet c. lz den. pro qlz uice

De solutione olei amari —— c.º lxxxxviij

Ité statu q qlz d Spello possit facer molendinu ad macinādu oliuas: & nō terr soluere aliqd coi: et quicuq uoluerit exhere oleu amaru d Spello, & districtu soluat pro qlz caldarello Camº: cois ij. lr den: et qui ɔfecerit soluat pro qualz uice coi p dco. x. lr den. si pro dco oleo ats nō soluent dco coi.

De possessionibz reuidédis —— c.º lxxxxviiij

Item statu q priores q erut post publicatioē psentis statuti proximiores teneant et debeat uider, et reuideri facer possess districtus Spelli oēs a castro collupini supra si posite sunt.

in catasto cois spelli pro illis extimis, et vocabul quibus posite fuerint olim in catasto: et extema veteribus: Et si dicte possess ut aliq(u)a ipa(rum) no(n) essent posite pro illis extemis, et vocabul quibus olim posite fuerint in catasto vetery, et mesura ponantur, et reducatur ad illas extemas, et vocabula prout olim fuerit in dicto catasto vetery. Et p(ri)ores p(re)dicti possint, et valeant poner ho(m)i(n)es q(ui) eis placuerint pro expeditione p(re)dic(torum) pro ut de eo(rum) p(ro)cesserit voluntate: Et si dicti p(ri)ores fuerint negligentes in p(re)dictis pen. x. lib. den. pro quol(ibet) incurrat in qua(m) p(er) potestatem dicte terre debeant condemnari

De possessionibus que laborantur quatr debeant ad catastari — cap. c.

Item statut(um) q(uod) quicunq(ue) h(ab)et aliqua(m) possess accatastata in cat(ast)o cois spelli pro soda et laboraret, et cultivat debeat dictus talis h(ab)ens dicta(m) possess infra q(ua)tuor mes(es) post publ(icationem) p(re)sentis statuti assingiar notis Catasto(rum) dicte terre, et facer sibi pory et accatastarj pro laboratiua pro illa extema qua extemate sunt possess laborative posite in voc(abul)o ubi posita est dicta possess pro rata pro ut capit: et q(ui) no(n) fecerit ut dictu(m) est soluat pro quol(ibet): et qual(ibet) pena. L. lib. den.

De spiraculo fratru(m) actando — c(apitulum) ci

Ite(m) stat(um) q(uod) fratres s(an)c(t)i franc(isci) comorantes in eccl(esi)a s(an)c(t)i Andree de spello requirant p(er) p(ri)ores dicte terre q(uod) eis placeat facere fiery eo(rum) expensis in spiraglio condicty cois unde aq(ua) deriuat ad dictu(m) locu(m) uniu(m) hostium clausu(m) cu(m) clavi et serratura, et et murar facer ad rena, et calcem, et mit-

ter in dco spiraglio unā canellā grossitudinis unius penne anse-
ris p quā canellā aqua exeat que derivat ad deinz locum ita
et taliter q d dco spiraglio aqua exir no possit nisi p dcam
canellā nec in deinz spiragliū intrari nisi p deinz hostiū, et
dcaz clauem dari, et assingiar cam° dej cois: quod si facer recu-
saverint dcj priores teneant, et debeant deinz spiragliū re-
claudj facer, et murari ad rena, et calce ita, et taliter q
aqua d ipo aliquaten: nequeat exire.

Q quilz d motaneis teneatur facer custodiā c°. cij.

Item stat q oes hoies d motaneis spelli teneant, et debeat
facer custodiam in terra spelli diurnas, et nocturnas
pro ut, et sicut faciūt hoies terre spelli

De mulieribz portātibz pānū fulgini — c°. ciij.

Item stat q nulla mulier d spello, ut habitās in spello possit nec
debeat portar pānū canape fulgini advenderi: nec ire cum aliq: Mulieres portantes pannum fulginen
qui portaret pānū ipius mulieris sub pena c. p den.

De aleutio Judeo, et eius familia — c° ciiij

Itē stat q Aleutius dactulinj iudeus, habitator spelli medicus vul-
nez possit, et ~~debeat~~ valeat ipe cū tota sua familia ha-
bitare et morari in spello: et gravari no possit ipe nec aliqs
d sua familia ad mutuādū coi predco aliquā pecuniaz
qtitate, nec aliqbz factionibz psonalibz, ut realibz: Et hers
volumus, et tractari ipe, et alij d sua familia ut alij spel-
lani no obstante q no sit accatastatus in libro appretij cois
spelli

De aqua furcuij dirigenda — c° cv

I

Item statuim(us) q(uod) de mense aug(usti) et sept(embris) p(ro)xime venturi priores dicte ter-
re qui erunt pro dicto tempore ten(eantur), et debeant facere fieri quod-
dam fossatum p(er) q(uo)d dirigat(ur) aqua furcon(is) districtus Spelli per
curtius, et minus dannosum expensis adiacentium: et illi q(ui) ex dicto
ope(re) fiendo reciperent melioramentum, sive utile contribuant illi
vel illis qui damnum reciperent, ut recipient de dicto ope(re) fiendo
que contributio fiat secundum declaratione(m) fiendam p(er) sup(er)-
stites ponendos p(er) dictos priores: qui superstites ten(eantur), et debeant fieri
facere dictum opus ita q(uod) dicta aqua tendat, et labat(ur) subtus
primum pontem strate qua itur Fulgin(eum): Et si dicti priores fue-
rint negligentes in predictis solvant co(mmun)i p(re)fato x. lib(ras) den(ariorum):
in quibus p(er) potatem dicte terre debeat condemnari

De guada forma mittenda — c. cvj

Item stat(uimus) q(uod) de mens(e) aug(usti) et septemb(ris) p(ro)xim(e) venturi fiat p(er)
priores dicte terre unius sup(er)stis q(ui) ten(eatur), et debeat facere mitti
quolibet anno de dicto mens(e), cavari, et remundari forma: que de-
nuo missa, et remundata est a via boldlorii usq(ue) in forma q(ue)
vadit inter teritoria Comunia(rum) Canarii, et Spelli p(er) adiacentes
ipsius forme ita q(uod) aqua flues p(er) dictam forma(m) suum cursum
h(ab)eat, et illos dicimus fore adiacentes ipsi forme qui p(er) ipsum
superstitem fuerint declarati: qui sup(er)stis h(ab)eat salarium a dictis
adiacentibus pro eius labore, si dictum opus fieri, et p(er)fici fecerit
q(uo)d declarabi(tu)r p(er) priores dicte terre quolibet anno :.

finis quarti libri. Laus Deo

Incipit liber Quintus: De Dannis Datis.

De Electione, et officio notarii dannorum datorum terre Spelli, et eius districtus. C. primo

Item statuimus, et ordinamus quod in principio mensis maij proxime uenturi fiat Consilium ordinis prioratus dicte terre Spelli in quo consilio preponatur de electione notarij dandatorum dicte terre per sex menses proximum uenturos sumptiturus initium die xxviiij. mensis maij proxime uenturi: et quicquid per dictum consilium extiterit deliberatum super predictis ualeat, et teneat auctoritate presentis statuti, cuius officium dicimus esse tale videlicet quod dictus notarius debeat scribere et super eius malitijs, et offensionibus dannorum datorum et guastatarum rerum, et super latrocinijs fructuum: et cognoscere, et inquirere, et inquisitiones recipere, et per inquisitionem procedere super ipsis: et accusationes et scripturas scribere, et examinare, et iuramenta partium, et satisdationes recipere. Et possit dictus notarius per inquisitionem procedere ex suo officio, et per accusationem, et denumptiationem super dannis datis et latrocinijs fructuum, et quecumque modo esset sibi commissum per presens statutum usque ad sententiam. Et postea teneatur idem notarius: et debeat ipsos processus ostendere iudici communis Spelli: Et dictus Judex teneatur sine aliquo salario ipsos processus iudicare, et examinare et condennandos condennare, et absoluendos absoluere: quas condennationes absolutiones teneatur scribere notarius ante dictus, et easdem dare notario executionum quibus datis ipse notarius executionum teneatur ipsas executioni mandare: et si potestas, Judex, et notarius: fuerint negligentes in predictis potestas perdat de suo salario l. xx. den. Qui notarius teneatur Jurare ad sancta dei euangelia suum officium facere bona fide sine fraude. Teneatur et dictus notarius manutenere facere conductum fontis

120v

l

canalis in bono statu, et aquã ipius 9ductus, et oes fontes de Spello: et singlis diebs festiuis in qbs no laborat, et prohibet ex forma stat° ingrer 9 laborates, 2 9 eos proceder. pssitq pceder in dãnisdat° 9 one psona: et qd p eu fiet ualeat, et teneat no obstante aliqua solemnitat° iuris obmiss inqcuq parte process cuius officiu duret vj. mens tantu et no plus quibs finitis mo, et forma pdcis alius eligat: 2 sic de vj. mes in vj mens ad electionem dcj not. procedat. Qui not: toto dco tempor ten, et debeat hre, et retiner unam balistam fornitam ualoris ad minus xl. p den: 2 in fine suj officij dare et assingiar Cam°: dcj cois recipienti pro dco coi que in den querij no possit. Ten et dcus not: uenir Spellu una die ante principiu suj officij: et star ad scindicatu ad reddendu ratione administrationis sui officij tã spetialibs personis q coi tribs diebs cotinuis. qui not: hat, 2 hre debeat de bonis cois Spelli pro dco tpore vj. mesium pro eius salario xxiiij°r. flor auri, 2 hospitiu a coi pfato expen cois: qd salarium hat dcus not: et ei soluiat p coe pdcus pro rata tporis suj officij possit q dcus not: i poner pena, et bañum, ut et obediat usq ingtitatem xl. p den: et d pdcis credat scripture ipius notij sine aliqua probatione: quã pena potas Judex, et alij officiales ipius potatis ten a 9facient° exiger pro coi. Volumus enim q dcus not: no possit ducere aliquã personã d Spello quã inuenerit in bonis, et locis alicuius, ut atr dãnu dar, ut dedisse, aut aliqd d bonis alterius portar, ut aliqd facer a carbonarijs Spelli intus si noluerit eidem pro coi recipienti dar fideiussione d presentãdo se corã eo, 2 parer mandatis eius: Et eãdem psonam idẽ not: de-

arbitriu officialis

3 orn

beat interogari si uult satisdari quod si facere noluerit eas possit
ducere quo noluerit: et si offecerit pro qualis persona, et qualis ui-
ce prodat dicto suo sat.: x. lib. den. Ipse enim not.: faciat exgo-
morari, et manutenere vias publ. intus, et extra spelli, et oc-
cupatas reducere in pristinum statum: Et si dictus not.: fraude
comiserit, ut negligens fuerit in suo officio soluat pro qua-
libet uice x. lib. den. quas potestas qui erit pro tpore ante exitum
dicti not. ipse aufferri teneatur facere: Et si cotingerit dictum not.:
dictum not. ipse aufferri teneatur facere: Et si cotingerit dictum not.
dictum officium renumptiare alius eligatur per cosilium populi dicte ter-
re: ad quod officium non possit esse aliquis qui fuerit officialis
not.: ut familiaris potestatis terre spelli, nec eligi possit, nec
et ipse not. esse possit, ut stare cum potestate, nec in domo ut
in palatio ad habitandum cum eo: quod uolumus firmiter ob-
seruari uincto iuramento requirere priores dicte terre, et eis
protestationem facere infra xv. dies post kl. nouembr., et
infra quarta diem post kl. Januarii proximo futuri ut contenta
in sequenti proximo cap.: dicto conductu fontis Canalis debeat ob-
servari: et executioni mandari: et requirere potestatem post dictam
requisitionem ut dictis prioribus mandet quod omnia in dicto cap. conte-
ta obseruent. Et si dicti priores contenta in dicto cap.: ad
eos spectantia non fecerint codemnet in pena in dicto cap. contenta

De Conductu fontis Canalis ——— c. ij

Item statuimus quod not. dannorum datus cois spelli qui pro tempore fu-
erit, et priores dicte terre cosernare, et coseruari facere teneantur in
bono statu conductum, et aqua fontis canalis ita quod copia
aque defectu ipsius coductus, ut aliter in aliqua parte sui
non ledat: et nihilominus manutenere faciant in bono statu

121v

forma inferiore unde aqua fluit ad Molendina cois: et nulla
persona prestet ipsi forme aliquod impedimentu: nec aliquis mo
de ipsa aqua extorqat: et q contrafecerit per dcis not. uice qualibet
puniat in x lb den: et qlibet possit esse accator, et heat me
dietate banni: et ad faciendu omne opus necessariu ipsi con
ductui et forme, et ad Custodiendu dcm coductu, et
dcam forma eligatur unus supstis dce terre per priores dicte
terre, et heat et here debeat pro suo salario qualibet uice
qua iuerit ad uidendu, et actand dcm coductu sin aliquo
ope faciendo iiij sol den: et si ibi aliqd opus fecerit heat
sex sol den a cam. dci cois spelli de bonis, et aner cois pre
fati: quos den idem Cam. eidem absq aliqua alia licentia
uel apodissa dare, et soluer ten. et de diebus predictis et solu
tione stet et credat simplici uerbo dci cam sine aliqua
probatione. Dummo dcus Cam. in principio semper iuret di
cer ueritate: et si negliges fuerit in predcis soluat noie
banni x lb den. qui supstis heat iurisdictione, arbitriu
et potestates sup predcis ut ei obediat per priores dce terre
sibi cocedend, et ordinand: et ex parte inferiori dci coduc
tus ubi in aliquo eet denastatus, aut maculatus, ut appre
hensus possessor, et terres iux ipsius ubi denastatu esset
infra unu mesem post introitus dci noti omnibus suis
expensis reactar ten. ita q aqua de ipso coductu no ex
eat, et ipsius post no iuret. et si contrafecerit in pdcis puni
at in xx sol den. Et nihilominus pdca facer ten. Et dcus
not. teneat quolibet mense dcm coductu totu usq ad fo
... Canale uider, et circar, et inquisitione facere de pdcis

No se impedire la forma delle molina, ne mano storcere l'acq.

Debet eligi supstis ad custodiam conductus et forme

Arbitriu supstitis

Conductus prattinentes reactari dz

arbi...

... tar, dem pro... ...eo, et pare...

et si invenerit aliquem delinquentem ipsum debeat punire: et dicta for- — *forma molendinorum adiacentes remundari debent.*
ma inferior debeat remundari per adiacentes qui tenent iuxta ipsam
formam que est iuxta sancti manum, usque ad aream Angeluccij
petruccioli, et caveat, et muret ad renam, et calcem, et expensis
adiacentium, et comune det Calcem necessariam ipsi operi: et illos — *Adiacentes qui dicantur*
dicimus esse adiacentes qui eligentur per dictum suprastitem: Et si dictus
suprastis in aliquo fuerit negligens soluat nomine banni xx.
per den. Et volumus quod quicumque qui habitat a porta pustru-
le usque ad portam clausam per totum spellum prope conductum aque
per viam publicam ad minus, ut per gulam, ut aliam arborem cuius
radices teneat in conductu, et praestet impedimentum aque ip-
sius conductus quod hinc ad kl. mensis novembris debeat remo-
vere, et si non fecerit penam c. [illegible] incurrat, et nichilominus
removere tenetur: Et dictus notarius cum predictis inquisitionem facere tenetur
et repertos Culpabiles condempnare, factis primo bannimentis cum
predictis per loca consueta dicte terre. Et dictus suprastis tenetur visita- — *obligatio suprastitis*
re, et cernere dictum conductum, et formam bis in mense ex
parte extrinseca a fonte canali usque ad planellum, et ex
parte intrinseca ad minus semel in anno ipsum conductum totum
circare, et regirare a fonte planelli usque ad portam clausam tenetur.
et ubi esset in dicto conductu aliqua lesio tenetur facere actare
et excomorare, et altiare, et pontes coperire ita quod turpitudo
aliqua incurrere non possit: Et dictus notarius in principio
sui officij infra xv. dies post introitum suum facere tenetur et
debeat rimare dictum conductum a piscaria planelli
usque ad portam clausam ne aqua cum ipso conductu extorqueatur
nec extorqueri possit: et si invenerit ipsum conductum [illegible]

ruptū, vel vastatū, vel aqua ipsius extorquat, vel extorqueri possit faciat ibi reactar, et removeri sine mora ita quod aqua de ipso coductu extorqueri nō possit, salvo unde currit ad fontē rotuli, et ad alios fontes dicti cōis: et nemo presumat

Nō debeat extorqueri aquam conductus

aquā de dcō coductu extorquer, vel deviar ad pen. c. solidorum pro quali vice, et quolibet cōfaciente. Et nulla psona presumat lavar panos, vel turpitudinē aliquā facer in aliquo fonte ipsius coductus, vel aliquo fonte cōis pdci, et qui

Nō liceat turpitudinē facere i fontibus

cōfecerit, vel que in xx. solidos den. puniat, et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatē banni: Et nichilominus dcūs not: ten inquirer, et proceder contra pdcōs ex suo officio, et delinquentes punire, et codēnar, et cōdēnationē exiger pro cōi. Et dicimus quod fiat spiracula per totam terrā ex una pte coducti, et per ipa spiracula eat ad conductū, et spiracula oīa que sup terrā sūt sub dcūs coductū claudatur ita quod hoīes, nec ipe coductus, nō recipiat detrimētū seu lesionē: et nō sit aliquis qui debeat ha-

Pena habentiū fontē in domo

ber fontē in domo exceptis ecclīs pen. c. lib den. Addicientes quod priores dcē terre, et not: ante dcūs det curam et sollicitudinē ipi conductui quod aqua ipius, que venit ad fontes nō turbet: et ad predcūs cōmo, et qualiter fiat, et inde heat cosiliū magistrorum lapidū: Et pdcūs conductū ubicūq esset ruptū, vel devastatū reactar faciant spetialiter in cōtta mogliarum, sive lame hoc mō quod per hoīes de motaneis, et cassis colupinis ubi fuerit necesse cavet fundamētū. Alia nō fiat ut in statuto loquitur dcī vgliis cōtinetur

20, 2 De viis publicis, et vicinalibus ——— iij.

Ite statuimus q not dandator q nuc ē, et erit pro tempor in Spel-
lo ten conseruari facer oes uias tā publicas q uicinales tā ni-
tus q extra Spellu sine aliquo ipedimeto: et remoueri faciat de
ipis lingia, lapides, foueas, et alia ipis uiis impedimetu pstātia
et quicuq fuerit coquestus d aliqa uia publ, uel uicinal q
fuerit apprehensa, et probatu fuerit p duos testes icotine
ti apprehensor ea dimitter debeat, et ipe nots a tali app-
hensori accipiat. x. lr den nōe bāni cuius bāni tertia pars
sit cois, et due accusatoris: Et qcuq no poss pp carbonari-
as, et alia impedimēta ire ad terrā suā, siue possess uadat
ad terrā ipa cu minori dāno, et sine malitia, et plus curti-
us iter ad uia publica uersus Spellu. Et qcuq impedient iter
fossato, ut arborib, ut alio impedimento dous not faciat
incotinenti eleuar, et sgomorar ut possit qs ir ad suas
possess sine aliqo ipedimeto, et possit remouer qd faceret i-
pedimetu. Et si qd dāmu dederit ieudo, et redeudo tepor
codecenti, et opportuno ad pen aliqua no ten: Et semper
cu hoies uadut p dca loca qn bestie possent dar dā-
nu cu ore teneat riticillu in ore ad hoc ut dāmu dar no
possint, et qui ofecerit soluat pro quali ille cuius bestia fu-
erit. x. s den. cuius bāni tertia pars sit cois, et due accu-
toris salua semp et reseruato q qcuq het propriu iter ad
sua possess inde uadat, et no aliunde nisi forte teneret
iuxta confines Fulginei, Canarij, Asisij, et meuan, et iuxta
Spellu possit p terras Spellanor ad scandala euitanda. Et
dicimus q a quacuq parte uie, aliqua uia ab utraq par-
te ipius uie in strata, ut uiam publica, seu uias Capras [illegible]

Reticillus

faceret q. dca uia apphendi no possit in aliqua parte sui, et
si esset apphensa, ut occupata talis uia p apphensore penitus
relapsetur, ita q remaneat libera, et expedita, et in pristinu
statu reducta infra octo dies post q. fuerit eidem nuptiatu
et nichilom. soluat note banj c. s den. Et possit dcus
not. sup pdcis ingres, et delinquentes punire: et p dcas
talem uiam qls possit ire no obstante si fuerit publ.
ut uicinal: nec alio statuto, seu cap. in ctrariu loquente.
Et ten dcus not. adpetitione adiacentiu uiar uicinaliu
et publicar seu quatuor ipor poner suprastites ad actan-
du dcas uias, et in bono statu conseruar, ut placuerit adia-
centibz locis. Et ipe not. pen qua imposuerit a delinque-
tibz, et no obedientibz exigere pro tot ten. Et dcus suprast.
nullu heat salariu; et qcuq uoluerit edificar in terra spel-
-lj a carbonarijs iuxta in x uia publ, ut uicinalem ante qz
fodat fundamenta, ut faciat aliq nouitatem requirat uic-
arios cois ut uadant ad ipam uia, et terminet, ut apphe-
di ipa no possit, et atr no possit edificare: et q cfecerit
soluat note banj c. s den. et nichilominus remoueat qd
fecerit. Et dcus not. semel ad minus tpore suo a pdcis in-
quisitione facer ten p hoies fidedignos. Teneat et dcus not.
uincto iur. et ad pen x. s den. ad petitione cuiuscuq q-
querentis ire ad uidendu quascuq uias: que eent in aliquo
deuastate: et ten in x ipas ten redctar infra xv. dies post-
qz sibi, ut eis p ceptu fuerit p eude not. pen x s den, et
quilz possit ee accusator, et heat duas ptes banj, et ten se-
creto et ubicuq eet aliqua semita, seu uia uicinalis q
no esset tantu larga q. possit inde comode ire p semita cu

Ordo edificare uo-
lentium iuxta stratas
pu. cas ut uicinales

(3)

bestijs sine pena, et bãno: Et si ipa uia seu semita esset in aliquo apprehẽsa, apphensores ten relapsare, et reducer in pristinu statu peñ x. ttr dẽn. Et sup pdcis debeat dñus not. procedere ad petitione petentis cuiuscunq. — vel semita seu uia deguastata.

Ut nullus prohiciat gettaticium — c. iiij.

Item statq q nulla psona pciciat gettaticiu in castello ubi fuere roche, nec sibi heat foueas cu letamine: et not. dãnorũ datorũ ten uinicto iur. quolibet mẽse, et infra octo dies post publ. psentis statuti pter accedere illuc ad inquirendu si quis portaret, siue portasset, ut pheicisset ibidem gettaticiu, et dcto facto a ofacientibus recipiat c. ss dẽn. et si aliquid inuenerit inouatu a tribus ãnis citra illud totu faciat remouere tã ortos q muros. Et si aliquis id qd inouatum heret nõ remoueret tã ortos q muros infra ter.m sibi p dictu not.m assingiatu soluat nõie banj xxv. ttr dẽn. nõ obstante si alicuj locatu esset p sindicu cois spelli. Cu uelimus locatõ infactas nõ ualere: sed prsus nullius ualoris exister: et q in rem cois, ut spetialis persone nemo turpitudine faciat, ut immũditiam prohiciat: et qui ofecerit pena pdicta soluer ten: et dct pdcis quilibet possit ee accusator, et heat duas partes banj, et teneat secretus. Et q potas faciat cõseruare in bono statu muros terre spelli siue gerone, et si quis deuastauerit aliquid qo eis soluat. c. ttr dẽn, et quad deuastauerit in pstinu statu reducat. — e in deguast[...] muros ter[...]

De dãno dato in prato, et silua — c. v.

Item statq q nullus det dãnu in aliqua silua, ut stirps alicuius ecc.e ut spetialis psone in aliquo loco terre spelli ut eius [...]

territorio posit ad pen. XX. ß. den: et pro quali bestia asinina vel bovina, ut capra que in ipsis danum dederit: et pro quali vice dominus ipsarum teneatur solvere v. ß den. pro quali vero pecude vj. den. et semper danum in quadruplum emendare teneatur. Et si quis dederit danum in prato alicuius singniato a kl. aprilis usque ad kl. septembris, ut banditum cum bestia pasculanda solvat X. ß pro quali bestia, et quali vice, et si danum dederit per scappum v. ß den. Et si aliquis merient in dicto prato solvat XX. ß den. Et emendet danum in quadruplum: Et in omni latrocinio fructuum danum datum in quo, ut pro quo infertur pena usque in X. ß den. stet, et credat sacramento accusatoris. Et in casibus supradictis ubi danum debet emendari in quadruplum dictum quadruplum extimet per duos homines quos notarius ante dictus ponat et eligat: qui homines extimet eorum iuramento corporali prestito, et premissi, et habeant salarium ad danum datum quod inferius notarius declarabitur. Ceterum volumus quod nulla persona possit procedi nisi per accusam de aliis dano dato in aliqua possessione que non esset allibrata seu accatastata in catastro comunis spelli et nisi probet duobus testibus, et accusator, et in igninia passus non habeat partem banni: et teneatur accusatus ad simplicem emendationem dani, et solvat medietatem banni quod deberet solvere si in aliis possessionibus danum daret dummodo hoc locum non habeat in possessionibus inmon: et ecclesiarum, et si quis invenerit aliqua bestiam danum dantem in sua possessione possit ipsam capere et ducere secum sine pena, et banno dummodo assignet notario predicto infra secundam diem.

Extimatores debent iurare.

Si quis invenerit aliquam bestiam in sua possessione possit capere sine pena

Ut nullus ducat bestiam per plateam — c. vj

Item statuimus quod a die mercurii nullus ducat bestiam per plateam, a domo.

domo filiorum Andree raynaldi usque ad domum que fuit olim Spellarij et ab inde supius cum rena, lecamine, sive cestis durante foro: qui contra fecerit solvat nomine banni xx. solidos denariorum. et quilibet possit esse accusator et habeat duas partes banni: Et nulla persona battat aliquod bladum in mattonato nec habeat lecamine, ut ligna, ut ludat ad ... mitas: et qui contrafecerit in xx. solidos denariorum puniat, et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni.

dic marcurij non liceat ponere cum bestijs ... sine ...

Ut nemo mittat Canapa in Carbonaria — c. vij.

Item statuimus quod nullus mittat canapam in Carbonarijs comunis Spelli ut linum, ut in aliquo fossato in strata nova qua itur fulginium, nec mittat in ipsis carbonarijs coria alicuius animalis ad lavandum ut ad mollandum, nec in ipsis proiciat carnes morticinas, ut porcos in aliqua parte ipsarum et qui contrafecerint pro qualibet vice in xl. solidos puniat: et quilibet possit esse accusator, et habeat duas partes banni. Nullus et mittat canapam ad macerandum in nostra strata qua itur versus fulginium per decem perticas prope ad penam xxv. librarum denariorum et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni: et quilibet possit dictas canapas accipere, et exportare sine pena, et banno.

De latrocinio fructuum — c. viij.

Item statuimus quod et omnis latrocinio fructuum, arborum vinearum, croci ortorum, canape, et olivarum: et aliorum quorumcumque fructuum facto de nocte solvat x. libras denariorum. et emendet damnum in quadruplum, et in omnibus mattijs supradictis sufficiat probatio unius testis et si in dictis mattijs, et damnisdatis cum sacramento accusatoris, ut darij passi: et si plures essent habeatur pro plena probatione, et si latrocinium fuerit factum

de nocte, et malefactor potuerit apprehendi possit detineri donec
unus testis venerit ad illum locum dicto cuius sit habenda fides
plena: et pro plena probatione habeatur, et malefactor teneatur
ad penam. Et quicumque colligerit quoscumque fructus solvat
nomine banni x. libr. den. si de nocte: de die vero xx s. den. de
tractis fructibus in aliquo Capitulo introitus clausarum, vel
ortorum vel vinearum tam de die quam de nocte furarum apperet
sufficiat probatio unius testis nominati quorum bannorum tertia
pars sit com., et due dampni passi. Et quicumque aliquid predictorum
fecerit, et probatum fuerit testimonio, vel sua confessione nomine
dampnorum datorum ante quam secedat de palatio malefactor accipi=
at dictum bannum in quo incidit sine aliqua diminutione
Et si aliquis invenerit aliquem committentem predicta, et non accu=
saverit puniatur in xx. s. den. Addicientes quod tam potestas
quam eius officiales, quod dictus nos. semel in qualibet edomada
de mense iulii, aug., sept. et octobr., et quolibet ipsorum ire
teneatur de nocte rimando ex carbonarias contra delinquentes
et latrocinantes fructus predictos: et si invenerint delin=
quentes ducere ad palatium, et puniri in penis predictis
et bannis: cuius banni medietas sit sit ipsorum vel alicu=
ius eorum qui predictum malefactorem invenerint: quicumque autem
acceperit paleas alicui de die solvat xx s. den. de no=
cte vero c. s. den. et in omnibus, et singulis supradictis labo=
ratoris, seu laborator possit perhibere testimonium, et vale=
at probatio unius testis ac si probatum esset per duos vel plu=
res: Si quis autem acceperit granum de campo, vel de meta de
nocte, vel metierit post kl. Junii de campo alieno solvat
nomine banni xij. libr. den. si de die vj. libr. den. Et hoc locum

[Margin notes: "extimatores iurare"; "in ... sua ... aufferunt ... cap... pro..." [illegible]; "granum ..." [illegible]]

hoat inter vicinu, et maxim q heret terra cotigua cum suo vicino si p errore meteret, et d pdcis intendat dcus notarius

De Capris non tenendis — c. viiij

Item statu q nulla psona d spello, vel eius districtus audeat vel psumat tener capras a saxo pisatorio inferius in spello, ut eius districtus a dco saxo inferius p ut trait a dco saxo ad magestate plamutij, et tendit ad scus angelu de Gabiano ab una pte et ab alia pte a dco saxo pro ut trait ad Sgronem sine licentia not.ij pdci, sive consilij popli: dumo no possit dari licentia nisi d. una capra tm retinenda occasione lactandi aliq puer vel puella, ut occasione alicuius infirmitatis: dumo illi cui concedit dca licentia cu licentia sibi cocessam iuret ad sca dei evagelia ipas capra p dcis d causis, vel alterius ipaz velle retinere: et dcus talis cui dca licentia concedet, tn dcas capra ducer ligata, et ipas tener p capistru: et q c pdca, ut aliquod predcor fecerit in xl. sol. puniat pro quols vice quo ipas capra tenuerit sine licentia prius habita, et idem not: teneat de pdcis inquisitione facer generalem. Macellariis aut licitu sit retiner in spello, et eius districtus a kl aug. ad kl octobr subsequentis capras sine pena, et bano, et sine sacramento prestito. Et si damu darent dce capre ut aliqua ipaz in bonis alicuius pro quals vice, et quals capra x. s den. soluer tn. Et quils macellarius qui macellu faceret in spello possit, et valeat p totu anu tener una capra dumo ducat sep ligata: et si cofecerit pro quals vice solvat pena nisi fuerit no ducer ligatam x. s den. Et licitu sit cuile vice

Vide Inf. refor: car: 150. Viitubilis etc.

...mulieru ...niu

...a ...t vice ...satis ...drup

ficer capra, pecude, et castrone, et et pervener si ipam, ut aliqm
ipazo i venerit danu dante in bonis suis: Et hoc locum
habeat a saxo pusatorio ~~inferius~~ ~~superius~~ Inferius ut dictu,
et ostinatu est sup: A saxo aut pusatorio superius licitu
sit cuils retiner capra una, ut plures pro ut sibi placue-
rit dumo si danu dederit aliqua ipazo in possess alicu-
ius solvat illud banu qd solvere deberet si daret danu
a saxo pusatorio inferius: et d pdcis quils possit esse ac-
cusator, et habeat duas ptes banj

Si quis incisserit arborem —— c x.

Item stat q si qs incisserit arbore, ut arbores fructiferas
ut aliam arbore a pede valent a x. s sup solvat noie
banj c. s den. et si valuerit a x. s infra usq in tres
solidos solvat noie banj xx. s den. quor banor tertia
pars sit cois, et due banj pass, et emedet danu in
quadruplu, et d ipo dano stetur sacrameto banj pass

De dano dato cu bestijs —— c xj

Ite statuimus q si porcus, bos, asinus, ul scrofa alicuius in-
traverit vinea alicuius ad kl novembr usq ad kl
martij solvat ille cuius fuerit bestia v. s den. Et si in-
traverit a kl martij usq ad kl novebris solvat x. s
den: pro quals bestia et quals vice, et emedet danu
in quadruplu: Et si quis ruperit ut secaverit sepem
alicuius vinee, ut capita vinee, ut vinea exparaverit
solvat noie banj iiijor lb den: Et si incisserit, ut extir-
paverit vites, seu vite vinee solvat noie banj pro
quali vite, et p quala xl s den. quor banor tertia ps.

sit

sit cois, et due dan̄j passj, et emēdet dan̄u in quadruplum
Et si bos, asinus, porcus ut scrofa siue Capra alicuius intrauerit, et dan̄u dederit in croco alicuius, orto, ut blado ut alibj ubicumq̄ soluat ille cuius fuerit bestia quinq̄ sol. den: et dan̄u emēdet in quadruplu. Si uero dan̄u dederit pecus pro uice qualibet et quali pecude soluat xij den. — Uccisione de Bestiami
Et si quis in sua possess. aliquā ipaꝝ bestiaꝝ dan̄u dar inuenerit ipas, ut ipaꝝ interficer possit, sine pena et bano. Et si pullus dan̄u dederit in bonis alicuius liceat dan̄u passo ipius, ut ipos occider cape et tenere, et ille cuius fuerit pullus nihilominus pro quolibet pullo sex den. soluat si accusatus fuerit et quibus dan̄is tertia pars sit cois, et due dan̄j passi. Et si porcus, ut scrofa dan̄u dederit in aliqua area dū in ipa essent blada soluat ille cuius fuerit pro qualibet uice, et quolibet ipoꝝ v. ꝑ den. et emendet dan̄u in quadruplu, et liceat dan̄u passo ducer ad uidendu cuius fuerint bestie unū testem, et ab inde in area ten. reassigniare: cuius dan̄j tertia pars sit cois, et due dan̄j passi. — pullus siue Gallina
Addicientes qd in dan̄o dato ut guasto ex quo ut quibus essent pene imposite usque in quatuor ꝑ den: sufficiat ꝓbatio unius testis cū iur. accusatoris in quibus uolumus qd mulieres possint testificarj, et eoꝝ testimonium ualeat, et teneat ipo iure — mulierū Testimoniū

Si Canis intrauerit uineā ——— c xij

Ite statuimus qd si canis intrauerit uineā alicuius, et dan̄u dederit soluat ille cuius fuerit canis pro qualibet uice xx ꝑ den. et stetur et credatur sacramēto accusatoris sine aliqua probatione, et emendet dan̄u in quadruplu

127r

Et quicumq habebit canes da mese aug. et septemb teneat ipsos ligatum, et no permittat eum ire ex carbonarias spelli de ipsis mens, et q qui ofecerit solvat noie banij xl. p den et licitum sit cuilz cane occider si ipsos invenerit de ipsis mesibz danum dar in sua vinea sine pena, et bano. Et notr. danoz datoz ten de ipsis mesibz facer inquisitione ?? ??? servates p dca, et licitu sit cuilz ducer cane ad manis sine pena, et bano.

De dano dato in vineas, orto, ut clausura — c xiij.

Item statuimus q qeuq intraverit vinea, ortu, ut clausura alicuius ficuum, ut p gular plena quatrcuq sine volunctate illius cuius fuerit vinea ortus, ut clausura, et danu dederit in ipsis, ut altero ipoz solvat noie banij vj. th den. et si danu no dederit, et q iverit pedibz solvat noie banij xl. p den, et liceat unicuiq invenienti aliquem in sua vinea, ut clausura, ut orto ta de die qe nocte ipsu tener sine offensa psonali donec venerit unus testis dco cuius eu sacramento accusationis credat ac si ad colligendas uvas invenisset: et talis detentor no ten ad pena predca detentione. quas vineas, et clausuras decernimus ee plenas a kl aprils, usq ad festu oium sanctoz: Et si qs intraverit vinea, ut clausura alicuius post diem festi oium scoz usq ad kl aprils o voluntate illius cuius fuerit vinea, ut clausura: et danu ibi dederit solvat noie banij pene xl. p. den. Et illas decernimus esse clausuras in quibus steterint tres arbores domestice silz cersi ceppanie ficuu, ut tres p gular pro quolz mediolo alitero arboz sine a. v. supra: et intelligat clo arboris domesticis alt ??? intelligat esse clausura. Et si quis

[margin:] q?n vinie dicar plene

[margin:] ... clausur.

pa...

...guali ...

intraverit vinea, ortu, ut Clausura, ut alia possessione ea expellendi aliqua bestiam, sive bestias: et damnum aliquod ibi nisi cum pedibus non dederit ad penam aliquam non teneatur. Et si quis damnum dederit in arboribus colligendo uvas, ficus, et alios fructus domesticos in xl. s. den. vice qualibet puniatur. Si quis autem accepit palos alicuius vineae contra voluntatem illius cuius fuerit vinea si de nocte solvat nomine banni xij. lb. den. Si de die fuerit solvat vj. lb. den: Et omnis qui non habuerit vinea propria, ut conducticiam, et inventus fuerit cum palis ipsos accepisse presumatur de vinea alterius. Venatores namque, et Cacciatores possint ire per vineas, et Clausuras tempore quo non fuerint plene quando irent ad uccellandum, ut cacciandum sine pena, et banno dummodo damnum aliquod non dent: et si darent solvat duus bannum, et duplum plus quorum bannorum suprascriptorum tertia pars sit communis, et due damnum passi, et semper emendet damnum in quadruplum. Et cuilibet sit licitum apportare de vineis suis sine pena, et banno usque in quantitate trium rasporum de quibus stetur sacramento apportantis sine alia probatione si sunt de vineis suis propriis, ut de vinea sua propria, ut conducta, sine de singulis, et habeant pro plena probatione. Addicientes quod priores terrae praefatae qui pro tempore erunt possint dare, et concedere licentiam cuilibet de Spello, et eius districtus vendemiandi, colligendi, et apportandi uvas singularum ipsarum sine pena, et banno quandocumque ipsis prioribus placuerit. Teneantur et dare licentiam cuilibet colligendi, et vendemiandi uvas singularum a xv. diebus in antea mensis septembris, et debeant si qua peteret ab eis Et volumus quod quelibet persona de Spello, et eius districtus possit et ei licitum sit vendemiare, et uvas colligere: et apportare de vinea sua propria, ut conducta astrata supra

Cum colligitur fructus

de palis vinee

venatoris

liceat portare tres raspos uvarum suarum

licentia vindemiandi

128v

I

per tres dies ante quam incipiat alibi

per teritorium Spelli aliquo Cap: statu in contrarium loquente non obstante

Ut nullus vadat per semitas ——— C. xiiij.

Item statuimus quod nulla persona vadat per semitas cum bestijs, ut sine per terram quam a mense augusti, et septembris pen. x. s. den. pro qualibet vice et qualibet bestia. Salvo quod si via fuerit itinerantibus devastata quod per ipsam comode ire non posse quod possit ire per semitas illius possessionis iuxta quam est via devastata eundo cum minori damno quam poterit. et a tribus vicibus credatur sacramento quibus quilibet possit esse accusator, et a tribus vicibus credatur sacra, quibus quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem accusationis, et ab inde supra damnum passus possit accusare infra xv. dies, et per beneficium legis. Sit etiam licitum cuilibet ire cum bestijs, et sine, et et redire per semitas orticilli, agelli, et campi dominici sine pena, et banno capto aliquo non obstante. quicumque autem tenet iuxta semitam Campi dominici ab utraque parte teneatur in sito mittere fossatum amplum ad minus uno pede ad pede pertice: in quo quidem fossato nullus impedimentum faciat, sed liberum teneat, et qui contrafecerit solvat xx. s. den: et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni, et cuilibet sit licitum per stipulas ire, et bestias pascolare sine pena, et banno

Semita

Contra Mulieres ——— C. XV.

Item statuimus quod mulieres non filent super nummatas, seu prope per mediam perticam in platea communis Spelli dum fuerint ad vendendum panem, Caseum, olera, ut fructus ab arcu filiorum florani, ab utraque parte strate, usque ad sanctum rufinum circum circa plateam si vendiderint nummatas, ut consueta sit vendere ad penam v. s. den. quotiens contravenerit: Et quod ... quae panem vendiderint non debeat vocare aliquem euntem ad emendum pa-

... clausis
pa...
quali ...

ne pen. ij. p den: pro qualibet uice, nec teneat aliqua puellam
ut puerum in collo, ut in brachijs sub pena predicta: Et not:
damnorum datorum ten. et predictus quolibet mense facere inquisitionem
Et si aliqua uendens panem ad minutum fraude commiserit non
habendo pondus ordinatum soluat pro quolibet pane non ponderis
xij. den: quos et facto dictus notarius contrafacientes facere soluere
ten. et admittat dictus pane unum, ut plures, et frangant,
et detur pauperibus. super quibus not. predictus inquisitionem facere
ten. quolibet mense ad minus bis, et facere iurare omnes pani-
faculas si pondus eis datum per officiat habuerint: et si et
predictus inuenerit aliquem culpabilem idem not. ten. contra eos
tam cum accusa denunpriatum, ut sine, ut inquisitione pro-
cedere, et eos punire in penis predictis de facto.

Contra fornarios ———— c. xvj.

Item statutum quod fornarij, et fornarie ten. bene quoquere pane
et accipe totum pane qui portat ad furnum ea quoquendi: et
faciant quod panes non amittatur: et debeat ipsis pane totum
restituere: et quilibet fornarius, et fornaria teneat habere unam
stapham, seu camorcanam ad hoc ut panis non deturpetur, et
si non restituerit panem, eis assignatum, ten. panem e-
mere dare simplicis uerbo apportantis. Et nullus forna-
rius debeat retinere ligna ubi est furnus nisi tot, quot
sufficiunt pro tribus fornatis panis, et qui contrafecerit soluat. x.
solidos den. pro qualibet uice quotiens contrafecerit: et credatur simpli-
cis uerbo illius cuius fuerit panis. Et panicte quoquant
bene pane quem uendunt, et faciant bene quoquere for-
narijs: et qui fornarij, et fornarie ten. accipe pro quot
coptura panis et trigintaa panes unum. unum pane, et ne

plus ad pen. x. s den: et dictus panis quem accepit sit eiusdem
qualitatis, et ponderis cuius erit ille alius panis quem quoque
tenet, et non maioris, et si contrafecerit soluat pro qualibet uice
et quolibet pane sic accepto. x. s den. Et quilibet contra predicta possit
esse accusator, et habeat medietatem banni, et nomen eius teneatur se-
creto. Et si panicocula uellet facere excoqui panem antequam
esset bene coctus soluat cuius panis fuerit. x. s den. et
soluat tantundem fornarius eius. Et iurent, et iurare debe-
ant ipsi fornarij, et fornarie ad sancta dei euangelia pre-
dicta, et singula obseruare: Et notarius damnorum datorum qualibet
edomada teneatur facere inquisitionem contra predictos: Et forna-
rij, et fornarie non possint nec debeant mittere nocem
in furno ad pen. xl. s den. pro qualibet uice. Dummodo non pos-
sit aliquis fornarius deimproperari, ut accusari contra immissionem
nocis in furno elapsis xv. diebus post immissionem. Et predictus
notarius uadat per furna, et paniculas ut predicta obseruentur. Et
quicumque tenuerit, uel fecerit furnum a. v. annis citra in qua-
cumque parte terre predictis debeat ipsum furnum retinere, et fa-
cere in tempore futuro, nisi fuerit impedimento ad uias passi
et obseruet omnia supradicta, et quicumque contrafecerit soluat
qualibet uice. xxv. libras den: Et nullus fornarius, uel forna-
ria in domum, ubi tieret furnum debeat retinere gallinas
uel porcum ad pen. x. s den: neque aquam calefaciat: Et
si predictus notarius: in predictis fuerit negligens in x. libras den. de
suo salario condemnetur: Quibus fornarijs, et fornariabus sit li-
citum ire post tertium sonum campane pro recipiendo panem
sine pena, et banno capto aliquo non obstante.

De danno dato in erochio ——— c. xvij.

Item statu(it) q(uod) nullus det dannu(m) cu(m) bestijs in crocho alienius ad
pen. x. s. den. si fuerit de die, si uero de nocte soluat xx.
s. den. si studiose miserit bestias in blado, ut crocho soluat
ille cuius fuerit bestia xx. s. den. Et q(ui) meteret, ut her-
bam manuati fecerit, ut dannu dederit in blado, ut croco
soluat xx. s. den. et emedet dannu in quadruplu, et
sufficiat probatio unius testis: et si testis probauerit no de-
ferat iuramentu accusatori, ut accusato, sed not. potens pro-
cedat prout sibi uidebit conuenire. Quicunq aut colli-
gerit flores croci maliciose soluat nomine banni x. lb den.
si de die fuerit, si uero de nocte. xxv. lb den. dummo de col-
lectione dictorum florum croci constet legitime: quorum ba-
nnorum tertia pars sit cois, et due danni passi, et accusa-
toris. Contra quos Collectores tam potas q eius curia, q
ipse not dannorum datorum possit procedere, et in dictis peni
malefactores, siue malefactore condenar: Et si quis ipsorum
officialium ipsos malefactores inuenerit habeat tertia
parte banni: Et licitu sit mulieribus ire p clausuras, et post
cuiuscunq conditionis sit, ubi no sit uinea, ut ortus cu de
ipso colligendi olera, et herbas siluestres sine pena, et banno:
a mense Jan: usq ad kl maij capto aliquo no obstante

De diebus dominicis, et festiuis — c.o xviij.

Item statuimus q diebus dnicis, oium sanctorum, sce Marie vir-
ginis, sti laurentij, s. Rufini, s. felicis, ste catherine, ste lucie
uirginis, sci Martini, sti seuerini, diebus festiuitatu Apo-
stolorum, et euangelistarum: festo apparitionis crucis: sci Joha-
nis, sce Anne, s. Marij diebus ueneris oibus mese martij
sci michaelis arcangeli de mese maij fuit additu p(rese)nti

F. celebratur sub die 18 Aprilis et quoniam apparuit Crux de anno 1345

Beatus Andreas de Lah

capitulo. dictum festum sancti Michaellis ordine, et decreto.
generalissimi consilij terre predicte pro ut latius in libris
reformationum manu Cruc(ianu)s Stor: Can(cellarij) communis, cui additioni
nullo modo, ullo numquam tempore ab aliquo, ut aliquibus dero=
gari, nec dari liceat. quod: dictum decretum: mandamus invio=
labiliter observari ad honorem dei, et predicti sancti principis
celestis militie cuius meritis, et intercessionibus ad deum
ab omni hostilis odio et insidijs liberet populus: sancti an=
dree de Lah de ordine fratrum minorum nemo debeat laborare
cum bestijs, ut sine bestijs, nec tempore uedembiarum uuas
colligere ad penam. x solidorum denariorum: et quilibet de predictis possit esse accusator
et habeat duas partes banni: et tertia pars sit communis: que
pene de facto auffenatur per notarium damnorum datorum terre Spel=
li. Et licitum sit ecclesijs, et non pro opere ecclesie omnibus
supradictis diebus attrascinare, et attrascinari facere trag=
na sine pena, et banno. Et liceat omnibus alijs hominibus
de Spello omnibus dictis diebus attrascinare, et attrascinari fa=
cere, et herbam facere, et ipsam, et paleas pro bestijs ap=
portare sine pena, et banno. diebus dominicis, festivita=
tibus sancte marie de augusto, sancte marie de martio, et appa=
ritionis crucis exceptis: quibus diebus volumus, et expres=
se prohibemus quod nullus laboret cum bestijs, ut sine bestijs
attrascinando, herbas faciendo, ipas apportando, ut pa=
leas, ut aliquod aliud laboritium faciendo prohibemus, ut cabe=
llijs sub pena predicta x. solidorum denariorum. Salvo quod si dictis diebus
et omnibus alijs supradictis iaceret canapa, ut linum in aqua
et esset macera quod possit elevari sine pena, et banno
Nullus autem sartor, mercator, ut alius artifex debeant
supradictis diebus retinere extra hostium camere aliquam numa=

tam, ut mercatia, nec in ipis Cameris, ut alibi aliquid mensu-
rare poderar, nec mercatione facere nec laborare sub dca pe-
na: Et dcus not. ten. vincto iuramenti, et sub pen. x. tr
den. ire p. ti dcis diebs ad servitandum pro pdcis, et reptos
culpabiles in dca pena condenar, et possit in pdcis, et quos
pdcor pcedere, et pen. dt facto exigere pro coi: et
qlz dt predcis possit ee accator, et heat medietatem banij
et nome eius ten. secretor. salvo q licitu sit macellariis o=
mibs sup dcis diebs carnes facer, et vender, et cameras ap=
ire, et vender res necessarias, et ibi aliud facer no possint
Et pdca dcus not. ten. banij facer infra octo dies post
introitu sui officij. Addicientes q iudex cois spelli vin=
culo iuramenti dcis diebs in causis civilibs ius no reddat
nec diebs veneris totius anj, ut altero ipor: et qcqd
fecerit dcis diebs, ut aliquo ipor in dcis causis vo=
lumus no valere

De Proicientibs turpitudine e fornellis — c. xviiij

Item stat. q nullus proiciat aqua dt domo sua, ut aliena,
ut aliqua turpitudine in aliqua parte terre spelli usq quo
campana ultima pro custodia dce terre pulsabitur postea
possit pficer sine pena, et bano dumo caveat ne aliqu
offendat ad pen. c. s. den: et stet sacramento accoris
cu uno teste, et accotor teneatur secretus: et nullus pro=
iciat scotanu, ut aqua scotarij, neq pedes animalium
vel tetanie, in strata, ut platea, ut alibi p. mattonatu et
pilottis etc, ut alijs vijs publicis, ut vicinalibs qsiorj et

131v

c. ß den: Et nemo d Spello, ut aliunde audeat, ut psumat inepta turpitudine, ut immunditia proicere, ut lavet in via publica, ut vicinali, ut aliquod impedimentu faciat eis ad pen. XX: ß den: Nulla aut psona audeat, ut psumat proicere in strata conductus, ut derivare aliqua immunditiam letame, lavatura carniu alicuius animalis, sanguine, ut lavatura oleo, scotami, ut aqua ipsius, ut aqua molendinor nec mittat, ut lavet panos, ut herbam, nec aliquod aliud impedimentu pstet in preiudiciu dee strate ut conductus intus, ut ex Spelli, et qui contrafecerit si d die fuerit pro qualibet vice in xl. ß den si vero d nocte in iiij. or th den: puniat. si qs aut proiecerit in aliqua parte aqua munda, et no offenderit aliqua ad pena aliqua no ten: Et not. dan. dator teneat quolibet mense d pdar facere inquisitione, et reptos culpabiles punire in pen predcte: Et quicunq hret a muris Spelli intus aliqd formellu iuxta vias publ. ut vicinal ten ad rena, et calcem facere murare grossitudinis duor pedu ptice, et altitudine unius ad minus ad pen c. ß den: postq fuerit sibi mandatu p not. antedcus: et nullus faciat, ut

Nota bene

hreat aliqd pvatu, fovea, parietes, ut sciaquatoriu prope conductus fontis p duas pticas ad hoc ut aqua ipius conductus in aliquo turbari, ut ledi no possit ad pen: x. th den: et not. pdcus ten de pdcis facere inquisitio, et reptos culpabiles in penis predcis punire habito nihil respectu si esset preiudiciu, ut no, ipi conductus, ut supradict. predca banni faciat, ne aliqs possit pretendere

cognioratia: et quilz possit ee accor, et hēat duas partes bā-
nj, et nome acuatoris ten secretu: Et si not fuerit negli-
gens in pdcis in .x. lb den d suo salario qdenet.

De Sauro Turri noue ——— c. xx

Item stat q not dandator terre spells ten, et debeat uincto
iurti manutener et obseruari facer in bone statu muru qui
ē in carbonaria spells iux post Seuerinj nicoluttj, 7 sub turrj
nona ita q dcus murus in aliquo no ledat: et qui eum
lederet, ut aqua iux ipus mur deriuaret pro uice qlz
in .x. lb den puniat, et semel in mese debeat ir ad uiden-
du dcus mur, et et infra duos mens actarj facer p adia
centes ita q aqua no possit deriuari aliunde q p alueu
~~donec~~ cloce: et no possit aliquis inde ingredj, 7 cum
dco not: Sit unus suprstis qui a cosilio popli eligat: et
actatio muri pdcj p adiacentes fiat quos dcus suprstis
duxerit nimandos: Et si not: in pdcis fuerit negliges
pdat d suo salario .x. lb den:

De forma molendinor ——— c. xxj

Item stat q d mens aug: et septembr, 7 quolz anno de
dcis mensibz forma inferior forme riguinti, ac riguinto
inferius usq ad area Angluius pdifalcis cauet, et expo-
moretur, et allarget p tenentes ~~ipi~~ forme ex parte in-
ferioni, 7 supioni ubi expedient ita q aqua bene coseruet
et currere ad molendina coir possit aol pen. x. ß den
et quicumq iux ipas forma tenet ex parte supioni et

[

pferiori ubi esset impedita, ut devastata teneat ipam devastare
actari infra xv. dies ad hoc ut ten. in eorum possess. non mittat dies x
aquam: et si predicta non fecerint infra dictum tempus not. dam-
datorum ten. et possit compurnatores fieri facere ad perficiendum
dictum opus expensis illorum, quorum esset dicta possess: Que for-
ma a molendino captaneorum inferius manuteneat in bono
statu usque ad terrenum menan: Et si in aliqua parte fuerit
devastata, ut ibi factum aliquod narcatorium reactet quo me-
lius poterit, et cavet, et remundet ita quod ipa forma sit lar-
ga in summitate sex pedibus et in fundo quatuor ad pe- forma molendinorum
dem pertice: Ad que fieri faciendum supposit dictus not: lata sex pedes
quisque ten. predicta fieri facere bonafide sine fraude. Et qui-
cumque fecerit in ea ripam, ut in ipa aliquod narcatorium
et non reparaverit in c. solidis den. pro vice qualibet: et quilibet possit
esse accusator, et habeat medietatem banni: Et ipa forma ca-
vet, et accipet per homines de Spello duobus pedibus ad pedem
pertice: et iettaticium proiciat ex parte exteriori: Et quicumque
proiecerit iettaticium in ripa solvat pro qualibet vice xl. solidos den:
et quilibet possit esse accusator, et habeat duas partes banni: Et qui-
cumque tenet iuxta ipam ripa in ipa ripa allevet bona, et alta
ubi non est: Et nullus possit pastonare sepem, ut allevare, ut
arborem in ripa exteriori a dicto molendino inferius usque ad via
menan: Et quicumque tenet iuxta ipam ripa terram propriam, ut con-
ducta in ipso ipam formam teneat, et debeat eam mittere, et
cavare, et remundare, et ripam ipius actare: et manutenere in bono
statu expensis suis: Et dictus not. ire debeat ad videndum
si facta fuerint ut superius denotatur: Et hoc banniri fa-

ciat ꝑ spelli̇ oīj mēse, et reptos culpabiles in xl. ß den̄ uice quali̇ punire. Et si deus not. fuerit negligens in p̄dcis in x. lb̄ den̄. condemnet. Addicientes q̄ flum̄ a uia puteȷ arpinij usq̄ ad uadū largū, ꝛ clona ubicūq̄ expedierit acterur et pontes fiant prout uidebr conueniens ita q̄ aqua dc̄e clone nō fūdat uersus dcūȝ alueū, ꝛ precipue uersus terri catranj, ꝛ aquatortam: Et ubicūq̄ dc̄a uia eet occupata reducat, ꝛ ponat in p̄stinū statū ꝑ adiacētes dc̄e clone: et q̄ arreret ubicūq̄ fuerit necessariū. forma aūt que est a cruce ueterj usq̄ ad stratā nouā qua itur ad ponte sācti Andree mittant fossata ap̄la. v. pedibȝ ad pede pertice ꝑ tenentes post, ꝛ hentes iux͡ ipaȝ stratā uersus turrim mastinelle. Volumus aūt q̄ quilibȝ hn̄s molendinū in alueis clone debeat ān̄uatim contribuer̄ p̄ cōpēsatione remundationis piscarie ꝛ aliīj tres lb̄ den̄: Et si ɔtribuer̄ noluerit aluiū clone aliū demittat, ꝛ intelligat de molendinis factis, ꝛ fiendis. Et not. reformationū ten̄ infra duos mensēs post publi p̄sentȝ statutȝ poner̄ molendinarios quolibȝ pro tribȝ lb̄ ꝑ qlbȝ molendino in stractu ficus motis: quas soluere ten̄ ān̄uatim coī p̄dco: Statuētes et q̄ piscaria magnia cois spelli mittatur, cauet, ꝛ armundet quolȝ āno d̄ mēse augusti, ꝛ septembr̄: Et pores dc̄e terre q̄ pro tēpore erunt ten̄ quolȝ āno d̄ dictis mensibȝ mitti, cauarj ꝛ armodarj facere expens̄ dc̄i cois: qd̄ si nō fecerint in c. sol. den̄. pro quolȝ cōdēnet

super remodatione piscarie

De puteis, et Citernis —— c. xxij

Item stat. q̄ not. dānoȝ datȝ teneat, et debeat ꝑ adiace-

133v

tes infra iiij.or mens. post sui introitu remundari facere, et reactari puteu Conche, fonte vetere, fonte montis, fonte Cisterne et puzolu busti: et sup bocchis ipo(rum) puteo(rum) fieri faciat parapettu ad rena, et Calcem: et nullus dict(is) puteis, ut fontibus faciat aliqua turpitudine: nec possit tenere area, fovea, aut paleas p(er) v. perticas prope ipos puteos, ut fontes ad pen. c. s(oldorum) den(ariorum) pro quol(ibet), et quali(bet) vice: Et si pluiecent in ipis aliqua turpitudine soluat pro quali(bet) vice (con)faciens x. s(oldorum) den(ariorum): Et fons Cincche manuten(eatur) p(er) ho(mi)es q(ui) tenent in vinea a vinea om. bartholi bonepi inferius sit. trahit possessio Andrioli theoris et brusciano: et supsint duo homines ad hoc eligendi p(er) priores: qui possint pro p(re)dictis fieri faciendis pena, et bannu imponere usq(ue) in q(uan)titate v: l(ibrarum) den(ariorum) que pena in dicto op(er)a co(n)uertatur. fons aut(em) p(re)dictus Cincche actet prout erit notario, et vi(cinis) adiacentibus videbit: Et puzzolus busti manuten(eatur), et actet p(er) adiacentes. o(mn)es aut(em) cisterne d(e) spello p(er) illos cuius sunt reparentur, et in reparatione ipa(rum) debeant conuicini non tenentes cisterna iuuam p(re)star(e): ~ illi habeant p(ro)uicinis quos dictus not(arius) duxerit nominandos, et nulli salariu h(ab)eat.

Ut nullus uadat extra Carbonarias —— C. xxiij

Item statu(tum) q(uod) nulla p(er)sona terrigena audeat, ut p(re)sumat post tertium sonu campane, que pulsatur de sero pro custodia terre spelli ire, ut redire ex(tra) carbonarias p(er) districtum dicte terre cum bestijs, ut sine: sine licentia officiales co(mun)is usq(ue) ad sonu ca(m)pane que pulsatur d(e) mane in aurora diei nisi uenerit ex(tra) districtu spelli h(ab)ito respectu ad co(n)ditionem, et qualitatem p(er)sone, et probat(ione) de reditu, ut aduentu

p uno teste ad minus ad pen. x lib. den: Licitum tamen sit cuilibet
de Spello habitare in plano Spelli a corogliano inferius, et stare
in domo, vel possessione ipsius propria, vel conducta usque ad horam
diei: Et si damnum, guastum, vel furtum in aliqua parte per districtus
Spelli factum esset per talem euntem, vel invenctum de nocte vel diurnus
est presumatur esse factum, et puniatur secundum formam statuti nisi
probaret legitime de malefactore: Et nocturni predicti teneantur
semel in ebdomoda ire de nocte per districtum Spelli ad ingrediendum
de predictis: et predicta similiter locum habeat a corogliano
et muro ingiusti superius

De strata Conductus —— C.XXIIII

Item statuimus quod via Conductus de monte per qua itur ad Annam
et colupinum, et pontes qui sunt in ipsis via, et strata debeat
manuteneri in bono statu ita quod sint viii. pedibus ad
pedem pertice silicet a saxo pensatorio supra per homines de montanis: et ab inde infra per homines de Spello, et nullus prope ipsam stratam ex parte inferiori laboret, vel laborari faciat
per duos pedes ad pedem pertice: Et ipsa strata a castro colupinii usque ad castrum sancti Johannis acteter ubi expedit
et similiter acteter via qua itur a castro colupinii usque ad
fontem canalis, et predicta fiat per homines de montanis: Et nullus dictis viis, vel alicui ipsarum presentet aliquod impedimentum
nec ipsas vias vel aliquam ipsarum apprehendat ad penam
c. solidorum den. pro quolibet contrafaciente, et qualibet vice. et quilibet
de predictis possit esse accusator, et habeat medietatem banni. et
teneatur secretus: Et nocturni damnorum datorum vinculo iuramenti et
sub pena x. lib. den. teneantur de predictis quolibet mense facere inquisitionem, et ad dictas stratas accedere, et repertos culpabiles

codenar' i penis pdcis: via qua itur a castro sci Johanis usq ad canatoriam ubi cauatur lapides copiatur, et actetur p homes dci castri, et nulla psona debeat ipaz via appliedere ad pena supius declarata:.

De Molendinis oliuar. ——— c. xxv.

Item statu q cuils et spello sit licitu facere, et here in spello molendinu oliuaz, et eius districtu ad macinandu temporibs codecentibs, et opportunis dumo ten, et debeat illi q here molendina, et famuls ipoz macinar' oliuas cuils nolenti sine datione multure ad sensu, et uolutatem illius cuius fuerit oliua, et heant sacculas equali forma, una ta magna, q alia: et heat quels sacchetta boccam ab utraq parte unius palmi quas ten bene implere ad sensu illius cuius fuerit oliua, et torquere: Et debeat here stanga ad torquendu oliuas longam sex pedibz ad minus ad pedem pertice ad pen. x. lb den pro quols cofaciente, et quali uice: Et qui steterit, ad seruiendum et custodiendu dca molendina in quo fuerit couentus i simili pena puniat, et et ille cuius fuerint molendina, et a pre dcis, et quols pdcor qls possit esse accator, et habeat duas partes banj, et stetur, et credatur sacrameto accatoris cu uno teste, et nichilominus not: dañoz dat qn ipa molendina macinabut ten ire ad ipa molendina quals edomoda ad minus una uice, et ct pdcis inqsit facere generalem, et reptos culpabiles in penis predcis cdenare. Et ad uendendu oleu ad minutu fiant mesure sigillate ita q qls uendes oleum ad minutu heat petittum, mediu, fuglietta numa-

tu sigillat sigillo cois spelli ad pen. xl. s denar: pro quolibet contrafaciente, et quali vice, et quilibet possit esse accusator, et habeat medietatem banni: Et dicti notarii repertos culpabiles teneantur pactum ut inquisitio condemnare. Teneantur et dicti notarii ire, et accedere una cum duobus prioribus dicte terre ad quodlibet molendinum dicte terre spelli, et eius districtus olivarum macinatarum novio, et in ipsis molendinis inquisitionem facere diligentem, et iurare faciat omnes molendinarios ipsorum molendinorum, et alios quoscumque morantes, et habitantes in ipsis si erunt etatis xxv. annorum et ab inde supra de assignando bona fide totum oleum novum quod habuit in suo molendino, omni dolo, et fraude pretermissis, et ipsum oleum videre, et arbitrari quot caldarelli possint esse: pro quo oleo dicti molendinarii, ut quilibet pro suo molendino teneatur, et debeant illico solvere Camerario cois pdcti duos sol. den. pro quolibet Caldarello.

De formis, et viis paludis — c. xxvj.

Item statutum quod priores populi dicte terre spelli teneantur iuncto iure de mense iunij eligere tres suprastites ad quolibet tergenio unum qui faciant mittere forma paludis de mense iunij, et augusti quolibet anno pro coe spelli, et una via, et una forma fiant in tregimo baliantis per adiacentes: que via, et forma procedat usque in teritorium canarij: et adiacentes sint a via turris mastinelle usque ad tapicum, et a dicta via intus: Et in vocabulo mastinelle fiat una via nova per adiacentes a terra nardoli petracchie usque ad largum nigi: et ad predicta supersit notarius dannorum datorum, qui habeat potestatem imponendi penam delinquentibus xx. s. den: Rigarella autem sive forma que incipit

135v

[

a strata Rubei dni leonardi, silz strata noua usq ad pontes.
uie noue catrani allarget ubi allargata no est, ex parte
inferiori dce uie iiij.or pedibz usq ad dcaz uiam nouaz
et uia sci Johannis a musuleio usq ad pote filiox spet-
glie actetur, et abbreccetur p adiacentes.

Quod quilz teat hortum ——— c.o xxvij

Ite statu q qlz focularis d Spello q accatastatus est icato.
cois Spelli in .cc. lb ~~dem~~ et ab inde supa ten, et debeat
tere hortu triu pugillox terre ad minus, et q est acca-
tastatus in xx.ti lb, et ab inde sup ten, et debeat tere or-
tu medij staris terre ad minus: Et ubi fuerit ortus
ut no stet puidentie, et declarationi not.ij, et qui co-
trafecerit cdenet p dcaz not.m qualz uice in .c. s den
et dcus not.o ten quolz mense de pdcis inquirer, et
repertos culpabiles punir in dcis penis: et si dcus not fu-
erit negligens in pdcis pdat d suo salario centu sol. d.

De habentibus pfellu ——— c.o xxviij

Ite statuo q qcuq teat pfellu sup strata publica p totum
pfellu ten, et debeat ipuz mattonar, ut atterrar infra
mens intraitus potatis ad pen. c. s den, et quilz possit ee
actator, et habeat duas partes banni, et tent secretus. Et
not dandatox ten d pdcis facer inquisitio, et repertos
culpabiles punir, et codenar. nemo aut debeat tere
profellu, ut berbicou supa uia publica qd, ut q excedat
medietate uie. Et dcus not infra duos mens post suu
introitu ten remouer facer oia talia profella trasa-
nias, ut berbicones, et lignia du mo baniat pmo m andato

potates q quils removeat pdca infra xv. dies post bannimen-
tu predictu, et si no fecerit infra dictu terminu condenetur
et faciens in l. lib. den. et quilz possit ee accusator, et habeat du-
as partes banni: salvo q pdca locu no habeant contra illos qui ha-
bent possess. ut domu ab utraq pte vie: Immo sit licitu
cuilz dicto possesso habenti domu sive domos iuxta via publicas
ut vicinal. ab utraq parte ipsius vie in quocuq loco
terra possessi sup ipaz hediicium facere, et construere ibi pro-
fellu, trasannam, ponte, sive logiam, proiciendo, tenendo
et ponendo lignia ab una domo ad alia cu eundi de una
domo in aliam, et alias ascemelezzas, et comoditates habendi
aliquo loquenti in contrariu no obstante: Et quicunq
tenet profellu in dictis locis sup via pub. et caperet ultra
medietate ipsius vie illud plus condenetur: Et dictus notarius
teneat contenta in dco capto executioni madare sine
aliquo salario: qui si no fecerit nullu salariu habeat a
com. neq a suo sat. possit fieri apodissa. Dumo pdca
no habeant locum contra illos q tenent domos ab utraq pte
vie ut dictu est. sup: quantu viis vicinalibus hedifi-
cari sicuti sup viis pub. impune. Et cuilz q teneret
aliqua via vicinalem, cu aliq, ut aliquibus, et teneret plus
in ipa via, qua alius vicinus sit licitu illud plus q
in ipa via teneret apphendere si ibide noluerit mittere
barbicones: Et semp qn barbicones mitterent sive pro-
fellu logia, ut pons fieret sup aliqua viam publica
ut vicinale debeat stare in altu. viij. pedibus ad pede
pertice ad minus, et si aliter fieret potas dicte terre sive
notarius ante dictus teneri ipos, ut ipas facere remo-

136v

l

uers ta psiti, et fci temporibus retroactis, ta ponendi, et fiendi p futuro

Contra apportates uuas —— C. XXVIIII

Ité Stat q si quis inuentus fuerit cu uuis d uinea aliena ul d perguliis alienis soluat pro quolz raspo qua sol den usq in qtitate triu raspor: Et si ab inde sup: usq in quantitate X. raspor uuar in uentus fuerit pro quolz raspo puniat in XX. p den: Et si a. X. raspis uuar sup fuerit puniat pro ut no: dannor dator uidebitur: que pene d facto tollantur, et quilz possit esse accator, et heat medietati bani, et nome eius ten secretu. sit tame licitu cuilz d Spello d uinea sua propria, ul conducta, siue d pgulis suis apportar tres raspos sine pena, et bano: Et si de uinea sua siue d pgulis suis ultra tres raspos uuar apportauerit, et inuentus fuerit p not: ant dans, ul p gualdanu cois accatus fuerit, ul denutiatus ~~fuerit~~ in V. p den pro quolz raspo puniat: Et qlz possit ee accator, et heat medietate bani, et nome eius ten secretus: qd banu p not: dannor dat d facto tollat.

q Not: teneatur ire quals edomoda in confinibs —— C XXX

Item Stat q not dandator ten, et debeat quals edomoda ire semel ad minus in Confinibs teritorij Spelli circa paludia: et bestias forensiu quas inuenerit i teritorio Spelli pasturar sine danu dar secu ducere ad terra Spelli et codonar quelz contrafacient pro quals bestia grossa XX. p den: et p quals bestia minuta, V. p den p uno

q per priores Spelli, qui erunt p tpore infra duos menses post publicationem psentis statuti notificet p amasciatores cois Spelli Regiminibus civitatis Asisij, et fulginej, et terrarum menan, et canarij, et ipa rogent ex pte dei cois Spelli quatenus eis placeat monere eorum cives, et terrigenas, et comitatenses ut in territorio Spelli dannu non inferant perhr, ut cu bestijs: Quorum bannorum quarta pars sit notarij quarta sotiorum quos secu duxerit, et quarta cois Spelli, et quarta dannu passi: Et si dcus notarius, vel sotij, quos secu duxerit ad pdca aliquod dannu sustineret, vel reciperent dca occasione p coe Spelli conservenetur in dennes

De fonte grifonis actanda ——— c. XXXJ

Item statuimus q notarius dandatorum terre Spelli q erit pro tenpore teneatur, et debeat a mense maij proxe venturi facere fieri expen dicti cois actari, et murari ben, et diligenter ad rena, et calcem fontem grifonij que est iuxta stratam qua itur Spello Canariu: qui fons sic factus manuten p coe predcum: Et si notarius pdcus in pdcis fuerit negligens: et dcus opus pfici non fecerit in x. tn den condenetur p rationatores, qui eu scindicabunt.

De vijs actandis publicis, et vicinalibus, et de alveis aquarum ——— c. XXXIJ

Item statuimus q notarius dandatorum pdcus, q erit p tpre ten, et debeat ex suo officio facere reparari, et actari vias, et stratas publicas, et vicinales: que essent in districtu Spelli p adiacentes ipsarum viarum, et stratarum, et cuiuslibet earum ubicumque essent guaste, vel devastate, et possit pro pdcis penam imponere

usq; in quatitate x. s pro quolibet adiacente, et qualibet uice qua sibi uidebit expedire: et ipsam pro com. predicto exigere a delinquentibus: et teneatur, et debeat dictus not. expensis communis morarij facere, et accomodarij aluia aquarum uinarum teritorij spelli per adiacentes ita quod aqua quelibet cuiuslibet rigi sine forme per suum aluium fluat, et discurrat: Et nullus possit, nec debeat aquam uinam alicuius aluij extorquere de suo aluio nec aliunde mittere, ut deuiare extra suum aluium ad penam xl. s den. in quam per dictum notarium condenetur

Quod scripture notarij dannorum datorum ualeat

c.xxxiij.

Item statuimus, et ordinamus quod dictus not.: dannorum datorum possit et ualeat percipere, mandare, et procedere: et omnia, et singula facere que, et prout in dicto statuto continetur: et acta, et scripta circa dictum officium dannijdatorum, et omnium sibi commissorum ex forma statuti predicti occurrentia, pertinentia, et spectantia scribere, et se rogare: et eius scripture credatur, et fides adhibeatur tamquam publice, et autentice scripture auctoritate presentis statuti:.

finis statutorum sequitur reformationes que in eo sunt. et per me Claudium urbanum fideliter de uerbo ad uerbum de statuto uetery legibilia registrata et exemplata Sub annis domini M. D. xl. die uero xv. mensis Aprilis.

In nomine domini amen. Convenientes in unum viri nobiles Gili-
us Manni de Perusio honorabilis potestas terre Spelli: Priores po-
puli dicte terre Spelli una cum eorum collegio duodecim bono-
rum virorum dicte terre Spelli super bono, et pacifico statu ipsius
habitantes, auctoritatem et baliam ad infrascripta statuenda
limitanda, et ~~decl~~ declaranda, et augumentanda a generali
consilio dicte terre, eorum auctoritate, et balia reformave-
runt ut inferius adnotatur. –

Et primo super Capitulo quintodecimo posito in secundo li-
bro volumine Statutorum dicte terre sub rubrica de
percussionibus, et bariis. Cupientes tollere ne quis propter le-
nitatem penarum invitetur ad delinquendum statuerunt et
reformaverunt. Et primo Circa principium dicti capi-
tuli quo cavet quod si aliquis percusserit aliquem a collo superius
ut collo, ut in gula etc. Et si quis de Spello ut eius distri-
ctus percusserit aliquem Spellanum a collo supra, ut in collo, seu
gula cum ense, falcione, mazza, cultello, lapide, ut alio
quocumque genere armorum, et ex dicta percussione sanguis ex-
iverit condenetur in ducentis libris denariorum: Quicumque vero
cum armis predictis, ut alio genere armorum cecaverit ocu-
lum alicui quod tali cecanti manus dextra amputetur
dummodo dicta manus per ipsum cecantem redimi possit per
centum florenos sine aliqua diminutione solvendos
dicto communi infra decem dies a die late sententie: Quicumque
vero cum aliquo genere armorum amputaverit alicui
nasum hominis, ut auriculam condenetur in libris tricentis.

De percussionibus cum armis [illegible] so.

pena

138v

den. Quicumque vero cum aliquo genere armorum percusserit aliquem in facie cum sanguinis effusione, et ex dicta percussione fiet cicatrix in facie perpetuo remansura condemnetur in libris ducentis quinquaginta den: Et si quis autem cum dictis armis percusserit aliquem a collo supra, vel in collo, seu gula, et ex dicta percussione sanguis non exiverit condemnetur in libris quinquaginta den:.

Item predicti statuentes ordinaverunt, et reformaverunt super dicto capitulo in ea parte dicti capituli qua cavetur quod si quis percusserit aliquem cum armis a collo infra cum effusione sanguinis etc. ~~et si quis percusserit aliquem cum aliquo genere armorum a collo, et gula infra, et ex dicta percussione sanguis exiverit condemnetur in pena in statuto contenta.~~ Si autem ex dicta percussione aliquod membrum amitteret, vel fuerit debilitatum, vel magagniatum condemnetur in libris quatuorcentum den: Et an membrum sit amissum, magagniatum, vel debilitatum, vel an cicatrix sit perpetuo in facie remansura stetur deliberationi, et relationi medicorum prout in ipso capitulo continetur:.

Item statuerunt, et ordinaverunt super dicto capitulo quod quicumque percusserit aliquem cum pugnio, vel alapa in facie, et ex dicta percussione sanguis exiverit condemnetur in libris   si vero sanguis non exiverit condemnetur in libris   den: Et si quis manu vacua in collo, vel gula, capite, vel alibi percusserit aliquem condemnetur ~~in~~ secundum dispositionem dicti capituli.

Item providerut, et ord. sup dco cap.o in ea parte ubi cavet q si quis sine pmeditatione aliquo casu fortuito aliqs percusserit aliquem q dca clausula sit, et esse intelligat admota, et p admota intelligat, et heat: sed si contingerit dcus casus ia in dca clausula contente, q eo casu remaneat in dispositione Juris cois

Item declaraverut, et ord, et addiderut sup dco capto in ea parte ubi cavetur q si quis fecerit aliquod predcor malitior in palatio cois ut sub volta etc q si quis comiserit aliq offensione contra aliquem, ut in iniuria dco ut facto ad domu habitationis propam, ut conducta, ut in ipa domo cdenet i omj casu ubi libet in stat: contento in duplo eius qd cdenar deberet si dcam offensione, ut iniuria comisisset alibi q in locis hic in dco Statuto ctentis. De penis duplicandis

Item addiderut, et ordinaverut q si quis comitteret aliquod malitium dco, ut fco c aliquem in possession sua ppria, ut conducta codenet in tertio pluris eius qd at condenaret si alibi comisisset

Item providerut, ord, et disposuerut q ubicuq dcus statutu terre spelli loquit, et disponit q de omib, et singlis banis in eo contentis tertia pars sit cois, et due iniuriatj q dce due partes sit offensi, nec eis offensis aliqua pars debeat, et possit attribuj; sed generaliter pene in dcis Statutis contente in qbus aliquis condenaret p potatem dce terre, ut eius curiam coi debeat applicarj

Ite ordinaverut sup dco capto in ea pte qua disponitur q si

aliquis de Spello percussisset aliquem forensem etc. quod dictum capitulum sit validum. Addicientes quod si quis forensis offenderit dicto ut facto aliquem de Spello condemnetur in duplo eius quod eodem in Spellanus si alium Spellanum offendisset

Item declaraverunt, et ordinaverunt predicti reformatores quod predicta, et quodlibet predictorum per eos augumentata, disposita, et limitata, quorum ad tempus penarum impositionem habeant locum in hiis qui essent etatis quatuordecim annorum ut ab inde supra: Et in hiis qui essent minoris etatis quatuordecim annorum sit solum pena solita in dicto capitulo, et statuto: Dummodo ut supra dictum est ad inquirentem nulla pars debeat devenire: sed potius applicetur communi ut dictum est

Minor xiiij. delinquens.
Minor —

Item ordinaverunt, et reformaverunt super capitulo sexagesimo ~~quarto~~ posito in dicto secundo libro voluminis statutorum dicte terre Spelli subrubrica de beneficio confitentis, et solventis in termino etc. Si quis de aliquo crimine delicto, ut damno dato fuerit inquisitus ut accusatus, et tempore sue excusationis, et termini prefixi super ipsa voluerit sponte ~~mattius~~ confiteri, et confessus fuerit sine aliqua ~~excusatione~~ exceptione, quod tali sic confitenti diminuatur quarta pars condemnationis de eo facte.

Beneficium confitentis: 4. pars etc.
[illegible] de Sirag: in tract: de pen: ca 30. per totum ma[illegible] [illegible]

Et quicumque condemnatus fuerit, et suam condemnationem infra decem dies a die late sententie solveret camerario dicti communis, et pacem habuerit infra dictum terminum tempus ab offenso: et de ea fidem fecerit per publicum instrumentum habeat remissionem unius alterius quarte partis condemnationis de eo facte. In aliis vero

Beneficium pacis

contentis tn̄ in dcis capitulis, q̄ in reliquo volumine statutis sup̄
quibus, et de quibus nō est aliter prouisu additū, ut diminutū
q̄ maneat, et remaner debeant ea forma, et qualitate
quibus in dcis statutis scripta sunt

Facta, ordinata, cōpleta, reformata, et cōposita, ac ratificata fu-
erunt sup̄ dcta ordinamēta, & correctiones, et augumentatio-
nes p̄ sup̄ dcos dn̄os potatem, et bartholū puccij torniolj
vanē Jotij: Angelū baldolj: Et cicchū paulutij dn̄os priores
populj dcē terrē spellj una cū prouidentibus viris Bartol.
mi: franc.i & guidone marchij: vanē Jotij: vanē adreē
paulj: magro marino colē: paulo m̄ nicolē: franc.o ber-
nardj: xp̄ofano lillj romitollj: pucio vannis lallj: vagnutio
blasij: Thoma vannis Androcclj: vanē herculanj duodecī
bonis hoībus dcē terre hntibus potatē, arbitriū, et baliā
a generalj consilio dcē terre spellj predca ordinamēta cō-
ponēdi, & reformādj ut plene constat in libro reformatiōn
dci cōis manu mej notarij, & cancellarij mftl die ultimo
mensis sept.ρ prox p̄teritj celebrato: ac et uigore gnat
bal. & arbitrij eis p̄ dcm̄ generale cōsiliū concesst sup̄ bono
et pacifico statu dce terre spellj ut in dco libro reformat. p̄z
sub die. xv. mens. Julij prox p̄teritj manu mej not.ij in-
frasst. Existentes om̄s ad inuicem in palatio habitationis, et
residentie dcor. dnor. por. congregatj et ipor. comunj
concordia, & uoluntate ipor. nemine discrepante sub ān̄o
dnj. mill.o tricentesimo octuagesimo tertio: Indictione
sexta tempor. dnj vrbanj pape sextj die uigesimo qnto-
to. mensis Nouembris.

140v

Et ego Joanes Tine de gualdo: nucerin diocesis publ. impe-
riali auctoritate not. et nunc not. reformatur: et Canc. Cois
dicte terre spelli: predicis omnibus et singulis interfui: et
quia aliis dicti cois arduis negocijs occupatus predicta per
aliu scribi feci: et de predictis rogatus me subscripsi, et
publicaui signu meu apposui consuetu. obmisso signio

In nomine dni amen. Anno dni M.o cccc. xliiij. Indictione
septima tpore S.mi in xpo pris: et dni nri. dni eugenij
diuina pruiden pape quarti. die viij mensis aprilis. Nel-
lus de balionibus de perusio spelli etc. pro sca Roma. eccia: et
dno nro pp.o in temporalibus generalis vicarius etc. Quia non
nullas, sed crebras recolimus recepisse querelas a terrigenis
nre terre spelli de aliquibus grauaminibus, de quibus communi-
tas, et speciales persone dicte nre terre cora nobis multo-
tiens fuerunt conquesti: Cupientes terram ipam, et homines be-
nignie, et sub equitate regi, et gubernari ab officialibus
quibuscumque, similiter protractum pro statu nro, et pace, et qui-
ete dicte nre terre, et hoiu, et psonarum ipius infra-
scriptos: et pns decretum, et capitula, et decreta infrascripta de-
cernimus, et ordinamus, et tenor presentiu inuiolabiliter
mandamus obseruari vz primo

s alciu ac sportule et
in comissarijs inter ha
bitan nil dent.

Et nullus de cetero potas, Iudex seu alius officiat, uel
alia persona comissaria quibus p tmus, aut nrus R.tu comit-
terentur questiones, seu contrauersie decidende, cognoscende

et terminande nullu salariu, seu provisione peter debeat: nec
peter, et here possit a terrigenis, seu forensibus habitantibus tm
nisi solu a foresibz no habitantibz. a quibz liceat peter
et her salariu secudu forma iuris, ostitutionu s.te matris
ecc.e et cosuetudine dce nre terre spellj

Item decernimus, et ordinamus q. nullus d cetero gabbella- | Gabellarij remis-sione non petant.
rius emes, hens, seu tenes aliqua gabbella cois dce terre spel-
lj sibi locata, seu vendita p dcm coe, ut per p̄ores dce nre
terre nou dcs cois audeat, ut presumat quoquomo a nobis
nec a coi, ut cosilio dce terre nre aliqua remiss seu re-
fectionem dani, et p dictionis ipaz gabellaz peter: et si pe-
terent ipi, et gabbellarij, ut aliqs ipoz seu alter p eo, vel
eis no audiantur, nec gratiam, seu remissionem aliquam
ut prorogatione, seu additione tporis here debeat.

Item q quicuqz terrigena dce nre terre, seu forens habitans | de qbus bonis datium solvat.
in ipa terra seu districtu hens, retinens seu possidens pos-
sessione aliqua de bonis exitiioz, rebelliu, codenatoz seu
exbanitoz dce nre terre de quo seu d quibz possessionibz
no solverent datiu, nec huccusqz solita esset: q d ce-
tero unusqsqz solver teneatur no obstante aliqua lice-
tia seu concess p nos huccusqz facta. Reservatis possess
datis, et concess quocuqz familiaribz nris domesticis, de
quibz possess nulla datina solver teneatur. Immo potius
gratia eis facta uti, et guder volumus, et madamus

Item q nullus officialis forensis possit, nec debeat pro | Forenses no se immisc- in civilibus
futuro se rogare d aliquo actu, seu scriptura civili ñque-

Notarii forenses no possit se rogari.

stionibus civiliter fiendis ad bancum Iuris, seu in palatio potestatis ut alibi, et tam de questionibus commissijs, seu testibus examinandis in ipsis questionibus, quam de alijs questionibus quomodocumque civiliter fiendis: et si scriberet seu se rogaret non valeat nec teneat ipso iure.

Et tam de quest. Reformationes inf: cap. seg: uers: Nec tellur.

Item ad obviandum erroribus, questionibus, et contraversijs: et ad evitandum expensas inter partes occasione litigij concurrentes tenore presentium nostri decreti duximus ordinandum quod a sententia lata per arbitrum seu arbitros, et arbitratores in quibus lis seu questio commissa fuisset de iure, et facto nullus audeat vel presumat quoquo modo appellare, nec petere reduci ad arbitrium boni viri: sed ipsa sententia prout, et sicut lata, data, sententiata, et declarata fuerit per ipsos arbitros, et arbitratores de verbo ad verbum ita valeat, et teneat, et exequi et observari volumus, et mandamus ad penam in instrumento compromissi contentam.

Sententia arbitri non appellatur:

Item decernimus volumus, et mandamus quod in qualibet datina pro futuris imponenda singulis duobus mensibus ponantur in ipsa datina pro quolibet centinario sex denarii: quos expendi volumus in acconcimine et reparamento murorum terre nostre predicte. Qui exacti deponantur apud angelum Simonis depositarium: qui angilus non debeat, nec teneat solvere dictam quantitatem sibi depositam nisi solum pro reparamento, et acconcimine dicte terre: Et si priores in predictis negligentes fuerint tam in ponendo, et poni faciendo dictos sex denarios quam in consigniando, et consigniari faciendo dicto angelo depositario dictam qualitatem perdat eorum.

Pro acconcimine murorum terre Spelli.

salariu. Et Canc. Cois ad pena sui salarij teneat recordarj et
sollicitarj priores, ut pdca exequatur:-

Et ego paulus ser beneguiatis de roccha contrata publ. imp-
ialj auctate notarius, et iudex ordinarius, et nunc not. re-
formationu, Canc. et Scriba cois spelli pro psato Mag.co dno
Nello vicario dno, et gubernator dce terre spelli et supra-
scriptis omibs capitulis, decretis, et ordinamentis ut supra
patet interfui, et rogatus scriber mandato prelibati Mag.ci
dnj nelli scripsi, et publicavi, et signu meu cosuetu appo-
suj:.

Post hoc ad corroboratione omiu stor decretor, ordina-
mentor, et capitulor plibatus Mag.cus D. Nellus tale
Bo.tu fieri, et subscribj voluit, et mandavit manu exi-
mij et docti dnj valerij de cuppis de monte falcone in-
frascripti tenoris vz.

Nos nellus de balionibs de perusio terre spelli dnus, et vic.
in predca oia, et singula cofirmamus, et approbamus
et emologamus tenore psentiu ut iacent preter q in
causis comissarijs inter forens tm. In quibs volumus q
comissius arbitrio suo eligat notarium, tam terrigena
q unu ex officialibs suis. Addentes q si quis consilia-
rius aliquo colore quesito contendisset arrengando, uel
alio modo loquendo in pdcis, et circa predca, ut
aliquod pdcor incidat ipo facto in pena. x. ducator
auri Cam. nre applicand. Precipientes Canc. terre

de pena loquentium in pdca.

142v

predicte Spelli ut predicta Capitula manu propria in volumine Statuti registret, et apponat. Datum Spelli die XV aprilis 1444. et ad fidem predictorum presentia fieri fecimus, et nostri consueti Sigilli iussimus impressione muniri.

IN dei nomine amen. Anno domini M° cccclxiiii. Indictione xii tempore sanctissimi in christo patris, et domini nostri domini pauli divina providentia pp secundi, die penultima mensis novembris. In publico, et generali Consilio comunis, et hominum terre Spelli ad sonum campane, vocemque preconis dicti comunis Ex mandato spectabilis viri Pirramis de naccijs de Amelia locumtenentis, et potestatis dicte terre in sala magna palatij dicti comunis more solito, et in sufficienti numero congregato de presentia, consensu, et voluntate prefatorum dominorum priorum dicte terre. In quo quidem consilio supradictus dominus locumtenens et potestas cum presentia, consensu, et voluntate prefatorum dominorum Priorum proposuit, et proponi fecit per me cancellarium infrascriptum: quid placet dicto consilio, et hominibus in eo existentibus providere deliberare, formare, et reformare super infrascriptis propositis, et qualibet ipsarum et dependentibus, et emergentibus ab eisdem etc. Et obmissis alijs propositis prout apparet in dicto consilio etc.

De damno dato in clausuris.

Ad evitanda dampna que inferuntur in clausuris, et alijs bonis specialium personarum propter retentionem bestiarum minutarum et grossarum innumerabili numero: Et iam fuerunt nonulle

reformat. condite, et ordinate ad removendu dcas bestias ta terrigenar. q forensiu, n no timeat ipas observar: Et ut i futur. teneat roboris firmitate, ut trasgredientes num, confines in psenti consilio decretu, et ordinatu solvat pe-na delinquentes. Placeat provider.

Sup quibus omnibus, et singulis dependetibs petitu fuit sanu consilium

Virtutibus, et scientia decoratus vir Sr Putius Blaxij unus de consiliarijs existentibs in dco consilio surges pedes, et acce-dens ad solita, et debitam arrenghena dcj cois in qua consuetu et cosuler et arregar. Et ibit facta invocatio-ne divinj numinis dixit, arregando cosuluit sup dcis propositis spesar., et dative, et dcis suprdctj consultoris co-firmavit: Et existens in dca arreghena sinu presequendo dcus dixit, et arregando cosuluit sup tertia pposita be-stiar. qp ad removendu dana que hodierno die inferunt in clausuris, et alijs possess spetialiu hoinu dcj cois, et ad roborandu, et cofirmandu reformation ia facta, et ma-xime reformatio que apparet manu S agnissj d bittonio tuc olim Cancellarij, not! reformat. dcj cois: Et p felice memoria drij Nellj confirmat. sed potius ipar confirma-do, addendo. qz nullus cuiuscq status, conditionis, dignitatis existat infutur. audeat vel psumat tiere nec tenore ta p se q p alium aliquo quesito colore sit ibi tra numer. vigintiquinq bestiar. minutar. in tenerit

reformat. addendo unu Montone et una capram et lactant. excipiunt ut i. ro: cap: prope fin: vers: post vero celebrat.

terre spelli: nec similiter pascular, accumular, addunar, nec sotietate facer per venditione socita, ut per alium modum fraudem comitter in tenendo ultra dctis numerum viginti quinque pena facienti prout in dca reformatione et aquisiti latius continet: Et totiens exigi possit dca pena, quotiens reperti fuerint culpabiles in pdctis: Et quilibet possit esse accator et habeat quarta partem dce pene, et quarta pars sit officiat facientis executione, et si fuerit per inquisitione officiat heat quarta parte, et plus peter no possit: Nec liceat alicui

Bestie forestiere esclusse dal Zenit.

terrigeni tener in dco teritorio nullam quatitate bestiarum ad petitione forensium: Et si quis inventus fuerit comississe fraude in tenedo sit pena quinquaginta lib. den: de facto applicand, quarum quarta pars sit accatoris, et quarta pars officialis facientis executione: Et si fuerit per inventione dci officialis heat solummodo quarta parte ac et quod nullus forensis possit mitter, nec tener aliquas bestias in dco teritorio nisi transitu solummodo, et qui miserit aio tenendi, et pasculandi cum dctis bestijs tam minutis quam grossis, sit pena dupli dce quatitatis xxv. lib: et nichilominus tener no possit, seu possint, et totiens exigi possit dca pena, quotiens inventus fuerit: et quilibet accator heat quartem parte, et quarta pars officiat facientis executione: et si fuerit per inventione officiat heat solummodo quarta parte, et no plus. Hoc tamen licitum sit terrigenis no tenentibus ultra numerum xxv. bestiarum minutarum pascular cum dco numero spei v. per planum, et ubique locorum no tamen inferendo dam

A ... danni dati ... clausuris.

et grossitiei persone: et si damnum dederit soluat penam

ciā solitā, et similiter intelligat̄ de tenentibus ultra numerum decē
bestiar̄ grossar̄ prout in reformatione dcā ꝯ Aquisti cō-
tinet de numero decem bestiar̄. Et nichilominus si quis
ꝯfecerit in p̄dcis, et quolꝫ p̄dcōr soluat penā p̄dcā; Et
si quis terrigena tener̄ uoluerit in montaneis aliquā q̄tita-
tem bestiar̄ possit tener̄ ad sui libitū uoluntat̄. Sed
cōsignare p̄us Cam°: siue in Canc°: cōis quātitat̄ besti-
arū, et diem quo miserit: q̄ si nō cōsignauerit habeatur
pro fraude, et soluat penā p̄dcā; nō tn̄ pasculando, nec
ueniendo cū dcīs bestijs in clausuris, et locis domesticis
et cultiuatis: si ꝯtrafecerit in pasculando in dcīs locis
domesticis sit pen̄ supius declarata:) Et totiens exigi
possit, quotiens accatus, ut inuentus fuerit ꝯtrafacer̄. Et
teneat pro pasculo de mōte soluer̄ annuatim florenos
quinq̄ cōi p̄ quolꝫ centinario, ꝛ si nō soluerit teneat̄
ad penā supius declaratā. Et de sup̄a dcīs declarationibꝫ
reductionibꝫ, ꝛ penis nō intelligat pro beccarijs exer-
centibꝫ artem beccarię, sed potius obseruentur capitula
ipor̄ que cū cōi hn̄t. Et officialis dandator̄ teneat quolꝫ
mense inquirer̄ p̄ p̄dcis, ꝛ inquisitionem facer̄ q̄ tene-
tes numerū supius declaratū: Et si in p̄dcis fuerit ne-
gligens i inuestigando, ꝛ exequendo sit pena dcō offici-
ali q̄ pro tempor̄ erit xxvi den̄ retinēd de suo salario
Et Dn̄i P̄iores qui pro tempor̄ erūt nullū arbitrium,
auctatem, potatem h̄eat de p̄dcis delinquentibꝫ aliquā
gratiam facer̄: quod si facere uoluerint, seu fecerīt sit
nulla, ꝛ nullius ualoris: et sit pena dcīs dominis p̄oribꝫ
q̄ dcām gratiam fecerint totū cor̄ salariū retinend

p Cam tuc temporis existent in officio: Et teneatur psentes
dnj priores dca reformatione cofirmaj facer p mag: cu D.
Braccium, et poner in volumine statutor dce terre ita
q semp valeat, teneat, et observet ad removenda malitias et
dana insupportabilia, et ad conservandu pasculu dcj cois
Post vero in celebratione Consilij die xxj. decembr, prout
patet manu mej not Canc in libro reformationu parti
ad cartas. 37. et partim ad cartas. 38. ex dco & puris co=
sultoris additu, et reformatu fuit sup dco dicj & puris
hoc vz sup prima pposita bestiar no revocando iam
factam pridie, sed potius confirmando, et addendo in dca
reformatione q dnj bestiar possint impune tener cum
numero bestiar xxv. ~~pecudes cu dco motone~~ minutar
unu montone, et una Capra ita q numerus sit xxvij
et no ultra, vz xxv. pecudes cu dco motone, et capra
xxvij. Et in dco numero no intelligantur lactantes
sex mensiu, et pena contrafacientis ut in pcedenti refor
mat continet. Et q nullus possit tener ultra qua=
tuor bestias bovinas cu duabs equis, et duobs paribs bobu
de aretio cu eor lactantibs etatis unius anj Et si quis
contrafecerit in tenendo ultra dictum numer sit pen
xxv. lb den: et facto aufferantur. Et si quis terrigena
sive forensis habitator terre Spelli haberet aut teneret
ut si habuerit, ut tenuerit aliquas bestias ta bovinas
q equinas forensiu ad soccium teneat ille talis forens dcas
bestias hens ta pro Capitali, q pro extima dcar be-
stiar solver omj mense bononenu unu p bestia capita-
le, et extima pen contrafaciens ut s. Et similiter hens
et no assignaverit dcas bestias. Cassando, irritando, et

Bestijs bovinis et equinis &c.

152
145 2

ānullando ōnē aliam reformationē factā ā sc̄o bestiar̄ Iter. reformationē istam, ⁊ aliā factā die penultima mensis novembr, quā confirmauit, emologauit, ⁊ approbauit cum cōfirmatione facta p̄ mag.ᶜᵘ dn̄us Bracceum pro ut infe- rius continet: que presens reformatio intelligatur inclusa una cū illa pridie facta

In reformatione cuius quidē Consilij factar̄ misso sollenni ⁊ diligenti ptito ad bussulas, et fabas ā mandato sub- dcī dn̄i locuntē: et ā p̄sentia, consensu, et volūtate dn̄or̄ prior̄ hoc mō vz q̄ quicūq; uult, ⁊ sibi placet dictus supradcī ⁊ ptij consultoris p̄dcī sup tertia proposita bestiar̄ nō retinēdar̄ sit una pars dicti consilij que mittat eius fabas in bussula alba del sic: volentes nō contrarium: ⁊ quibs nō placet sit altera pars que mit- tat eius fabas in bussula rubea del nō. unde datis et re collectis dcis fabis p̄ dcī cōis et demū p̄ me Ca- cell alta, et intelligibili voce numeratis placuit duobus consiliarijs in dcō consilio existentibus mit- ter cor̄ fabas in bussula alba dl sic nō obstante una i bussula rubea del nō repta in contrariū: Et sic fuit vinctum obtentū, et plenissime extitit reformatum auctate presentē consilij.

Post celebrationē dcī cōsilij imediate commisit mihi cac.ᵒ debere acceder ad mag.ᶜᵘ d. Bracciū pro confirmatione pro ut ps in dcō lib.ᵒ et sequēs mādatr̄ cū con- firmatr̄: cuius quidē cōfirmation tenor talis est vz

Mag.cus d.nus Bracius ad istantia, et ~~petitione~~ p̄ces d.nor. por.
dcę terrę excerta f.ca confirmavit approbavit, et emologa-
vit sup dcam reformationē editā d bestijs minutis, et grossis
nō retinendis. Quā reformationē ~~de~~ dcus ~~d.~~ Braccius pro
ut iacet voluit, et mādavit ī omib. observari. Mandans
mihi Canc.o in frass. ut ī scriptis redigere. Et ideo hic men-
tionē feci: nec nō voluit, et mādavit qd ante q in aliq
penā incurrat tenetes q ex parte locutenentis bandiat dca
reformatio q in termino octo dier a die facti dci bādimē-
ti debeant dcas bestias remover, et dcam reformat. obser-
var. Et elapsis dcis octo dieb. sit valida pro ut sup.a sua
Mag.ca d.natio cōcessit, et cōfirmavit oīj meliori mo et c.

IN Dei nomine Amē. Anno dni M.o cccclxv. Indit. xiij
tempor. s.mi In Christo pns, et dnj Nrj. dnj Pauli divina p-
viden. pp. Secundi et die. vij. Julij. Publico, et generali cō-
silio cois, et hoium terre Spelli hei pro hodie deliberato
ad sonū Cāpanę, voceq pcorū dci cois ex mandato fa-
mosiss.mi ff doct. dnj Angelinj d Zaffinis d Interāpne hon:
potatis dcę terrę et consensu, et volūtate Mag.or. dnor.
por. dcę terrę in sufficienti ~~nro~~ nuo in Sala magna
palatij residentię potatis cum psentia, consenu, et volū-
tate pfator. dnor. prior. proposuit, et pponendo dixit
quod videt, et placet ipi consilio, et consiliarijs in eo exi-
stentibus tantiar, ordinar, formar, et reformar super
infrascript. p posit, et quali ipar. ~ dependentibus
et emergentibus.

Primo sup bono, et quiet. statu dcę terrę, et de modo prę=

ponendo ad hoc ut unusquisque in genere et specie consulere et arrengare
valeat, et obmissis alijs propositis factis in dicto consilio pro ut pa-
tet in libro reformationum mei prefati Canc: ad cartas partim. 57
et partim ad Cartas 58. etc.

Super quibus omnibus et singulis etc.

Vir [struck: fati] scientie decoratus Ill. Sr. Jo: Bapta unus de numero consiliariorum in dicto consilio existentium surgens pedes, et acce- dens ad solitam, et debitam arrengeriam dicti comunis ubi solitum est consulere invocato prius divino presidio super preposita bono statu terre Spelli ad removendum herrores, lites, et contraver- sias que verti, et oriri posset inter [struck: heres testamentarios] ho mines, et personas dicte terre eius fortie, et districtus ut Jam temporibus decursis verse fuerunt dixit, et pro pacifico et bono statu dicte Terre Consuluit quod quecumque persona Terre Spelli, seu eius fortie et districtus, cuiuscumque status conditionis, et qualitatis esset, seu religiosus, vel religiosa ipse in futuro decederet ab intestato sine fi- lijs legitimis de se natis quod omnia eius bona mobilia, et in- mobilia, presentia, et futura deveniant, et devenire debeant ad proximiores masculos ipsius decedentis sibi superstites, et in domibus patris illius decedentis natos, seu ex linea masculina dicti patris nati essent. Si autem pro- ximiores masculi cum supradictis modis [struck: ...] et conditionibus dicto decedenti non superstiterint illa bona redeant, et de- venire debeant ad proximiores mulieres dicti dece- dentis: et hoc locum habeat in primo secundo, Tertio et quarto gradu parentele seu consanguinitatis non obstanti- bus ad predicta quibuscumque legibus, statutis, et alijs re-

Ill. Sr. Franc:s
n

Fuit ...
Die ... 1565
celebratum
...
...
...

De successionibus ab intestato. Vide a c.
154. a tergo.

Die 4 mensis ... [illegible]
... [illegible]
... Franc.i de
Venantijs ...
... [illegible]
... [illegible]
Hieronimi ...
Nicolai ...
de Venantijs
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

146v

formatis in contrarium modo aliquo loquentibus, et facientibus: quae in praedictis omnibus nullius roboris sint, nec aliqualiter praedictorum sint admittenda sed ~~fet~~ perpetuo firma perdurent et roboris teneat firmitatem: et quod presens reformatio confirmet et confirmari debeat per mag.cos d.nos nostros et poni in volumine statutorum dictae terrae.

Copia litterarum a R.mo et Ill.mo leg.to obtent. sup. aqueductu

A tergo: Al sp.le nostro car.mo il Govern.re di Spello.

Intus vero.

Mag.co nostro car.mo: Per che quel gregorio da Colupino, et sua mogliera, in havere temerariamente ardito di romper la ripa di laquedutto che mena laqua in quella terra, et deviatola dal letto suo, et violato una Antiquita semel con incomodita, et dano pub.co ci pare habia demeritato assai, imperò verificata la cosa vogliamo che ad exempio del liatri se reduplichi la pena statutaria da applicarsi in refectione, e resarcimento di esso aqueducto et che el medesimo faciate contra tutti li altri che in futurum incorressero in simili errore: procurando che dicta pena se converta ~~in tal~~ effectualmente in tal uso et stati sano: da Perugia li xij di ottobre 1542

A. Car: Arim.: legatus

De pena rupen. ripam aqueductus, et aquam

Copia aliarum litterarum dicti R.mi et Ill.mi leg.i Perusii directarum locumtenenti Spelli in favorem aqueductus infrascripti tenoris et continentiae copiatarum et exemplatarum de verbo ad verbum prout in vero originali manu secretarii dicti R.mi subscripta manu propria ipsius Car.lis leg.ti infrascripto modo. A. Car: Arim. leg.tus lis munitarum sigillo armis dicti R.mi insignito in ei piem...in atergo Al Mag.co nostro Car.mo el comiss.o di spello. Intus vero

Mag.co nostro Car.mo: per esser lo aqueductu cosa pub.ca par che

134
147 2

debitamente si debba osservar, et rimetter alla Cura, et dispositione de la contra, qual è da pensar che con più diligenza sia per attenderli che alcuno altro: imperò et a noi, et alli altri successori nostri con la presente inhibiamo, et vetamo il travagliarsene in modo alcuno senza expresso ordine nostro: anzi volemo che tutte le cause concernente lo interesse di decto aqueductto, tanto siano a hora occorse, quanto che occorreranno in futuro, siano in tutto, et per tutto remesse, conosciute, et determinate dalli priori pro tempore, et nessuno altro se ne intrometta in modo alcuno: Comandando che tanto si debba osservar, et la presente debba registrarsi constì in li libri publici in perpetuo testimonio de la volunta nostra et Statt sano. Da Perugia li xxvij. de Agosto del lxiiij. ut sup. A. Car: Arimin. legatus.

Duo priores sunt iudices in causis aqueducti.

Quarquidem litterae ambae sup. registratae manu ser Claudij Urbani hispellatis scriptoris et copiatoris praesentis sunt furerunt ... litterae per me Crucianum Sfortiam hispellan. Cancellarium communis populi hispelli: et cum originali suo remissi una cum dicto ser Claudio scriptore et ad premissorum fidem me scripsi ... Ego Crucianus Sfor. hispellas Cancellarius manu propria. Ita est ego Claudius Urbanus qui supra copiavi, et exemplavi ex suo originali remissae per me Claudium una cum dicto Cruciano Canc.o: exemplatae de verbo ad verbum ... melioris

In dei nomine amen. Hec est copia sive exemplum cuiusdam consultationis et
decreti reperti in libro seu quinterno reformationum [illegible] manu ser
Darij massillini de hispello tunc cancellarii comunis hispelli ex dicto consulto
egregij viri Carolini Leonini hispellatis consulentis super bono statu in
publico et generali consilio comunis et hominum terre hispelli congregato et
coadunato more solito et consueto de comissione [illegible] et mandato magnifici
domini potestatis et [illegible] dominorum priorum ad sonum campane vocemque preconis
in sala magna palatij solitj residentie [illegible] dominorum priorum in qua lacus
in approbato numero hominum ipsius consilij celebrato sub die viij
maij 1530: super additione seu declaratione ac reformatione facienda
si in aliqua parte oscura dubia ac defectuosa fore reformatione
et consultationi olim facte et registrate in volumine statutorum
huius [illegible] sub tenore videlicet. Vir scilicet decoratus ser [illegible] Jo: [illegible]
unus de numero consiliariorum in dicto consilio existentium surgens pedes
et accedens ad debitam et solitam arengheriam dicti comunis ubi solitum est consulere
invocato prius divino presidio super proposita bonj status terre
hispelli ad removendum errores lites et controversias que venire oriri
possent inter homines et personas dicte terre et eius fortie et districtus
ut iam temporibus decursis venire fuerunt dixit et pro pacifico et bono
statu dicte terre consuluit quod quecumque persona terre hispelli seu eius
fortie et districtus cuiuscumque status qualitatis et conditionis [illegible]
seu religiosus vel religiosa [illegible] in futurum decederet ab intestato
sine filiis legitimis de se natis quod omnia bona mobilia et
immobilia presentia et futura devenire et devolvi debeant ad proxi-
miores masculos ipsius decedentis sibi decedentis sibi superstites
[illegible] in domibus patris illius decedentis maiores seu ex linea masculina
[illegible] nati [illegible]: si autem proximiores masculi cum supradictis
[illegible] dicto decedenti non superessent illa bona veniant ad
proximiores mulieres dicti decedentis et hoc

De successionibus ab intestato. Vide [illegible]

ex consul.

Primo

locu habeat in p° secudo tertio et quarto gradu pariter seu cosanguinitatis
no obstantib(us) ad p(redic)ta q(ui)buscu(m)q(ue) legib(us) statutis et aliis reformationib(us) mo aliquo
loquentib(us) et facient(ibus): que i(n) p(redic)tis o(mn)ib(us) nullius roboris sint nec aliqua lucri p(redic)torum
sit admittenda sed p(er)pruno firma p(er)durent et roboris teneat firmitatem
et q(uod) p(rese)ns reformatio co(n)firmet(ur) et co(n)firmari debeat per mag(nifi)cos d(omi)nos meos
poni i(n) volumine statutis d(ic)te terre: sup(er) q(ui)bus deinde reformatione etc.

Maturus ac prudens vir Carolenus leoninus p(redic)tus unus ex dicto co(n)silio
dixit pre(se)ntium arrogandi filii hominis i(n)vocato auxilio divino q(uod) reforma(ti)o
p(er)dicta illa edita et emanata sup(er) successione decedentium quocu(m)q(ue) mo ab
intestato no(n) supstitib(us) filiis ex suo corpore natis co(n)firmata et approba(ta)
[illegible] d(omi)nu(m) brachiu(m) batt(ista) et p(ro)mitus no(n) fuisse provisu(m) et occurrendu(m)
ut facultates et bona quib(us) familias et cippus domus q(ui)di co(n)gnati
[illegible] et ob id reim pub(licam) salubriter locupletib(us) celebrari ex familia
cognatoru(m) et cippu(m) domus ipsius decedentis expediatur forsa co(n)tra
[illegible] decedentis facta voluntate: cu(m) sit(er) s(ecundu)m d(ic)ta reformatio
[illegible] multotiens casus occurret bona et facultates decedentis
[illegible] ab intestato p(er) successione(m) veris ipsius decedentis pariter et asc(en)
dentiu(m) et descendentiu(m) ab ipsa matre p(er) transitu(m) ad secunda vota alia(m)
familias et cognationes exportari: Dixit et co(n)suluit q(uod) reformatio(ne)
illa in duab(us) partib(us) eius v(idelicet) incipiendo ab illa parte q(uod) o(mn)ia bona mobilia
stabilia usq(ue) in fine debere restringi et limitari hoc mo v(idelicet) q(uod) bona d(ic)ti dece(dentis)
devenia(n)t pleno iure nulla detratta trabellianica ad proximiores mascul(os)
[illegible] decedentis v(idelicet) ad masculos ortu(m) habentes a familia domo et cip(po)
d(ic)ti decedentis s(e)c(undu)m aut(em) q(uod) illa bona devenia(n)t et devenire debeant p(ro)xi(mi)o(res)
[illegible] nulla facta deductione trabellianica sive legitime ad proximiores
[illegible] feminas d(ic)ti decedentis v(idelicet) ad mulieres natas in familia d(ic)ti
[illegible] cippo d(ic)ti decedentis exclusis matre et aliis ascendentib(us) et descen(dentibus)
ab ea p(er) transitu(m) ad secunda vota.